

વ્યાપારી જ્યોતિષ ભાવદર્શન માળા : પુસ્તક પહેલું

૩ અબ્જની પારાશરી

લેખક

મનુભાઈ શુભલાલ શાહ

: પ્રાપ્તિ સ્થાન :

વ્યાપારી જ્યોતિષ ભાવ દર્શનમાળા

તુળસીભૂવન, પાલેશ્વરોડ,
વિલેપારો, મ'બ' ૨૪

અર્પણ

જેઓ સહજાબિધ પૂર્વે જન્મ્યા અને જન્મને, પ્રાણનું તેડ
કાળ થઈ પામ્યા છતાં જ્યોતિષશાસ્ત્રના કુટ્ટા નરીકે ગમતેવ પામ્યા
કે; જેઓ સાક્ષરથી સાધુ હવેન ગાળી દીધે તપશ્ચર્યાના પ્રભાવથી
પેતાનાં જ્ઞાનચક્ષુ ખુલ્લાં કરવાને શક્તિમાન થયા છે અને તે દિવ્ય
શક્તિથી પ્રાપ્ત થયેલું જ્ઞાન કદાચ ૪૦ લોકોની કંઠીકાઓમાં ભરી
દીધું અને તે જનના જનાર્જન આગળ હથુ પારાસરી નામક પુસ્તક-
કારે અર્પણ કર્યું જે અન્યારે પણ ઉપસ્થિત છે તે હથુપારાસરી
રૂપ માતાના હિરમાંથી આ હથુપુસ્તક વિકસીત થયું હોવાથી તે
પૂજ્ય પ્રાતઃ સમર્પણ મંદિરિ પારાસરજીના કોમળચરણ નત મન્ન
અર્પણ કરીને જ્ઞાનના અનુભવું છું.

લેખક

આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકાય છે !

આપની આવતી કાલ કેવી જશે તે જાણવા માટે આપને
સેવામાં અમે આ પુસ્તક રજૂ કર્યું છે. આજા છે કે આપને તે
અવશ્ય પ્રકાશ આપશે.

કેટલીયવાર આપારનું નિષ્ક્રમ ખેડીને સુતેલો માથોસ જાગે છે
ત્યારે અચાનક તેણે કે મંદીના સમાચાર મળવાથી તેની ગર્બા
ગણુલી-આશાઓ-કોઈ વળી જાય છે. ત્યારે કેટલીયવાર એક ચંચળ
અગર વધે છે ત્યારે થીક ચંચળતા અગર થટે છે. આ અર્થે કેવા
રીતે અને છે તે જ્યોતિષશાસ્ત્રી જ કહી શકે છે. તેના અભ્યાસથી
માથોસ આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકે છે !

લેખક

આભાર દર્શન

શ્રીજીન મનુષ્યો પી. સુદેસ આ પુસ્તક નિરૂપણ સેવામાં
ગારીકાઈથી તપાસી આપીને જે સલાહ સુચન આપ્યાં છે તે અને
પ્રમુખ ઉપયોગી નીવડ્યાં છે. આ માટે હું તેમનો ખરેખર આભારી છું
લેખક

પ્રાસંગિક

કેટલાક વળત પહેલાં હાથ પરથી કુંડલી માંડી આપનારા જ્યોતિષ વિદ્વાનનો મને લેટો થયો. મેં તેમને વિનંતિ કરી કે આ જ્ઞાન જનહિતાર્થે જાહેરમાં મૂકો કે જેથી માણસોને જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં રસ અને વિદ્યાસ પેદા થાય. ઉપરાંત દેશ પરદેશમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં હિંદનું નામ અમર થાય. પરંતુ અંગત લાભના લોભે આ વિદ્વાને તેને જાહેરમાં મૂકવાની ધરીને નાં પાડી. મને તેમની આ વર્તણૂકથી વૃદ્ધા ઊપજી. પરંતુ ખારીક વિચાર કરતાં હું પણ આ વૃદ્ધાને પાત્ર હતો તેમ લાગ્યું. કારણ હું પણ મારું જ્ઞાન છુપાવતો હતો. આથી ઘર આંગણેથી જ પ્રાયશ્ચિત્તની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ એમ નક્કી કર્યું.

આજ સમયે સંવત ૨૦૦૩ના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં હિંદી ટ્રેસની કુંડલી પરથી કે જાતરના લાવોની વધઘટ જાણવાની ગતો આવી. આ કુંડલી કુંડલના પાંચ અંશના લગ્નવાળી હતી.

આ વિગત પર ધ્યાન પડતાં મને પ્રાયશ્ચિત્ત કરવાની આ તક મળી છે એમ મનમાં લાગ્યું. આથી મેં તરત જ જન્મભૂમિના પંચાંગ કાર્યાલયના વ્યવસ્થાપકોને પત્ર લખ્યો કે આપણા કે જાતરના લાવો એ જગતના કે જાતરના લાવો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે સ્પષ્ટ છે. જો તે આપણી ટ્રેસની કુંડલી પર આધાર રાખે તો પછી એમજ માનવું રહ્યું કે આ ટ્રેસની કુંડલી અમેરિકા અને ઇન્ડિયાના લાવો પર પણ વર્ચસ્વ ધરાવે

છે ઉપરાંત કોએસની દેવાનિ પહેલાં આપણે ત્યાં કે બનતર નેતુ' ક્યું હતું જ નહિ અને તેના પર આપણા પૂર્વચાર્યોએ કંઈ જ વિચાર કર્યો નથી એમ મનનું થોડ્ય નથી. આવા કોએસને આપ નેતા અધ્યતન પંચાંગકારો સ્થાન આપો તે પણ એક નવાઈ બરેલી વાત છે. આપને જોઈએ તો હું આ જાળનનાં પ્રકાશ પાટલા તૈયાર છું. આપ કોટો તો મહારિ પાગશરે રચેલી ક્યું પાગશરી પરથી મેં જોધેલી ચાવીઓ મોકલી આપું. આપ તેની પરીક્ષા કરો અને થોડ્ય હાથે તો જનતા સમક્ષ પણ મોકો અને આ માટે વાંધો નથી.

મારે કહેવું જોઈએ કે શ્રીયુગ ઝોનાએ મારા આ પત્ર પર તરતજ લક્ષ આપ્યું અને જણાવ્યું કે આપનું કે જનરના તેજ મંદીના થોગોનું ઘણું સારિન્ય મોકલી આપો. હું તે ઘણી ખુશીથી તપાસીશ. મને જો સાચું હાગશે તો આવતા ૨૦૦૫ ની સંવતના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં જનતા સમક્ષ પણ અવશ્ય મૂકીશ. મેં આ તક ઝડપી લીધી અને સરવાળે તેમની કોટીમાંથી પસાર થયો અને જન્મ-ભૂમિના ૨૦૦૫ ના પંચાંગનાં પાનાં ૨૮ અને ૨૯ પર માટે નામ દેખાયું. મનમાં થયું કે પ્રાયશ્ચિત્ત ઠીક થઈ ગયું છે !

પણ પંચાંગ મરફતે હું જનતા સમક્ષ પહોંચ્યો એટલે મારા પર તેમના તન્કથી ધન્યવાદ સાથે પત્રોના વરસાદ વરચ્યો. સાર રૂપે દરેક માનુષ્ય સહિશાઈથી સમજી શકે તેવી રીતે આખી વસ્તુ જનતા સમક્ષ હાજરા દલીલ અને પુરાવા સાથે મુકાવી જોઈએ તેવી તેમની માંગણી હતી કેટલીક ચાવીએ ચાકુ જનરમાં મારી નામના તરત જ વધારી તે પણ આ માંગણીનું કારણ હતું. આ રીતે આ 'વ્યાપારી જ્યોતિષ જાવદર્શન માળા'નું સર્જન થયું.

આ માળાના પુસ્તકોની રચના સારી અને સરળ રાખવાની આવી છે. તેમાં કોઈપણ જગ્યાએ વાચકને સંશય થવા પણ રહેતું

નથી. ઉપરાંત જ્યોતિષનું પ્રાથમિક જરૂરી જ્ઞાન તેમાં ઘણીજ સહેલાઈથી કોઈપણ માણસ સમજી શકે એ રીતે આપેલું છે. આમાં લાવેલી વધઘટ કેવા ગ્રહયોગથી થાય છે, સદૃશ ક્યારે લાગે છે, ક્યારે નિષ્ફળ લાગે છે તે જાહેર સચોટ રીતે સમજાવવામાં આવ્યું છે. મારી સહુ કોઈને નવ્ર વિનંતિ છે કે દરેકે આ પુસ્તકનો લાભ વહેલી તકે ઉઠાવે.

આજકાલ જાતરમાં મળતાં વ્યાપારી લવિષ્યને લગતાં પુસ્તકો જિલકુલ અસંતોષકારક માલૂમ પડે છે. આનું કારણ દેખકનું અજ્ઞાન અને અંગ્રેજી પુસ્તકોનો તરબુતો કરી ધન કમાવાની લાલસા હોય છે. પરિણામે વ્યાપારીને તે લાભનાં જાદુ જે ખોટના ખાડામાં ઉતારે છે અને જ્યોતિષ શાસ્ત્ર નિંદાને પાત્ર બને છે.

આપણે ત્યાં વ્યાપારી લવિષ્ય જાણનારા કેટલાક જાહોશ વધારે છે. જરા પરન્તુ તેઓ પોતાનું જ્ઞાન પુસ્તકોના સ્વરૂપમાં રજૂ કરતા અચકાય છે; કારણકે તેમ કરવા જતાં તેમની કમાણી ઘટી જવાનો ભય રહે છે. પરિણામ એ આવે છે કે તેઓ પોતાનું જ્ઞાન સાથે જ લઈને કાળ ધર્મને પામે છે અને જનતા તેના લાભ વગરની રહી જાય છે. આ રીતે મારો આ પ્રયત્ન સહુ કોઈ આવકારશે તેવી મારી ખાતરી છે.

શ્રીયુત્ કાન્તિલાલ પરીખ પ્રકાશક જરા પણ તે મારા તો મિત્ર જ છે. તેમના પર પૈસાની કમાણી કરતાં મિત્રતાના દબાણે ખૂબ અસર કરી અને આ પુસ્તકોને છૂવંત સ્વરૂપ આપવાના પ્રયત્નો માત્ર પંદર દિવસમાં નક્કી થયા.

સાથે સાથે મારા આ પુસ્તક રચનાના કાર્યમાં લાવેલ, શ્રદ્ધા, વગેરેની ઝડપી વિગતો મેળવવામાં જન્મભૂમિ પંચાંગના ગણિત વિભાગના સંપાદક અને મુંબઈ એસ્ટ્રોલોજિકલ સોસાયટીના

મંત્રી શ્રીયુત અમૃતલાલ લક્ષ્મીચંદ શાહે મને જે ખડે પગે વળતી ટપાલે જવાળ આપીને મદદ કરી છે તે વસ્તુએ મારો ઉત્સાહ ત્રણ રાખવામાં ઘણો અગત્યનો ભાગ ભજવ્યો છે. આથી હું તેમનો અહીં અંતઃકરણપૂર્વક આભાર માનું છું.

આ સિવાય મારા મિત્રો શ્રીયુત રણછોડદાસ કાકોરદાસ કેળાંવાળા એમ. એ., ણી. ટી. અને હીરાલાલ ઉમિયાશંકર પંડ્યા આ પુસ્તક જાહેર ખડે કે તરત જ અંગ્રેજી અને હિંદીમાં ભાષાંતર કરી આપવાની રાહ જોઈ રહ્યા છે તેમનો પણ હું આભાર માનું છું. કારણકે આ પુસ્તકનું અંગ્રેજી ભાષાંતર કરીને દેશ પરદેશમાં હિન્દના જ્યોતિષ શાસ્ત્રની નામના વધારવાની અમારી ખાસ ઈચ્છા છે.

આ પુસ્તક વાંચ્યા પછી અને સમજ્યા પછી અમેરિકન તેજ મંદી આના પરથી કાઢી શકાય કે નહિ તેનો ઘણાને વિચાર આવશે. અને તેઓ અમને પૂછશે પણ ખરા. આના જવાબમાં એમ છે કે અમેરિકન તેજ મંદી આ પુસ્તકમાં ચોકાઈ જે ચાવીઓ ઉમેરવાથી અવશ્ય નીકળે છે. આના પર પણ ચોકાઈ અધ્યાય લખી નાખવા મન થયેલું પરંતુ સદ્દાનું તત્ત્વ જોટી રીતે વધી જાય તેમ ઈચ્છતો નહિ હોવાથી તે અધ્યાય અમે હાલ તરત તો આપવાનું માંડી વાળ્યું છે. જિજ્ઞાસુએ પોતે જાતે પ્રયત્ન કરી આટલું સંશોધન કરી લેવું.

હવે સાયનવાદી વિષે: આજકાલ અનેક જ્યોતિષીઓ આપણા ઋષિ મુનિઓએ મહાન તપશ્ચર્યા અને નિઃસ્વાર્થ સેવાના ધોરણે પોતાનાં દિવ્યજ્ઞાન અને શક્તિ વડે જે જ્યોતિષ શાસ્ત્ર રચ્યું છે તેની અવગણના કરી રહ્યા છે. અને તેને અવિશ્વાસપાત્ર ઠરાવી પશ્ચિમનો સાયન પદ્ધતિ પર દોરવા લાગ્યા છે. પરિણામે આ જ્યોતિષીઓ એવી પરિસ્થિતિમાં મુકાયા છે કે તેમને

પોતાનેજ જ્યોતિષ શાસ્ત્ર પર શ્રદ્ધા ઊઠી ગયેલી માણસ પડે છે અને સંશય મનધારી થયેલાં દેખાય છે; આથી સાચન પદ્ધતિમાં મુખ્ય દોષ થોડા શબ્દોમાં કહેવાની જરૂર છે.

સૂર્યમાળા ખસે છે પણ તે જ્યાં જાય છે ત્યાં પોતાના ગુરુત્વાકર્ષણ સાથે જાય છે. નહિતર ગ્રહો સ્થાન ભ્રષ્ટ થઈ ગળી પડ્યા જોઈએ. આથી પૃથ્વીતત્વ પર સૂર્યમાળા ખસવા છતાં સરખીજ અસર રહે છે.

આ પુસ્તકમાં ટેટલીક જગ્યાએ રાફેલ એફેમરીને નિરચનમાં બદલીને અગર તે જન્મભૂમિના પંચાંગોના ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. તેથી ગ્રહ ગોચર તેના આધારે જોવું. અમારે કહેવું જોઈએ કે મહર્ષિ પારાશરના સિદ્ધાંત પ્રમાણે આ જ પંચાંગો ફળદાયી છે. અમે ખરેખર તેમના ઋણી છીએ.

છેવટે આ રૂબરૂની પારાશરી આને પ્રગટ થાય છે. તે જાણીને આનંદ થાય છે. આવીજ રીતે હવે પછીનાં પુસ્તકો શેર ચિંતામણી, સુવર્ણ પારમ્પણી, આદી કટપતરુ અને બિયાં લાવ પ્રકાશ થોડા સમયમાં બહાર પડી જશે એવી મારી ખાતરી છે.

રાતુલાઈ સુ. શાહ

પં. વાણીલાલ જાનકીલાલ શર્મા “સુમન”

મંચ શાસ્ત્ર વિચારદ. જ્યોતિષ રત્ન
દિ. સા. સુધાકર દિન્દુ ધર્મ વિચારદ
સં. કોષિદ. લેન સિ. મુબબ.

ચેતવાણી

इना वेपारीओने न्योतिपनु सामान्य ज्ञान होवुं न जेधओ
ओम हुं द्रढतापूर्वक मानुं छुं कारणुके ते वगर आंधजो भाणुस
सुसाइरी करवा नीकेज्या गरार छे.

आ पुस्तक ओवी रीते लणवामां आग्युं छे के इना
कोधपणु सामान्य वेपारी आ पुस्तकने सहेकार्थी समथ शके
अने पोताना धंधामां सामे आवती तेछ मंदीने - साब नुकसानने-
न्योतिप शास्त्रनी मददथी अरीसानी माइक अगाठथी पारभी शके.
इना वेपारीओने मारी नम्र विनंति छे के तेमणे आ पुस्तकने
अव्यास कंटाज्या विना करवो अने तेना उपयोग छ मास पड़ीन
करवो. वडेसो उपयोग करवाथी अनेक लूसेो यशे, नुकसानी आवशे,
अने पुस्तकना काया ज्ञानथी तेना पर कंटाजो आवशे.

व्यापार घररो के अंध थयानो नथी पणु तमारे अनुभवथी
जनवानी आस आवश्यकता छे.

उपरोक्त सूचनानो कडे रीते अभव करशे.

आ पुस्तक के ते भाणुसोना हाथमां भूकता पड़ेलां संपूर्ण
विचार करशे. कारणुके ते ओक रसायण रुप छे. तेना उपयोग
अज्ञानीने जाडामां धकेली दैशे.

आजकाल न्योतिपीओनी पासेथी इजो लड डेटकाय
इसायेलाना दाणला शोधवा नहुं पडे तेम नथी. आथी न्योतिप

શાસ્ત્ર પોતે દોષ પાત્ર નથી પરંતુ તેનું ખરું કારણ ચમકાવનારી જાહેરાતના જોરે ચાલતા નામધારી જ્યોતિષીઓ હોય છે. તેઓ પોતાનાં ગજવાં કેમ ભરવાં તેટલું જ જાણતા હોય છે. ગ્રાહકોની તેમને પડી જ હોતી નથી. હું માનું છું કે મારા આ પુસ્તકના અભ્યાસથી મેળવેલું જ્ઞાન વેપારીઓને ખૂબ ઉપયોગી થશે. તેઓ નામધારી જ્યોતિષીઓના હાથે ફસાતા અટકશે અને પરિણામે તેમની સંખ્યામાં મોટો ઘટાડો થતાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રની સત્યતા પર વિશ્વાસ પેદા થશે.

નામધારી જ્યોતિષ શાસ્ત્રીઓના એકાદ બે રસુલો દાખલાઓ અત્રે ટાંક્યાની જરૂર છે એટલી જ આશાથી કે તેઓ જગતની આંખમાં ધૂળ નાખી પોતાનો ધંધો કેવી અજાયબી વચ્ચે ચલાવતા હોય છે તેની જનતાને જાણ થાય.

થોડા વખત પર મને એક એવા જ્યોતિષ શાસ્ત્રી મળ્યા કે તેમને ગ્રહો શું છે, દુરંગી શું છે અને દષ્ટિ શુભિ પ્રતિયુત્તિના શા ભેદ છે તેનું કંઈ જ્ઞાન જ નહોતું! તેઓ માત્ર તિથિ વાર પર ગણતરી કરી જાહેરાતો કરતા. ૫૦ ટકા સાચું અને ૫૦ ટકા ખોટું પડે એ હિસાબે તેમણે આપેલી જે રૂબો સાચી પડે તેને ભેગી કરી તેની ફરીવાર જાહેરાત પોતાની સચોટ રૂબને પૂરવાર કરતા. લોકો આ જાહેરાતથી આગાહ અંબઈ જતા!!!

આવા જ એક બીજા જ્યોતિષ મહાશયને દીકરા થતા નહોત'. એ માટે મને તેમના જન્મશ્વર જનાબ્યા. આ જાણતમાં જ્યારે મેં શાસ્ત્રના આધાર સાથે તેમની સાથે વાતચીત કરવી શરૂ કરી ત્યારે તેઓ તરત જ બોલી ઊઠ્યા કે, 'મને શાફ કહે! મને આપની આ બધી વાત જરાપણ સમજતી જ નથી.' કહેવાની જરૂર નથી કે મારી આ વાત તદ્દન સાદી હતી. પરંતુ આ લાઈ પણ પોતાનું ટકું ઉપડી જ રીતે કુદાવતા હતા. જનતાએ આમાંથી લેવા જેવો છે.

હવે નિધિ વાર અને ચંદના લેંદ વિષે :

કેટલાક જ્યોતિષીઓ નિધિ અને વાર પર ગણુરી કરીને જ્યોતિષ શાસ્ત્રના નામે ગારાં ગળરાવે છે. આથી હું આ સમયે વેપારીઓનું ધ્યાન જોંચું છું કે નિધિવાર એ સૂર્યે ચંદ્રની વચ્ચેના અંતરનું ગણિત છે. અને એમાં પણ રાશિ મેળ હોતો નથી. તેમાં અન્ય શ્રેણી અને રાશિગણનો વિચાર કરવામાં આવતો નથી. આ એક મહાન ભૂલ છે. અમેરિકન ફીચરના અંકડા શોધતા મારે જેમ તરેહ તરેહની મુળાઈ બરેલી રીતો શોધી કાઢવામાં આવે છે તેના જેવો જ આ હાજલો પૂરો પાડે છે. તો આ વસ્તુ પર લક્ષ આપવું જરૂરી છે.

આવું જ કંઈક સર્વતાબદ્ર એક મારે છે. આની રચના અને તેનું ગણિત એવું વિચિત્ર છે કે તેમાંના હક ટકાના જ્યોતિષીઓ સમત્યા વિના તેજી ચંદી કાઢી વેપારીઓને આપે છે. અને પરિણામે લાગતા ગદકે નુકસાન કરે છે તો સર્વતાબદ્ર મહેતા આધારે આજના વેપારીઓને પણ હું આ નબ્યાએ ચેતાવું છું.

કેટલીક વાર વેપારીઓ મકરનો શુક્ર મંદી કરશે, મીનનો તેજી કરશે, મિથુનનો શનિ મંદી કરશે અને સિંહનો તેજી કરશે એવી વાતો કરતા સાંભળવામાં આવે છે. આ પણ મહાન અજ્ઞાન છે કારણકે કોઈ પણ લાંબા કે ટૂંક ગણાની તેજી મંદી શોધતી વખત સમગ્ર શ્રેણી પચ્ચપરની સ્થિતિ જોવાની હોય છે કે કેમ એક જ શ્રદ્ધ અમૂક દેગ ઉપરતે તેવું હેતું નથી.

આવું સ્પષ્ટીકરણ કર્યા પછી હવે હું મારી પદ્ધતિનાં મુળદોષ પર આવું છું. મારી પદ્ધતિ સર્વાંગ શાસ્ત્રીય છે તે શાસ્ત્રોના આધાર પર રચાયેલી છે. આ પદ્ધતિ ઘણા અભ્યાસ, વિચારો, અનુભવો, અને પ્રયોગોના અને વર્ષો પછી મહા મહેનતે શોધેલી છે. 'કર્યા કાયરા કોરીનાં' એ ન્યાયે આજે આ

મંથોધન ઘણું સામાન્ય લાગશે, પરંતુ તે મંથોધની હિંમત તો કેહ
મંથોધ બુદ્ધિવાળો જ આંત્રી શરૂશે.

હવે આ પદ્ધતિથી નીકળતી તેજ મંદી પ્રમાણે ધંધો
કરતાં પહેલાં આખીયે પદ્ધતિનો પૂરો અભ્યાસ કરી, એટલે કે
આ પદ્ધતિ અનુસાર ભૂતકાળમાં થઈ ગયેલી વધઘટો તપાસી જઈ,
તેમાં જૂના જૂના થોડોની થયેલી અસરો તપાસી જઈ, પાછી સચોટ
દ્રષ્ટિ મેળવી લીધા બાદ આ પદ્ધતિને ઉપયોગમાં લેવી. જ્યોતિષ
શાસ્ત્રમાં જેટલી સહેલાઈથી લવિષ્ય વાણી શકાય છે, તેટલી જ
સહેલાઈથી તેમાં ભૂલો થવા પણ સંભવ છે. માટે ચોક્કસ દ્રષ્ટિ
મેળવી લેવાની બાસ જરૂર છે. એટલા અનુભવના કારણે યતી
ભૂલોથી ઘણી વખત ધંધો કરનારને નુકસાન સહન કરવું પડે છે
અને પોતાની ભૂલને બદલે જ્યોતિષ શાસ્ત્ર દોષ પાત્ર હરે છે.
માટે પૂરતા અભ્યાસ પછી ધંધો કરવાથી લાભ મેળવી શકાય છે.
આ માટે હું છ માસની મર્યાદા મૂકું છું. એટલેકે છ માસ
સુધી તેના જ્ઞાનનો કોઈએ ઉપયોગ કરવો નહિ. આ સમય દર-
મ્યાન તેના આધારે ચાલતું બજાર તપાસી અભ્યાસનું દ્રઢીકરણ
કરવું. ઉપરોક્ત મર્યાદા સુધી જ્યોતિષ શાસ્ત્રીઓએ પણ નીકળવી,
કારણ કે તેમના પૂર્વગ્રંથો દૂર કરતાં આટલો સમય અવશ્ય
લાગે છે.

ઉપરોક્ત સૂચનાનો લાંબ કરી કેઈ આગળ ચાલશે તો
મારા ચાનવા પ્રમાણે તેને નુકસાન થશે, તેનું મગજ ભ્રમિત થઈ
જશે, અને આ પુસ્તકનો લાભ લેવાને બદલે તે તેને ખીન ઉપ-
યોગી નહાતાં અનેક શ્રાપ સાથે કેંડી દેવું પરશે.

આ પુસ્તકનું પૂરું જ્ઞાન મેળવ્યા પછી વેપારીઓને મારી
બાસ સૂચના છે કે તેમણે એકદમ કમાવાની દિવાલ કરવી નહિ.
શક્તિથી વધારે જોખમ એટલું નહિ. વધારે લે વેચ કરવી પડે તો

કરવી. આમ કરવાથી ક્યારેક પૈનાની કાઢિના કોપથી વિરુદ્ધ
જતા અઘરમાં નરન વેપાર કાચી નાખવાથી નાણાકીય કાઢિન
જળવાઈ રહે છે. જ્યારે કેટલક વેપારીઓ આવા પ્રસંગ પાતાનો
વેપાર વધુ વખત ચાલુ રાખે છે અને પરિણામે પસ્તાય છે.
તેમની નવ્યાણું વખતની કાઢિન અને કમાણી આવા એક પ્રસંગ
મુખારી નાખે છે, આથી ઉપરના સિદ્ધાંતને અસાબર સમજ
અવધારમાં દિનારવેા.

ઉપરાંત પૈનાના નસીબમાં લાભ છે કે નહિ તે પૈનાના
જન્માકર પરથી જાણી લેવાની જરૂર છે. પૈનાની કુટલીમાં
લાભચામ હોય ત્યારે જ વેપારમાં કમાણી રાકાય છે. કારણકે—

વિશેષમાં તેમાં આવક ઓછામાં ઓછી અને કાળદોષ વિશેષ હોય છે. ફક્ત કોઈ વખત સજ્જન અને સેવાભાવી પ્રકાશક મળી જાય અને પ્રદ્ તપાસવાં અને ખીલ જાળતો પોતાના હાથે ઉપાધી લે છે તો જ જનવા પામે છે.

હજી આપણે ત્યાં પબ્લિકશિંગ કંપનીઓ આ વિદ્યા તરફ ખાલુ સારી દ્રષ્ટિથી જોતી નથી. આ કારણથી પણ લેખકોને પ્રોત્સાહન મળતું નથી. સાંપ્રતકાળમાં જનરમાં ગણતાં પુસ્તકો આ વિષય પરત્વેનાં જે મળે છે તેમાં દરેકમાં ભાષાંતરની અક્ષમ્ય ભૂલો, એક બીજામાંથી ખુદી વગરની વસ્તુ ચોરી અને અનર્થ રૂપ અજ્ઞાન જ ભરેલું હોય છે. મેં અહીં રજૂ કરેલી પદ્ધતિ મારા પોતાની સ્વયંસ્કુરણ રૂપે જ છે. તેમાં કોઈ અંચળી-અર્વાચીન કે પ્રાચીન-વસ્તુની તફાઈ નથી. શ્રીમંતોએ સાંપ્રતકાળમાં સચેત જનવું જોઈએ અને સેવાભાવી સંશોધકવૃત્તિ ધરાવનાર જ્યોતિષ વર્ગને ઉત્તેજન આપવું જરૂરી છે એટલું જ નહિ પણ તે તેમના પોતાના જ હિતમાં છે.

પુસ્તક ખરીદનાર આ પુસ્તકમાં કોઈ ઠેકાણે શું ચવાડો અનુભવે તો તેનો સ્પષ્ટ શબ્દમાં સારી ભાષામાં મારી પાસેથી ખુલાસો મેળવવાંને હકદાર છે પરંતુ સાથે જવાળની ટિકિટો મોકલવી આવશ્યક છે.

લેખક

જેવા સંસારી માણસના હાથમાં તે વિદ્યા અધૂરીજ હોય તે ત્રાલાવિક છે છતાં ઇષ્ટ દેવની કૃપાથી અને પૂજ્ય મહર્ષિ પારાશરની આશિષથી હું આ જ્ઞાન યથા શક્તિ શુદ્ધ પણે સમજાવવાને કટીબદ્ધ થાઉં છું.

આ પુસ્તક રચવાનો હેતુ જ્યોતિષ શાસ્ત્રની સત્યતા પૂરવાર કરવાનો છે. મહર્ષિઓના કથન મુજબ જ્યોતિષ શાસ્ત્ર એક પવિત્ર શાસ્ત્ર છે. તેનો ઉપયોગ યોગ્ય અને લાયક માણસોજ કરી શકે. અત્યાર સુધી ખોટાં નાગ ધારી જ્યોતિષી ણની ખેઠેલા પણ આ પુસ્તકના સંપર્કથી સત્ય વસ્તુ પામી શકશે અને જેમ હલદી ધાતુ પારસમણીના સ્પર્શથી શુદ્ધતા પામીને સુવર્ણમાં સારી રીતે ગળે છે તેમ પોતાની પામરતા દૂર કરીને સાચી વિદ્યા સંપાદન કરીને સુખી થશે, યશ, કીર્તિ અને અર્થ પ્રાપ્તિ અનુભવશે. અસ્તુ.

ૐ શાંતિ શાંતિ શાંતિ
મ. માધુસૂદન જાનકીલાલ શર્મા "સુમન"

મેય શાસ્ત્ર વિદ્યાર્થિ. જ્યોતિષ રત્ન

દિ. સા. સુધાકર હિન્દુ ધર્મ વિદ્યારથ

સ. સાંચી સર્વેશ્વર મુખ્ય

રાશિ જ્ઞાન

શાસ્ત્રમાં દેહા પ્રમાણે આકાશને પાર ભાગમાં વહેવવામાં આવ્યું છે. આ દરેક ભાગને 'રાશિ' કહેવામાં આવે છે. આ બારેય રાશિનાં નામ અનુક્રમે નીચે મુજબ છે.

૧. મેષ	૪. કર્ક	૭. તુલા	૧૦. મકર
૨. વૃષભ	૫. સિંહ	૮. વૃશ્ચિક	૧૧. કુંભ
૩. મિથુન	૬. કન્યા	૯. ધન	૧૨. મીન

દરેક રાશિ ૩૦ અંશની ગણવામાં આવે છે. જે રીતે ૧૨ રાશિના ૩૬૦ અંશ થાય છે. અર્થાત આકાશના ગોળને ૩૬૦ અંશમાં વહેંચી નાખવામાં આવ્યો છે.

આ રાશિઓનાં જુદા જુદા સ્વભાવ હોય છે. આપણને ૩ જાતનાં રાશિઓ મળે છે, એક વૃષભ, સિંહ, વૃશ્ચિક અને કુંભ આ ચાર રાશિઓ મૂળસંજ્ઞક હોવાથી ઘણી ઉપયોગી છે. તે ૩ જાતનાં પર કાશ્ય ધરાવે છે કારણકે તે મૂળ સંજ્ઞક છે; વનસ્પતિની કારક છે.

મિથુન, તુલા અને કુંભ રાશિ પણ ૩ જાતનાં ધણી ઉપયોગી છે. મિથુનનું સ્થાન જુગારખાનામાં છે અને તુલાનું સ્થાન મોટાં જાતરામાં છે. જ્યાં અનેકનાં ભાગ્ય ઘડાય છે ઉપરાંત મિથુન, તુલા અને કુંભ રાશિઓ ખુદી વર્ગની છે. વ્યાપાર ખુદીથી થાય છે. તેથી જ અંગ્રેજીમાં કહેવત છે કે Gambling has no foundation but speculation is based on calculations અર્થાત જુગાર ખાયા વગરનો હોય છે જ્યારે સફ્ટો મગફળી પર રચાયેલો હોય છે.

અધ્યાય બીજો

બ્રહ્મ જ્ઞાન

આકાશમાં જ્ઞાન બ્રહ્મ છે. તેનાં નામ સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, શુક્ર, શુક્ર અને શનિ છે. આ બધો આકાશમાં ચાલે છે. તેમની આ ગતિ પૃથ્વી પર જાતજાતની અસર ફેલાવે છે. તે રાચને રંકે જનાવે છે અને રંકને રાચ જનાવે છે. આ પ્રકારેનાં સંચાલક સર્વે શક્તિમાન ઈશ્વર છે, જ્યાં સુધી સપિતા નારાયણ અસ્તિત્વ ધરાવે છે ત્યાં સુધી બ્રહ્માં અસર પૃથ્વી પર અનેક રૂપે જણાતી જ રહેવાની. જે દોષ બ્રહ્માં અસરની ઉપેક્ષા કરે છે તે પોતાની જાતની જ ઉપેક્ષા કરે છે.

રૂ ઇન્દ્રમાં જે ભાવો વધે ઘટે છે તે આ યજ્ઞની આલથી
જ બને છે. શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે :

સૂર્ય ઇનો પિતા છે તેની ગરમીથી રૂ પાકે છે. તે મૂળ
સંસ્કૃત છે.

અંદ્ર શીતળ છે; આથી તે ઇનો મારક બને છે. હીમ
પડવાથી કપાસના પાકને હાનિ પહોંચે છે.

મંગળ સ્ત્રેનાપતિ છે. પાપી તેમજ કૂર ગ્રહ છે; આથી રૂ
ઇન્દ્રને તે પોતાના જોરે ચલાવવા ઇચ્છે છે. તેની આલ હંમેશાં
બંધી હોય છે.

બુધ કુમાર છે. તે જેની સાથે આવે છે તેની તેના પર અસર
આવે છે. તે વૈશ્ય છે.

શુક્ર હવ સંસ્કૃત છે, તે માનવ હવનને સુખી કરવા માટે
ઉત્પાદન વૃદ્ધિ કરી રૂ ઇન્દ્રના ભાવો નીચે લઇ જાય છે. તેથી
તે ભાવ મારક છે.

શુક્ર દૈત્યનો શુરુ છે, અને મોજ ગ્રાળ અને ઉત્પાદનનો
કારક છે. આથી તે હંમેશાં શનિ રૂપી દૈત્યનો જ પક્ષ ખેંચે છે.
તે મૂળ સંસ્કૃત છે.

શનિ અતિ પાપી અને મલીન સ્વભાવનો છે. તે કષ્ટ ઉપજાવવામાં
અનેક રીતે હોશિયાર છે. તે જાહુ જ સ્થીર બુદ્ધિવાળો ગ્રહ છે.
કારણ કે તુલા જેવી ઉત્તમ બુદ્ધિસંસ્કૃત રાશિમાં તેને ઉચ્ચત્તમ
મળ્યું છે. તે પોતાની બુદ્ધિ હંમેશાં શુરુને પરાસ્ત કરવામાં
જ વાપરે છે. તેથી શુરુ અને શનિને હરહંમેશ અણબનાવ
રહ્યા કરે છે. શુરુ, વ્યવસ્થા, શાંતિ, સુલેહ અને સંવાદનો
(વધુ ઉત્પાદનનો) કારક છે. શનિ દરેક રીતે શુરુનાં કાર્યો તોડી
પાઠવામાં જ આનંદ માનનાર છે. આથી દરેકને જ્યારે

અન્યાય, અત્યાચાર, કાળાંગતર, ઘનોષ્ટ તેણ, ઓછું ઉત્પાદન, વધુ માંગ, સંચલકૃતિ, દાસોતું-મગ્નુદોતું-જોર આ પૃથ્વી પર દ્રષ્ટિગોચર થાય છે ત્યારે આ ગ્રંથે શુરુ પર પૂર્ણ કાળુ મેળવેલા દાખલા નોંધાયા છે. જેના પર શનિની દ્રષ્ટિ ઠરે છે તે કાંતો અમીર કે કાંતો કુકીર બેમાથી એક જ બને છે. ત્રીજો માર્ગ તેવી વ્યક્તિ મારે રહેતો જ નથી. શનિ મૂળનો સ્વામી છે, તેથી આ ગ્રંથમાં તે સુખ્ય સુખધાર છે.

શનિનો ખીજો અર્થ હાસ થાય છે. બળવાન શનિ હાસની શક્તિમાં અચાનક વધારો કરી ખેસાદાર બનાવે છે. ન્યારે શુરુનાં માણસો તે વખતે દુઃખી થતાં હોય છે.

આકાશની ખારેય રાશિઓને સૂર્યાદિ ગ્રહોએ વહેંચી લીધી છે. આ રાશિઓ તેમનાં ઘર ગણાય છે. ગ્રહો પોતાના ઘરમાં-રાશિમાં બળવાન કહેવાય છે. જેમ માણસ બીજા પોતાના ઘરમાં બળવાન હોય છે.

અધ્યાય ત્રીજો

ગ્રહ અને રાશિ સંબંધ

ગ્રહ	રાશિ	ગ્રહ	રાશિ
સૂર્ય	સિંહ (૫)	શુરુ	ધન, મીન (૬, ૧૨)
ચંદ્ર	કર્ક (૪)	શુક્ર	વૃષભ, તુલા (૨, ૭)
મંગળ	મેષ, વૃશ્ચિક (૧, ૮)	શનિ	મકર, કુંભ, (૧૦, ૧૧)
બુધ	મિથુન, કન્યા (૩, ૬)		

સૂર્ય સિંહ રાશિનો માલિક (સ્વામી) છે. ચંદ્ર કર્ક રાશિનો માલિક છે. મંગળ, મેષ અને વૃશ્ચિક રાશિનો માલિક છે એમ સમજવું.

ગ્રહોની ઉચ્ચ અને નીચ રાશિઓ

નીચે આપેલા ગ્રહો ઉચ્ચ રાશિમાં ગણવાન ગણાય છે અને નીચ રાશિમાં નિર્ગળ ગણાય છે. ઉચ્ચ રાશિના ગણવાન ગ્રહો પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે વધુ તેજ કે મંદી કરે છે. જ્યારે નીચ રાશિના નિર્ગળ ગ્રહો પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે ઓછી તેજ કે મંદી કરે છે.

	સૂર્ય	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	શુક્ર	શુક્ર	શનિ
ઉચ્ચ રાશિ	મેષ	વૃષભ	મકર	કન્યા	કર્ક	મીન	તુલા
નીચ રાશિ	તુલા	વૃશ્ચિક	કર્ક	મીન	મકર	કન્યા	મેષ

ગ્રહોની મૂળત્રિકોણની રાશિઓ

દરેક ગ્રહ પોતાના ઘરમાં (ચંદ્ર સિવાય) અસુક્ર અંશ ઉપર ગહુ ગણવાન હોવાય છે. આ વળતે તે મૂળત્રિકોણનો ગ્રહ હોવાય છે.

સૂર્ય સિદ્ધ રાશિમાં ૦ થી ૨૦ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો ગણાય છે અને પછી સ્વગૃહી ગણાય છે.

ચંદ્ર વૃષભરાશિમાં ૦ થી ૩ અંશ સુધી ઉચ્ચનો અને પછી ૨૦ અંશ સુધી મુળ ત્રિકોણનો ગણાય છે

મંગળ મેષના ૦ થી ૧૨ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો ગણાય છે

બુધ કન્યાના ૦ થી ૧૫ અંશ સુધી ઉચ્ચનો ૧૫ થી ૨૦ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો આ પછી સ્વગૃહી ગણાય છે.

ગુરુ ધનના ૦ થી ૧૦ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો અને પછી સ્વગૃહી

શુક તુલાના ૦ થી ૧૫ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો અને પછી સ્વગૃહી

શનિ કુંભના ૦ થી ૧૫ અંશ સુધી મૂળત્રિકોણનો અને પછી સ્વગૃહી.

અધ્યાય ચોથો

ગ્રહોના સ્વભાવ

ચંદ્ર, શુક સ્ત્રી રાશીમાં (ગેટ્રી રાશિમાં) સૂર્ય, મંગળ, બુધ, ગુરુ અને શનિ એ ગ્રહો પુરુષ રાશિમાં (ગેટ્રી રાશિમાં) ગણવાન છે.

સૂર્ય : ઉચ્ચનો, સ્વગૃહી, મૂળત્રિકોણનો અને દશમાં ભાવમાં ગણવાન છે.

ચંદ્ર : કર્ક, વૃષભમાં, ચૈત્રા ભાવમાં, અંપૂર્ણ કળાના ગણવાન છે.

મંગળ : દશમાં ભાવમાં, સ્વગૃહી મૂળત્રિકોણનો ઉચ્ચનો અને વક્રગતિનો ગણવાન છે. *

બુધ : મિથુન, કન્યા ને ધન રાશિમાં અને સગનમાં ગણવાન છે. (આ રૂળ બુધ જ્યારે સ્વતંત્ર હોય ત્યાંનું)

* વક્રગતિ વગેરેની સમજ હવે પછી આવે છે.

ગુરુઃ સ્ત્રીન, વૃશ્ચિક, ધન, કર્ક, કુંભ કે મકરમાં હોય તે
 બળવાન છે. લગ્ને ચોથે કે દશમે ગુરુ હોય તો તે બહુ બળવાન
 સમજવો.

શુક્રઃ ઉદયનો, મૂળત્રિકોણનો કે સ્વગૃહી ૩, ૪, ૬,
 અને ૧૨ માં લાગે બળવાન છે.

શનિઃ તુલા, મકર, કુંભનો, સાતમે અને વક્ર ગતિનો
 હોય ત્યારે બળવાન છે.

સૂર્ય સ્થિર છે. ચંદ્ર ચર છે. મંગળ ફર છે. બુધ મિશ્ર
 સ્વભાવનો છે. શુક્ર ક્રોમળ છે. શુક્ર નાનો છે. શનિ કઠોર છે.

સૂર્ય રાજા, ચંદ્ર રાણી, ગુરુ પ્રધાન, શુક્ર પ્રધાનની સ્ત્રી,
 મંગળ સેનાપતિ, બુધ કુમાર અને શનિ આક્ર છે.

જે ગ્રહ અસ્ત હોય (સૂર્યના કાળાંશોમાં રહે ત્યાં સુધીનો
 સમય એટલે કે તે જ્યારે આકાશમાં દેખાતો ન હોય ત્યારે)
 તેને નિર્ગળ જાણવો.

સૂર્ય ચંદ્ર સિવાય બધા ગ્રહો એક સરખી ચાલે ચાલતા
 નથી. ક્યારેક તેઓ આગળ ચાલે છે જ્યારે ક્યારેક તેઓ પાછળ
 ચાલે છે. ક્યારેક ધીમે ચાલે છે તો ક્યારેક ઝડપથી ચાલે છે-
 દોડે છે- જે પંચાંગમાં જોવાથી સમજાય છે.

વહી ગ્રહ એટલે જે પાછો ચાલે તે (આ પંચાંગમાં
 લખેલું હોય છે.)

માર્ગી ગ્રહ એટલે જે આગળ ચાલે છે તે.

ઉદયનો ગ્રહ એટલે જે આકાશમાં દેખાય છે તે.

અસ્તનો ગ્રહ એટલે જે આકાશમાં ન દેખાય તે (જે ગ્રહ
 સૂર્યની નજીક લગભગ ૧૨ અંશમાં આગળ પાછળ ચાલે છે
 ત્યારે તે નથી દેખાતો તેથી તે અસ્તનો જાહેવાય છે)

અતિચારી ગ્રહ એટલે તેની સામાન્ય ગતિથી વધુ ઝડપથી શશિમાન પૂરું કરે તે ગ્રહો જ્યારે સૂર્યથી બીજા અને ગારમે આવે છે ત્યારે અતિચાર પાણું પ્રાપ્ત કરે છે.

મંગળ અને શનિ વક્રી થતાં ગળવાન ગણાય છે.

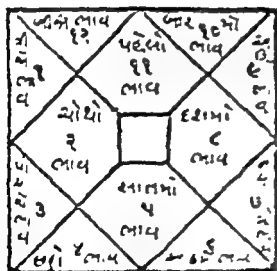
ઉદયના ગ્રહો ગળવાન અને અસ્તના ગ્રહો નિર્ગળ ગણાય છે.

અતિચારી ગ્રહો ગતરમાં એકદમ ઝડપી તેજ મંદી કરે છે. તે તેમના તેજ મંદી સ્થાનમાં થતાં પરિવ્રમણ પર આધાર રાખે છે.

અધ્યાય પાંચમો

કુંડલી અને ભાવ

આ કુંડલી છે. પહેલો ભાવ (પહેલું સ્થાન) તે પૂર્વની દિશામાં ગણાય છે. ત્યારપછી અનુક્રમે બીજા ત્રીજા ભાવ યાદ રાખો.

દશમો ભાવ આપણા માથા પરનો ગણાય છે. સાતમો ભાવ પશ્ચિમ દિશાની દિશામાં ગણાય છે. ચોથો ભાવ પગ નીચેના ગણાય છે.

જન્મણી જાત્રુના જાવો દર્શક ગણાય છે અને રાણી જાત્રુના જાવો અદર્શક ગણાય છે. જન્મણી જાત્રુના જાવોમાં વધુ તેજકાન્દ ગળ છે. સંક્રાંતિની તરફ જ્યારે તેજકાન્દ ગળે આ જાત્રુના ધરોગાથી પરિવ્રમણ કરે છે ત્યારે ઉન્નત થાય છે. રાત્રી દેશમાં સ્થાન જેવું મહત્વનું સ્થાન તેમ જાત્રુનું છે.

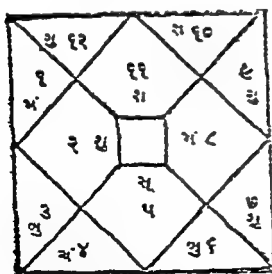
બાર લાવમાં જોવાતી વિગતો

પહેલો લાવ—શરીરની ગાળત
 બીજો લાવ—ધનની ગાળત ચિંતા
 ત્રીજો લાવ—ગંધુ ગાળત ચિંતા
 ચોથો લાવ—સુખ અને માતાની ગાળત
 પાંચમો લાવ—પુત્ર તથા બુદ્ધિ ગાળત
 છઠ્ઠો લાવ—શત્રુ, મોસાળ અને રોગ ગાળત ચિંતા
 સાતમો લાવ—સ્ત્રી અને લાગીદારી ગાળત
 આઠમો લાવ—વિનાશ, મૃત્યુ ગાળત ચિંતા
 નવમો લાવ—સાગ્ય ગાળત
 દશમો લાવ—કર્મ ગાળત
 અગિયારમો લાવ—આવક ગાળત ચિંતા
 બારમો લાવ—ખર્ચ અને દેવા ગાળત ચિંતા

અધ્યાય છઠ્ઠો

૩ બળરની કુંડલી, લાભો, માલિકો અને તેજમંદી

આ ૩ બળરની કુંડલી છે. તેમાં પહેલા લાવમાં અગિયારમી રાશિ છે અને તેનો માલિક શનિ છે તેમ જતાવવામાં આવ્યું છે. આવીજ રીતે બીજા લાવમાં બારમી રાશિ અને તેનો માલિક કુરુ છે તેમ જતાવવામાં આવ્યું છે. વગેરે.

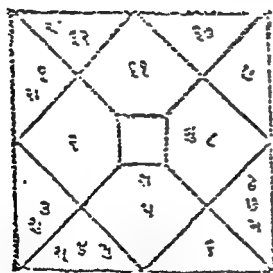
દરેક કુંડલીમાં પહેલો ચોથો સાતમો અને દશમો લાવ કેન્દ્ર સ્થાન કહેવાય છે. આ સ્થાનો અને તેના માલિકો સારી તેજ કારક હોય છે.

આદ્ય રાખો.

શનિ તેજ કરે એટલે રૂની અછત હોય થાય અને તેની કિંમત વધે એમ સમજવું. આવી જ રીતે ગુરુ મંદી કરે એટલે રૂનું ઉત્પાદન ધાર્યા કરતાં વધુ થાય એટલે જ રૂની કિંમત ઘટે એમ સમજવું. આ સમજણ મગજમાં ચોખ્ખી રાખવી. દા. ત. સૂર્ય તેજ કારક છે એટલે રૂના પાકની કિંમત વધારે છે. આ કિંમત તો જ વધે કે માલનું ઉત્પાદન ઓછું થાય. મૂળસંજ્ઞક રાશિ કે ગ્રહ એટલે તેનું ઓછું ઉત્પાદન કરી તેની કિંમત ગણના પાત્ર બનાવવી તે.

અધ્યાય સાતમો ગ્રહોની દ્રષ્ટિ

જ્યાં ગ્રહો સાતમા સ્થાને દ્રષ્ટિ કરે છે. પરંતુ શનિ તે ઉપરાંત ત્રીજા અને દશમા સ્થાને, મંગળ ચોથા અને આઠમા સ્થાને અને ગુરુ પાંચમા અને નવમા સ્થાને દ્રષ્ટિ કરે છે.

દાખલો : બાબુની કુંડલીમાં ચંદ્ર સાતમે એટલે કે છઠ્ઠી રાશિને જુએ છે.

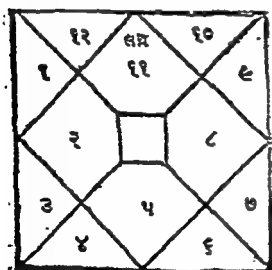
પોતે ત્યાં છે ત્યાંથી એકથી ગણતાં છઠ્ઠી રાશિ સાતમે આવશે.

એવી જ રીતે શુક્ર ધન રાશિને સૂર્ય ભુવ મકર રાશિને, શની ત્રીજે એટલે કે સાતમી રાશિને, સાતમે એટલે કે કુંભ રાશિને

આપે છે. અર્થાત કેન્દ્રના સ્વામીઓ લલ્લે પછી શુભ ગ્રહ હોય કે પાપગ્રહ હોય પણ તેની સાથે સાથે ત્રણ, છ અને અગિયારમા સ્થાનનો માલિક હોય તો સારું ફળ આપતા નથી. સૌથી બળવાન કેન્દ્રના ગ્રહો છે, તેમનાથી ૩, ૬ અને ૧૧મા સ્થાનના મારક ગ્રહો ઓછા બળવાન છે. છેલ્લે ત્રીકોણના માલિકો એથી ઓછા બળવાન છે.

૮માનો માલિક શુભ ફળ આપતો નથી. પરંતુ પોતે જો લગ્નનો માલિક હોય તો તે શુભ ફળ આપનાર બને છે.

રાહુ અને કેતુ સ્વતઃ ગ્રહો નથી. તેથી તેમની ગણના નથી કરતાં પણ એ વસ્તુ યાદ રાખવી જરૂરી છે કે રાહુ અને કેતુ જે લાવમાં હોય અથવા જે લાવના સ્વામીથી યુક્ત હોય તે પ્રમાણેનું બળ પામીને ફળ આપે છે.

આ જગતના રૂની કુંડલી છે. તેનું કુંભ લગ્ન છે. એટલે કે ત્યારે ગ્રહ રાશિ બદલે ત્યારે તે ઘર બદલે તેમ સમજવું.

આ કુંડલીમાં શુરુ ચંદ્ર અને મંગળ પાપગ્રહો છે શુક્ર શુભ ગ્રહ છે. મંગળ જો શુક્ર સાથે સંબંધ કરતો હોય તો વધુ શુભ કારક બને છે.

(અનુભવમાં મંગળ ઊંધો-આલીને મંદી કરે છે.) શુરુ મારક છે. તેમજ મંગળ ચંદ્ર પણ ક્યારેક ક્યારેક મારકના સંપર્કથી મારક બની જાય છે.

જેવી છે. ત્યારે પણ વ્યાપાર કરનાર વ્યક્તિ મુકદ્દમા ન મુકદ્દમા
ત્યારે આ વાલની અણસરનાતું કારણ ન પાછળથી જાયું.
મંગળનો સ્વભાવ તામસી છે. તે બીજાતું કહ્યું કરનાર નહીં
સ્વેચ્છાવાદી અને સામાન્ય નિયમેથી કલેટો વાલનાર છે.

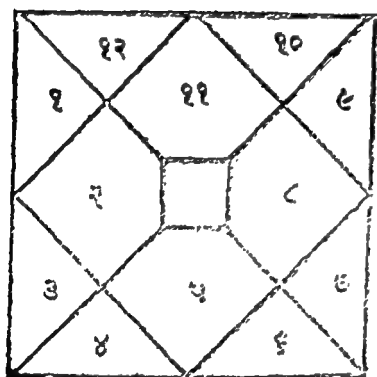
અધ્યાય નવમો

સંબંધ-દ્વિપિ યોગ

કેન્દ્ર અને ત્રિકોણના માલિકા એક બીજા સાથે સંબંધ
કરતા હોય તો તેણ કારક બને છે. અને જો તેઓના નેમના
સિવાય બીજાઓથી (૩, ૬ અને ૧૨ સ્થાનના માલિકાઓ) સંબંધ
ન હોય તો ખાસ કરીને સારી તેણ કહે છે. (આ રીતે સંબંધ
સંબંધ વિનાનો શુકે સર્વત્ર તેણ કારક બને છે.)

સંબંધ એટલે દ્વિપિ. ગ્રહો સામસામા જોતા હોય, અથવા તે
એકને બીજો ગ્રહ જોતો હોય, અને બીજો ગ્રહ બંધે પછી પહેલા
ગ્રહને ન જોતો હોય, અથવા તે કેન્દ્રનો માલિક ત્રિકોણમાં અને
ત્રિકોણનો માલિક કેન્દ્રમાં અરસપરસ એકબીજાના ઘરમાં હોય અથવા
સાથે એકા હોય તો તેણ કરનાર ગણાય છે. આ યોગથી ૩ બન્ધરનાં
સારી તેણ થવા માંડે છે. આ યોગ બીજા ઘરમાં-ત્રાયોના-ધ્યાય
છે તો પણ તેણ થવા માંડે છે. કેન્દ્ર કે ત્રિકોણના માલિક દોષિન
હોય એટલે કે ત્રિપદાયપતિ [ગ્રહ, છ, અગિયારના માલિક] પણ
હોય છતાં તેઓનો સંબંધ તેણ કારક યોગ પેદા કરે છે અને
તેણ થવા માંડે છે.

અધ્યાય દશમો સંબંધ—દ્રષ્ટિયોગ (ચાલુ)

આગળ અધ્યાય નવમા
મુજબ દ્રષ્ટિ યોગ મુજબ નીચે
પ્રમાણેનાં તેજ યોગો થાય છે.

સખત તેજકારક

૧. શુક્ર (એકલો શુક્ર)

૨. બુધ + શનિ

સામાન્ય તેજકારક યોગ

૧. શનિ + શુક્ર

૨. બુધ + "

૩. મંગળ + "

૪. સૂર્ય + "

૫. સૂર્ય + બુધ

સખત તેજ કારક

૧. શુક્ર: શુક્ર એકલો સખત તેજ કારક છે. કારણકે પાત્ર
કેન્દ્ર ત્રિકોણનો માલિક હોઈ કુંડલીનો ભાગ્ય વિધાતા બને છે.

૨. બુધ + શનિ: ત્રિકોણના માલિકનો લગ્નના માલિક
સાથેનો સંબંધ તેજ કારક છે.

સામાન્ય તેજ કારક યોગો.

૧. શનિ+શુક્ર : શુક્ર કેન્દ્ર ત્રિકોણના માલિકનો લગ્નના માલિકસાથેનો સંબંધ જણાવ્યા પ્રમાણે નાની તેજ કારક નહિ પણ મોટી તેજ કારક અનુલવવામાં આવ્યો છે.

૨. બુધ+શુક્ર : અહીંયાં બુધ ત્રિકોણનો માલિક હોવાથી શુક્ર કે જે કેન્દ્ર ત્રિકોણનો માલિક છે તેની સાથે સંબંધમાં આવતાં સારી તેજ થાય છે.

૩. મંગળ+શુક્ર : આ યોગ તેજના બદલે મંદી કારક અનુલવવામાં આવ્યો છે. આનું કારણ મંગળ અને શુક્રનો શાસ્ત્રમાં જણાવ્યા પ્રમાણે બિલાડી અને ઉંદરના જેવો સંબંધ છે. આથી મંગળ સેનાપતિ હોવાથી શુક્ર વિરૂદ્ધ વર્તન ચલાવે છે અને મંદી કરી શુક્રને છતી બાય છે.

૪. સૂર્ય+શુક્ર : સપ્તમેશ અને કેન્દ્ર ત્રિકોણાધિપતિનો આ સંબંધ સારો તેજ કારક હોય છે.

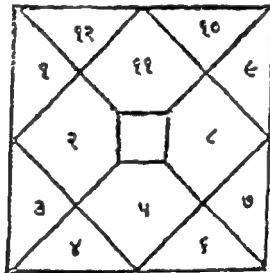
૫. સૂર્ય+બુધ : કેન્દ્ર ત્રિકોણના માલિક સૂર્ય બુધનો આ સંબંધ તેજકારક છે.

અધ્યાય અગીયારમો પહેલું કારકપાત્રું

સૂર્ય જ્ઞાન તથા લક્ષ્મીકારક છે,
ચંદ્ર સંપત્તીનો કારક છે.
મંગળ સેનાપતિ અને સ્વયંત્ર છે.
બુધ બુદ્ધિ અને ગણતરીનો કારક છે.
શુક્ર ધનનો કારક છે.
શુક્ર વ્યાપારનો કારક છે,
શનિ સંપત્તિ અને દુઃખનો કારક છે.

ભાવકારક યોગો

પહેલા ભાવનો કારક સૂર્ય છે.
બીજા ભાવનો કારક શુક્ર છે.
ત્રીજા ભાવનો કારક મંગળ છે.
ચોથા ભાવનો કારક બુધ તથા ચંદ્ર છે.

પાચમા લાવનો કારક શુક્ર છે.

છઠ્ઠા લાવનો કારક શનિ તથા સંજગ છે.

સાતમા લાવનો કારક શુક્ર છે.

આઠમા લાવનો કારક શનિ છે.

નવમા લાવનો કારક સૂર્ય શુક્ર છે.

દશમા લાવનો કારક સૂર્ય, શુક્ર, શનિ, તથા બુધ છે.

અગિયારમા લાવનો કારક શુક્ર છે.

બારમા લાવનો કારક શનિ છે.

અર્થાત લાવકારક ગ્રહો ત્યારે પોતાના લાવમાંથી પસાર થાય છે કે તેને દેખે છે ત્યારે તેની મોટી અસર થાય છે. તેજ કારક સારી તેજ કરે છે અને મંદી કારક સારી મંદી કરે છે.

અધ્યાય બારમા

પંચાંગ અર્થાત ગ્રહ સ્થિતિજ્ઞાન

હાલ 'જન્મભૂમિ' નું પંચાંગ ઘણું શુદ્ધ બહાર પડે છે. તે આકાશમાં ગ્રહની જે સ્થિતિ હોય છે તે પ્રમાણે રચવામાં આવે છે. તેથી તે પરિણામની દૃષ્ટિએ શ્રેષ્ઠ છે. આમાં બેઝી પાનાં પરના નીચેના ભાગમાં સવારના ૫-૩૦ [રૂાં. ટા.] વાગ્યે દૈનિક સ્પષ્ટ ગ્રહ, ગતિ, ક્રાંતિ અને શર સ્થાને આપેલાં હોય છે. જેમાં જોવાથી દરેક ગ્રહ ચોક્કસ દિવસ અને વખતે કઈ રાશિનો કેટલા અંશનો છે તે સહેલાઈથી માલુમ પડે છે. તે ઉપરાંત તે અસ્ત, વક્રી, માર્ગી, ઉદયનો, અતિચારી છે કે નહિ તે પણ માલુમ પડે છે. આ પંચાંગનો થોડો વધુ અભ્યાસ-દૃષ્ટિ-ગ્રહની બાબતમાં દરેક

જાણને થોડા જ વખતમાં સાફ જ્ઞાન આપી દે છે તો દરેક જાણુ
આ જ પંચાંગ વાપરવાની લલામણ છે.

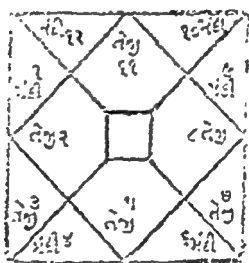
વધુમાં આ પંચાંગમાં ઘડુ ગતિ કલાક, મિનિટમાં આપેલું
હોય છે. અને અયશાંશ સિદ્ધિ દ્વકતુસ્ય એટલે આકાશસ્થ ઘડોનું
સાથે મળતા આવે છે. ખીલ્લ પંચાંગોની અમને પ્રતિતિ નથી.

અધ્યાય તેરમો

૩ ખજારના તેજ મંદીના કોઠા

જગતના ૩ ખજારની કુંડલી.

ઉપરની કુંડલીમાં તેજ મંદી શબ્દો જે ઘરમાંથી અંદ પસાર
થાય છે તે વખતની તેની અસરના છે.

આ કુંડલીનાં ૧, ૪, ૫, ૭, ૯, ૧૦ સ્થાન તેજકારક છે
અને જાહીના ૨, ૩, ૬, ૮, ૧૧, ૧૨ સ્થાન મંદીકારક છે. આ
સ્થાનબળ હંમેશાં ધ્યાનમાં રાખવું.

ચંદ્રનો ડોહો

સૂર્યનો ડોહો ૧. સૂર્યનો ડોહો ૨.

ચંદ્રની રાશિ	કેળ
મેષ	મંદી
વૃષભ	તેજ
મિથુન	તેજ
કર્ક	મંદી
સિંહ	તેજ
કન્યા	મંદી
તુલા	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ
ધન	મંદી
મકર	મંદી
કુંભ	તેજ
મીન	મંદી

સૂર્યની રાશિ	ચંદ્ર સિંહનો
મેષ	તેજ
વૃષભ	તેજ
મિથુન	તેજ
કર્ક	સમ
સિંહ	તેજ
કન્યા	સમ
તુલા	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ
ધન	તેજ
મકર	સમ
કુંભ	તેજ
મીન	સમ

ચંદ્રની રાશિ	યુતિ [†]	પ્રતિયુતિ [‡]
મેષ	તેજ ⁺	તેજ ^x
વૃષભ	તેજ	તેજ
મિથુન	તેજ	તેજ
કર્ક	તેજ	તેજ
સિંહ	તેજ	તેજ
કન્યા	તેજ	તેજ
તુલા	તેજ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	તેજ	તેજ
મકર	તેજ	તેજ
કુંભ	તેજ	તેજ
મીન	તેજ	તેજ

† યુતિ=સાથે.

‡ પ્રતિયુતિ=સામસામા.

+ ચંદ્ર સૂર્ય મેષમાં હોય.

x ચંદ્ર મેષમાં અને સૂર્ય તુલામાં હોય.

મંગળનો કોઠો ૧.

મંગળની ગણિ	ચંદ્ર મેપનો	ગ્રહ ગણિ
મેષ	તેજx	તેજ
વૃષભ	મંદી	તેજ
મિથુન	મંદી	તેજ
કર્ક	મંદી	સમ
સિંહ	સમ	તેજ
કન્યા	મંદી	તેજ
તુલા	સમ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	મંદી	સમ
મકર	સમ	તેજ
કુંભ	સમ	તેજ
મીન	મંદી	સમ

x મંદી પાછાની સાધારણ તેજ નહિતર મંદી.

મંગળનો કોઠો ૨.

ગ્રહ ગણિ	યુતિ	ચોથી દષ્ટિ	ગ્રહ ગણિ	ચોથી ગણિ
મેષ	તેજ+	તેજ+	તેજ+	તેજ+
વૃષભ	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
મિથુન	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
કર્ક	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
સિંહ	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
કન્યા	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
તુલા	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
ધન	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
મકર	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
કુંભ	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ
મીન	તેજ	તેજ	તેજ	તેજ

- મંદી પાછાની સાધારણ તેજ નહિતર મંદી.

બુધનો કોઠો ૧.

બુધનો કોઠો ૨.

ગુરુનો કોઠો ૧.

બુધનો રોશિ	અંક મિથુનનો	અંક કર્કનો
મેષ સમ મંદી		
વૃષભ તેજ તેજ		
મિથુન તેજ સમ		
કર્ક મંદી મંદી		
સિંહ સમ સમ		
કન્યા મંદી મંદી		
તુલા સમ સમ		
વૃશ્ચિક તેજ તેજ		
ધન તેજ મંદી		
મકર મંદી મંદી		
કુંભ તેજ સમ		
મીન તેજ મંદી		

બુધનો રોશિ	બુધિ પ્રતિબુદ્ધિ
મેષ સમ તેજ	
વૃષભ તેજ તેજ	
મિથુન તેજ તેજ	
કર્ક મંદી મંદી	
સિંહ તેજ તેજ	
કન્યા મંદી મંદી	
તુલા તેજ સમ	
વૃશ્ચિક તેજ તેજ	
ધન સમ તેજ	
મકર મંદી મંદી	
કુંભ તેજ તેજ	
મીન મંદી મંદી	

ગુરુનો રોશિ	અંક મિથુનનો	અંક મીનનો
મેષ મંદી મંદી		
વૃષભ સમ સમ		
મિથુન સમ સમ		
કર્ક મંદી મંદી		
સિંહ સમ સમ		
કન્યા મંદી મંદી		
તુલા સમ સમ		
વૃશ્ચિક સમ સમ		
ધન મંદી મંદી		
મકર મંદી મંદી		
કુંભ સમ સમ		
મીન મંદી મંદી		

ગુરુનો કોઠો ૨.

શુકનો કોઠો ૧.

શુકનો કોઠો ૨

ચંદ્ર રાશિ	યુતિ	પાંચમી હલિ	સાતમી હલિ	નવમી હલિ
મેષ	મંદી	મંદી	મંદી	મંદી
વૃષભ	„	„	„	„
મિથુન	„	„	„	„
કર્ક	„	„	„	„
સિંહ	„	„	„	„
કન્યા	„	„	„	„
તુલા	„	„	„	„
વૃશ્ચિક	„	„	„	„
ધન	„	„	„	„
મકર	„	„	„	„
કુંભ	„	„	„	„
મીન	„	„	„	„

શુકની રાશિ	ચં. વૃષભનો	ચં. તુલાનો
મેષ	તેજ	તેજ
વૃષભ	તેજ	તેજ
મિથુન	તેજ	તેજ
કર્ક	મંદી	સમ
સિંહ	તેજ	તેજ
કન્યા	મંદી	મંદી
તુલા	તેજ	તેજ
વૃશ્ચિક	તેજ	તેજ
ધન	સમ	સમ
મકર	મંદી	સમ
કુંભ	તેજ	તેજ
મીન	તેજ	સમ

ચં. રાશિ	યુતિ	પ્રતિયુતિ
મેષ	તેજ	તેજ
વૃષભ	„	„
મિથુન	„	„
કર્ક	„	„
સિંહ	„	„
કન્યા	„	„
તુલા	„	„
વૃશ્ચિક	„	„
ધન	„	„
મકર	„	„
કુંભ	„	„
મીન	„	„

શનિનો કોઠો ૧.

શનિની રાશિ.	મં.	મં.
મેષ	તેહ	તેહ
વૃષભ	સમ	"
મિથુન	તેહ	"
કર્ક	તેહ	સમ
સિંહ	સમ	તેહ
કન્યા	મંદી	સમ
તુલા	સમ	તેહ
વૃશ્ચિક	તેહ	"
ધન	મંદી	"
મકર	તેહ	સમ
કુંભ	સમ	તેહ
મીન	મંદી	તેહ

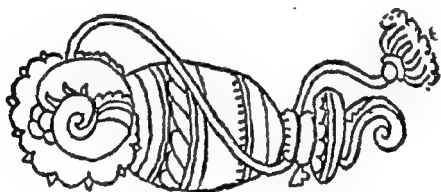
શનિનો કોઠો ૨.

મં. રાશિ	હુતિ	ત્રીજી દષ્ટિ	ચાતમી દષ્ટિ	દશમી દષ્ટિ
મેષ	તેહ	તેહ	તેહ	તેહ
વૃષભ	"	"	"	"
મિથુન	"	"	"	"
કર્ક	"	"	"	"
સિંહ	"	"	"	"
કન્યા	"	"	"	"
તુલા	"	"	"	"
વૃશ્ચિક	"	"	"	"
ધન	"	"	"	"
મકર	"	"	"	"
કુંભ	"	"	"	"
મીન	"	"	"	"

નોંધ: (શુક્રનો કોઠો નં. ૧) વૃષભ તથા તુલાનો ચંદ્ર શુક્ર જેટલા અંશનો હોય તેટલા જ અંશનો હોય ત્યારે ઉપર પ્રમાણે ફળ સમજવું નહિતર બધી જગ્યાએ તેજ સમજવી.

રાહુ અને કેતુ ગ્રહો નથી તે ચંદ્ર અને પૃથ્વીના પડછાયાને કાપતા બિંદુઓ છે. આથી તેની અસર નથી. ફક્ત તે જે સ્થાનમાં હોય છે એટલે કે મંદીના સ્થાનમાં હોય છે તો મંદી અને તેજના સ્થાનમાં હોય છે તો તેજ વધારે પ્રમાણમાં થાય છે.

શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે કે ગ્રહો નાના મોટા મળી ઘણા છે. પરંતુ તેમાંનાં સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, ગુરુ, શુક્ર, અને શનિની અસર પૃથ્વીપરનાં તત્ત્વો પર થાય છે.

અધ્યાય ચૌદમો

૩ ખજરના ટૂંકા ગાળાની આવીઓ.

ટૂંકા ગાળાની (દૈનિકની) વધઘટનો વિચાર કરતી વખતે નીચેની ખાખત બરાબર તપાસી પછી નિર્ણય કરવો. દરેક અહત્તા ફળ તથા યોગોના ભેદો તપાસી પછી નિર્ણય કરવો.

૧. ટૂંકા ગાળાની વધઘટનો મુખ્ય આધાર ચંદ્ર તથા ચંદ્ર ને રાશિમાં હોય તે રાશિના સ્વામી પર છે. માટે સૌથી પહેલાં ચંદ્ર ને રાશિનો હોય તેના ફળનો વિચાર કરવો.

૨. ચંદ્ર ને રાશિમાં હોય તેનો સ્વામી ને સ્થાનમાં હોય તેવું ફળ કોઠામાં જોઈ નક્કી કરવું.

૩. ચંદ્ર ઉપર ખીજાં અહોની દૃષ્ટિ તથા ચંદ્ર સાથે અહોની યુતિ તથા પ્રતિયુતિતું ફળ વિચારવું.

૪. ચંદ્ર ને રાશિમાં હોય તેના સ્વામી ઉપર ખીજાં અહોની દૃષ્ટિનું ફળ (દૃષ્ટિનું ફળ કોઠાઓમાં જણાવ્યા પ્રમાણે સમજવું.) ધ્યાનમાં લેવું. દા. ત. વૃષભ રાશિમાં ચંદ્ર હોય અને તેનો માલિક સિંહમાં હોય અને તેના પર ગુરુની દૃષ્ટિ હોય તો વૃષભમાં મંદી થાય.

૫. મંગળની યુતિ પ્રતિયુતિ તથા દૃષ્ટિ ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૬. દૃષ્ટિનો ખાસ વિચાર કરવો. દૃષ્ટિ કરનાર અહુ ખીજી બધી અસર નાબૂદ કરી પોતાની જ અસર ઉપજાવે છે. દા. ત. વૃષભને

ચંદ્ર તેજી કર્તા છે. વૃષભ રાશિનો સ્વામી શુક્ર છે. જો શુક્રની ચંદ્ર ઉપર દ્વિષ્ટિ હોય (એટલે કે શુક્ર વૃશ્ચિક રાશિમાં હોય) તો સારી તેજી થાય પરંતુ જો મંગળ શુક્ર અગર શુક્રની રાશિ પર દ્વિષ્ટિ કરે તો તે મંગળના કોઠા મુજબ મંદી કર્તા છે એમ સમજવું.

૭. દરેક ગ્રહ ન્યારે રાશિ બદલતો હોય ત્યારે એટલે કે સંધિગત ૨૯, ૩૦ અગર ૧ અંશનો હોય ત્યારે તેઓ કૃષ્ણ આપના નથી તેમ જાસૂરો કહે છે. પરંતુ આ વસ્તુ બરાબર સમજીને તેના પર ખાસ ધ્યાન આપો કે દરેક ગ્રહ જે જે રાશિઓમાં જે અસર ઉપજાવેલી હોય છે તે તે રાશિઓમાં તે ગ્રહ ૨૯ અંશમાં આવતાં તેણે ઉપજાવેલી અસર એકદમ નાબૂદ થાય છે. એટલે કે જો તેણે તે સ્થાનમાં તેજી ઉપજાવેલી હોય તો મંદી થવા લાગે અને મંદી ઉપજાવેલી હોય તો એકદમ તેજી થવા લાગે છે. (આમાં સ્થાનબદ્ધ જોવું.) આ ઉપરાંત પાંચલ ૨૯, ૩૦, ૧ અંશમાં બને છે. ગ્રહ ૨ અંશનો થતાં તે પાછી નવી રાશિમાં નવેસરથી અસર ઉપજાવવા માંડે છે. આ પ્રમાણે ગુરુ, સૂર્ય, મંગળ અને શનિની બાબતમાં ખાસ બને છે. ગુરુ આખર અંશનો થતાં બળરમાં તેજી થવા માંડે છે. શનિ તેમ થતાં મંદી થવા લાગે છે. અને મંગળ કોઠા પ્રમાણે તેજી મંદી કરે છે. આ પ્રમાણે દરેક ગ્રહનું સમજવું. ઉપરાંત તે ગ્રહ પોતાના ઘર પ્રત્યે નિર્ભળ હોવાથી ધનું નબળું કૃષ્ણ આપ છે, બલકે જરા પણ આપી શકતો નથી એ પણ ધ્યાનમાં રાખવું. અર્થાત આ ગ્રહ જો મંદીકારક હોય તો તેના ઘરમાં તેજી થવા લાગે છે અને તેજીકારક હોય તો મંદી થવા લાગે છે.

૮ આપેલી કુંડલીમાં છૂટે, આઠમે કે બારમે (કર્ક, કન્યા કે મકર રાશિમાં) પરિભ્રમણ કરનારા તેજીકારક ગ્રહો પોતાની

રાશિના ચંદ્રને દ્રુગ આવતા નથી બદલે તે વખતે મોટી મંદી આવી જવાનો ભય રહે છે. આમાં સૂર્ય કર્કરાજ મકરનો, અને તુલા રાશિ માટે કન્યાનો શુક્ર થતાં મોટી મંદી આવવા સંભવ રહે છે.

૯ સૂર્ય અને ચંદ્રની યુતિ વખતે જો તે કુંડલીના મંદીકારક ખાતામાં હોય તો મંદીની અસર ક્રે છે. અને તેજકારક ખાતામાં હોય તો તેજકારક રહે છે.

૧૦ દરેક ગ્રહની યુતિ પ્રતિયુતિ અને દ્રષ્ટિની અસર આગળ પાછળ બે અંશ તથા સૂર્ય ચંદ્રની પાંચ અંશનાં અંતરમાં ખાસ જોવાય રહે છે.

૧૧ ભુધ શુક્રની યુતિ વખતે ભુધનો મંદીનો હોય લાગેનો નથી આ યુતિ વખતે શુક્રનું દ્રુગ મળે છે.

૧૨ રાશિની અસર પચાસ રકા અને કોણમાં દર્શાવ્યા મુજબ ગ્રહની અસર પચાસ રકા સમજવી. એટલે સ્થાનબળનું મહત્ત્વ છે. કુંડલીના સાત મુજબ ચંદ્ર જે રાશિમાંથી પસાર થતો હોય તે પ્રમાણે કોણમાં દર્શાવ્યા મુજબ દ્રુગ આપે છે.

૧૩ રાશિના મધ્ય અંશમાં તેજ કે મંદીનું દ્રુગ વધુ મળે છે અને આગળ પાછળના અંશમાં ઓછું મળે છે.

૧૪ ચંદ્ર એક રાશિમાં રાત દિવસ રહે છે તેથી તેની તેજ કે મંદી નક્કી કરતાં પહેલાં નીચેનો દાખલો બરાબર સમજવાની જરૂર છે. દાખલા તરીકે વા. ૩, ૪ તેજકારક રાશિમાં મિથુનના ચંદ્રમાં ૩૪૬ અને ૩૪૭ રૂના સાવ છે અને ૫ તથા ૬ તારીખે કર્કના ચંદ્રમાં ૩૪૨ ને ૩૪૫ સાવ છે તો રાશિની દ્રષ્ટિએ નીચે મુજબનું અનુમાન થવું જોઈએ.

અંદ્ર તેજ કર્તા છે. વૃષભ રાશિના સ્વામી શુક છે. જે શુકની અંદ્ર ઉપર દષ્ટિ હોય (એટલે કે શુક વૃશ્ચિક રાશિમાં હોય) તે સારી તેજ થાય પરન્તુ જે મંગળ શુક અગર શુકની રાશિ પર દષ્ટિ કરે તો તે મંગળના કોડા મુઝળ મંદી કર્તા છે એમ સમજવું.

૭. હરેક અહુ ત્યારે રાશિ બદલતો હોય ત્યારે એટલે કે અધિગત ૨૬, ૩૦ અગર ૧ અંશનો હોય ત્યારે તેઓ કયા આપના નથી તેમ જાણે છે. પરન્તુ આ વસ્તુ બરાબર સમજીને તેના પર ખાસ ધ્યાન આપે કે હરેક અહુ જે જે રાશિઓમાં જે અસર ઉપજતેલી હોય છે તે તે રાશિઓમાં તે અહુ ૨૬ અંશમાં આવતાં તેણે ઉપજતેલી અસર એકદમ નાબૂદ થાય છે. એટલે કે જે તેણે તે સ્થાનમાં તેજ ઉપજતેલી હોય તો મંદી થવા લાગે અને મંદી ઉપજતેલી હોય તો એકદમ તેજ થવા લાગે છે. (આમાં સ્થાનગળા જેવું.) આ ઉદાહરણ ૨૬, ૩૦, ૧ અંશમાં બને છે. અહુ ૨ અંશનો થતાં તે પાછી નવી રાશિમાં નવેસરથી અસર ઉપજતવા માટે છે. આ પ્રમાણે શુક, સૂર્ય, મંગળ અને શનિની ગાળતમાં ખાસ બને છે. શુક આખરે અંશનો થતાં બહારમાં તેજ થવા માટે છે. શનિ તેમ થતાં મંદી થવા લાગે છે. અને મંગળ કોડા પ્રમાણે તેજ મંદી કરે છે. આ પ્રમાણે હરેક અહુ સમજવું. ઉપરાંત તે અહુ પોતાના ઘર પ્રત્યે નિર્ભય હોવાથી ઘણું નબળું કળા આપ છે, બલકે જરા પગ આપી શકતો નથી એ પગ ધ્યાનમાં રાખવું. અર્થાત આ અહુ જે મંદીકારક હોય તો તેના ઘરમાં તેજ થવા લાગે છે અને તેજકારક હોય તો મંદી થવા લાગે છે.

૮ આપેલી કુટલીનાં છંદ, આડમે કે બારમે ૧૬૬, ૬૫૫ - મકર રાશિમાં) પરિવ્રજા કરનારા તેજકારક ઓર પોતાની

રાશિના ચંદ્રને કૃળ આપતા નથી બઝે તે વખતે મોટી મંદી અ
જવાનો લાય રહે છે. આમાં સૂર્ય કકરના મકરનો, અને
રાશિ માટે કન્યાનો શુક્ર થતાં મોટી મંદી આવવા સંભવ રહે

૯ સૂર્ય અને ચંદ્રની યુતિ વખતે જો તે કુંડલીના મંદી
ખાતામાં હોય તો મંદીની અસર કરે છે. અને તેજકારક ખાત
હોય તો તેજકારક રહે છે.

૧૦ દરેક ગ્રહની યુતિ પ્રતિયુતિ અને દ્રષ્ટિની અસર આ
પાછળ જો અંશ તથા સૂર્ય ચંદ્રની પાંચ અંશનાં અંતરમાં
જોરદાર રહે છે.

૧૧ બુધ શુક્રની યુતિ વખતે બુધનો મંદીનો દોષ લા
નથી. આ યુતિ વખતે શુક્રનું કૃળ મળે છે.

૧૨ રાશિની અસર પચાસ ટકા અને કોઠામાં દર્શા
મુજબ ગ્રહની અસર પચાસ ટકા સમજવી. એટલે સ્થાન
મહત્ત્વ છે. કુંડળીના સાત મુજબ ચંદ્ર જે રાશિમાંથી પસાર
હોય તે પ્રમાણે કોઠામાં દર્શાવ્યા મુજબ કૃળ આપે છે.

૧૩ રાશિના મધ્ય અંશમાં તેજ કે મંદીનું કૃળ વધુ
છે અને આગળ પાછળના અંશમાં ઓછું મળે છે.

૧૪ ચંદ્ર એક રાશિમાં રાત દિવસ રહે છે તેથી તેની
કે મંદી નક્કી કરતાં પહેલાં નીચેનો દાખલો બરાબર સમજ
જરૂર છે. દાખલા તરીકે તા. ૩, ૪ તેજકારક રાશિમાં મિથુ
ચંદ્રમાં ૩૪૯ અને ૩૪૭ રૂના સાવ છે અને ૫ તથા ૬ તા
કર્કના ચંદ્રમાં ૩૪૨ ને ૩૪૫ સાવ છે તો રાશિની દ્રષ્ટિએ
મુજબનું અનુમાન થવું જોઈએ.

તા. ૩ ૩૪૬ } મિથુન
તા. ૪ ૩૪૭ }

તા. ૫ ૩૪૮ } કર્ક
તા. ૬ ૩૪૫ }

ઉપલક્ષિયા દૃષ્ટિએ તારીખ ૩ કરતાં ૪ થીએ મંદી દેખાય છે. અને તારીખ પાંચમી કરતાં છઠ્ઠીએ તેજ દેખાય છે. પરંતુ તારીખ ત્રીજી અને ચોથીના ભાગે કરતાં તારીખ પાંચમી અને છઠ્ઠીના ભાગે ઉતરતા છે એટલે કે સરખામણીમાં તા. ૩, ૪ કરતાં તા. ૫, ૬ ના ભાગે ઉતરતા છે. માટે તા, ૫, ૬ મંદી થયેલી છે એમ સમજવું. આ દાખલો જરાજર ધ્યાનમાં રાખવો.

૧૫. મંગળ સ્વતંત્ર અને સ્નાપ્તિ છે, તે જાણથી ઊંધો ચાલે છે. સામા પૂરે ચાલે છે. આથી ગ્રહો જ્યાં દૃષ્ટિ કરતા હોય ત્યાં મંગળની દૃષ્ટિ પડતી હોય ત્યાં હાથ કરનાર ગ્રહની અસરથી ઊંધી અસર ઉપજાય છે. જ્યાં જીન્દ ગ્રહની દૃષ્ટિથી મંદી થવાની હોય ત્યાં તે (મંગળ) તેજ કરે છે અને જ્યાં તેજ થવાની હોય ત્યાં તે (મંગળ) મંદી કરે છે. આ વખતે તેના (મંગળના) કોઠા પર જીલકુલ ધ્યાન આપવું નહિ.

દા. ત. શુક્રની જ્યાં દૃષ્ટિ પડે છે હોય ત્યાં મંગળની (ગુંધ) દૃષ્ટિ તેજ કરે છે અને શનિની જ્યાં દૃષ્ટિ હોય ત્યાં મંગળની દૃષ્ટિ મંદી કરે છે. આ પ્રમાણે દરેક ગ્રહ માટે મંગળના અભાવ સમજવો.

૧૬. તેજકરક શુક્ર અને શુક્ર સારથે હોય તો તેના અંગની મર્યાદાનાં સ્ત્રી શુક્ર સારી તેજ કરે છે.

૧૭. શુક્ર અને કેતુ જે સંબંધમાં હોય છે ત્યાં તેજ મંદી વધુ પ્રમાણમાં થાય છે.

૧૮. બુધ કેન્દ્રના માલિકોને મળતાં જેમ તેજકારક અને છે તેમ મંદી સ્થાનના માલિકોને મળતાં મંદીકારક અને છે.

૧૯ અમાસ અને પૂનમ વખતે મોટી વધઘટ થાય છે અને તે કોઠામાં જણાવ્યા પ્રમાણે અને છે. દૂંદી મૂડીવાળાઓએ આ વખતે વેપારમાંથી અલગ થઈ જવું જોઈએ.

૮. લગ્નનો માલિક શનિ હંમેશાં દરેક સ્થાનમાં તેજકારક છે.

૯. આવી જ રીતે ગુરુ ખીજા અને અગિયારમાં સ્થાનનો વાસ્તી મંદીયોગકારક હોવાથી તે હંમેશા મંદીકારક ગણવો.

૧૦. દરેક ગ્રહની સાતમા સ્થાન પર સંપૂર્ણ દ્રષ્ટિ પડે છે. તે ઉપરાંત ગુરુની પાંચમા તથા નવમા સ્થાન પર, શનિની ત્રીજા તથા દશમા સ્થાન પર અને મંગળની ચોથા તથા આઠમા સ્થાન પર પૂર્ણ દ્રષ્ટિ પડે છે. ગુરુ, શનિ અને મંગળની દ્રષ્ટિ જે ગ્રહો પર પડે છે તેના પર તે દ્રષ્ટિની વધારે અસર થાય છે. આ ત્રણેય ગ્રહો બળવાન હોવાથી તેમના પર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૧૧. આમાં શનિની તેજ અને ગુરુની મંદીની અસર છે તેમાં કંઈ મૂંઝવણ ઊભી થતી નથી.

૧૨. મંગળની વિચિત્ર અસર થતી હોવાથી તેના પર ખાસ ધ્યાન આપવું. તેના ક્ષણ નિર્ણય વખતે કોહાઓ જોઈ સંપૂર્ણ વિચાર કરી નિર્ણય કરવો.

૧૩. સ્વગૃહી ગ્રહો ઘણા બળવાન સમજવા પસુ તેના પર ખીજા ગ્રહની દ્રષ્ટિ થતાં દ્રષ્ટિ કરનાર ગ્રહની જ અસર થાય છે.

૧૪. ગુરુ શનિના યોગો મોટી વધઘટ કરે છે. શનિ ગુરુ અગર તેના ઘરને દ્રષ્ટિમાં લેતો હોય તો તેજ કરે છે. તેવી જ રીતે ગુરુ શનિ અગર તેના ઘર પર દ્રષ્ટિ કરે છે ત્યારે મંદી કરે છે. ગુરુ જ્યારે શનિ અને તેના ઘર પર એમ બેઉ પર દ્રષ્ટિ કરે છે ત્યારે કાંઈસીસ (મોટી મંદી) આવે છે. અગર તો લાંબા ગાળે બળર બેસતો જ આવે છે. એ વખતે વેપારીઓ મોટી હાર હતા કરે છે.

૨૧. કેન્દ્રત્રિકોણના સ્વામીઓ છઠ્ઠે, આઠમે કે ખારમે હોય તો તે સ્થાનમાં તેજ થાય છે પણ પોતાના સ્થાનમાં સારી મંદી કરે છે. આ રીતે શુદ્ધ વાણીવાર મોટી મંદી લાવે છે.

૨૨. કોઈપણ ગ્રહ પોતાના ઘરથી છઠ્ઠે, આઠમે કે ખારમે હોય તો તેનું દુગ્ધ મળતું નથી એમ માનવું નહિ. આમાં સ્થાન બળની ગણતરી કરવી.

૨૩. દશમું સ્થાન ઘણું મજબૂત સમજવું. તેમાંથી પસાર થતા ગ્રહનું તેજ મંદી તરફી વલણ ખાસ પકડાય છે.

૨૪. મંદી કારક શુદ્ધ દશમે (વૃશ્ચિક રાશિમાં) હોય ત્યારે ગ્રંધ શુદ્ધ રાશિ (ધન અને મીન)માંથી પસાર થતો હોય તો કુટલીમાં મંદીકારક સ્થાનો હોવા છતાં ત્યાં સાધારણ તેજ થાય છે. આવી રીતે બીજા મંદીકારક ગ્રહોનું દુગ્ધ પોતાની રાશિ પરત્વે સમજવું. આમ થવાનું કારણ તેના માલિકને સ્થાનબળ પ્રાપ્ત થાય છે.

૨૫. ગ્રહો દષ્ટિ દ્વારા પોતાનાં આદેશનો મોકલે છે. મંગળ શુરને જોતો હોય તો શુર જે જે રાશિને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આદેશનની અસર થાય અને એજ સિધ્ધાંત પ્રમાણે આગળ વધીને શુર શનિને જોતો હોય તો શનિ જે જે ઘરને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આદેશનોની અસર થાય છે. આ નિયમ પર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૨૬. સૂર્ય ત્યારે મંદી સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે મંદી થતી અટકીને તેજ થવા લાગે છે અને ત્યારે તે મંદી સ્થાનમાંથી તેજ સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે તેજ થતી અટકીને થોડી મંદી થવા લાગે છે.

૧૫. શનિના ઘરમાંથી ગુરુ અથવા ગુરુના ઘરમાંથી શની પસાર થાય છે. અથવા ને ઘરે પર દ્રષ્ટિ કરે છે ત્યારે અનુકૂળ મંદી અને તેજ થાય છે.

૧૬. શનિ ત્યારે ગુરુની દૃષ્ટિમાં આવે છે અને તે સમયમાં જ જો મંગળ શુક્રના ઘર અગર શુક્રને યુતિ અગર દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે તો કાર્ધસીસ આવે છે અને બનરો બંધ રહે છે અગર લાંબા ગાળાની મંદી આવે છે.

૧૭. ગુરુ મકર અગર કુંભનો હોય અથવા તે રાશિ પર દ્રષ્ટિ કરતો હોય ત્યારે સખત મંદી થાય છે. તેવી જ રીતે શનિ ધન અગર મીનનો હોય અથવા તે રાશિઓ પર દ્રષ્ટિ કરતો હોય ત્યારે સખત તેજ થાય છે.

૧૮. તેજકારક ગ્રહો મંદીના ઘર જ કે ગ્રહોને દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે ત્યારે સખત તેજ થાય છે. તેવી જ રીતે ગુરુ તેજકારક ગ્રહો કે ઘરને દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે ત્યારે સખત મંદી થાય છે.

૧૯. ગુરુ વક્રી નિર્ભાગ છે એટલે વક્રી ગુરુ ધતાં તેજ થાય છે પણ જો ને રાશિના મધ્ય અંશ તરફ વક્રી થઈ જતો હોય તો થોડી તેજ થાય છે અને રાશિ સંક્રાંતિ તરફ જતો હોય તો વધુ તેજ થાય છે. ને સાગી ધનાં બળિષ્ઠ થાય છે. ત્યારે મંદીની શરૂઆત થાય છે.

૨૦ અસ્તના ગ્રહોનું દેગ રાશિના કોઈ પ્રસાણે નિર્ભાગ સમજવું. આનાં સૂર્ય તેજકારક છે એટલે મંદીકારક અસ્ત ગ્રહો નિર્ભાગ ગણવા અને તેજકારક ગ્રહો બળિષ્ઠ ગણવા.

૨૧. કેન્દ્રત્રિકોણના સ્થાનીઓ છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે હોય તો તે સ્થાનમાં તેજ થાય છે પણ પોતાના સ્થાનમાં સારી મંદી કરે છે. આ રીતે શુક્ર વાણીવાર મોટી મંદી લાવે છે.

૨૨. કોઈપણ ગ્રહ પોતાના ઘરથી છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે હોય તો તેનું દ્રવ્ય મળતું નથી એમ માનવું નહિ. આમાં સ્થાન બળની ગણતરી કરવી.

૨૩. દશમું સ્થાન ઘણું મજબૂત સમજવું. તેમાંથી પસાર થતા ગ્રહનું તેજ મંદી તરફી વલણ ખાસ પડકાય છે.

૨૪. મંદી કારક શુક્ર દશમે (વૃશ્ચિક રાશિમાં) હોય ત્યારે ચંદ્ર શુક્રની રાશિ (ધન અને મીન)માંથી પસાર થતો હોય તો કુરલીમાં મંદીકારક સ્થાનો હોવા છતાં ત્યાં સાધારણ તેજ થાય છે. આવી રીતે બીજા મંદીકારક ગ્રહોનું દ્રવ્ય પોતાની રાશિ પરત્વે સમજવું. આમ થવાનું કારણ તેના માલિકને સ્થાનબળ પ્રાપ્ત થાય છે.

૨૫. ગ્રહો દષ્ટિ દ્વારા પોતાનાં આદોલનો મોકલે છે. મંગળ શુક્રને જોતો હોય તો શુક્ર જે જે રાશિને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આદોલનની અસર થાય અને એજ સિધ્ધાંત પ્રમાણે આગળ વધીને શુક્ર શનિને જોતો હોય તો શનિ જે જે ઘરને જોતો હોય ત્યાં મંગળના આદોલનોની અસર થાય છે. આ નિયમ પર ખાસ ધ્યાન આપવું.

૨૬. સૂર્ય ત્યારે મંદી સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે મંદી થતી અટકીને તેજ થવા લાગે છે અને ત્યારે તે મંદી સ્થાનમાંથી તેજ સ્થાનમાં આવે છે ત્યારે તેજ થતી અટકીને થોડી મંદી થવા લાગે છે.

૨૩. ચેપતરી વર્ગમાં મીનના ગુરુ તેજકારક છે એવી માન્યતા પ્રચલિત છે આ વસ્તુ કેટલેક અંશે સાચી અને કેટલેક અંશે ખોટી છે. ગુરુ રમેશાં મંદીકારક છે. તે જ્યારે લાંબા ગાળાની ચાલી નાં. ૧૪ પ્રમાણે શનિના ધરમાંથી (દુર્લભમાંથી) પસાર થાય છે ત્યારે ૩ બજાર એકદમ એસી જાય છે અને જેવો ગુરુ દુર્લભમાંથી મીનમાં દાખલ થાય છે તેવોજ બજાર ઝાંચકાય છે.

૨૪. મંગળ પાપગ્રસ્ત છે. ગુરુ અને શનિ બંને જ્યારે મંગળ પર દષ્ટિ કરે છે ત્યારે તે શનિના સેનાપતિ તરીકે કામ કરે છે અને ગુરુની અસરને દબાવે છે. છતાં આ વખતે મંગળ ને રાશિમાં હોય તે રાશિ પ્રત્યે અને જ્યાં જાયો હોય તે રાશિ પ્રત્યે મંગળનો સ્વભાવ ધ્યાનમાં લેવો.

૨૬. ગુરુ કે શનિ જ્યારે મંગળને દષ્ટિમાં લે છે ત્યારે તેને તેના સેનાપતિ તરીકે કામ કરવું પડે છે એટલે ગુરુ મંગળને દષ્ટિમાં લે તો મંદી અને શનિ લે તો તેજ થાય છે.

૩૦. ગુરુ પર (શનિ મંગળ સિવાયના) કોઈ તેજકારક ગ્રહ જ્ઞાનમી દષ્ટિ કરે છે તો ગુરુ ને સ્થાનમાં બેઠો હોય ત્યાં અને તેના ધરમાં નામની તેજ થાય છે. અને જ્ઞાતમી દષ્ટિ કરનાર ગ્રહ જ્યાં હોય છે ત્યાં અને તેના ધરમાં ગુરુની દષ્ટિ હોવાથી મંદી થાય છે.

૩૧. જ્યારે શનિ મંગળ કે ગુરુ મંગળની યુતિ હોય છે ત્યારે મંગળ કોઈ પ્રમાણે ક્ષય આપે છે અને શનિ ગુરુ પોતાની રીતે તેજ મંદી કરે છે.

૩૨. શનિ ગુરુની યુતિ તેજ કે મંદી સ્થાનમાં હોય તો દષ્ટિ સ્થાનો પરસ્પરની ગણના કરીને લાંબા ગાળાની તેજ કે મંદી નક્કી પડેલી.

૩૩. ગુરુ અસ્તનો થતાં તેની મંદી કરવાની શક્તિ ઓછી થાય છે તેથી તેટલા દિવસ સારી તેજ થાય છે.

૩૪. મંગળ દશમા સ્થાનમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે તે સ્વગૃહી અને બળવાન બનતાં મંદીકારક સ્થાનોમાં તેજ દષ્ટિ હોય કે ન હોય પણ તેજ થવા માંડે છે. ખાસ કરીને મકર અને કર્ક રાશિમાં બને છે.

૩૫. ગુરુ પર જ્યારે મંગળની એક તરફી દષ્ટિ (એટલે કે ગુરુને મંગળ બુધે પણ મંગળને ગુરુ ન બુધે) થાય છે ત્યારે મંદી-કારક સ્થાનોમાં ખાસ કરીને મકર અને કર્ક રાશિમાં તે જોતો હોય કે ન જોતો હોય તો પણ તેજ થાય છે. ઘણી વાર મ્રીધી પરસ્પરની દષ્ટિમાં પણ કર્ક અને મકરમાં ઉપરની રીતે થાય છે.

૩૬. બુધ બે પાપગ્રહ શનિ, મંગળ કે સૂર્યની-વચ્ચે આવે છે તો તે દુષિત બની (કન્યા રાશિમાં પણ) તેજ કરે છે.

૩૭. ૩ બળરના દરેક વાયદા તેના પહેલાંના માસની ૨૧ મી તારીખે વાયદા તરીકે બંધ થાય છે; આથી વાયદાના વેપારીઓ માટે આ ૨૧ મી તારીખ અગત્યની છે. આ તારીખે બળરમાં તેજ-ધણે કે મંદી તે ટુંકા ગાળાની ચાવી પરથી જાણી શકાય છે. આ દિવસે જો સખત તેજ થાય તેવું લાગતું હોય તો ખેડાનો વિચાર કરવો.

૩૮. શનિની દષ્ટિમાંથી ગુરુ અને ગુરુની દષ્ટિમાંથી શનિ જ્યારે છૂટે છે ત્યારે બળરમાં એકદમ અનુદમે સખત મંદી (કાઇસીઝ) અને સખત તેજ આવે છે. આ વખતે બળર ટર્ન લે છે.

૩૬. શનિની દૃષ્ટિમાં ન્યારે ગુરૂ અને તેની રાશિ આવી ન્તય છે ન્યારે ખેડો થાય છે. આતુ' ખાસ કરીને મીન અને મિથુન રાશિનો શનિ થતાં બને છે. વાયદાની તારીખ અગાઉ જો ન્યા ગુરૂ શનિની દૃષ્ટિમાંથી છૂટી ન્તય છે તો ખેડાવાળાને દેવાળું કાઢવા જેવો વખત આવે છે અને બન્નર એકદમ ઘેરૂં ન્તય છે. આ વખતે મંગળને જોતા રહેવાની ખાસ જરૂર પડે છે.

૪૦ કન્યા અને ધનનો મંગળ હંમેશાં સારી તેજી કરે છે. કારણ કે કન્યાનો મંગળ કોઠા પ્રમાણે કન્યા ધન અને મીન રાશિમાં સારી તેજી કરે છે. તેવી જ રીતે ધનનો મંગળ ધન, મીન અને કર્ક રાશિમાં સારી તેજી કરે છે. આતુ' કારણ મંગળ ગુરૂના ધરને દૃષ્ટિમાં લઈ લે છે.

અધ્યાય સોળમો

લાંબાગાળાની તેજ મંદીના પલટાની

(ટર્નની) ચાવીઓ

તેજ પછી મંદી અને મંદી પછી તેજ ક્યારે શરૂ થાય છે તે જાણવાની વાચદાના વેપારીઓને અને રૂના વેપારીઓને ખાસ જરૂર હોય છે. આથી નીચેની ચાવીઓ ઘણી અગત્યની છે.

૧. શુક્ર, શનિ, મંગળ અને સૂર્ય આ પટ્ટો કરે છે. બાકીના ચંદ્રો દરરોજની કે લાંબા ગાળામાં રહીને તેજ મંદી કરે છે. તેનાથી બળતર પલટો લેતો નથી.

૨. દરેક ગ્રહ ૨૬,૩૦,૧ અંશમાં આવે છે ત્યારે તેણે જે રાશિમાં રહીને અસર ઉપજાવેલી હોય છે તે અંધ થાય છે. એટલે બળતરમાં આ વખતે ઉચ્ચપાચક્ષ થાય છે. અને બીજી રાશિમાં ૨ અંશ પર તે ગ્રહ પર આવતાં બળતર સ્થિર થાય છે. આ માટે દરેક ગાળાની ચાવી નં. ૭ ને બરાબર દાખલા સાથે સમજો.

શુક્ર ત્યારે રાશિ બદલે છે એટલે કે ૨૬ થી ૧ અંશમાં પરિભ્રમણ માર્ગી કે વક્રી બની કરે છે ત્યારે તેજુનું તોફાન થવા માંડે છે. અને શનિ ત્યારે રાશિ બદલે છે એટલે કે ૨૬ થી ૧ અંશમાં પરિભ્રમણ કરે છે ત્યારે મંદી થવા લાગે છે. આવું જ પરિણામ વક્રી થતાં પણ જણવું. ૧,૩૦,૨૬ અંશ સુધી.

મંદી કરે છે. મંગળ ૨ અંશથી ૨૬ અંશ સુધી મારમાર કરતી અસર ઉપજાવે છે અને પછી ફરીવાર બે અંશનો ધાય તેના વચ્ચેના ગાળામાં તેની અસરથી ઊંધી અસર લયંકર ઉચ્ચ પાથલમાં પરિણમે છે. આથી તે વખતને સારી ગ્રીતે પકડી ઉપયોગ કરવાથી અવશ્ય વ્યાપારમાં ફાવી જવાય છે. આ ગાળો માત્ર ૪ થી ૮ દિવસનો હોય છે. આ વખતે બીજા પછી ટર્ન લે છે.

૮. દરેક ગ્રહની ૨ અંશથી ૩૩ થઈ ૨૬ અંશ સુધી રાશિ પરત્વે અસર થાય છે. પંદર અંશે તે ઉચ્ચ કક્ષાએ તેણે કે મંદીમાં પહોંચે છે અને પછી ત્યાંથી બીજા પાછું ફરે છે. તેણે થઈ હોય તો ૧૫ અંશ પછી મંદી તરફ જતું અને મંદી થઈ હોય તો ૧૫ અંશ પછી તેણે તરફ જતું બીજા જણાય છે.

૯. મંગળ સ્વતંત્ર સેનાપતિ છે. ૩ બીજામાં તેણે વર્ચસ્વ (જેના જન્મકારમાં મંગળ સારો હોય છે તે તેણે મંદી બીજામાં વેપાર કરી કમાઈ લાય છે.) તે જેના પક્ષે લાય છે તેને છૂટ અપાવે છે. કોઈ પ્રમાણે તે તેણે મંદીનું વલણ પકડે છે. દ્વિતીય તે દ્વિતી કરનાર શનિ કે શુક્રની તેણે કે મંદી પકડે છે. છતાં ઘણીવાર બળવાન મંગળ (સ્વગૃહી, ઉચ્ચનો, મૂળત્રિકોણનો, વક્રી) પોતાના સ્વભાવ પ્રમાણે જ ચાલે છે.

આમી મંગળ ત્યારે રાશિ બદલે છે ત્યારે બીજામાં મેટ્રી ઉચ્ચપાથલ ૨૬, ૩૦, ૭ અંશમાં ધાય છે. આ ઉચ્ચપાથલ તેણે દ્રષ્ટિ કરેલી કે તે જે રાશિમાં હોય તેમાં ધાય છે. ઘણીવાર આ વખતે બીજા પલટો લે છે. અને તે આગળની રાશિના ૨ અંશ વખતે બીજાને સ્થિર બનાવે છે. સમજો કે કુંડલી નં. ૧૭ માં

મંગળ કન્યાના છે. તેનું ધન, મીન, મેષ અને કન્યા રાશિમાં વર્ચસ્વ છે તે બધી રાશિમાં તેજકારક છે. હવે તે જ્યારે કન્યામાં રહે અંશના થશે ત્યારે અંદ્ર જ્યારે ધન, મીન (મેષને છેડી દેવી) કે કન્યામાંથી પસાર થાય ત્યારે બળતર એકદમ બેગ્રી જવાનું અને ફરી તે નુકાનો થતા પોતાની રીત પ્રમાણે બળતરને પલટાવવાનો. પણ વચ્ચેના ગાળામાં આ ઉદ્વેગપાદ્વેગ અવશ્ય થાય છે.

આવું જ મંગળ વકી બની રાશિ બદલે તો પણ બને છે તે આદર રાખવું.

૧૦. મંગળ, શનિ ને શુક્ર સામે લડી શકતા નથી. કારણકે તેને ઘણી વખત શુક્રનો તો ઘણી વખત શનિનો સેનાપતિ બનવું પડે છે. આથી તે બીજા બ્રહ્મા પર જે પોતાનું વર્ચસ્વ જમાવી શકે છે તેવું શુક્ર શનિ પર જમાવી શકતો નથી.

૧૧. જ્યારે દશમા સ્થાનમાં અમુક અંશ પર દષ્ટિ કરતો થકુ હોય અને મંગળ તે સ્થાનમાં દષ્ટિ કરતો હોય કે તેમાંથી પસાર થતો હોય તો તે અંશમાંથી પસાર થતાં મંગળ તરત જ બળતર પલટાવી નાખે છે આવો એક હાખલો કુંડલી નંબર ૧૬ માં આવે છે તે જોવાથી સમજાશે.

૧૨. ૩ બળતરમાં તેજ મંદીના પલટામાં મંગળ ઘણું જ અગત્યનું કામ કરે છે તે ખાસ કરીને બળતરને પલટાવે છે.

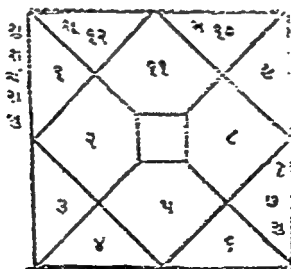
અધ્યાય સત્તરમો.

૩ બજારના ટુંકા ગાળાની વધઘટના યોગો

હવે અધ્યાય તેર, ચૌદ અને પંદરમાં આપેલા ડોઠાઓ અને ચાવીઓ પ્રમાણે ડેવી રીતે ૩ બજાર આવે છે તેના ભૂતકાળના ડોઠાપણુ ૧૨ માસના આવેલા ૩ બજારના ભાવો દાખલા સાથે આપવામાં આવે છે તેનો ધ્યાનપૂર્વક અભ્યાસ કરવો.

૩ બજારની નીચે મુજબની કુંડલી છે. તા. ૧ લી એપ્રિલ ૧૯૧૧ નીચે મુજબની રાશિમાં બધા ગ્રહો છે અને નેમ નેમ આગળ આવેો અને ગ્રહ બદલાય તેમ તેમ તે ગ્રહો કુંડલીમાં બદલતા જવા.

જગતના ૩ બજારની કુંડલી (સપ્ત કુંભ રાશી)

ક્રમ	વાર	અંક	ગ્રામ રાશિ વગેરે	લઘુ ગુરુ માર્ગ	પરિણામ	અલયોગ
				ભંગ્યા નીચા ભાગ	તેજ-મંદી	

૧	શનિ	ગેમ	ગેમમાં ભ્રમ	૩૪૭ ૩૪૬ ૩૪૬ ૩૪૬	મંદી	દેવ ગાળાની ચાવી નં. ૬ મુજબ ગુરુ મંગળની દ્રષ્ટિ
૨	રવિ	૧૦-૩૨				
૩	સોમ	૧૫૭		૩૪૩ ૩૪૧ ૩૪૩ ૩૪૨	મંદી	દેવ ગાળાની ચાવી નં. ૪, ૬ મુજબ દેવના સ્વામી શુક્ર પર ગુરુ-મં. દ્રષ્ટિ આખર અંશનો ચંદ્ર થતાં ના. તેજ ગુરુની મિ અને તેના સ્વામી બુ. પર દ્રષ્ટિ દેવ ગાળાની ચાવી નં. ૬
૪	મંગળ	ગિ.-૩૮		૩૪૩ ૩૪૨ ૩૪૨ ૩૪૨	તેજ	
૫	બુધ	ગિયન		૩૪૦ ૩૪૦ ૩૪૦ ૩૪૦	મંદી	
૬	ગુરુ	કર્ક-૪૫		૩૩૪ ૩૩૪ ૩૩૪ ૩૩૪	મંદી	
૭	શુક્ર	કર્ક				
૮	શનિ	સિં.-૫૫		૩૩૮ ૩૩૬ ૩૩૮ ૩૩૭	તેજ	મંગળની દ્રષ્ટિ મં. ના કાશ પ્ર. તેજ
૧૦	સોમ	સિં.		૩૪૦ ૩૩૮ ૩૪૦ ૩૩૮	તેજ	" " "
૧૧	મંગળ	કન્યા-૧૦		૩૪૩ ૩૪૨ ૩૪૨ ૩૪૨	તેજ	સાંની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૨	બુધ	કન્યા	ભ્રમભરો શુક્ર	૩૪૦ ૩૩૮ ૩૪૦ ૩૩૮	તેજ	" "
૧૩	ગુરુ	તુલા-૩૧		૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪	વાગ્દે	
૧૪	શુક્ર	તુલા	ગેમમાં સારું ફેલતો મંગળ			
૧૫	શનિ	વૃષિક-૫૧	શનિ અસ્ત			

અલપરિચિતિ X એવ સંદ ૧૫ ગુરુવાર: સારું મીન ૨૯ મંગળ ગકર ૨૯ બુધ ગેમ ૧૮ ગુરુ તુલા ૧૮ વક્રી શુક્ર વૃષભ ૨ શનિ ગેમ ૧૦ રાહુ ગેમ ૧૮ ફેલુ તુલા ૧૮ ન નવો માર્ગ વાયદો.

નોંધ—૩ બળતર સામાન્ય રીતે ૧૧ થી ૫ વાગ્યા સુધી ગ્રાહે છે. ચંદ્ર જે કલાકે એક અંશ જેટલો સામાન્ય સ્થૂળ ગતિથી ગ્રાહે છે. આ રીતે ૩ બળતરની તેજી મંદીનો અભ્યાસ કરતી વખતે આપેલા સમયે ચંદ્ર કયાં હતો, કેટલા અંશનો હતો તે વાચકે પંચાંગ દ્વારા જોઈ લેવું.

આ દાખલામાં ચંદ્રની રાશિ બદલતી વખતનો સમય ઘડી પળમાં આપેલો છે તો તેનું કોષ્ટક નીચે પ્રમાણે છે તે બરાબર ધ્યાન રાખવું. આ સમય મુંબઈ સૂર્યોદયથી ગણવો.

દિવસની ઘડી ૬૦

ઘડીની પળ ૬૦

કલાકની ઘડી ૨૫

ઘડીની મિનિટ ૨૪

મિનિટની પળ ૨૫

ક્રમ	વાર	ચંદ્ર	અક્ષ રાશિ વર્ગે	ભરુચ ગુરુ માર્ગ	પરિણામ તેજ-મંદી	અલયોગ
				ભાગ્ય નીચા બાધ		

૧	શનિ	ભેપ	ગેપમાં ભુમ	૩૪૭ ૩૪૬ ૩૪૬ ૩૪૬	મંદી	દેવ ગાળાની ચાવી નં. ૬ મુજબ
૨	રવિ	૫-૩૨				ગુરુ મંગળની દ્રષ્ટિ
૩	સોમ	૫મલા		૩૪૩ ૩૪૧ ૩૪૩ ૩૪૨	મંદી	દેવ ગાળાની ચાવી નં. ૪, ૬ મુજબ
૪	મંગળ	મિ-૩૮		૩૪૩ ૩૪૨ ૩૪૨ ૩૪૨	તેજ	આખર અંશનો ચંદ્ર થતાં ના. તેજ
૫	બુધ	મિગિન		૩૪૦ ૩૪૦ ૩૪૦ ૩૪૦	મંદી	ગુરુની મિ અને તેના સ્વામી બુ.
૬	ગુરુ	કર્ક-૪૫		૩૩૪ ૩૩૪ ૩૩૪ ૩૩૪	મંદી	પર દ્રષ્ટિ દેવ ગાળાની ચાવી નં. ૬
૭	શુક્ર	કર્ક				" " "
૮	શનિ	સિં-૫૫		૩૩૮ ૩૩૬ ૩૩૮ ૩૩૭	તેજ	મંગળની દ્રષ્ટિ મં. ના ક્રાંતિ પ્ર. તેજ
૧૦	સોમ	સિંહ		૩૪૦ ૩૩૮ ૩૪૦ ૩૩૮	તેજ	" " "
૧૧	મંગળ	કન્યા-૧૦		૩૪૩ ૩૪૨ ૩૪૨ ૩૪૨	તેજ	મૂર્તિની દ્રષ્ટિ તેજ
૧૨	બુધ	કન્યા	બુધભાગો શુક્ર	૩૪૦ ૩૩૮ ૩૪૦ ૩૩૮	તેજ	" " "
૧૩	ગુરુ	વૃષા-૩૧		૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪ ૩૦૪	તેજ	વામદે
૧૪	શુક્ર	વૃષા	ભેપમાં મૂર્તિ મંગળ			
૧૫	શનિ	વૃષિક-૫૧	શનિ અસ્ત			

અલયવિસ્થિતિ X ગૌત્ર સદૃષ્ય ૧૫ ગુરુવાર: મૂર્તિ મીન ૨૮ મંગળ મકર ૨૮ ભુમ મેષ ૧૮ ગુરુ વૃષા ૧૮ વક્રી શુક્ર બૃષભ ૨
શનિ મેષ ૧૦ રાહુ મેષ ૧૮ કેવુ વૃષા ૧૮ + નવો માર્ગ વામદે.

[illegible]

[illegible]

ਘਾਟੀ ਵਿਖੇ

अक्षयनिश्चिन्तिः-मौ. सुह १५ श. सूर्य गेष् २८ मं.कुं. २२ यु.गेष् १७ व. गुरु पु. १५ व. शुक्र मि. ७ श.गेष् १८ रा.गे. १८

મુ.મ. (૧૫)

સરેરાસ

ભરુચ ગુડ માર્ચ

અસ રાશિ

વગેરે

ચંદ્ર

વાર

મન

અલ્પયોગ

૧૬ મંગળ	મન	૩૦૭	૩૦૫	૩૦૭	૩૦૬	ગંદી	મંદી મંદીકારક સ્થાન, શુ. દ્રષ્ટિ, શુ. પર શનિની દ્ર. તેના પર ગુ. દ્ર. સાં. ગા. ચાવી રૂપ મુ.
૧૭ બુધ	"	૩૦૮	૩૦૭	૩૦૮	૩૦૮	તેજ	શનિ ૧૮ ચંચ તેજ દ્ર. ગા. ચાવી નાં. ૧૮
૧૮ ગુરુ	મકર-૧૪	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮	૩૦૮	તે. સમ	મંદીકારક સ્થાન શ. દ્રષ્ટિ જેના ઉપર વ. ગુરુની દ્રષ્ટિ તેજ-સમ
૧૯ શુક્ર	મકર	૩૦૮	૩૦૭	૩૦૮	૩૦૭	ગંદી	" "
૨૦ શની	કુંભ-૩૨	૩૦૭	૩૦૫	૩૦૭	૩૦૬	"	" "
૨૧ રવી	કુંભ	૩૦૭	૩૦૫	૩૦૭	૩૦૬	"	" "
૨૨ સોમ	મીન-૫૫	૩૦૭	૩૦૫	૩૦૮	૩૦૫	મંદી	ગુરુની દ્રષ્ટિ મંદી
૨૩ મંગળ	મીન	૩૦૫	૩૦૩	૩૦૫	૩૦૪	"	મંદીકારક સ્થાન
૨૪ બુધ	"	૩૦૪	૩૦૩	૩૦૩	૩૦૩	"	"
૨૫ ગુરુ	મેષ-૭	૩૦૨	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૨	"	મંદીકારક સ્થાન ગુ. ની દ્રષ્ટિ
૨૬ શુક્ર	મેષ	૩૦૧	૩૦૦	૩૦૧	૩૦૦	"	"
૨૭ શની	મીન-૧૫	૩૦૨	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૨	તેજ	તેજકારક સ્થાન, તેમાં સર્વ દ્રાક્ષ ગ્ર. તેજ
૨૮ સોમ	મિ.-૨૧	૩૦૧	૩૦૧	૩૦૧	૩૦૧	મંદી	મિ. શુ. તેના પર મંગળ, શ. દ્ર. શુ. શ. પર ગુ. ની દ્રષ્ટિ સમ
૩૦ મંગળ	મિથુન	૩૦૨	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૨	તેજ	મિ.માં શ. તેના પર મં. શ. ની દ્ર. શુ. શ. પર ગુ. ની દ્રષ્ટિ તેના પર મં.ની દ્ર. સા. તેજ
૧૧ બુધ	૧૬-૨૧	૩૦૩	૩૦૨	૩૦૩	૩૦૨	તેજ	" "

નંબર	ગંધ	ગ્રહ રાશિ નગરે	ભરંગ ગડ ગાગઈ	સરેરાસ	ક્રમ	અલયોગ
૧	ગરુ ક્રક્ર	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૨	શક્ર સિંહ-૩૬	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૩	શની સિંહ	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૪	સોમ કન્યા	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૫	મંગળ "	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૬	બુધ મેઘા-૧૦	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૭	ગરુ વૃશ્ચા	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૮	શક્ર વ-૨૬	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૯	શની વૃશ્ચિક	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૧૦	રેવી	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૧૧	સોમ મન-૫	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૧૨	મંગળ મન	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૧૩	બુધ મકર-૩૩	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪
૧૪	ગરુ મકર	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪	૩૦૫ ૩૦૪ ૩૦૫ ૩૦૪

અલયોગિનિમિત્ત-૨૬ ૧૫ રીતિનાર સર્વ તાલ ૨૬, ગંગા ગીન ૧૩, બુધ તપા ૬, ગુ. તુલા ૧૨ [વક્રી], શુ. ક્રક્ર ૧૦, શની ગોપ ૨૨, રાહુ ગોપ ૧૫

જુલાઈ ૧૯૧૧ (ગાંધી)

ક્ર. નં.	ગાર	ચંદ	ગદ્ય	શલિ	વચન	ગુરુ ગાથા	સરસા	અલ્પ	અલ્પ
૧૭	સોમ	ચીન	કકનો	સર્વ	૩૨૧	૩૨૦	૩૨૧	૩૨૦	તેજ મંદીકારક રાશિ, તેના માલિક પર નજીકના મંગળની દ્રષ્ટિ તેજ મંદીકારક રાશિ મંદી
૧૮	મંગળ	ગો	૪૫		૩૧૮	૩૧૭	૩૧૮	૩૧૭	મંદીકારક રાશિ મંદી
૧૯	બુધ	ગો			૩૨૦	૩૧૯	૩૨૦	૩૧૯	તેજ મંદીકારક રાશિ મંદી
૨૦	ગુરુ	કનક-૫૫			૩૧૯	૩૧૮	૩૧૯	૩૧૮	તેજ મંદીકારક રાશિ મંદી
૨૧	શુક્ર	..			૩૧૯	૩૧૮	૩૧૯	૩૧૮	સમ
૨૨	શનિ	..		બુધ ઉદય	૩૧૯	૩૧૮	૩૧૯	૩૧૮	સમ
૨૩	સોમ	મિથુન			૩૧૯	૩૧૮	૩૧૯	૩૧૮	મંદી
૨૪	મંગળ	કર્ક-૭	શિવગો	બુધ	૩૧૬	૩૧૫	૩૧૬	૩૧૫	તેજ મંદીકારક રાશિ, ગુરુની દ્રષ્ટિ તેના ઉપર શની મંગળની દ્રષ્ટિ મંદી
૨૬	બુધ	કર્ક			૩૧૩	૩૧૦	૩૧૩	૩૧૦	મંદીકારક રાશિ મંદી
૨૭	ગુરુ	ચિંત-૧૬			૩૧૦	૩૦૮	૩૧૦	૩૦૮	તેજ મંદીકારક રાશિ મંદી
૨૮	શુક્ર	ચિંત			૩૦૮	૩૦૬	૩૦૮	૩૦૬	તેજ મંદીકારક રાશિ, બુધ, શુક્ર સાથે સર્વ પેતાના પરથી આરોગ મંદી
૨૯	શનિ	ચિંત-૨૮			૨૮૬	૨૮૫	૨૮૬	૨૮૫	તેજ મંદીકારક રાશિ, બુધ, શુક્ર સાથે સર્વ પેતાના પરથી આરોગ મંદી
૩૦	સોમ	ચિંત-૨૯			૨૮૫	૨૮૪	૨૮૫	૨૮૪	તેજ મંદીકારક રાશિ, બુધ, શુક્ર સાથે સર્વ પેતાના પરથી આરોગ મંદી

જુલાઈ ૧૯૧૮

ક્ર. નં.	નાર	ગંદ્ર	આદ્ય શોધિ	ભરત્ય દાખલ	જુલાઈ	સરેશય	અલયોગ
ક્ર. નં.	નાર	ગંદ્ર	આદ્ય શોધિ	ભરત્ય દાખલ	જુલાઈ	સરેશય	અલયોગ

૧	સોમ	ચીન					
૨	ગંગા	ગે-૧૭					
૩	બુધ	ગે	ગુરુ ઉદય		૭૧૮		
૪	ગુરુ	ગા-૧૫		૭૧૧	૬૯૮	૭૧૧	ગંદી ગંદીકારક સ્થાન. શ. ગં. ની દ. મંદી
૫	શુક્ર	"	કર્કેટો શુધ	૭૦૬	૭૦૮	૭૦૭	તેજ તેજકારક સ્થાન, શુક્ર સ્વર્ગની તેજ
૬	શની	ગિર્ગન-૩૫		૭૧૫	૭૦૩	૭૦૬	" " " "
૭	સોમ	કર્ક-૫૧		૭૨૩	૭૧૧	૭૧૭	તે. કા. સ્થાન, શુ. પાછના ઘા. ગાં. તેજ
૮	ગંગા	કર્ક		૭૩૨	૭૨૫	૭૨૮	શુ. શ. કર્કેટો તેજ (કેન્દ્ર ત્રિકાળયોગ)
૧૦	બુધ	"			૭૫૦	૭૫૦	" " " "
૧૧	ગુરુ	શિંહ-૧૩		૭૪૮	૭૪૦	૭૪૨	સખત તેજની પાછળ ઘાગતી નાગની મંદી. તેજકારક સ્થાને તેજ દર્શી
૧૨	શુક્ર	શિંહ		૭૫૬	૭૪૭	૭૫૩	" " " "
૧૩	શની	કન્યા-૩૯		૭૫૫	૭૫૪	૭૫૪	" " " "
૧૫	સોમ	કન્યા	બુધ ઉદય	૭૫૦	૭૪૩	૭૪૬	ગાં. નંગર ૧૫ ચુજળ મંદી

આપણે ગિર્ગનનારી ૨૪ જુન ૧૯૧૮ જે દિવસે ૧૫ સૂર્ય ગિર્ગન દે, ગંગા કન્યા ૭, બુધ ગિર્ગન ૭, (આસ્ત)

ગુરુ ગિ. ૩, (આસ્ત) ગં. ગંગા ૧, શની કર્ક ૨૪, રાહ ત્રિકા ૨૯

ક્ર.સં.	નાર	ગંદ્ર	અહ રાશિ વગેરે	અહ રાશિ જોયા	ભરુચ દાઇન જુલા)	નિયા	ગંધ	સરેરાશ	મો. નો. હી	અહયોગ
૧૬	મંગળ	તુલા-૧૦	૭૩૮	૭૨૩	૭૨૯	૭૩૦	૭૩૫	૭૩૫	મંદી	ગુ.ની શરૂતા અં.માં દ્ર. તે.કા. સ્થાન
૧૭	બુધ	તુલા	કર્કનો સર્પ	૭૨૩	૭૨૭	૭૨૮	૭૩૫	૭૩૫	તેજ	તેજકારક સ્થાન શુ. કેન્દ્રમાં તેજ
૧૮	ગુરુ	વૃશ્ચિક-૩૭	૭૩૮	૭૩૩	૭૩૫	૭૩૫	૭૩૫	૭૩૫	"	"
૧૯	શુક્ર	વૃશ્ચિક	મિ.નો શુક્ર						"	"
૨૦	શની	મન-૫૯	૭૪૮	૭૪૦	૭૪૮	૭૪૮	૭૪૮	૭૪૮	તેજ	તેજકારક સ્થાન તેજ
૨૨	સોમ	મન	સિંહનો બુધ	૭૫૬	૭૪૯	૭૫૬	૭૫૬	૭૫૨	તેજ	મં. અતેયુ.ની દ. હું.ચા. ૧૫ મુ તેજ
૨૩+	મંગળ	મકર-૧૪								
૨૪	બુધ	મકર	૭૫૫	૭૪૯	૭૫૨	૭૫૨	૭૫૨	૭૫૨	મંદી	નામની મંદી સ. ભુ. શ. જો તે. ટકાવી
૨૫	ગુરુ	કુંભ-૨૫	રા. અશ્વત	સપ્ટેમ્બર	વાયદો					
૨૬	શુક્ર	કુંભ					૭૫૬			
૨૭	શની	મીન-૩૨	૮૧૭	૮૦૦	૮૧૭	૮૦૮	૮૦૮	૮૦૮	તેજ	મંગળની દ્રષ્ટિ, કોણ પ્રમાણે તેજ
૨૮	સોમ	મેષ-૩૮	૮૭૭	૮૩૭	૮૬૫	૮૬૫	૮૬૫	૮૬૫	તેજ	"
૩૦	મંગળ	મેષ	૮૪૫	૮૨૫	૮૪૦	૮૩૫	૮૩૫	૮૩૫	મંદી	શ. મં.ની દ. હું. ગા.ની ચા ૧૫ મુ.
૩૧	બુધ	વૃ. - ૪૫	૮૫૩	૮૪૫	૮૫૩	૮૪૯	૮૪૯	૮૪૯	તેજ	"

વાદપાતિ: શતન = ૫. ૧. ૧૫ મં. અર્ધ કર્ક ૬, મં. કેન્દ્રા ૨૨, બુધિ ૧. ગુરુ મિ ૬, શુક્ર મિ. ૬, શ. કર્ક ૨૩, રા. ૧. ૨૭

" મીન કરતાં જોણા ભાવ

કાગર—૧૬૨૮ (ચા.૫)

નં.	પર	ચાક	ચાલ રાશિ નગરે	ભાગ	નીચા	બાધ	કા. કા. કા. કા.	પહોળાગ
૧૦	રાની	ધાન-૧૮	સિલ્લો સર્વ	૯૧૪	૯૯૯	૯૦૪	૯૦૪	મં. કા. સ્થાન. સાખત મહી ગુ.ની રહિ
૧૯	સામ	મકર-૩૪	ભુપ નહી	૯૨૬	૯૧૦	૯૨૫	૯૧૮	મં. કા. સ્થા. ગુ.ની ક. ભુપિક કરતાં મંહી
૨૦	મત્તમ	મકર		૯૩૦	૯૧૫	૯૧૫	૯૨૨	સ. શુ.ની દ. મં.ની દ. મં. કા. સ્થાન. સાખારણ તેજ, ખરી રીતે મંહી છે. કુંકાગાવાની ચાની નં. ૧૫ મુજબ
૨૧	ભુપ	કુંભ-૪૪						
૨૨	ગર	કુંભ						
૨૩	શંક	મીના-૫૨	ભુપ ચપરા	૯૮૪	૯૮૪	૯૮૪	૯૮૪	સર્વ શુ.ની ક. ગુ.ની દ. સાખત મંહી, ગર રાશિના મધ્યમાં
૨૪	રાનિ	મીન		૯૦૮	૯૯૦	૯૦૮	૯૯૮	.. મકર કરતાં હોતરતા લાલ
૨૬	સામ	મેષ		૯૧૧	૯૯૯	૯૧૦	૯૦૫	મંગળ પર ગુ.ની રહિ કું. ગા.ની ચાની નં. ૧૫ મુજબ તેજ, શનિની રહિ
૨૭	મંગળ	મેષ		૯૧૫	૯૦૫	૯૧૩	૯૧૦	.. ..
૨૮	ભુપ	મગ-૪						મં.ની રહિ, મંગળ પર ગુ.ની રહિ
૨૯	ગર	"						કું. ગા.ની ચાની નં. ૧૫ મંગળ તેજ
૩૦	મકર	મિત્ર-૧૪						
૩૧	રાની	મિત્ર	શનિ ઉદા					

કાગર—૧૬૨૮ (ચા.૫)

ક્ર. નં.	પાર	ગંદ્ર	અદ ગણિ નગેરે	ભરૂચ ગુડ ગો-રે	સરેરાશ	કુલ	અહરોગ
૨	સોમ	કર્ક	...	...	...	...	પાંગ દીવરાના બંધ બઝારમાં ક્યારે ભાગ વાળ્યા તે કહી શકાય નહીં.
૩	ગંગળા	સિં-૧૦	૯૨૩	૯૨૨	૯૨૩	૯૨૨૧૧	
૪	બુધ	સિંદ	૯૪૩	૯૨૦	૯૪૦	૯૨૬૧૧	જીતે સ્વગૃહી સર્ગે, તેજબારક રથાન, તેજ
૫	ગુરુ	સિંદ	...	...	...	...	
૬	શુક્ર	કન્યા-૧૬ સિંદતો શુ.	...	...	...	...	
૭	શની	કન્યા	૯૨૦	૯૧૪	૯૨૦	૯૧૭	ગંદી ગંદીકારક રાશિ, શનિની આગારના અંશમાં દ્રષ્ટિ, તેજ ન થઈ
૮	સોમ	તુલા-					
૧૧	ગંગળા	તુલા					
૧૧	બુધ	કુ-૧૩					
૧૨	ગુરુ	વૃશ્ચિક	બુધ માર્ગી	...	૮૭૫	૮૭૫	ગંદી દસમા સ્થાનના ચાલિક મં. પર ચુની ક. મંદી, હુંકાગાળાની ચાતી નં. ૬
૧૩	શુક્ર	મન-૩૬					
૧૪	શની	મન					
૧૬	સોમ	મકર					

ક્ર. નં.	પાર.	ગંદ્ર	અમ રાશિ	ભરુય ગુડ જો.-ગે	સરેરાશ	અલ્પયોગ
			વગેરે	જાંચા નીચા બંધ	મો. મુ. હો. હો.	
૧૭	ગંગા	મકર	કન્યાગો	...	૭૭૮	મંદી મંદી કારક સ્થાન તેના પર શ. મં. ની દ્રષ્ટિ, દે. ગા. ની ચાલી નાં. ૧૫ મુજબ મંદી
૧૮	બુધ	કુંભ-૪	...	...	૭૭૮	મંદી મંદી તેજકારક રાશિ, ગુરુની દ્રષ્ટિ, મંદી
૧૯	ગુરુ	કુંભ	...	...	...	...
૨૦	શુક્ર	મીન-૧૨	...	...	૭૭૦	...
૨૧	શનિ	મીન	ગ્રહિ મં.	૮૪૬	૮૨૦	તેજ સર્વની દ્રષ્ટિ, તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ, તેજ
૨૨	રાવ	મેષ	સિદ્ધગો શ.	૮૧૮	૮૩૨	તેજ " " " "
૨૩	ગંગા	મકર-૨૪	...	...	૮૨૪	મંદી મંદી કારક રાશિ
૨૪	ગંગા	મકર-૨૪	...	...	૮૬૦	તેજકારક રાશિ, શની મંગળ શરૂઆતના અંશમાં દુઃકાળાની ચાલી નાં. ૭
૨૫	બુધ	મકર	...	...	૮૬૫	તેજ " " " "
૨૬	ગુરુ	મિ-૩૪	...	...	૮૭૦	...
૨૭	શુક્ર	મિ-૩૪	૮૬૭	૮૮૦	૮૮૭	...
૨૮	શનિ	કર્ક-૪૮	૮૬૮	૮૮૮	૮૮૨	મં. ની દ્ર. તેજ દુઃ. ચા. નં. ૧૫ મુજબ
૨૯	રાવ	કર્ક	૮૦૨	૮૮૭	૮૦૨	...
૩૦	ગંગા	મકર	...	...	૮૮૮	...

૧૯૧૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૮ મ. કન્યા ૩, મં. ૧૨, ગુ. ૨૮, બુ. સિ. ૧૩, ગ. ૩૧, શ. ૩૬, રા. ૩૬, ૨૪

ક્ર. સં. નં.	પાર	ચંદ્ર	અક્ષ રાશિ	વરુન ચંદ્ર	ગ્રહો	પરિણામ	અલગોગ
ક્ર. સં. નં.	પાર	ચંદ્ર	અક્ષ રાશિ	વરુન ચંદ્ર	ગ્રહો	પરિણામ	અલગોગ
૧	ગંગા	શિ.-૮	કન્યાનો શુક્ર	૮૯૦	૮૭૫	૮૮૨	મંદી તેજકારક સાથે, શની સિંહમાં તેના માલીક આહરે મંદી
૨	શુભ	સિંહ		૮૭૦	૮૫૫	૮૬૨	" "
૩	શુભ	કન્યા-૩૪		૮૪૭	૮૪૭	૮૪૭	મંદી
૪	શુક્ર	કન્યા		૮૪૨	૮૨૨	૮૩૧	મં. કા. સાથે, શુભ સ્વચ્છ મંદી
૫	શનિ	"	શુભ આસત	૮૩૨	૮૨૨	૮૨૬	"
૬	સોમ	તુલા		૮૪૦	૮૨૧	૮૩૮	તે. કા. સ્થાન તેજ, લગ્ન પર ચુરુ, શ. મં.ની ક્ર. ચુ. પર મં.ની ક્ર. લાં. ચાનો નં. ૨૫ મુજબ તેજ
૮	ગંગા	વૃશ્ચિક-૩૧		૮૪૦	૮૨૧	૮૩૮	સ્વચ્છ મં.ગળ તેજ
૯	શુભ	વૃશ્ચિક		૮૪૩	૮૩૬	૮૪૦	તેજ
૧૦	ચુરુ	મન-૫૫		૮૧૫	૮૦૬	૮૧૨	મંદી મંદીકારક સ્થાન, ચુરની દષ્ટિ, મંદી
૧૧	શુક્ર	મન		૮૦૧	૭૯૧	૭૯૬	"
૧૨	શનિ	મન		૭૯૬	૭૮૬	૭૮૬	"
૧૩	સોમ	મકર		૭૮૬	૭૮૬	૭૮૬	"
૧૪	ગંગા	મૃગ-૨૪		૭૮૬	૭૮૬	૭૮૬	"
૧૫	શુભ	મૃગ	તુલાનો શુભ	૭૮૬	૭૮૬	૭૮૬	મકરનો ચંદ્ર મંદીકારક, શ સિંહમાં ચોડી તેજ અગર સમ કું. તે.કા. સ્થાન શ. મં.ની ક્ર. દે. ચા. ૧૫ મુજબ મંદી

ગોપાલકોષ ૧૯૪૬

નંબર	ગાંધી	અક્ષર	સાથિ	અન્યવાદી	વાક્યો	સરેરાશ	અલ્પભાગ
૧	ગાંધી	ગાંધી	ગાંધી	ગાંધી	ગાંધી	ગાંધી	ગાંધી
૨	અક્ષર	૧૫-૪૩૪					
૩	અક્ષર	૧૫					
૪	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૫	અક્ષર	૧૫					
૬	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૭	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૮	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૯	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૧૦	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૧૧	અક્ષર	૧૫-૧૩-૧૩	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૪
૧૨	અક્ષર	૧૫					
૧૩	અક્ષર	૧૫					

* અક્ષરો ગાંધી સાથિ અક્ષર કલાક, ગાંધીમાં (સ્ટા. ટા.) અક્ષરો છે.

અક્ષરો ગાંધીમાં સાથ ૧૫, ૨૦૦૨ સુધી કલાક ૨૩, ગાંધીમાં ૧૭, અક્ષરો ૧૦, અક્ષરો ૧૦, અક્ષરો ૨૧.

નવેમ્બર-૧૯૧૮ (ચાતુ)

ક્રમ	ગર	ચંદ્ર	ગ્રહ. રાશિ	ગરે	ભરુના ગુરુ અંશોના	કોંગા નીના અંશ	કોંગા નીના અંશ	અલ્પોગ
૧૮+	સોમ	૧-૩	મિથુનો	શુક	...	૬૨૩	૬૨૩	તેજ તે.કા.રાશિ તેના પરતેના માત્રીક સ્પર્શનીદ્રિ
૧૯	મંગળ	૫-૫			૬૩૮	૬૩૭	૬૩૭	તેજ
૨૦	બુધ	મિ.-૧૨			૬૧૪	૬૦૮	૬૧૧	મંદો મિ.માં ગુરુ, તેના પર મં.ની દ્રિ મં. પર ગુ.ની દ્ર. તેથી મંદો
૨૧	ગુરુ	મિથુન			૫૮૫	૫૭૬	૫૮૭	મંદો " " સાં. ગા.ની ચાત્રી ૨૬
૨૨	શુક્ર	કર્ક-૨૫						
૨૩	શનિ	કર્ક						
૨૪	સોમ	સિંહ	ધનનો	બુધ	૫૮૭	૫૭૨	૫૮૭	મંદો કુર્કની રાશિમાં ગમરળાંધરહેવાથી આમંદો તેમનીદ્રિ કે તેજ તેની ગણતરી રાશિ ચક્રની નથી તેજ પ્રારક રાશિ: તેજ
૨૬	મંગળ	સિંહ			૫૮૫	૫૮૦	૫૮૨	મંદો મંદી પ્રારક રાશિ, મંદો
૨૭	બુધ	કર્ક			૫૬૦	૫૪૫	૫૫૫	"
૨૮	ગુરુ	કર્ક			૫૬૦	૫૫૦	૫૬૦	તે.કા. રાશિ ચ.ને ગુ.ની દ્રિ ગ્રહોંદરતેજ
૨૯	શુક્ર	ગુરુ-૩૮						
૩૦	શનિ	ગુરુ						

પદ્મવિદ્યુતિપ્રતિષ્ઠાતંક નંદ ૧૫ સોમવાર મર્તિ ગ્રહિક ૩, મંગળ ધના ૧૨, બુધ ગ્રહિક ૨૧, ગુરુ ગિયન ૨૨ [ગ્રહો]
શુક્ર ગ્રહિક ૧, શનિ સિંહ ૫, ગદુ ગ્રહિક ૨૧.

ઓક્ટોબર ૧૯૪૬

ક્ર. નં.	નાર	ગંદ્ર	અહ સશિ વગેરે	અન્યુચારી કિંવા નીચા	નાહો બધ	સરેશશ ફો. નં. ૬૬	અહયોગ
૧	ગંગળા	વરિક	બુધનો ઉદય	...	...	...	...
૨	બુધ	ધન ૧-૪૩૪					
૩	ધન		પુલામાં બુધ				
૪	શુક્ર	મ. ૧-૧૮-૧૩	ક.ગો.શુક્ર	૪૪૪	૪૪૪	૪૪૨	ગંદી
૫	શનિ	મકર					
૭	સોમ	કે.વા-૩-૪૮		૪૩૭	૪૩૪	૪૩૫	"
૮	ગંગળા	કે.વા		૪૩૮	૪૩૪	૪૩૬	તેજ
૯	બુધ	મીન-૯-૩૨		૪૪૦	૪૩૭	૪૩૮	"
૧૦+૧૨	મીન			૪૩૮	૪૩૪	૪૩૬	ગંદી
૧૧	શુક્ર	મે. ૧-૧૨-૧૭		૪૩૭	૪૩૫	૪૩૬	તેજ
૧૨	શનિ	મે. ૧					
૧૪	સોમ	કા.વા					

* અબીથી ગંદ્ર સશિ પ્રવેશ કલાક, મિનિટમાં (સ્થ. ટા.) બતાવેલો છે.

અહપરિશ્ચિત્તિ+આસો સુદ ૧૫, ૨૦૦૨ સુર્ગ કન્યા ૨૩, ગંગળા પુલા ૧૭, બુધ પુલા ૧૦, શુક્ર પુલા ૧૦, શુક્ર વ્રથિક ૩, શનિ કર્ક ૧૪, રાહુ વળા ૨૧.

ક્ર. નં.	પાટ	ચંદ્ર	ચા. રાશિ	કે.યુ.આરી વાચકો	સરેરાશ	કુલ
૧૬	ગુરુ	કુંભ	કન્યામાં ચર્ચ	૫૮૪ ૫૮૦ ૫૮૩ ૫૮૨	૫૮૨	૫૮૨
૧૭	શુક્ર	કુંભ		૫૮૪ ૫૮૦ ૫૮૩ ૫૮૬ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૧૮	શનિ	મી. ૧૦-૩૨		૫૮૬ ૫૮૩ ૫૮૬ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૦	સોમ	મે. ૨૨-૩૩	શુ.માં શુભ	૫૮૭ ૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૧	મંગળ	મે. ૧		૫૮૫ ૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૨	બુધ	"		૫૮૫ ૫૮૩ ૫૮૩ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૩	ગુરુ	વ. ૮-૫૮		૫૮૩ ૫૮૦ ૫૮૨ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૪	શુક્ર	વ. ૧૫		૫૮૪ ૫૮૨ ૫૮૪ ૫૮૩	૫૮૩	૫૮૩
૨૫	શનિ	મિ. ૧૬-૪૬		૫૮૬ ૫૮૩ ૫૮૬ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૭	સોમ	કર્ક ૨૧-૨૧		૫૮૭ ૫૮૪ ૫૮૫ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૮	મંગળ	કર્ક		૫૮૬ ૫૮૪ ૫૮૬ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૨૯	બુધ	સિં. ૨૨-૫૮		૫૮૬ ૫૮૪ ૫૮૬ ૫૮૪	૫૮૪	૫૮૪
૩૦	ગુરુ	સિં. ૫	સિં.માં શુભ	૫૮૭ ૫૮૭ ૫૮૭ ૫૮૨	૫૮૨	૫૮૨

વિ. નં.	વાર	અંક	અલ રાશિ સાહેબખર ૧૮૪૮ વાચકો	સરેરાશ	અલયોગ
૧	શુક્ર	૬૬	કર્કમાં શુક્ર ૫૦૬	૫૦૫	૫૦૩
૨	ગુરુ	૩૨-૫૪	૫૧૩	૫૧૦	૫૦૪
૩	શનિ	૩૬	૫૦૮	૫૦૮	૫૦૬
૪	શનિ	૨૨-૩	૫૩૨	૫૨૨	૫૨૬
૫	શુક્ર	૧૨-૨૮	૫૩૭	૫૨૮	૫૩૩
૬	શુક્ર	૧૫-૧૪	૫૪૦	૫૩૬	૫૩૮
૭	શુક્ર	૨૩-૮	૫૫૮	૫૪૨	૫૫૫
૮	શનિ	૨૩-૮	૫૬૪	૫૫૨	૫૫૮
૯	શુક્ર	૨૩-૮	૫૬૮	૫૫૮	૫૬૪
૧૦	શનિ	૨૩-૮	૫૬૮	૫૬૮	૫૬૪
૧૧	શનિ	૨૩-૮	૫૬૮	૫૬૮	૫૬૪
૧૨	શનિ	૨૩-૮	૫૬૮	૫૬૮	૫૬૪
૧૩	શનિ	૨૩-૮	૫૬૮	૫૬૮	૫૬૪
૧૪	શનિ	૨૩-૮	૫૬૮	૫૬૮	૫૬૪
૧૫	શનિ	૨૩-૮	૫૬૮	૫૬૮	૫૬૪

મંદીકારક રાશિ, શુક્ર શન્ય અંશમાં મંદી, તા. ૩૧ મીએ ૫૦૬ બંધ હતું તેજકારક રાશિ, શનિ સૂર્ય સિંહમાં તેજ સિંહમાં શ. સૂર્ય સખત તેજસ્યહી આપનિંગ પરપનું છે. ક. માં સુ. ગે. પાપઅલ વચ્ચે લાં. ગા.ની આવી નં. ૩૬ મુજબ તેજ પુ. નો મં. મં. કા. પલુ શ.ની દ્રષ્ટિથી તેજ દશમું તે. કા. સ્થાન તેના માલિક નવમે, શ.ની તેના પર દ્રષ્ટિ દુ. ગા.ની આ. નં. ૩૬ મુજબ લાંબા ગાળાની આવી નં. ૨૪ મુજબ તેજ શુ. વ્યતે મં. ની. દ્ર. ગંગળ પર શ.ની દ્રષ્ટિ તેજ " " " " " " " " " " " "

ક્ર. નં.	વાર	ગંદ	અલ ગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	સરેરાશ	અલગણ
૧૬	ગુરુ	કુલ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૧૭	શુક્ર	કુલ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૧૮	શનિ	ગી. ૧૦-૩૨	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૦	સોમ	ગે. ૨૨-૩૭	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૧	મંગળ	ગે. ૧૦-૩૨	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૨	બુધ	ગે. ૧૦-૩૨	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૩	ગુરુ	ગે. ૧૦-૩૨	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૪	શુક્ર	ગે. ૧૦-૩૨	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૫	શનિ	ગી. ૧૬-૪૬	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૭	સોમ	કુલ ૨૧-૨૧	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૮	મંગળ	કુલ ૨૧-૨૧	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૨૯	બુધ	સિ. ૨૨-૫૮	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ
૩૦	ગુરુ	સિ. ૨૨-૫૮	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ	કુલગણિ

ગુરુ આખર અંશમાં, રાત્રીની દષ્ટિ, તેજ
 બુધ મંત્રી દ્રષ્ટિ તેમના પર શની ક્ર. તેજ
 ગુરુ, શ. મંત્રી દ્રષ્ટિ તેમના પર શની ક્ર. તેજ
 ગુરુની શુક્ર પર દ્રષ્ટિ બુધ, મંત્રી
 ગોકર ગે. કરતાં મંત્રી છે.
 તેજ માલિક નિકાલમાં તેના પર શની ક્ર.
 તેજમારક ગિયુન રાશિ, તેના માલિક
 નિકાલમાં તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ.
 મં. ક્ર. રાશિ, શુ. આખર અંશમાં ગુ. ની ક્ર.
 તેજમારક રાશિ, મં. ૮ ગે. નામની મંત્રી.

અધ્યાય અઢારમો

૩ ખબરના લાંબા ગાળાની

વધઘટના યોગો

આ અધ્યાયમાં લાંબા ગાળાની વધઘટના યોગો કેવી કેવી રીતે થાય છે તે આવીની મદદથી દાખલા આપી સમજાવ્યું છે. અહીં આપેલા દાખલા પાસે પાસેના માસના વધુમાં વધુ અને ઓછામાં ઓછા થયેલા ભૂતકાળના ભાગના છે. જેથી નિજાસુએ આ દાખલાઓને યજ્ઞાળય સમજી તેનું દઢીકરણ કરવું.

કેટલીક જગ્યાએ એક સામટા ચાર પાંચ વરસના એક ધારા જિંદગામાં જિંદગા અને નીચામાંનીચા ગયેલા ભાવેના દાખલા પણ આપ્યા છે કે જેથી શંકાને સ્થાન રહે નહિ.

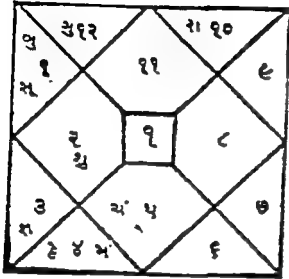
આ અધ્યાય શરૂ કરતી વખતે લાંબા ગાળાની આવીઓનો સારો અભ્યાસ થઈ ગયો હશે તે વાચકને તરત ચારીસની માફક સમજાશે.

રૂ મળારના ભાવ

મન-મ.	ફેબ્રુ.	માર્ચ	એપ્રિલ	મે.	જૂન	જુલાઈ	ઓગસ્ટ	સપ્ટેમ્બર	ઓક્ટો.	નોવે.	ડિસે.
૧૮૧૬	-	-	-	૨૧૧૭(૧૫)	-	-	-	-	-	૪૫૦(૨૭)	-
૧૮૧૭	-	૩૭૫(૨)	-	૪૩૫(૧૮)	૩૫૩(૨)	-	૫૬૮(૧૪)	-	૪૧૧(૧૮)	-	૫૩૮(૩૦)
૧૮૧૮	-	-	-	-	-	-	-	૮૬૦(૧૦)	-	-	૫૨૧(૩)
૧૮૧૯	૬૬૫(૪)	-	-	૪૨૮(૫)	-	૫૭૬(૨)	૬૬૪(૨૧)	-	૪૩૭(૮)	-	૫૮૫(૧૧)
૧૮૨૦	૫૮૧(૨૧)	-	-	-	૪૦૩(૨૫)	-	-	-	-	૪૮૫(૩૦)	- ૩૦૬(૨૨)
૧૮૨૧	-	-	-	૨૪૪(૧૪)	-	-	-	-	-	૬૨૭(૩)	૪૦૫(૧૨)

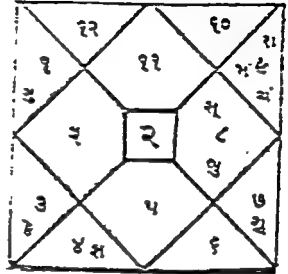
૧૫ એપ્રિલ ૧૯૧૬

૨૫૭ રૂપિયા

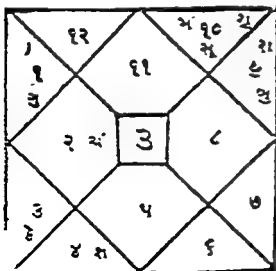
૨૭ નવેમ્બર ૧૯૧૬

૪૫૦ રૂપિયા

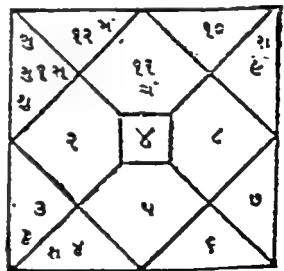
૨ ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૭

૩૭૫ રૂપિયા

૧૮ એપ્રિલ ૧૯૧૭

૪૩૫ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૧ શુક્ર મંદીકારક સ્થાનમાં, મંદીકારક સ્થાન પર દષ્ટિ, મંગળ પર તેની દષ્ટિ. લાંબા ગાળાની આવી નં. ૫,૭,૯,૨૯ મુજબ સારી મંદી.

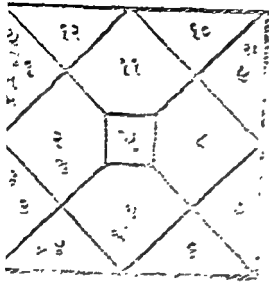
કુંડલી નં. ૨ અહીં શુક્ર મંગળને જુએ છે એટલે તેનો તે સેનાપતિ છે એમ માનવાની રખે ભૂલ કરતા ! કારણકે શુક્ર પર શનિની દષ્ટિ છે. એટલે લાંબા ગાળાની આવી નં. ૨૫ મુજબ તે શનિના સેનાપતિ તરીકે કામ કરે છે.

શનિનો મંદીકારક સ્થાનમાં (કર્ક, કન્યા, મકર અને મેષમાં) કાળુ છે. સૂર્ય દશમે, પસાર થાય છે. લાંબા ગાળાની આવી નં ૧૮ અને ૨૩ મુજબ તેછ.

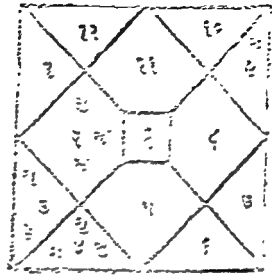
કુંડલી નં. ૩ આ કુંડલીમાં શનિ, મંગળ પ્રતિ-શુતિમાં છે. તે શનિના સેનાપતિ તરીકે કામ કરે છે પણ સાથે સાથે મંગળ શનિને જુએ છે એટલે તેનો સ્વતંત્ર સ્વભાવ શનિને દબાવે છે. તેથી અહીં નામની મંદી થાય છે.

કુંડલી નં. ૪ સ્વતંત્ર મંગળ મીન રાશિમાં, કન્યા રાશિમાં કોહા પ્રમાણે તેછ કરે છે. શનિની શુક્ર, સૂર્ય, શુક્ર, બુધ પર દષ્ટિ, તેછને ટેકા આપે છે.

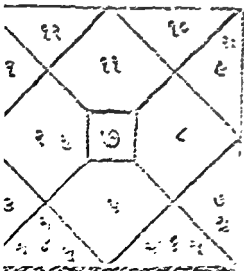
૨ મે ૧૯૧૭
૩૫૩ રૂપિયા

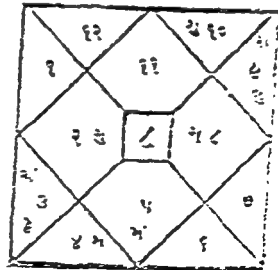
૧૪ જુલાઈ ૧૯૧૭
૫૬૮ રૂપિયા

૧૮ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૭
૪૧૧ રૂપિયા

૩૦ નવેમ્બર ૧૯૧૭
૫૩૮ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૫ શનિની મંગળ, ગુરુ પર દષ્ટિ એકદમ તેજ કરે એમ અહીં રખે માનતાં! કારણ કે મંગળ શનિને દષ્ટિમાં લઈ શનિની વિરૂધ્ધતા સ્વભાવ પ્રમાણે વર્તી મંદી કરે છે.

કુંડલી નં. ૬ અહીં મંગળ ગુરુ સાથે છે. શનિ શુક સાથે છે. મંદીકારક ગુરુ દશમ સ્થાનને દષ્ટિમાં લઈ મંદી કરી શક્તો નથી. કારણ કે મંગળ પોતાના ઘરને સંપૂર્ણ દષ્ટિથી બુએ છે એટલે પ્રબળ તેજનું કારણ બતાવે છે.

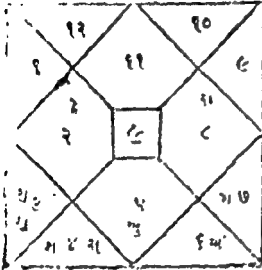
શનિ મંદીકારક સ્થાનો પર સારો કાબુ ધરાવે છે. સૂર્ય ધન રાશિમાં તેજ બતાવે છે. શનિ, શુક, મકર, કર્કમાં સારી તેજ બતાવે છે. આ બધા કારણો તેજના સ્વરૂપને મજબુત બતાવે છે.

કુંડલી નં. ૭ અહીં દશમ સ્થાનમાં ગુરુની સંપૂર્ણ દષ્ટિ સારી મંદી ઉપજાવે છે.

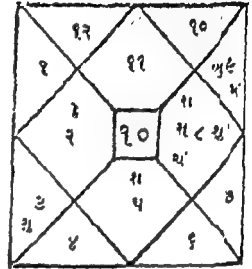
કુંડલી નં. ૮ દશમ સ્થાનમાંથી પસાર થતો સૂર્ય ગુરુની દષ્ટિમાં લઈ તેજ કરે છે. મંગળ પોતાના ઘરને બુએ છે. સારી તેજ ધર્મ. એક જ દષ્ટિવાળા ગ્રહો કેટલી સારી તેજ કરી આપે છે તે આ કુંડલીના ગુરુ પર સૂર્યની અને શનિ પર શુકની દષ્ટિથી પૂરા પડે છે.

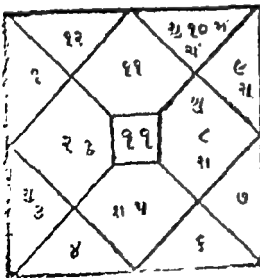
૧૦ ઓમર ૧૯૧૮
૯૬૦ રૂપિયા

૩ દિગેશ્વર ૧૯૧૮
૫૨૧ રૂપિયા

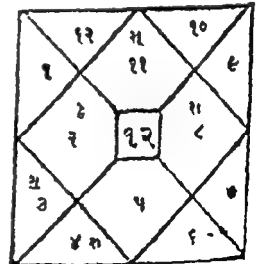

૪ જાન્યુઆરી ૧૯૧૮
૬૬૫ રૂપિયા

૫ માર્ચ ૧૯૧૮
૪૨૮ રૂપિયા

૫ માર્ચ ૧૯૧૮

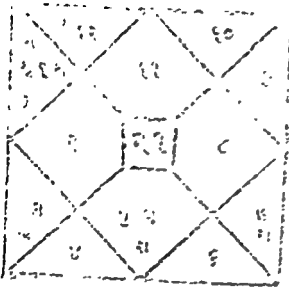
કુંડલી નં. ૯ આજ સુધીના વધુમાં વધુ લાવની છે. મંગળ તુલાના ત્રણ અંશનો છે. કન્યાના મંગળ પર કર્કના શનિની દષ્ટિ મંદીના ૬ એ ખાનામાં તેણ કરે છે. લાં. ગા. ની ચાવી રહ મુજબ મંગળ, કન્યા ધન, મીન અને કુંભમાં અને શનિ, કર્ક, મકરમાં તેણ કરે છે. આથી ટોચના લાવો થયા. પરંતુ શુરુ અહીં સ્વતંત્ર છે. ને શનિના કબજામાં આવેલો નથી. આથી મંગળ તુલાનો થતાં—શુરુની દષ્ટિમાં આવતાં—અને અંદરનો મેળ થતાં એકદમ લાવ ગગડવા માંડ્યા. ચાર માસમાં તે ૯૬૦માંથી પર ૧ પર પહોંચ્યા.

કુંડલી નં. ૧૦ નાં કર્કનો શનિ સિંહનો થતાં તેના કબજામાંથી કર્ક, કન્યા, મકર અને મેષ રાશિવાળાં મંદી સ્થાનો આપ્યાં ગયાં. શુરુની મંગળ પરની દષ્ટિ ચાવી નં-૨૬ મુજબ મંદી ધાય છે. દશમાં સ્થાનમાંથી પસાર થતા સૂર્ય, શુક્ર તેણ કરી શકતાં નથી. તેણકારક સ્થાનોના માલિક મંદીકારક સ્થાનોમાં જમણ કે દષ્ટિ કરતા નથી. આથી તેઓ મંદીને અટકાવી શકતા નથી. જ્યારે શુરુ મંગળ ને મિથુન, તુલા અને કુંભ રાશિને કબજામાં લીધી છે. શનિ તુલા અને કુંભમાં દષ્ટિ કરે છે એટલે બહાર તદ્દન ગબડી જતો નથી.

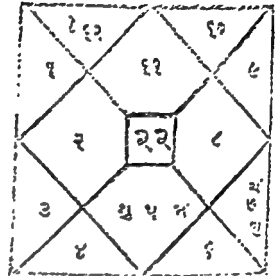
કુંડલી નં. ૧૧ મંગળ શુરુની દષ્ટિમાંથી મુક્ત થતાં અને સૂર્યની શુરુ પર દષ્ટિ થતાં તેણનું મોટું ચાલું થયું. અહીં મંગળ કોઠા પ્રમાણે અસર કરે છે. શુરુ ત્યાં ત્યાં જુએ છે ત્યાં ત્યાં શનિ અને સૂર્ય તેની અસર દષ્ટિ કે સ્થાનમાં બેસવાથી દુર કરે છે. આથી તેણ ઘટ.

કુંડલી નં. ૧૨માં દુકાગાણાની ચાવી નં-૭ આખાદ લાગુ પડે છે. શનિ આ વખતે શૂન્ય અંશમાં છે.

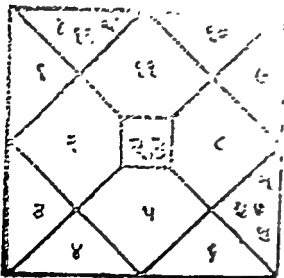
૧૪ એપ્રિલ ૧૯૨૧
૨૪૪ રૂપિયા

૩ ઓક્ટોબર ૧૯૨૧
૬૨૭ રૂપિયા

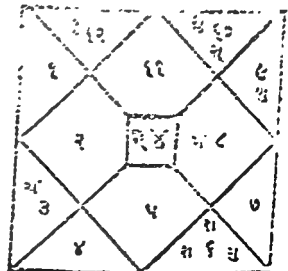

૧૨ નવેમ્બર ૧૯૨૧
૪૦૫ રૂપિયા

સાંચાસા

૮ ફેબ્રુઆરી ૧૯૨૨
૩૮૩ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૨૧માં શુભ મંગળ પર દિષ્ટિ થવાથી
અને શુભ દિષ્ટિમાં સૂર્ય શુક્ર ચંદ્રની જવાબી સખત મંદી
થઈ. સાથે સાથે શનિને માટે ફરીને ટૂંકા ગાળાની ચાલી
નં. ૭ એસાહવી જ પડશે.

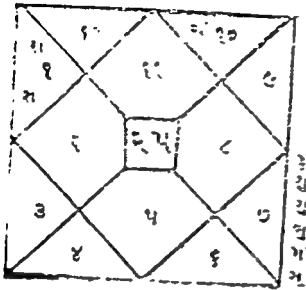
કુંડલી નં. ૨૨માં શનિ શુક્ર અસ્તતા બન્યા અને
મંગળ કેન્દ્રમાં રહી પોતાના દશમ સ્થાનને તુએ છે અને
યોગદારક શુક્ર સાથે છે તેથી સારી તેજ થઈ.

કુંડલી નં. ૨૩માં મંગળ છઠ્ઠે આવવાથી અને
પોતાના દશમ સ્થાનને દેખાતો બંધ થવાથી મંદી થઈ. ત્યાર
પછી રિસેમ્બર ૨૬મીએ પડપ રૂપિયા થાય છે. સૂર્ય અને
શુક્ર વૈશ્વિક રાશિમાંથી પસાર થતાં આ તેજ થાય છે અને
તે બંધ થતાં બનતર તૂટી જાય છે.

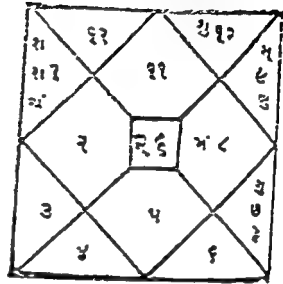
કુંડલી નં. ૨૪માં મંગળ દશમ સ્થાનમાં હમણાં જ
દાખલ થયો છે એટલે તે બનતરને બેસી જતું હવે અટકાય
છે. તેજદારક ગ્રહો સૂર્ય અને શુક્ર પસાર થઈ ગયા પછી
આવેલું મંદીનું મોજુ સ્વગૃહી મંગળ અટકાય છે.

શુક્રએ સૂર્ય અને શુક્રને દિષ્ટિમાં લીધા છે તે
પણ જુઓ.

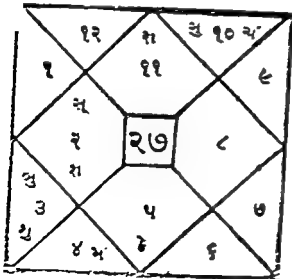
૬ નવેમ્બર ૧૯૧૦
૨૯૧ રૂપિયા

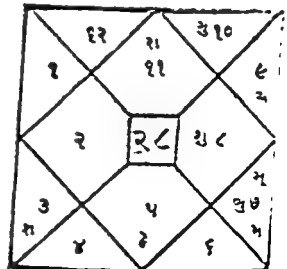
૭ જાન્યુઆરી ૧૯૧૧
૩૭૬ રૂપિયા

૧૨ જૂન ૧૯૧૪
૩૦૨ રૂપિયા

૨૪ ઓક્ટોબર ૧૯૧૪
૧૬૫ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૨૫માં શુભ ત્રિકોણમાં શ્રીની નેત્રમાં
સ્થાનોમાં દષ્ટિ કરી મંદી કરે છે. ત્યારે શનિ મંદી કારક સ્થાનોમાં
દષ્ટિ કરતો નથી તેથી ત્યાં તેણી કરી શકતો નથી. લાંબાગાળાની
આવી નં. ૧૪ પ્રમાણે અહીં મંદી થાય છે.

શનિ મકર રાશિને લુચ્છે છે. આ મંદી કારક રાશિમાં ને
તેણી કરી શકે પરંતુ ત્યાં મંગળ લુચ્છે છે. તેથી કુંડાગાળાની
આવી ૧૫ સુખ મકરમાં પણ મંદી થાય છે.

શનિ શુભની સામસામી દષ્ટિ તેણી મંદીની સમજૂતી બતાવે
છે. બળરને સુસ્ત બનાવે છે. અહીં લાંબા ગાળાની આવી નં. ૧૪
પ્રમાણે શુભ બળવાન બનીને મંદી તરફ પ્રયાણ કરી શકે છે.

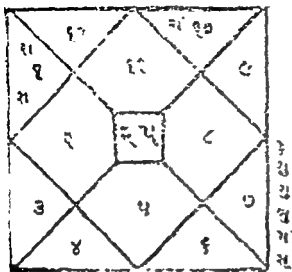
કુંડલી નં. ૨૬માં મંગળ શુભની દષ્ટિવાળા સ્થાનમાં નેત્ર
કરે છે. મંગળ દશમે સ્વગૃહી લાંબા ગાળાની આવી નં. ૨૩
પ્રમાણે બળરને ઊંચકે છે. મંગળ કુંભ અને મિથુનમાં કુંદા ગાળાની
૧૫ મી આવી પ્રમાણે તેણી કરે છે.

કુંડલી નં. ૨૭માં મંગળ શનિનો સેનાપતિ છે. અને શુભને
દષ્ટિમાં લઈ બળરને વધારે છે. લાંબાગાળાની આવી નં. ૨૮ સ્થાનોમાં

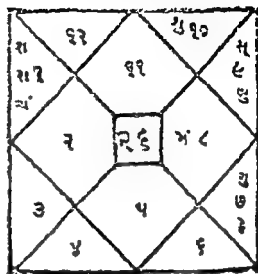
કુંડલી નં. ૨૭, ૨૮ને સરખાવવા માટે કુંદા ગાળાની
આવી નં. ૭ને, શનિ મિથુનનો ધર્તા કામે લગાડે.

સિંહનો મંગળ શનિની દષ્ટિ નીચે હતો ત્યાં સુધી બળર
ટકથું અને કન્યાનો મંગળ ધર્તા શુભની દષ્ટિમાં આવતાં બળર
એકદમ ઝેસી થયું.

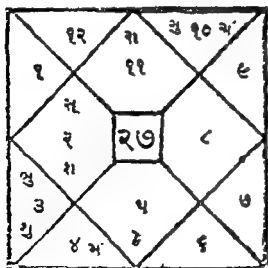
૯ નવેમ્બર ૧૯૧૦
૨૯૧ રૂપિયા

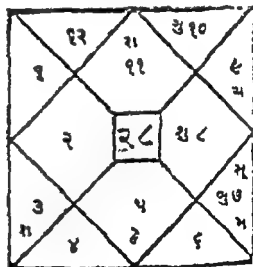
૭ જાન્યુઆરી ૧૯૧૧
૩૭૬ રૂપિયા

૧૨ જૂન ૧૯૧૪
૩૦૨ રૂપિયા

૨૪ ઓક્ટોબર ૧૯૧૪
૧૬૫ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૨૫માં ગુરુ ત્રિકોણમાં બેસી તેજકારક સ્થાનોમાં દષ્ટિ કરી મંદી કરે છે. બ્યારે શનિ મંદી કારક સ્થાનોમાં દષ્ટિ કરતો નથી તેથી ત્યાં તેજ કરી શકતો નથી. લાંબાગાળાની ચાવી નં. ૧૪ પ્રમાણે અહીં મંદી થાય છે.

શનિ મકર રાશિને જુએ છે. આ મંદી કારક રાશિમાં તે તેજ કરી શકે પરંતુ ત્યાં મંગળ જુએ છે. તેથી ટૂંકાગાળાની ચાવી ૧૫ મુજબ મકરમાં પણ મંદી થાય છે.

શનિ ગુરુની સામસામી દષ્ટિ તેજ મંદીની સમતુલા ખતાવે છે. બળરને સુસ્ત બનાવે છે. અહીં લાંબા ગાળાની ચાવી નં ૧૪ પ્રમાણે ગુરુ બળવાન બનીને મંદી તરફ પ્રયાણ કરી શકે છે.

કુંડલી નં. ૨૬માં મંગળ ગુરુની દૃષ્ટિવાળા સ્થાનમાં તેજ કરે છે. મંગળ દશમે સ્વગૃહી લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ પ્રમાણે બળરને ઊંચકે છે. મંગળ કુંલ અને મિથુનમાં ટૂંકા ગાળાની ૧૫ મી ચાવી પ્રમાણે તેજ કરે છે.

કુંડલી નં ૨૭માં મંગળ શનિનો સેનાપતિ છે. અને ગુરુને દૃષ્ટિમાં લઈ બળરને વધારે છે. લાંબાગાળાની ચાવી નં. ૨૮ જુએ.

કુંડલી નં. ૨૭, ૨૮ને સરખાવવા માટે ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં. ૭ને, શનિ મિથુનનો થતાં કામે લગાડો.

સિંહનો મંગળ શનિની દષ્ટિ નીચે હતો ત્યાં સુધી બળર ટકયું અને કન્યાનો મંગળ થતાં ગુરુની દષ્ટિમાં આવતાં બળર એકદમ બેસી ચયું.

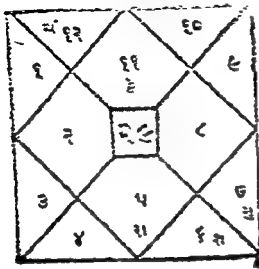

શુકે દશમા સ્થાનમાંથી પસાર થાય છે. છતાં મંદી કેમ ચડી?

મંગળ શુક એક બીજાના કટ્ટા શત્રુ છે એમ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે. તુલામાંથી મંગળ પસાર થાય છે ત્યારે કોદા પ્રમાણે મંદી કરે છે તેમ શુક વૃશ્ચિક રાશિમાંથી પસાર થતી વખતે-મંગળના ઘરમાંથી પસાર થતી વખતે-પાનાતું જોર બતાવી શકતો નથી-બરાબર તેજ કરી શકતો નથી.

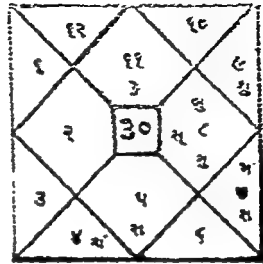
શુકના બંને ઘરને મંગળ અને શુરુની દષ્ટિ કરી કાબુમાં લઈ લીધા છે. શુરુ શનિના ઘરમાં છે તે પણ લાંબાગાંબાની મંદી બચ્ચે છે.

૩૧ જુલાઈ ૧૯૨૩
૪૨૧ રૂપિયા

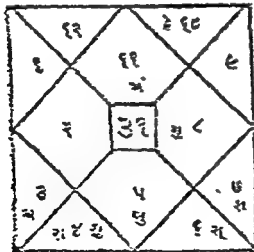

શુભમ

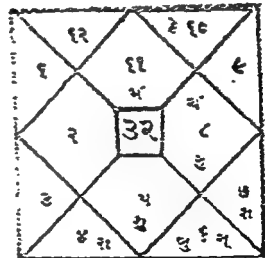
૨૮ નવેમ્બર ૧૯૨૩
૭૧૫ રૂપિયા

૨૩ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૪
૪૩૪ રૂપિયા

૩ ઓક્ટોબર ૧૯૨૪
૫૦૬ રૂપિયા

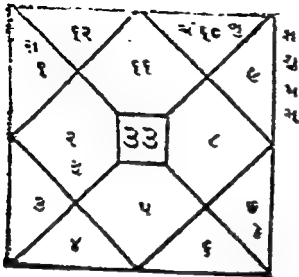

કુંડલી નં. ૨૬,૩૦માં શુકની સ્થિતિ જુઓ. લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ મુજબ તે મંદ્રી મુગ્ધ છે છતાં તેજ કેમ થઈ ?

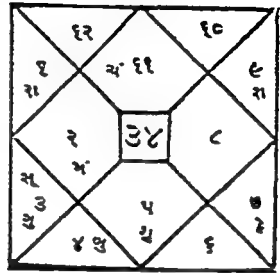
શુક અસ્તનો અને શનિ તથા શુકની સ્થિતિ ઘણી સારી છે. મંગળ કન્યાનો થતા લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ અહીં સારી તેજ થાય છે. અને તુલામાં દાખલ થતાં બળતર ઘટવા માંડે છે.

કુંડલી નં. ૩૧ અને ૩૨ વચ્ચે થોડા દિવસનું અંતર છે. અહીં બધા મંદ્રીકારક ધર સર્વે તેજકારક ગ્રહોએ પકડી લીધા છે. મંગળ પણ સ્વતંત્ર સિંહ કુંભમાં તેજકારક થઈને બેઠો છે. અહીં કર્કમાં શુક, સિંહમાં બુધ, કન્યામાં સૂર્ય અને તુલામાં ચંદ્રનો શનિ સારી તેજ કરી બળતરને એકદમ બંધકે છે.

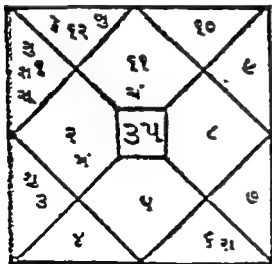
૨ જાન્યુઆરી ૧૯૩૦
૩૦૮ રૂપિયા

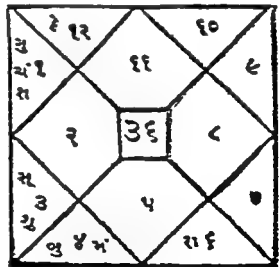
૧૫ જુલાઈ ૧૯૩૦
૧૮૫ રૂપિયા

૧ મે ૧૯૪૦
૨૭૦ રૂપિયા

૨૯ જૂન ૧૯૪૦
૧૫૨ રૂપિયા

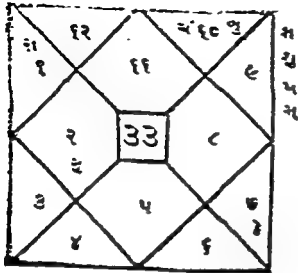

કુંડલી નં. ૨૬,૩૦માં શુકની સ્થિતિ જુઓ. લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ મુજબ તે મંદી ગયે છે છતાં તેજ કેમ થઈ ?

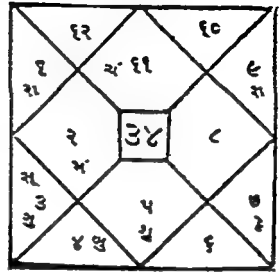
શુક અસ્તનો અને શનિ તથા શુકની સ્થિતિ ઘણી ચારી છે. મંગળ કન્યાનો થતા લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ અડીં ચારી તેજ થાય છે. અને નુસામાં દાખલ થતાં બજાર ઘટવા માંડે છે.

કુંડલી નં. ૩૧ અને ૩૨ વચ્ચે થોડા દિવસનું અંતર છે. અડીં બધા મંદીકારક ઘર સર્વે તેજકારક ગ્રહોએ પકડી લીધા છે. મંગળ પણ સ્વતંત્ર સિંહ કુંભમાં તેજકારક થઈને બેઠો છે. અડીં કર્કમાં શુક, સિંહમાં બુધ, કન્યામાં સુર્ય અને નુસામાં ઉચ્ચનો શનિ ચારી તેજ કરી બજારને એકદમ ડાંગે છે.

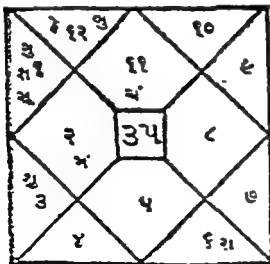
૨ જાન્યુઆરી ૧૯૩૦
૩૦૮ રૂપિયા

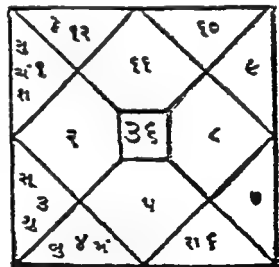
૧૫ જુલાઈ ૧૯૩૦
૧૮૫ રૂપિયા

૧ મે ૧૯૪૦
૨૭૦ રૂપિયા

૨૯ જૂન ૧૯૪૦
૧૫૨ રૂપિયા

કુંડલી નં. ૩૩ માં ગુરુ શનિ પરસ્પરથી સ્પર્શિત છે. જ્યારે ૩૮ માં આગ્રાસમા છે. ગુરુ શનિ અને નેના ઘરને દ્રષ્ટિમાં લે છે અને જાને ત્રિકોણ પર નેના કાળુ આડ્યો છે આથી ગતર બેગ્રી ગયું. આડી વૃષભના મંગળ કોઠા પ્રમાણે મંદીકારક છે. શુકે પર નેની દ્રષ્ટિ છે. શનિ પરની દ્રષ્ટિની અગર આમાન્ય છે.

કુંડલી નં. ૩૫ ૩૬ અને માં ગુરુ શક્રઆતના ૩ અંશના છે. આડી દ્રોકા ગાળાની આવી નં ૭ મુદળ નેજી થાય છે અને પછી ગુરુ શીઘ્ર ગતિથી (અતિચારી ગતિ) ઉદયના ઘરને શનિને મળવા જાય છે એટલે ગતર એકદમ બેગ્રી જાય છે

અધ્યાય આગામીસંખ્યા

તેજ મંદીની કુંડલીનો વધુ અભ્યાસ

કુવે ૪૦૦ ની આગ્રપાસના અને ઉપરના ભાવની નેજી કારક કુંડલીઓના અને ૪૦૦ ની અંદરના ભાવની મંદીકારક કુંડલીઓના આપેલી છત્રીસ કુંડલીઓના અભ્યાસ કરે અને તે ગાળતમાં એકકસ દ્રષ્ટિ મેળવે.

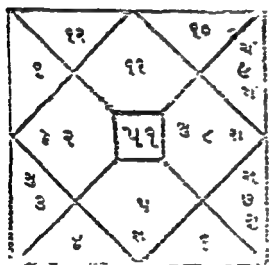
ટુંક સમયના મોટી તેજ મંદીના:-

૩ બજારના યોગો.

ટુંક સમયના મોટી મંદીના યોગો

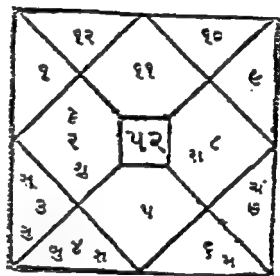
૭ મી નવેમ્બર ૧૯૧૮

૭૩૪ માંથી ૭૦૮

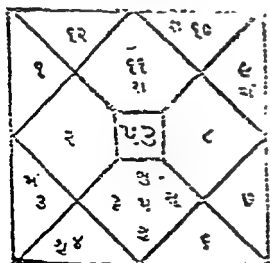
૧૬ જુલાઈ ૧૯૧૮

૭૪૩ માંથી ૭૨૯

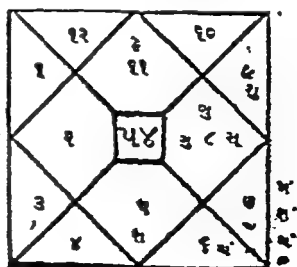
૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૨

૨૬૮ માંથી ૨૩૩

૪ ડિસેમ્બર ૧૯૨૩

૬૭૫ માંથી ૬૨૫

કુંડલી નં. ૫૧માં મંદી કારક સ્થાનમાં ગુરુની ચંદ્ર
મંગળ પર દ્રષ્ટિ સારી મંદી થઈ છે.

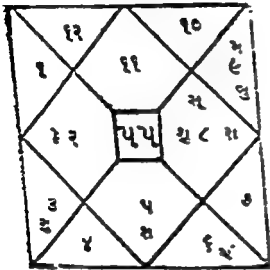
કુંડલી નં. ૫૨માં શુક્ર આખર અંશમાં નિર્ભંગ છે,
અને ચંદ્ર પર ગુરુની દ્રષ્ટિ છે તેથી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૩માં મંગળ મિથુનના આખર અંશમાં છે.
તેથી તે ધન રાશિમાં ટુંકા ગાળાની ચાવી મુજબ તેણે ટકાવી
ગ્રહનો નથી. ગુરુ પાતાની રાશિને જુએ છે તેથી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૪માં લાંબા ગાળાની ચાવી નં ૪૦ મુજબ
અહીં કન્યાના મંગળ તુલાનો થતાં એકાએક કન્યા રાશિમાં ચંદ્ર
આવતાં મોટી મંદી થાય છે.

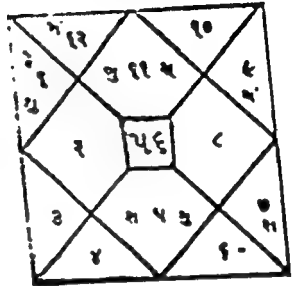
૨૯ નવેમ્બર ૧૯૧૮

૫૮૦ માંથી ૫૫૫

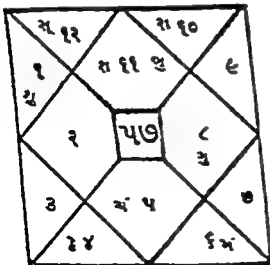
૨ માર્ચ ૧૯૨૧

૨૮૨ માંથી ૨૬૯

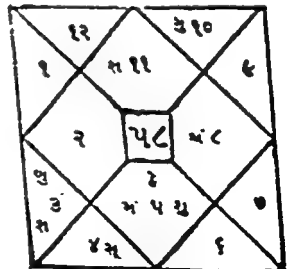
૧૯ માર્ચ ૧૯૩૫

૨૨૨ માંથી ૨૧૩

૩૧ જુલાઈ/૧ ઓગસ્ટ ૧૯૧૪

૨૬૧ માંથી ૨૪૪

અર્થ:—ચોથાલાવનો સ્વામી ચોથાસ્થાનમાં નવમાલાવના
સ્વામી સાથે મુખગ્રહથી યુક્ત હોય તો તે પુરુષ માંદગીક
રાજ થાય છે આ પ્રમાણે ગર્જાચાર્ય કહે છે. ચોથાલાવનો
સ્વામી શુદ્ધી કરીને સંપૂર્ણ લેવાયેલો હજમમાં રહેલો હોય તો
તે પુરુષ માણસોમાં રાજમાન્ય થાય છે. ૧૦

જીવદષ્ટ: સુગ્વેશો વદા લાભગો

વાહનાનામરં સમ્પ્રદત્તે સુગ્વમ્ ॥

યત્ર કુત્ર સ્થિતો જીવદષ્ટ: સ્વમં

પદ્યતીત્યં સુગ્વેશસ્તદા તત્સુગ્વમ્ ॥૧૧॥

અન્યથા:—યદા સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: લાભગ: (ચિત્ તદા) વાહના-
નામ ચરમ સુગ્વમ્ સમ્પ્રદત્તે. સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: યત્ર કુત્રસ્થિત:
સ્વમમ પદ્યતિ તદા ક્વચિત્ તત્ સુગ્વમ્ (સમ્પ્રદત્તે). ૧૧

અર્થ:—ત્યારે ચોથાલાવનો સ્વામી શુદ્ધી સંપૂર્ણ લેવા-
યેલો લાભસ્થાનને વિષે રહેલો હોય ત્યારે વાહનોનું જલદીથી
મુખ આપે છે. અથવા ચોથાલાવનો સ્વામી શુદ્ધી સંપૂર્ણ
લેવાયેલો ગમે તે સ્થાનમાં રહીને પોતાના ઘરને લેના હોય
ત્યારે આ પ્રમાણે તે વાહનોનું મુખ આપે છે. ૧૧

સુગ્વેશ: સ્વક્ષેત્રે તનુપતિયુતો જન્મસમયે

સુદક્ષિ: સૌહાર્દ ભવતિ ભવનાત્તિર્ન પરમે ॥

ત્રિકલ્યા યાવન્ત: સુગ્વદશમવિત્તત્રયયમપૈ-

યુતા: પાપા જન્તોરનલવશગા: ક્લેશમયદા: ॥૧૨॥

અન્યથા:—(યસ્ય) જન્મસમયે તનુપતિયુત: સુગ્વેશ: સ્વક્ષેત્રે
(ચિત્ તદા) સુદક્ષિ: સૌહાર્દમ્ (વા) ભવનાતિ: ભવતિ. (તનુપતિ-

અર્થ:—ચોથાભાવનો દ્વામી ચોથાધ્યાનમાં નવમાભાવના
 દ્વામી આથે શુભશુદ્ધી શુદ્ધ હોય તો તે પુરૂષ માંડળીક
 રાત્ર થાય છે આ પ્રમાણે ગર્જાચાર્ય કહે છે. ચોથાભાવનો
 દ્વામી શુદ્ધો કરીને સંપૂર્ણ દેવાથેદો હઝમાં રહેદો હોય તો
 તે પુરૂષ માણુઓમાં રાજમાન્ય થાય છે. ૧૦

જીવદષ્ટ: સુગ્વેશો યદા લાભગો

વાહનાનામરં સમ્પ્રદત્તે સુગ્વમ્ ॥

યદ્ર કુત્ર સ્થિતો જીવદષ્ટ: સ્વમં

પદ્યતીત્યં સુગ્વેશસ્તદા તત્સુગ્વમ્ ॥૧૧॥

અન્યથા:—યદા સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: લાભગ: (ચેત્ તદા) વાહના-
 નામ હમ સુગ્વમ સમ્પ્રદત્તે. સુગ્વેશ: જીવદષ્ટ: યદ્ર કુત્રસ્થિત:
 સ્વમમ પદ્યતિ તદા દન્યમ્ તત્ સુગ્વમ્ (સમ્પ્રદત્તે). ૧૧

અર્થ:—જ્યારે ચોથાભાવનો દ્વામી શુદ્ધી સંપૂર્ણ દેવા-
 થેદો લાભધ્યાનને વિષે રહેદો હોય ત્યારે વાહનોનું જલદીથી
 શુભ આપે છે. અથવા ચોથાભાવનો દ્વામી શુદ્ધી સંપૂર્ણ
 દેવાથેદો ગમે તે ધ્યાનમાં રહીને પાતાના ઘરને દેતો હોય
 ત્યારે આ પ્રમાણે તે વાહનોનું શુભ આપે છે. ૧૧

સુગ્વેશ: સ્વક્ષેત્રે તનુપતિયુતો જન્મસમયે

સુદૃઢિ: સૌહાર્દ ભવતિ ભવનાર્મિર્ન પરમે ॥

ત્રિકલ્પા યાવન્ત: સુગ્વદશમવિત્તલ્પયમ્ભૈ-

ર્ચુતા: પાપા જન્તોરનલ્પશગા: ક્લેશભયદા: ॥૧૨॥

અન્યથા:—(યત્ય) જન્મસમયે તનુપતિયુત: સુગ્વેશ: સ્વક્ષેત્રે
 (ચેત્ તદા) સુદૃઢિ: સૌહાર્દમ્ (વા) ભવનાતિ: ભવતિ. (તનુપતિ-

અન્યથા:—યદા શુભગ્રહયુતેક્ષિતો તનુપનિશ્ચપાનાયકો તુર્ગ્ય-
મયનસ્થિતો મુચ્યતિ: ભ્રમ્ભગ: તદા एव તનુદ્વનામ્ સુખાવિપદ-
શાગમે શનાયાન્ત: તદમન્દિરક્ષિતિનિશ્ચાનવિજ્ઞાનમ: (ભવતિ). ૧૪

અર્થ:—ન્યાયે શુભગ્રહથી યુક્ત અથવા ૬૪ યદને લક્ષ્મી
સ્થામી અને ચંદ્રમા યોગાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને યોગા-
ભાવનો સ્થામી લક્ષ્મીમાં રહેલો હોય ન્યાયેજ પુરુષને યોગા-
ભાવના સ્થામીની દશાને વિષે વિદ્યા મહેનતે તદા યદે. પૃથ્વી
અને રહેલા ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૪

પञ्चमभावविचारः

यदा जनुपि जन्मिनां भवति पञ्चमस्थानपौ

गुणसहितोऽथवा विक्रान्तो न विद्या भवेत् ॥

न एव यदि कण्टके तपसि वा निजज्ञं बली

तदा भवति देहिनां नपदि वेदविद्यामला ॥૧૫॥

અન્યથા:—યદા જન્મિનામ્ જનુપિ પંચમસ્થાનપ: (કેવલ:)/અથવા
ગુણસહિત: વિક્રાન્ત: ભવતિ (તદા) વિદ્યા ન ભવેત્. ન: एव
यदि कण्टके तपसि वा निजज्ञं बली तदा देहिनाम नपदि
समला वेदविद्या भवति. ૧૫.

અર્થ:—ન્યાયે પુરુષોનાં જન્મકાળને વિષે પાંચમાસ્થા-
નનો સ્થામી એકલો અથવા શુદ્ધ અને કુલ સહિત વિદ્ય
૧-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય ન્યાયે તે પુરુષ વિદ્યા વિદ્યાને
પામી છે. પાંચમાસ્થાનનો સ્થામી એકલો અથવા શુદ્ધ અને કુલ
સહિત કે કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાન, તદમા અથવા પાંચમા-
સ્થાનમાં જળવાન યદને રહેલો હોય ન્યાયે પુરુષને જલદીથી
નિર્ગદ વેદવિદ્યા પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૫

અન્યથા—ગુણેઃ અપ્યન્યાયરઃ સિદ્ધ્યયાદ્યઃ તત્ત્વિકોણપાઃ
ત્રિકે (ચેત્ત તદા) નૃણામ મુતસ્ય મેભવઃ નૈવ (મિતેન્), મુતાફ્ન-
ધર્મમાયણાઃ ગુણમશુભસંયુતાઃ (ત્રિકે ચેત્ત) તદા જનસ્ય વિલ-
મ્યતઃ મુતાગમઃ જાયન્તે. ૧૮

અર્થઃ—ગુરૂથી પાંચમાઆવનો સ્વામી હજી, આરમ્ભ અથવા
આરમ્ભ સ્થાનમાં સંકેદો દોષ અને હમ્મ, પાંચમા અને નવમા
આવના સ્વામીઓ ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં સંકેદો દોષ તે
ગુરૂપાને પુત્રની પ્રાપ્તિ નહીં દોષ. પાંચમા, હમ્મ અને નવમાના
સ્વામીઓ ગુરૂ, શુભ અને ગુરૂથી હુસ્ત ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થા-
નમાં સંકેદો દોષ ત્યારે તે ગુરૂપાને વિદ્વંશથી પુત્રની પ્રાપ્તિ
થાય છે. ૧૮

ન્યમે ચન્દ્રે પુત્રે ભવન્તિ ભવિતાં જન્મન્યમયે

તદા કન્યાધિક્યં પ્રમિતતનયોઽપિ ધ્રુવમગમ્ ॥

ગુણેઃ પુત્રે ધૃન્મનુત્ત ઉત પુત્રે મુન્નુત્ત—

ત્તદા પુત્રામાયઃ પ્રવર્તનતિમદ્ભિન્નિગદિતઃ ॥૧૯॥

અન્યથા—ભવિતામ જન્મન્યમે પુત્રે સ્યમે ચન્દ્રે (ચેત્ત) તદા
અગમ કન્યાધિક્યમ પ્રમિતતનય ડાપિ ધ્રુવમ ભવન્તિ. ગુણેઃ પુત્રે
મુન્નુ (ચેત્ત) મુન્નુત્ત. તત્ત્વિકોણપાઃ પુત્રે (ચેત્ત) તદા પ્રવર્તનતિમદ્ભિ-
પુત્રામાયઃ નિગદિતઃ ૧૯

અર્થઃ—ગુરૂપાને જન્મકાળને વિષે પાંચમાસ્થાનમાં
પાતાની (હજી) મનિમાં ચંદ્રમા સંકેદો દોષ ત્યારે જલદી કન્યા
પ્રવર્તનો વપાને અને યોગ પુત્રો પણ નિશ્ચય થાય છે. ગુરૂથી
પાંચમાસ્થાનમાં પાપક્રમ દોષ અને ગુરૂ હમ્મથી પાંચમાસ્થા-
નમાં સંકેદો દોષ ત્યારે યોગ હુડિયાના પંડિતોએ પુત્રનો
અભાવ સંકેદો છે. ૧૯

આહમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો પગને વિષે તથા રાહુ અથવા કેતુ છઠ્ઠાભાવનો સ્વામી થઈને લગ્ન અથવા આહમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો બન્ને હોઠને વિષે ત્રણ (ધા)ને ઉત્પન્ન કરે છે. ૫૪

લગ્નાષ્ટમપત્ની પષ્ટે નેત્રરોગી મૃગાવરૌ ॥

નરો દક્ષાક્ષિરોગી ચ પાદરોગી શનાવરૌ ॥૫૪॥

અન્યથા—લગ્નાષ્ટમપત્ની પષ્ટે (ચેત્ તદા) નેત્રરોગી (સ્યાત્), મૃગો અરો (સતિ) નરઃ દક્ષાક્ષિરોગી (સ્યાન્). ચ શનો અરો (સતિ) પાદરોગી (સ્યાન્). ૫૪

અર્થઃ—લગ્ન અને આહમાભાવનો સ્વામી છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો ઝગા નેત્રને વિષે રોગી થાય, શુક્ર છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો પુરુષ વગળા નેત્રને વિષે રોગી થાય, અને શનિ છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો પગને વિષે રોગી છે, ૫૪

દન્ત ચોષ્ટે તમઃ પષ્ટે કેતુર્વા રોગદાયકઃ ॥

કુજજામેઽદ્ભવો દૃષ્ટઃ શત્રુણા અર્હામને રજઃ ॥૫૫॥

અન્યથા—તમઃ વા કેતુ પષ્ટે (સંસ્થિત ચેત તદા) દન્તે ચ ચોષ્ટે રોગદાયકઃ (સ્યાન્). અદ્ભવઃ કુજજામે શત્રુણા દૃષ્ટઃ (ચેત્ તદા) અર્હામને રજઃ (ભવતિ). ૫૫

અર્થઃ—રાહુ અથવા કેતુ છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય તો દાંત અને હોઠને વિષે રોગી થાય છે. લગ્નનો સ્વામી મંગળ અથવા બુધની રાશિમાં પાતાના શત્રુથી પૂર્વે જોવાયેલા હોય તો સુદાના સમીપમાં રોગવાળો થાય છે. ૫૫

સ્વલગ્નગયુક્તે ચન્દ્ર લગ્ને વાપિ મિતુમ્યે રંગવિલાસી ॥

શુભલગ્નદૃષ્ટિવિહીને પાપે કેન્દ્રમ્યાને રંગમરીતઃ ॥૫૬॥

सत्तमभावविचारः

विहङ्गा यावन्तो मदनभवने पुष्टकिरणा

यदा दृष्टा दागभवन्विभुना जन्मममये ॥

विवाहास्तावन्तः तनुभृत उनेत्यं कृतिवर्गः

कुटुम्बेऽपि ज्ञेया बलबुतत्वगानां युतिवजात् ॥५९॥

अन्वयः—यदा (यस्य) जन्मममये यावन्तः पुष्टकिरणाः विहङ्गाः दागभवन्विभुना दृष्टा मदनभवने (स्थिताः चेत्) तावन्तः तनुभृतः विवाहाः (ज्ञेयाः) कृतिवर्गैः बलबुतत्वगानाम् युतिवजात् कुटुम्बेऽपि इत्थम् (विवाहाः) ज्ञेयाः ५९.

अर्थः—ज्यादे ते पुष्टपत्त, जन्मममये विषे तेदता गणधान प्रदे। सातभावधनः स्वाभीनी इष्टिरी जेवायेता सातभावधानमां शदेता देय ते। तेदता पुष्टपत्ता विवाद तापुया, श्रेष्ठशुद्धिवाया ज्ञेयतिगीनेदये अघिद गणवाया प्रदेना ये। गयी इदुधने विषे पाव आ प्रनां विवाये तापुया. ५९

रव्यां यदि विलम्बे मदनं दिनेशान्मजे

सतामिह नितमिर्ना कथमपि प्रमते भृशम् ॥

दिवाकरशर्मा मदे दशमगः क्षपानायको

निलिम्पगुणोक्षितो न च कथं प्रमतेदुःखम् ॥६०॥

अन्वयः—यदि रव्यां विलम्बे, दिनेशान्मजे मदनं (मति) इदं सतामिह नितमिर्ना भृशम् कथमपि प्रमते, दिवाकरशर्मा मदे दशमगः क्षपानायकः च निलिम्पगुणोक्षितो न च कथं प्रमते (चेत् तदा) दुःखम् कथम् प्रमते ? (अर्थान् नो प्रमते). ६०

ધર્મપત્રમમદાલયે યદા

દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ તદા ॥

કામિની મુખવિનોદમદ્ગદૌ

જન્મિનાં યદિ ન સૌમ્યવીક્ષિતૌ ॥૭૨॥

અન્યથા — યદા દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ ધર્મપત્રમમદાલયે યદિ સૌમ્યવીક્ષિતૌ ન (સ્થાતામ) તદા જન્મિનામ્ કામિનીમુખવિનોદમદ્ગદૌ (ભવેતામ). ૭૨

અર્થ:—જ્યારે શુક અને સૂર્ય નવમા, પાંચમા અથવા સાતમારથનમાં રહેલા હોય અને તે ગુણગ્રહથી જોવાયેલા ન હોય ત્યારે પુરુષોને સ્ત્રી મુખવિનોદનો ભંગ થાય છે. ૭૨

કન્યાલગ્ને દિવાનાથો મૌને મન્દઃ સ્થિતો યદા ॥

ન જીવતિ તદા માર્યા જીવન્નપિ મદાતુર ॥૭૩॥

અન્યથા:—યદા દિવાનાથ કન્યાલગ્ને (મતિ) મન્દઃ મૌને સ્થિતઃ (ચેત) તદા માર્યા ન જીવતિ. (યદિ) જીવતિ અપિ મદાતુર (ભવતિ)

અર્થ — જ્યારે નાર્ય કન્યાલગ્નમાં રહેલા હોય અને શનિ ચીનક્રમમાં રહેલા હોય ત્યારે તે પુરુષની સ્ત્રી જીવતી નથી. અને તે દદાનિય હોય છે તે નિસ્તર બેઠેલી પીડિત રહે છે. ૭૩

પદ્મે મૌમેષ્ટમે મન્દઃ મતમે મિદિક્ષામુતે ॥

ન જીવતિ તદા નાર્યા વિધિના રક્ષિતા ાપ ચેત ॥૭૪॥

અન્યથા: (યદા) પદ્મે મૌમે, ષ્ટમે મન્દઃ, મતમે મિદિક્ષામુતે (મતિ) વિધિના રક્ષિતા અપિ ચેત તદા નાર્યા ન જીવતિ. ૭૪

અર્થ — જ્યારે છઠ્ઠા-ચાત્રના મતમે, આઠના-ચત્રના શનિ અને નાતના-ચાત્રના શુક્ર હોય તે તે પુરુષની સ્ત્રી અદાતથી રક્ષાયેલી હોય તે પાંચ પુરુષની નથી. ૭૪

ધર્મપત્રમમદાલયે યદા

દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ તદા ॥

કામિની સુખવિનોદમદ્ભદ્રા

જન્મિનાં યદિ ન સૌમ્યવીક્ષિતૌ ॥૭૨॥

અન્વય — યદા દાનવેજ્યદિવસાધિપૌ ધર્મપત્રમમદાલયે યદિ સૌમ્યવીક્ષિતૌ ન (જ્ઞાતામ) તદા જન્મિનામ્ કામિનીસુખવિનોદ-મદ્ભદ્રા (ભવેતામ) . ૭૨

અર્થ — જ્યારે શુક્ર અને સૂર્ય નવમા, પાંચમા અથવા સાતમાસ્થાનમાં રહેલા હોય અને જો શુભગ્રહથી જોવાયેલા ન હોય ત્યારે પુરૂષને સ્ત્રી સુખવિનોદનો ભંગ થાય છે. ૭૨

કન્યાલગ્ને દિવાનાથો મૈને મન્દઃ સ્થિતો યદા ॥

ન જીવતિ તદા માર્યા જીવત્પિ ગદાતુરા ॥૭૩॥

અન્વય:—યદા દિવાનાથઃ કન્યાલગ્ને (સતિ) મન્દઃ મૈને સ્થિતઃ (ચેત્) તદા માર્યા ન જીવતિ. (યદિ) જીવતિ અપિ ગદાતુરા (ભવતિ).

અર્થ:—જ્યારે સૂર્ય કન્યાક્ષત્રમાં રહેલો હોય અને શનિ મીનક્ષત્રમાં રહેલો હોય ત્યારે તે પુરૂષની સ્ત્રી જીવતી નથી. અને જો કદાચિત્ જીવે છે તો નિરંતર રોગથી પીડિત રહે છે. ૭૩

પષ્ટે મૌમેષ્ઠમે મન્દે સત્તમે સિંહિકાસુતે ॥

ન જીવતિ તદા નારી વિધિના રક્ષિતાઽપિ ચેત્ ॥૭૪॥

અન્વય:—(યદા) પષ્ટે મૌમે, અષ્ટમે મન્દે, સત્તમે સિંહિકાસુતે (સતિ) વિધિના રક્ષિતા અપિ ચેત્ તદા નારી ન જીવતિ. ૭૪

અર્થ:—જ્યારે છઠ્ઠાસ્થાનમાં મંગળ, આઠમાસ્થાનમાં શનિ અને સાતમાસ્થાનમાં રાહુ હોય તો તે પુરૂષની સ્ત્રી અઘાથી રક્ષાયેલી હોય તો પણ જીવતી નથી. ૭૪

અપ્રમભાવવિચાર:

સ્થિરશ્ચેન્ન ગન્ધે વા ગુન્ધકચિવુદ્યાઃ યસ્ય સ જનઃ

સદા સ્તદ્વ્યો દીનઃ કટિનકુદ્ધ્યો લાભમવને ॥

મૃત્તાંગે દુઃસ્વાતો ભવતિ નિયતં પૂર્વવયમિ

સ્વયં પશ્ચાદેવાનવગતમુર્ગ્યા ધર્મનિરતઃ ॥૭૮॥

અન્યથા:—અન્ય (જનને) ગુન્ધકચિવુદ્યાઃ સ્થિરશ્ચ વા ગન્ધે (ચિન્તતા) તદા સઃ જનઃ સદા સ્તદ્વ્યો દીનઃ, કટિનકુન્ (ભવતિ). અયમ્ મૃત્તાંગે લાભમવને (ચેત તદા) પૂર્વવયમિ સ્વયમ્ નિયતમ્ દુઃસ્વાતઃ ભવતિ. પશ્ચાત્ એવ અનવગતમુર્ગ્યા ધર્મનિરતઃ (ભવતિ). ૭૮

અર્થ:—જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે શુદ્ધ, શુદ્ધ અને શુદ્ધ સ્થિતિરશિમા અથવા આકાશસ્થાનમાં રહેલા હોય તે તે પુરૂષ નિયતર જડ સ્વભાવવાળો, દીન અને કટિનકુદ્ધ્યોમાં કરનારો થાય છે. ત્યાર પછી આકાશસ્થાનમાં સ્વામી લાભસ્થાનમાં રહેલા હોય તે આકાશસ્થાનમાં પોને નિશ્ચય દુઃખની પ્રીતિથી શુદ્ધ થાય છે અને પછીથી નિશ્ચય તાતાપ્રકારના સુખથી શુદ્ધ તથા ધર્મને વિષે પ્રીતિવાળો થાય છે. ૭૮

ભવતિ નિધનમર્તા પાપ આયેન્નપમાયુઃ

શુભચિહ્નગયુતશ્ચેન્નપૂર્ણમાયુઃ સ એવ ॥

અયયરિપુલ્લવનસ્યઃ પાપયુક્તોન્નપમાયુઃ

તત્પતિર્મહિનશ્ચેત્તત્ર તદ્વત્તરાણામ્ ॥૭૯॥

અન્યથા:—તરાણામ્ (જન્મકાલે) નિધનમર્તા પાપઃ આયે ભવતિ (તદા) અલ્પમ્ આયુઃ (સ્યાન્). સઃ શુભચિહ્નગયુતઃ (આયે) ચેત્ (તદા) પૂર્ણમ્ આયુઃ એવ (સ્યાન્). (સઃ) પાપયુક્તઃ અયયરિપુલ્લવ-

દીપઃ—૧ વૃષભ, સિંહ, વૃશ્ચિક, અને કુમ્ભ આ સ્થિતિરશિ છે.

अर्थः—योग इत्यादि प्रयोगां जे अद्य णवथी युक्त होय ते अर्पनी दद्यात् अथवा चतुर्विंशत्तां ते पुष्टयेने योगतुं दण्डेदुं. गुरुकर्त्री सुख्येन समन्वितौ नवमपञ्चमकण्टकलाभमे ॥ भवत एव नरो नरपालतां व्रजति मन्दिग्वाहनभूयुतः ॥

अन्वयः—गुरुकर्त्री सुख्येन समन्वितौ नवमपञ्चमकण्टकलाभमे भवतः चेत् तदा नर मन्दिग्वाहनभूयुतः नरपालताम् एव व्रजति.

अर्थः—गुड अने शुद्ध व्याध्याभापना स्वामी साधे तवमा, पाच्यमा, ६-८-१-१-१० अथवा क्षान्त्यातमां रडेडा होयते! ते पुष्टय मन्दिर, वाहन अने, पुष्टी सङ्गित रात्रपक्षाने पावे छे. ८६

भवति भाग्यपतिः स्वगृहे सुखे

यदि युतो गुरुणा भृगुणापि चेत् ॥

नरपतिः कनकाभ्यरभूषणैः

परियुतो नवमन्दिग्वाहनैः ॥८७॥

अन्वयः—यदि गुरुणा भृगुणा अपि युतः भाग्यपतिः स्वगृहे सुखे चेत् (तदा) कनकाभ्यरभूषणैः नवमन्दिग्वाहनैः परियुतः नरपतिः भवति. ८७

अर्थः—जे गुड अने शुद्धी युक्त अर्थने नवमाभापने स्वामी पाताता घरमां अथवा व्याध्यान्ध्यातमां रडेडा होय तो ते पुष्टय सुवर्ण, चक्र, आभूषण, तवीन घर अने वाहनवी युक्त रात्र थाय छे. ८७

त्रिचिकोणभवने निजालये

देवतापतिगुरौ नरो भवेत् ॥

श्रीमदच्युतपदच्युतामृत-

स्नानदानकुशलोऽनलोपमः ॥८८॥

અન્વય—દેવતાપતિગુરો નિજાલયે ત્રિત્રિકોણમવને (ચેત્ તદા)
નરઃ શ્રીમદ્ચુતામૃતસ્નાનદાનકુશલઃ અનલોપમઃ ભવેત્. ૮૮

અર્થઃ—દેવતાપતિ ગુરુ પોતાની (ધન-મીન) રાશિનો
થઈને નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ શ્રીમાન
વિષ્ણુભગવાનના ચરણકમળથી નીકળેલી ગંગાજીમાં સ્નાન
તથા નાના પ્રકારના દાન કરવામાં કુશળ અને અગ્નિ બરાબર
તેજવાળો થાય છે. ૮૮

भोगं विधाय सहसा सह कामिनीनां-

वृन्देन वन्धुनिवहेन च नाकलोकम् ॥

योगं समेत्य मनुजो व्रजति स्वतुङ्गे

जीवे तपोभवनगे तनुभावगेऽपि ॥૮૯॥

અન્વયઃ—જીવે સ્વતુલ્કે તપોભવનગે વા તનુભાવગે અપિ (સતિ)
મનુજઃ કામિનીનાંવૃન્દેન ચ વન્ધુનિવહેન સહ ભોગમ્ વિધાય
યોગમ્ સમેત્ય સહસા નાકલોકમ્ વ્રજતિ. ૮૯

અર્થઃ—ગુરુ પોતાની ઉચ્ચ (કર્ક) રાશિનો થઈને નવમા-
સ્થાનમાં અથવા લગ્નસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ સ્ત્રીઓના
સમૂહ સાથે અને બંધુવર્ગ સાથે નાના પ્રકારના ભોગો ભોગવીને
તથા યોગનું સાધન કરીને ત્વરાથી સ્વર્ગલોકમાં જાય છે. ૮૯

परीते पापेन प्रभवति तपोमन्दिरगते

सिते वा शीतांशौ जगति गुरुनारीरतिरतः ।

नरो धर्माधीशे भवति यदि नीचे कविद्युते-

ऽसता वा नीचांशे स्वजनवनिताभोगनिरतः ॥૯૦॥

અન્વય:—મિત્રે વા સીતાંશો પાપેન પરીતે તપોમન્દિરગતે પ્રભવતિ (મતિ) જગતિ (ય:) નર: ગુન્નારીરનિરત: (ભવતિ). યદિ કવિયુત્તે ધર્માધીશે નીચે અસતા વા નીચાંશે (સતિ સ: નર:) સ્વજનવગિનાભોગનિરત: ભવતિ. ૧૦

અર્થ:—શુક અથવા ચંદ્રમા પાપગ્રહથી યુક્ત થઈને નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ જગત્માં શુદ્ધી સ્ત્રી સાથે કીડા કરવામાં પ્રીતિવાળો થાય છે. જો શુકથી યુક્ત નવમાભાવનો સ્વામી પોતાની નીચરાશિમાં અથવા પાપગ્રહથી યુક્ત અથવા નીચરાશિના નવમાંશમાં હોય તો તે પુરૂષ પોતાના માણુઓની સ્ત્રી સાથે કીડા કરવામાં પ્રીતિવાળો થાય છે. ૬૦

વૃહાદ્જનારતાસક્તો ધર્મગે ક્ષણદાપતૌ

અમતા યદિ સંસક્તો વિશેષેણ નરો ભવેત્ ॥૧૧॥

અન્વય:—યદિ અસતા સંસક્ત: ક્ષણદાપતૌ ધર્મગે (સતિ) નર: વિશેષેણ વૃહાદ્જનારતાસક્ત: ભવેત્. ૧૧

અર્થ:—જો પાપગ્રહથી યુક્ત ચંદ્રમા નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ વિશેષ કરીને વૃદ્ધ સ્ત્રી સાથે કીડા કરવામાં પ્રીતિવાળો થાય છે. ૬૧

શતકતોઃપુરૌ ભૃગૌ નિજોચ્ચમન્દિરે સ્વમે ॥

સુદૃહલ્લવે તપ:પતૌ નયધ્વજો જનો ભવેત્ ॥૧૨॥

અન્વય:—શતકતો:પુરૌ, ભૃગૌ નિજોચ્ચમન્દિરે સ્વમે, તપ: પતૌ સુદૃહલ્લવે (સતિ) જન: નયધ્વજ: ભવેત્. ૧૨

અર્થ:—શુક અને શુક પોતાની ઉચ્ચની રાશિમાં અથવા પોતાની રાશિમાં રહેલા હોય તથા નવમાભાવનો સ્વામી મિત્રની રાશિના નવમાંશમાં હોય તો તે પુરૂષ નીતિવાન થાય છે.

લગ્નેશાદ્ગનાધિપેઽધિકચલે સૌમ્યૈર્યુતે કારકે

જાતસ્તાતવશાનુગઃ પિતૃજનેશ્ચેદ્દૃષ્ટમે સંભવઃ ॥

યસ્યાયં પિતૃકાર્યમેવકુરુતેઽશેષં નરો વા પિતુઃ

કર્મર્ક્ષે જનકેનતુલ્ય ઉત વાતાતાર્યમોક્તાઽનુજે ॥૧૩॥

અન્વયઃ—લગ્નેશાત્ ગનાધિપે અધિકચલે, કારકે સૌમ્યૈઃ યુતે (સતિ) જાતઃ તાતવશાનુગઃ (ભવતિ). યસ્ય પિતૃજનેઃ અદ્રમે સંભવઃ ચેત્ અયમ્ નરઃ અશેષમ્ પિતૃકાર્યમ્ એવ કુરુતે. પિતુઃ કર્મર્ક્ષે (સંભવઃ ચેત્ તદા) જનકેનતુલ્યઃ (ભવતિ), વા અનુજે (સંભવઃ ચેત્ તદા) તાતાર્યમોક્તા (ભવેત્). ૧૩

અર્થઃ—લગ્નના સ્વામીથી દશમાભાવનો સ્વામી અધિક ભળવાન્ હોય અને પિતાકારક ગ્રહ ગુભગ્રહથી યુક્ત હોય તો તે પુરૂષ પિતાના વશમાં રહી આજ્ઞાકારી થાય છે. જે પુરૂષનો પિતાના જન્મલગ્નથી આઠમા લગ્નને વિષે જન્મ થયો હોય તો તે પુરૂષ નિઃસંદેહ પિતાનું જ કાર્ય કરે છે. પિતાની રાશિથી દશમી રાશિમાં જન્મ થયો હોય તો તે પુરૂષ પિતાના ગુણો ભરાબર ગુણવાળો થાય છે તથા પિતાની રાશિથી ત્રીજી રાશિમાં જન્મ હોય તો તે પુરૂષ પિતાનું ધન લોગવનાર થાય છે. ૬૩

પિતુઃ પદ્મેઽદ્રમે જાતઃ શત્રુરેવ ન સંશયઃ ॥

ધનધર્માયમે જાતઃ સદા તાતવશાનુગઃ ॥૧૪॥

અન્વયઃ—પિતુઃ પદ્મેઽદ્રમે જાતઃ શત્રુઃ એવ સંશયઃ ન. ધનધર્માયમે જાતઃ (સઃ) સદા તાતવશાનુગઃ (ભવતિ). ૧૪

અર્થઃ—પિતાની રાશિથી છઠ્ઠી અથવા આઠમી રાશિમાં જે પુરૂષનો જન્મ થયો હોય તે પુરૂષ નિઃસંદેહ પિતાનો શત્રુ થાય છે. તથા પિતાની રાશિથી બીજી, નવમી અથવા અગીઆરમી

અર્થ:—ધનસ્થાનનો સ્વામી લાલસ્થાનમાં હોય, લાલ-સ્થાનનો સ્વામી નવમાસ્થાનમાં હોય અને દશમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત નવમાસ્થાનનો સ્વામી ધનસ્થાનમાં રહેલો હોય તો જન્મેલો પુરૂષ નિરંતર ધનનો સમૂહ, શુભ અને સુખના સમૂહથી યુક્ત રાત્રને માનનીય તથા નિશ્ચય શ્રેષ્ઠ ધર્મરૂપી ધનને ફરકાવનાર થાય છે. ૯૭

સહજસ્વામિના યુક્તે ધર્મેશે વીક્ષિતે શુભૈઃ ॥

શોભનાંશગતે આતુર્યનાદ્ભાગ્યોદયો ભવેત્ ॥૯૮॥

અન્વય:—સહજસ્વામિનાયુક્તે ધર્મેશે શુભૈઃ યુક્તે (વા) વીક્ષિતે શોભનાંશગતે (સતિ) તદા આતુઃ ધનાત્ ભાગ્યોદયઃ ભવેત્. ૯૮

અર્થ:—ત્રીજાભાવના સ્વામીથી યુક્ત નવમાભાવનો સ્વામી શુભગ્રહથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ થઈને શુભગ્રહના નવમાંશમાં હોય તો તે પુરૂષનો ભાઈના ધનથી ભાગ્યોદય થાય છે. ૯૮

પુત્રેશે ભાગ્યગે ભાગ્યસ્વામિના સંયુતેક્ષિતે ॥

પુત્રતો ભાગ્યવૃદ્ધિશ્ચ પુત્રસ્યે ભાગ્યકારકે ॥૯૯॥

અન્વય:—ભાગ્યસ્વામિના સંયુતેક્ષિતે પુત્રેશે ભાગ્યગે (સતિ) ચ ભાગ્યકારકે પુત્રસ્યે (સતિ) પુત્રતઃ ભાગ્યવૃદ્ધિઃ (ભવેત્). ૯૯

અર્થ:—નવમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ પાંચમાભાવનો સ્વામી નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને ભાગ્યભાવનારક ગ્રહ પાંચમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષનો પુત્રથી ભાગ્યોદય થાય છે. ૯૯

કુદૃશ્વાધિપતૌ ભાગ્યે ભાગ્યેશેઽપિ કુદૃશ્ચ ॥

કુદૃશ્વંકારકાક્રાન્તે કુદૃશ્વાદ્ભાગ્યવર્ધનમ્ ॥૧૦૦॥

अन्वयः—कुटुम्बाविपत्तौ भाग्ये, भाग्येशे अपि कुटुम्बमे, व
मन्त्रागमनान्ते (सति) कुटुम्बात् भाग्यवर्द्धनम् भवेत्. १००

अर्थ — गीजलावनो स्वाभी नवमास्थानमां डोय :
नवमाभावनो स्वाभी गीजस्थानमां डोय तथा गीजला
नवमाभावी युक्त डोय तो ते पुश्पनो कुटुम्बवर्गशी लाभ
वर्धनो पाय छे. १००

कलत्रकारकादेवं कलत्रेशात्तथा वदेत् ॥

अरीशे नवमे वापि कारके शत्रुतः सुखम् ॥१०

अन्वय मन्त्र कलत्रकारकात् कलत्रेशात् (कलत्रात् सु
वदेत्) तथा अरीशे नवमे (नवमेशे अरीसे) वा कारके (
सति) शत्रुतः सुखम् वदेत्. १०१

अर्थः—आ प्रमाणे सातमाभावनो स्वाभी नवमास्था
डोय अने नवमाभावनो स्वाभी सातमास्थानमां डोय
सातमाभावना कारकग्रहशी युक्त डोय तो ते पुश्पनो स्त्री
लाभ्योदय थाय छे. तथा छट्ठाभावनो स्वाभी नवमास्था
डोय अने नवमाभावनो स्वाभी छट्ठास्थानमां डोय ते
छट्ठाभावना कारकग्रहशी युक्त डोय तो ते पुश्पनो श
लाभ्योदयनुं सुख कहेवुं. १०१

दशमभावविचारः

यदा माने मीने गुरुकविमहीजेन मिलिते

शरीरान्ते मुक्तिः सुरपतिगुरौ चन्द्रसहिते ॥

जलक्षे लीनक्षे भवति हरिपद्या जनिवतां

सदा चञ्चलकिर्दुरितदालिनी मुक्तिजननी ॥१०२

અન્વય:—યદા ગુરુકવિમહીજેન મિલિતે માને મીને (સત્તિ તદા) શરીરાન્તે મુક્તિઃ (ભવેત્). ચન્દ્રસહિતે સુરપતિગુરૌ જલર્ક્ષે (વા) મીનર્ક્ષે (ચેત્ તદા) જનિવતામ્ દુરિતદલિની મુક્તિજનની હરિપદ્યા ચન્નત્ મક્તિઃ (ભવેત્). ૧૦૨

અર્થ:—બ્યારે ગુરૂ, શુક્ર અને મંગળથી યુક્ત દશમા-સ્થાનને વિષે મીનરાશિ હોય તો તે પુરૂષ મૃત્યુ પછી મોક્ષ પામે છે. તથા ચંદ્રમા સહિત ગુરૂ કર્કરાશિમાં અથવા મીન-રાશિમાં હોય તો તે પુરૂષોને સર્વદા પાપને નાશ કરનારી અને મોક્ષને આપનારી શ્રીવિષ્ણુભગવાનના ચરણ કમળમાંથી નીકળેલી ગંગાને વિષે શુદ્ધ ભક્તિ થાય છે. ૧૦૨

કુજે કર્મગે ક્ષેત્રચિન્તા ત્રિકસ્યે

ધરાનન્દને સૌખ્યચિન્તા જનાનામ્ ॥

ત્રિકે વાકપતૌ યજ્ઞયાનાદિચિન્તા

ત્રિકસ્યે કવૌ છત્રચિન્તા વિઘૌ વા ॥૧૦૩॥

અન્વય:—કુજે કર્મગે (ચેત્ તદા) જનાનામ્ ક્ષેત્રચિન્તા (સ્યાત્) ધરાનન્દને ત્રિકસ્યે (ચેત્ તદા) સૌખ્યચિન્તા (સ્યાત્). વાકપતૌ ત્રિકે (ચેત્ તદા) યજ્ઞયાનાદિચિન્તા (સ્યાત્). કવૌ વા વિઘૌ ત્રિકસ્યે (ચેત્ તદા) છત્રચિન્તા (સ્યાત્). ૧૦૩

અર્થ:—મંગળ દશમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુરૂષોને ખેતર સંબંધી ચિન્તા થાય છે. મંગળ ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુરૂષોને સુખની ચિન્તા થાય છે. ગુરૂ ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો યજ્ઞ અને વાહન આદિની ચિન્તા થાય છે તથા શુક્ર અથવા ચંદ્રમા ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો છત્ર સંબંધી ચિન્તા થાય છે. ૧૦૩

ગુરો કામમે પુત્રચિન્તા મુતસ્થે

બુધે વૃદ્ધિજા તાનજાર્કે ત્રિકોણે ॥

પ્રયાણાદિચિન્તા મુતઘનધર્મે

કર્તૌ પુત્રચિન્તા ગુરો વૈ ત્રિકોણે ॥૧૦૪॥

અન્યથા:—ગુરો કામમે (ચેન્ તદા) પુત્રચિન્તા (સ્યાન્). બુધે મુતસ્થે (ચેન્ તદા) વૃદ્ધિજા (ચિન્તા સ્યાન્). ઈર્કે ત્રિકોણે (ચેન્ તદા) તાનજા (ચિન્તા સ્યાન્). કર્તૌ મુતઘનધર્મે (ચેન્ તદા) પ્રયાણાદિચિન્તા (સ્યાન્). ગુરો ત્રિકોણે (ચેન્ તદા) પુત્રચિન્તા વૈ સ્યાન્. ૧૦૪

અર્થ:—શુક્ર આત્માસ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુત્ર સંગંધી ચિન્તા થાય છે. બુધ પાંચમાસ્થાનમાં હોય તો બુદ્ધિ સંગંધી ચિન્તા થાય છે. અર્થ ત્રિકોણ ૬-૫ સ્થાનમાં હોય તો પિતા નગંધી ચિન્તા થાય છે. શુક્ર પાંચમા આત્મા અથવા નવમા સ્થાનમાં હોય તો પ્રયાણ યાત્રાદિ ચિન્તા થાય છે તથા શુક્ર ત્રિકોણ ૬-૫ સ્થાનમાં હોય તો પુત્ર સંગંધી ચિન્તા થાય છે.

નિર્વલો યદિ જનસ્ય કર્મપો નૈવ સિદ્ધયતિ તદા મનોરથઃ॥
તુઙ્ગમે નિજગૃહે શુભૈર્યુતઃ સત્વરં દિ સફલો મનોરથઃ॥

અન્યથા:—યદિ કર્મપઃ નિર્વલઃ (ચેન્) તદા જનસ્ય મનોરથઃ નૈવ સિદ્ધયતિ. (અર્થ) તુઙ્ગમે, નિજગૃહે, શુભૈ: યુતઃ (ચેન્ તદા) મનોરથઃ સત્વરમ્ સફલઃ (ભવતિ). ૧૦૫

અર્થ:—જે દશમાભાવનો સ્વામી બળથી હીન હોય ત્યારે પુરુષનો મનોરથ સિદ્ધ થાય નહિ. તથા દશમાભાવનો સ્વામી ઉચ્ચની રાશિનો, પાતાની રાશિનો અને શુભચંદ્રથી શુદ્ધ હોય ત્યારે પુરુષનો મનોરથ જલદીથી સિદ્ધ થાય છે. ૧૦૫

યદા લામે કેન્દ્રે તપસિ તનયે લગ્નનિઘન-
નમેશા દીર્ઘાયુઃ પર્ણફરતૃતીયામ્બુનિ ગતાઃ ॥

સ્વલાઞ્ચેન્મધ્યાયુઃ પ્રભવતિ યદાપોક્લિમગતા
ઉતામી હીનાયુઃ શુકમુનિમતેનૈવ મનુજઃ ॥૧૦૬॥

અન્વયઃ—યદા લગ્નનિઘનનમેશાઃ લામે કેન્દ્રે તપસિ તનયે
(સ્થિતાઃ ચેત્ તદા) દીર્ઘાયુઃ (સ્યાત્). સ્વલાઃ પર્ણફરતૃતીયામ્બુનિ
ગતાઃ ચેત્ (તદા) મધ્યાયુઃ (સ્યાત્). યદા અમી આપોક્લિમગતાઃ
(ચેત્ તદા) શુકમુનિમતેન એવ મનુજઃ હીનાયુઃ સ્યાત્. ૧૦૬

અર્થઃ—જ્યારે પહેલા, આઠમા અને દશમાભાવના સ્વા-
મીઓ અંગીઆરમાસ્થાનમાં, કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં,
નવમાસ્થાનમાં અથવા પાંચમાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે
પુરૂષ દીર્ઘાયુષી થાય છે. પાપગ્રહો પછુકર ૨-૫-૮-૧૧ સ્થાનમાં,
ત્રીજાસ્થાનમાં અથવા ચોથાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે
પુરૂષનું મધ્યમ આયુષ્ય થાય છે. તથા તેજ પાપગ્રહો આપો-
ક્લિમ ૩-૬-૯-૧૨ સ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે શુકદેવમુનિના
મતથી તે પુરૂષનું અલ્પ આયુષ્ય થાય છે. ૧૦૬

લગ્નેશકર્મેશશનૈશ્વરાણાં

રન્ધ્રસ્થિતાનામિહ ચોડ્લપવીર્યઃ ॥

આયુર્નરાણામપિ તદ્દશાન્તં

વદન્તિ સન્તઃ સ્વલુ શાસ્ત્રવર્યાઃ ॥૧૦૭॥

અન્વયઃ—इह रन्ध्रस्थितानाम् लग्नेशकर्मेशशनैश्वराणाम् यः
अल्पवीर्यः (चेत्) तददशान्तम् नराणाम् आयुः शास्त्रवर्याः सन्तः
वदन्ति स्वलु. १०७

અર્થઃ—આઠમાસ્થાનમાં રહેલા લગ્નનો સ્વામી, દશમાનો
સ્વામી અને શનિ આ ત્રણ ગ્રહોમાંથી જે હીનબળવાળો ગ્રહ હોય
તેની દશા પર્યંત પુરૂષોનું આયુષ્ય શાસ્ત્રવેતા પુરૂષો નિશ્ચય કહે છે.

કવો કેન્દ્રે તુલ્લે પ્રભવતિ વિસારે સુરગુરૌ

તદા ગદ્ગમભક્તિર્નવમભવનેશે જલભગે ॥

શુભૈર્દષ્ટે કેન્દ્રે ચલવતિ જનાનાં સુરધુની-

જલસ્નાનં શશ્વત્પ્રભવતિ વિમુક્તિશ્ચ ભવિતા ॥૧૦૮॥

અન્વય:—(યદા) કવો તુલ્લે કેન્દ્રે પ્રભવતિ, સુરગુરૌ વિસારે તદા ગદ્ગમભક્તિઃ (ભવેત્). ચલવતિ નવમભવનેશે જલભગે શુભૈઃ દષ્ટે કેન્દ્રે (સતિ) જનાનામ્ શશ્વત્ સુરધુનીજલસ્નાનમ્ પ્રભવતિ ચ વિમુક્તિઃ ભવિતા. ૧૦૮

અર્થ:—ત્યારે શુક ઉચ્ચ (મીન) રાશિનો થઈને કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં રહેલો હોય અને ગુરુ બળવાન હોય ત્યારે ગંગાજી ઉપર ભક્તિ થાય છે. બળવાન નવમાભાવનો સ્વામી જળાગર (મીન, કર્ક અને મકરના ઉત્તરાર્ધ) રાશિનો થઈને શુભવ્રહ્મથી દષ્ટ કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને વારંવાર ગંગાજળમાં સ્નાન થાય છે અને મોક્ષ પણ પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૦૮

બુધે મજીવે યદિ કર્મગેહે કર્મેશ્વરેણાપિ યુતે મનુષ્યઃ ॥
તદાગકૃપાદિ કરોતિ ભૂમૌ શિવાલયં શૈલશિલામયં વા ॥

અન્વય:—યદિ સજીવે બુધે કર્મગેહે કર્મેશ્વરેણ અપિ યુતે (ચેત્ તદા) મનુષ્યઃ ભૂમૌ તદાગકૃપાદિ વા શૈલશિલામયમ્ શિવાલયમ્ કરોતિ. ૧૦૯

અર્થ:—જો ગુરુ સહિત બુધ દશમાસ્થાનમાં દશમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત હોય ત્યારે પુરુષ પૃથ્વી ઉપર તળાવ, કૂવા આદિ જળાશય અથવા પર્વતના શિખરોના મોટા પથ્થરોથી યુક્ત શિવમંદિર કરે છે. ૧૦૯

યદિ કર્મણિ ભાનુનન્દને મિલિતેઽહઃપતિના ચલાંશકે ॥
વિત્તારિકૃતાઽસતાસતામપકીર્તિઃ સતતં ધરાતલે ॥૧૧૦॥

અન્વયઃ—યદિ કર્મણિ અહઃપતિના મિલિતે ભાનુનન્દને ચલાં-
શકે (સતિ તદા) ધરાતલે સતામ્ સતતમ્ અરિકૃતા અસતા વિતતા
અપકીર્તિઃ (ભવેત્). ૧૧૦

અર્થઃ—જે દશમાસ્થાનમાં સૂર્ય સહિત શનિ પાપગ્રહના
નવમાંશમાં હોય ત્યારે પૃથ્વી ઉપર સ્તપુરૂપોમાં નિરંતર શત્રુથી
કરાયેલી અને દુષ્ટપુરૂપોથી વિસ્તારાયેલી અપકીર્તિ થાય છે.
યદિ કર્મણિ દેવતાગુરૌ નિજ તુલ્લે કવિના સમન્વિતે ॥
હરિદન્તગતા તતાલતેવ વિતતા કીર્તિવરા ધરાતલે ॥૧૧૧॥

અન્વયઃ—યદિ કર્મણિ કવિના સમન્વિતે દેવતાગુરૌ નિજતુલ્લે
(સતિ તદા) ધરાતલે વરા કીર્તિઃ હરિદન્તગતા તતાલતા इव વિતતા
(ભવતિ). ૧૧૧

અર્થઃ—જે દશમાસ્થાનમાં શુક્ર સહિત ગુરૂ પોતાની
ઉચ્ચ (કર્ક)ની રાશિમાં રહેલો હોય તો પૃથ્વીમંડળમાં તે પુરૂષની
શ્રેષ્ઠ કીર્તિ સર્વ દિશાઓમાં વિસ્તાર પામેલી લાગતી ગરાળર
ફેલાયેલી હોય છે. ૧૧૧

લગ્નાચન્દ્રાદક્ષિનામર્થલઘ્વિઃ

માનેઽર્કાદ્યૈઃ સ્વેચરૈઃ પાકકાલે ॥

તાતાન્માતુઃ શત્રુતો મિત્રવર્ગાદ્

બ્રાતુઃ સ્ત્રીતઃ મૃત્યતઃ સ્યાત્ક્રમેણ ॥૧૧૨॥

અન્વયઃ—લગ્નાત્ ચન્દ્રાત્ માને અર્કાદ્યૈઃ સ્વેચરૈઃ પાકકાલે
અક્ષિનામ્ ક્રમેણ તાતાત્, માતુઃ, શત્રુતઃ, મિત્રવર્ગાત્, બ્રાતુઃ,
સ્ત્રીતઃ, મૃત્યતઃ, અર્થલઘ્વિઃ સ્યાત્. ૧૧૨

અર્થ:—લગ્નથી અને ચંદ્રમાથી દશમાસ્થાનમાં સૂર્યાદિ જે પ્રાંત રહેલા હોય તે પ્રાંતની દશાને વિષે પુરુષોને અનુક્રમે પિતાઆદિથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. અર્થાત્ * લગ્નથી અને ચંદ્રમાથી દશમાસ્થાનમાં સૂર્ય હોય તે પિતાથી, ચંદ્રમા હોય તે માતાથી, મંગળ હોય તે શત્રુથી, શુક્ર હોય તે મિત્રવર્ગથી, શુક્ર હોય તે બાઈથી, શુક્ર હોય તે સ્ત્રીથી તથા શનિ હોય તે નોકરથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૧૨

તન્વર્કચન્દ્રદશમેશનવાંશનાથ—

વૃત્ત્યા ધનાભિરથવા પરિકલ્પનીયા ॥

કર્માધિપો ભવતિ यस્ય નવાંશમધ્યે

તન્તુલ્ય કર્મકરણાદપિ કર્મસિદ્ધિઃ ॥૧૧૩॥

અન્યથા:—તન્વર્કચન્દ્રદશમેશનવાંશનાથવૃત્ત્યા ધનાભિ: પરિકલ્પનીયા. અથવા કર્માધિપ: यस્ય નવાંશમધ્યે ભવતિ તન્તુલ્ય કર્મકરણાન્ અપિ કર્મસિદ્ધિઃ (ભવતિ). ૧૧૩

અર્થ:—લગ્ન, સૂર્ય અને ચંદ્રમાથી દશમાસ્થાનના સ્વામીના નવમાંશના અધિપતિની વૃત્તિથી ધનપ્રાપ્તિની કલ્પના કરવી. અથવા દશમાસ્થાનનો સ્વામી જેના નવમાંશમાં બેઠો હોય તેની વૃત્તિ તુલ્ય ઉદ્યોગ કરવાથી પણ આશુવિકા થાય છે. ૧૧૩

ટીપ:—*લગ્ન અને ચંદ્રમા બન્નેથી દશમાસ્થાનમાં ગ્રહ રહેલા તો આ બન્ને ગ્રહસૂચક પુરુષ તથા વૃત્તિથી મનુષ્યને તે બન્નેની દશા અંતર્દશાને વિષે ધન મળે છે. અથવા દશમાસ્થાનમાં એકથી વધારે ગ્રહો રહેલા હોય તો જેટલા ગ્રહો હોય તેટલા ગ્રહો સૂચક પુરુષોથી તથા વૃત્તિથી તેઓની દશા અંતર્દશાને વિષે ધન મળે છે.

કમ્બલકનકતૃણૌષધવર્ગૈર્કલ્લવે ચ્ચલુ જીવનવૃત્તિઃ ॥
ચન્દ્રલવે કૃષિતાવનિજલજૈર્ભૌમલવેઽનલસાહસશસ્ત્રૈઃ॥

અન્વયઃ—અર્કલવે કમ્બલકનકતૃણૌષધવર્ગૈઃ, ચન્દ્રલવે કૃષિ-
તાવનિજલજૈઃ, ભૌમલવે અનલસાહસશસ્ત્રૈઃ ચ્ચલુ જીવનવૃત્તિઃ
(ભવતિ). ૧૧૪

અર્થઃ—સૂર્યનો નવમાંશ હોય તો ઊન, સોનું, ધાસ અને ઔષધ
વિગેરેથી. ચંદ્રમાનો નવમાંશ હોય તો ખેતીવાડી, જમીન તથા
જળમાંથી ઉત્પન્ન વસ્તુ વિગેરેથી. મંગળનો નવમાંશ હોય તો
રશ્મિ, સાહસકર્મ તથા હથિયાર વિગેરેથી આશુવિકા થાય છે.

બુધાંશે કાવ્યશિલ્પાદિ ગણિતૈરેવ જીવિકા ॥

ગુર્વેશે દ્વિજદેવાદિધર્મૈરાજીવિકા મતા ॥૧૧૫॥

અન્વયઃ—બુધાંશે કાવ્યશિલ્પાદિગણિતૈઃ એવ જીવિકા, ગુર્વેશે
દ્વિજદેવાદિધર્મૈઃ આજીવિકા મતા. ૧૧૫

અર્થઃ—બુધનો નવમાંશ હોય તો કાવ્ય, શિલ્પાદિ
કારીગરી તથા ગણિતથી આશુવિકા થાય છે. ગુરુનો નવમાંશ
હોય તો બ્રાહ્મણ, દેવ તથા ધર્મકાર્ય વિગેરેથી આશુવિકા થાય છે.

ટીપ્પણી—૧ મોતી, છીપ, શંખ, મગરના હાડકા વિગેરે વેપારથી, ૨ મોકનિ-
ક્ષ એન્જનીયર, ઇલેક્ટ્રીક્ષ એન્જનીયર, ફાયરમેન, એન્જનડ્રાઇવર,
મોટરડ્રાઇવર, દીવાસળી, ફટાકા વિગેરેના વેપારથી. ૩ ધર, મકાન, બંગલા,
તંત્રી મીલ બાંધવાના કોન્ટ્રાક્ટ રાખવાથી તથા સોનું, રૂપું વિગેરે ધાતુ ઉપર
ચિત્રકામ, સાધારણ મીઝી અથવા સલાટ કડીઆ તરીકે કામ કરવાથી.
૪ વડીલોની સેવા, યજ્ઞ કરવા તથા કરાવવા, દાનાધ્યાપણું, યાત્રા કરવી
તથા કરાવવાથી.

શુક્રાંશે મહિર્પાગ્નર્ગોપ્યગોમિશ્ચ કીર્તિતા ॥

જન્યંશે નીચવૃત્ત્યાદિ ભાગ્યશ્ચમવધૈઃ સ્મૃતા ॥૧૧૬॥

અન્વય — શુક્રાંશે મહિર્પાગ્નર્ગોપ્યગોમિઃ (જીવિકા) કીર્તિતા,
જન્યંશે નીચવૃત્ત્યાદિ ભાગ્યશ્ચમવધૈઃ (જીવિકા) સ્મૃતા. ૧૧૬

અર્થ — શુક્રેના નવમાંશ હોય તો ભેંશ, પેશ્ત, રૂપુ તથા
ગાયથી આહુવિકા કહેલી છે. તથા શનિનો નવમાંશ હોય
તો નીચકર્મ કરવાથી, ભાર કચકવાથી, નાના પ્રકારની મહેનત
કરવાથી તથા ૧૧૬ વિગેરેથી આહુવિકા કહેલી છે. ૧૧૬

લાભભાવવિચાર:

દશમતનયધર્મસ્થાનનાથાઃ સ્વર્ગેહે

ય હૃદ્ મવલચ્ચેત્તસ્ય પાકે વિશેપાન્ ॥

પ્રભવન્તિ મનુજાનાં તીર્થયાત્રાઽન્યગેહે

ન ભવન્તિ રિપુમસ્થો દુર્બલોઽસ્તંગતો વા ॥૧૧૭॥

અન્વય — દશમતનયધર્મસ્થાનનાથાઃ સ્વર્ગેહે ચેત્ હૃદ્ યઃ
સવલઃ તસ્ય પાકે વિશેપાન્ મનુજાનામ્ તીર્થયાત્રા પ્રભવન્તિ. (યદિ)
અન્યગેહે રિપુમસ્થઃ દુર્બલઃ વા અસ્તંગતઃ (ચેત્ તદ્વા તીર્થયાત્રા)
ન ભવન્તિ. ૧૧૭

અર્થ — દશમા, પાંચમા અને નવમાભાવના રવામીઓ
પોતાપોતાના સ્થાનમાં રહેલા હોય અને તેઓમાંથી જે વિશેષ
મળવાન હોય તેની દશામાં વિશેષ કરીને પુરૂષોને તીર્થયાત્રા
ધાય છે. પરંતુ તેઓ પોતાના ઘર સિવાય બીજા સ્થાનમાં
શત્રુની રાશિમાં રહેલા હોય, નિર્ગળ હોય અથવા અસ્તને
પામેલા હોય તો તીર્થયાત્રા થતી નથી. ૧૧૭

ટીપ્પ — ૫ દીરા, માણેક, મણિ, શનિ, પોખરાજ વિગેરેના વેપારથી.
૬ ટ્રાંસી. શુભી વિગેરે કાર્ય કરવાથી.

લાભેશે સવલે સૌમ્યે પાપે વા તુઙ્ગમે નીજે ॥

તદા સમસ્ત વિત્તાનાં લાભો ભવતિ દેહિનામ્ ॥૧૧૮॥

અન્વય:—લામેશે સવલે સૌમ્યે વા પાપે નીજે તુઙ્ગમે (ચેત્) તદા દેહિનામ્ સમસ્ત વિત્તાનામ્ લાભઃ ભવતિ. ૧૧૮

અર્થ:—લાલભાવનો સ્વામી બળવાન હોય તથા શુભગ્રહ હોય અથવા લાલભાવનો સ્વામી પાપગ્રહ હોય અને પોતાની ઉચ્ચની રાશિમાં રહેલો હોય ત્યારે પુરૂષોને સર્વ પ્રકારના ધનનો લાભ થાય છે. ૧૧૮

તદીશે દુર્વલે નીચે દિવાકરકરસ્થિતે ॥

ત્રિકસ્થે નહિ લાભઃ સ્યાત્કેન્દ્રે કોણે પ્રયાસતઃ ॥૧૧૯॥

અન્વય:—તદીશે દુર્વલે નીચે દિવાકરકરસ્થિતે ત્રિકસ્થે (ચેત્ તદા) લાભઃ નહિ સ્યાત્. (યદિ) કેન્દ્રે કોણે (સતિ) પ્રયાસતઃ (લાભઃ સ્યાત્). ૧૧૯

અર્થ:—લાલભાવનો સ્વામી દુર્બળ, નીચની રાશિનો અથવા અસ્તનો થઈને ત્રિક ૬-૮-૧૨ સ્થાનમાં રહેલો હોય તો લાભ થાય નહિ. પરંતુ તે કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં અથવા ત્રિકોણ ૬-૫ સ્થાનમાં રહેલો હોય મહેનત કરવાથી લાભ થાય છે. ૧૧૯

લામાલયં જન્મનિ માનુના ચે-

યુક્તં પ્રદૃષ્ટં ધનલઙ્ગિરેવ ॥

ભૂપાલતસ્તસ્કરવર્ગતશ્ચ

ચતુષ્પદાદેઃ કથિતા નરાણામ્ ॥૧૨૦॥

અન્વય:—જન્મનિ લામાલયમ્ માનુના યુક્તમ્ પ્રદૃષ્ટમ્ ચેત્ (તદા) નરાણામ્ ભૂપાલતઃ, તસ્કરવર્ગતઃ, ચ ચતુષ્પદાદેઃ એવ ધનલઙ્ગિઃ કથિતા. ૧૨૦

અર્થ:—જન્મકાળને વિષે લાલભાવ સૂર્યથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો પુરુષોને રાજાથી, ચોરવર્ગથી અને ચોપગાં પશુઓ વિગેરેથી નિશ્ચય ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૨૦

ચન્દ્રેણ કાન્તાગજવાજિવારિ-

પ્રજાત્તતો વિક્તવિવર્દનં ચ ॥

ભૌમેન ભૂપામણિહેમતામ્ર-

પ્રવાલયાત્રોદયમતો ધનાપ્તિઃ ॥૧૨૧॥

અન્વય:—ચન્દ્રેણ (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) કાન્તાગજવાજિવારિપ્રજાત્ તતઃ વિક્તવિવર્દનમ્ (સ્યાત્). ભૌમેન (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) ભૂપામણિહેમતામ્રપ્રવાલયાત્રોદયમતઃ ધનાપ્તિઃ સ્યાત્. ૧૨૧

અર્થ:—લાલભાવ ચંદ્રમાથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો પુરુષોને સ્ત્રી, હાથી, ઘોડો તથા પાણીથી ઉત્પન્ન વસ્તુથી ધનનો વધારો થાય છે. લાલભાવ મંગળથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો પુરુષોને આભૂષણ, મણિ, સુવર્ણ, તાંબુ, પરવાળા, ચાત્રા તથા ઉદ્યમથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે.

બુધેન લિપ્યા કવિતાકલાપ-

પ્રવોધશિલ્પવ્યવહારતોઽર્થાઃ ॥

જીવેન યજ્ઞક્ષિતિપાલસાધુ-

પ્રજ્ઞાબલાદર્થવિવૃદ્ધિરુક્તા ॥૧૨૨॥

અન્વય:—બુધેન (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) લિપ્યાં કવિતા-કલાપપ્રવોધશિલ્પવ્યવહારતઃ અર્થાઃ (પ્રાપ્યાઃ) જીવેન (યુક્તમ્ પ્રદષ્ટમ્ ચેત્ તદા) યજ્ઞક્ષિતિપાલસાધુપ્રજ્ઞાબલાત્ અર્થવિવૃદ્ધિઃ ઉક્તા. ૧૨૨

અર્થ:—લાલલાવ પુષ્પથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરૂષોને લાખવાના કામથી, કાવ્યકળાના સમૂહથી, જ્ઞાન, શિદ્ધિ (કારીગરી), તથા વ્યવહારથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. લાલલાવ શુદ્ધી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરૂષોને યજ્ઞ, રાજ, સત્પુરૂષ તથા બુદ્ધિના બળથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૨૨

લાભાલયં ભૃગુજવર્ગગતં પ્રદૃષ્ટં

યુક્તં સિતેન જનને કિલ યસ્ય જન્તોઃ ॥

વારાહનારજતશુભ્રદુકૂલમુક્તા-

વ્યાપારતો ધનમતીવ ગમાગમૈર્વા ॥૧૨૩॥

અન્વય:—યસ્ય જનને લાભાલયમ્ ભૃગુજવર્ગગતમ્ સિતેન યુક્તમ્ પ્રદૃષ્ટમ્ (ચેત્ તદા) જન્તોઃ વારાહનારજતશુભ્રદુકૂલમુક્તા-વ્યાપારતઃ વા ગમાગમૈઃ અતીવ ધનમ્ (લમેત) ૧૨૩

અર્થ:—જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે લાલલાવ શુદ્ધના વર્ગને હોય તથા શુદ્ધી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તો પુરૂષોને વેશ્યા, ચાંદી, શ્વેતવસ્ત્ર, મોતીના વેપારથી તથા પરદેશ જવા આવવાથી અત્યંત ધનનો લાભ થાય છે. ૧૨૩

મન્દવર્ગસહિતં યુતેક્ષિતં

ભાનુજેન યદિ લાભમન્દિરમ્ ॥

નીલલૌહમહિષીગજશ્રમ-

ગ્રામતો ધનસમાગમો નૃણામ્ ॥૧૨૪॥

અન્વય:—યદિ લાભમન્દિરમ્ મન્દવર્ગસહિતમ્ ભાનુજેન યુતેક્ષિતમ્ (ચેત્ તદા) નૃણામ્ નીલલૌહમહિષીગજશ્રમગ્રામતઃ ધન-સમાગમઃ (ભવેત્). ૧૨૪

અર્થ:—જે લાભભાવ શનિનાવર્ગથી યુક્ત હોય તથા શનિથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તેા પુરુષોને ગણી, લોહું, બેશ, માંત્રી, ચાંદનત તથા ગામથી ધનની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૧૨૪

લાભાલયે શુભેદ્રેષ્ટે યુક્તે વા શુભવર્ગમે ॥

વતુધા ધનલાભઃ સ્યાદથવા સ્વકલગ્રહૈઃ ॥૧૨૫॥

અન્વયઃ—લાભાલયે શુભૈઃ દ્રેષ્ટે યુક્તે વા શુભવર્ગમે (સતિ) તથા સ્વકલગ્રહૈઃ (દ્રેષ્ટે યુક્ત સતિ) વતુધા ધનલાભઃ સ્યાત્. ૧૨૫

અર્થ:—લાભભાવ શુભગ્રહથી દૃષ્ટ અથવા યુક્ત હોય તેમજ શુભગ્રહના વર્ગને પામેલ હોય અથવા સ્વેદ્રેષ્ટથી દૃષ્ટ અથવા યુક્ત હોય તેા નાના પ્રકારના ધનનો લાભ થાય છે.

વ્યથાભાવવિચારઃ

લગ્નાષ્ટમપતી પષ્ટે યુતો મન્દેન રાહુણા ॥

કેતુના વા તદા પુંસાં તદ્દશાયાં વ્રણં દિશેત્ ॥૧૨૬॥

અન્વયઃ—લગ્નાષ્ટમપતી મન્દેન, રાહુણા વા કેતુના યુતો પષ્ટે (ત્યાતામ) તદા પુંસામ તદ્દશાયામ્ વ્રણમ્ દિશેત્. ૧૨૬

અર્થ:—લગ્નનો સ્વામી અને આઠમાભાવનો સ્વામી જે શનિ અથવા રાહુ અથવા કેતુ અદિત છઠ્ઠાસ્થાનમાં હોય ત્યારે તેઓમાં જે ગળવાન હોય તેની દશામાં વ્રણ(ઘા)થાય છે. ૧૨૬

ચતુર્થેગો યદા પષ્ટે મન્દાચરચલોક્તિઃ ॥

વાહનાદ્યોરતો વાપિ ગજ્ઞાદા મૃત્યુમાદિશેત્ ॥૧૨૭॥

અન્વયઃ—યદા ચતુર્થગઃ મન્દાચરઃ અચલોક્તિઃ (વા યુતઃ) પષ્ટે (સ્મરથઃ) ચત્ત તદા વાહનાન્ ચોરતઃ વા શઙ્ગાત્ અપિ મૃત્યુમ્ આદિશેન્. ૧૨૭

અર્થ:—જ્યારે ચોથાભાવનો સ્વામી શનિ, રાહુ અને કેતુથી દષ્ટ અથવા યુક્ત થઈને છઠ્ઠાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો અતુકમથી પાહુનથી, ચોરથી અને શસ્ત્રથી મૃત્યુ કહેવું. ૧૨૭

તપઃસ્થાનાચિન્તા જનનસમયે ભાગ્યજનિતા

પ્રવક્તવ્યા નિત્યં દશમભવનાદ્રાજ્યજનિતા ॥

પૃથિવ્યાદેશ્ચિન્તા પ્રવરગણકૈર્લાભભવના-

દવાસેઃ સર્વેષાં વ્યયનિધનતઃ કલ્મષવિધેઃ ॥૧૨૮॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञविरचिते

भावप्रकाशे तन्वादि द्वांदशभावविचार

कथनाध्यायः पञ्चमः ॥ ५ ॥

પ્રાન્ત્યેશે લગ્નગ્રાતે ભવતિ સુવચનો માનવો રૂપવાન્વા

સ્વર્ક્ષે કાર્પણ્યબુદ્ધિર્વહુતરપશુમાન્ ગ્રામનાથઃ સદા સ્યાત્ ॥

ધર્મસ્યે તીર્થયાયો દૃઢતરમતિમાન્ ક્રૂરલ્લેટાન્વિતે ચેત્

પાપી વિત્તાન્તકૃત્સ્યાન્નિયતમિદમિતિ જ્ઞેયમિત્યં સુધીભિઃ ॥

અન્વય:—પ્રાન્ત્યેશે લગ્નગ્રાતે (ચેત્ તદા) માનવઃ સુવચનઃ વા રૂપવાન્ મવતિ. સ્વર્ક્ષે (ચેત્ તદા) સદા કાર્પણ્યબુદ્ધિઃ વહુતરપશુમાન્ ગ્રામનાથઃ સ્યાત. ધર્મસ્યે (ચેત્ તદા) તીર્થયાયો દૃઢતરમતિમાન્ (સ્યાત્). ક્રૂરલ્લેટાન્વિતે ચેત્ (તદા) પાપી વિત્તાન્તકૃત્ સ્યાત્, इत्यम् સુધીભિઃ इदम् इति नियतम् જ્ઞેયમ્ ૧૨૯

અર્થ:—બારમાભાવનો સ્વામી લગ્નમાં રહેલો હોય તો પુરૂષ મધુર-વચન બોલનારો અથવા રૂપવાળો થાય છે. બારમાભાવનો સ્વામી પોતાની રાશિમાં રહેલો હોય તો નિરંતર કૃપણ બુદ્ધિવાળો, ધણાં પશુઓ વાળો અને ગામનો સ્વામી થાય છે. બારમાભાવનો સ્વામી નવમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તીર્થગમન કરનારો અને નિશ્ચય બુદ્ધિવાળો થાય છે તથા

યોગાધ્યાય ૬ ક્રો.

ગ્રહાધીનો ભવેદ્યોગો યોગાધીનં ફલં યતઃ ॥

અતો યોગમહં વક્ષ્યે ગણકાનન્દકારકમ્ ॥૧॥

અન્વયઃ—(જનિવતામ્) યોગઃ ગ્રહાધીનઃ ભવેત્, યતઃ ફલમ્ યોગાધીનમ્ (ભવેત્)અતઃ ગણકાનન્દકારકમ્ યોગમ્ અહમ્ વક્ષ્યે.

અર્થઃ—પ્રાણીઓના શુભાશુભ યોગ સૂર્યાદિ ગ્રહોને આધીન છે. જેથી કરીને તેનું શુભાશુભ ફળ યોગને આધીન છે. એટલા માટે જ્યોતિષીઓને આનંદ આપનારા યોગને હું શુભનાથ-દેવરા કહીશ. ૧

જારનિરતાસ્ત્રીયોગઃ

ધર્મશત્રુનિધનાધિપા યદા

યસ્ય પાપસ્વચરૈઃ સમન્વિતાઃ ॥

ચેદ્ભવન્તિ સહસ્રા વિલોકિતા-

સ્તસ્ય જારનિરતા સદાજ્ઞના ॥૨॥

અન્વયઃ—યદા યસ્ય (જરુપિ) ધર્મશત્રુનિધનાધિપાઃ પાપસ્વ-ચરૈઃ સમન્વિતાઃ (વા) વિલોકિતાઃ ચેત્ ભવન્તિ (તદા) તસ્ય અજ્ઞના સહસ્રા સદા જારનિરતા (ભવેત્). ૨

અર્થઃ—જ્યારે જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે નવમા, છઠ્ઠા અને આઠમાલાવના સ્વામીઓ પાપગ્રહોથી યુક્ત અથવા દુષ્ટ હોય તો તે પુરૂષની આસહજે ભાં સર્પદા પરપુરૂષ સાથે પ્રીતિ કરનારી વ્યભિચારિણી થાય છે. ૨

અન્યય:—જનનગમયે તપઃસ્થાનાન ભાગ્યજનિતા ચિન્તા, દશમ-
ભવનાન નિન્યમ રાજજનિતા (ચિન્તા). લાભભવનાન પૃથિવ્યાદે:
નર્વેયમ અવાતે: ચિન્તા, વ્યયનિધનનઃ કન્મપવિદે: (ચિન્તા)
પ્રવગ્ગાણકે: પ્રવક્તવ્યા. ૧૨૮

અર્થ:—જનમકાળને વિષે નવમાભાવથી ભાગ્ય સંબંધી
ચિન્તા, દશમાભાવથી નિન્ય રાજ્ય સંબંધી ચિન્તા, લાભભાવથી
પૃથ્વી આદિ સર્વ પ્રકારની પ્રાપ્તિની ચિન્તા તથા આરમા અને
આરમાભાવથી પાપકર્મસંબંધી ચિન્તા શ્રેષ્ઠ તથોતિવિદોએ કહેલી.

ઈતિ શ્રીગુર્જરમણહ્લાન્તર્વર્તિ શ્રમદાવાદનિવાનિ મટ્ટોપાહ માણેક-
લાન્તનુજનુપા દૈવજપ્રભાકર જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવનશર્મણા
પ્રણીતાયાં ભાવપ્રકાશસ્ય માન્યય ગુર્જરદીકાયાં તત્ત્વાદિ
દ્વાદશભાવવિચારકથનાધ્યાય:પञ्चमः ॥ ૧ ॥

આરમાભાવનો સ્વામી પાપકર્મથી યુક્ત હોય તો પાપકર્મ કરનારો અને
ધનનો નાશ કરનારો થાય છે. એ પ્રમાણે પંડિતોએ આ આશનમાં
નિશ્ચય જાણવું. ૧૨૯

ક્ષોણેન્દુગ્ન્યગો यस્ય રવિણા સદ્વિત્તો યદિ ॥

તસ્ય વિત્તં હરેદ્રાજા કુજેનાઽપિ યુતેક્ષિતઃ ॥૧૩૦॥

અન્યય:—યસ્ય યદિ રવિણા મહિતઃ ક્ષોણેન્દુઃ અન્યગઃ (ચંત્ર) તસ્ય વિત્તમ્
રાજા હરેત. કુજેન અપિ યુતેક્ષિતઃ (પૃથ્વમ્, પલ્લમ્, સ્યાન્). ૧૩૦

અર્થ:—જો પુરુષના જનમકાળને વિષે જો સૂર્યસદિત ક્ષીણ સંદ્રમા
આરમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરુષનું ધન રાત્રન લઈ લે છે. તથા
આરમુસ્થાન મેગળથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય તોપણ આ ક્ષણ છે. ૧૩૦

યોગાધ્યાય ૬ કો.

ગ્રહાધીનો ભવેદ્યોગો યોગાધીનં ફલં યતઃ ॥

અતો યોગમહં વક્ષ્યે ગણકાનન્દકારકમ્ ॥૧॥

અન્વયઃ—(જનિવતામ્) યોગઃ ગ્રહાધીનઃ ભવેત્, યતઃ ફલમ્ યોગાધીનમ્ (ભવેત્)અતઃ ગણકાનન્દકારકમ્ યોગમ્ અહમ્ વક્ષ્યે.

અર્થઃ—પ્રાણીઓના શુભાશુભ યોગ સૂર્યોદિગ્રહોને આધીન છે. જેથી કરીને તેનું શુભાશુભ ફળ યોગને આધીન છે. એટલા માટે જ્યોતિષીઓને આનંદ આપનારા યોગને હું જણનાથ-દેવના કહીશ. ૧

જારનિરતાસ્ત્રીયોગઃ

ધર્મશત્રુનિધનાધિપા યદા

યસ્ય પાપસ્વચરૈઃ સમન્વિતાઃ ॥

ચેદ્ભવન્તિ સહસ્રા વિલોકિતા-

સ્તસ્ય જારનિરતા સદાઙ્ગના ॥૨॥

અન્વયઃ—યદા યસ્ય (જનુર્પિ) ધર્મશત્રુનિધનાધિપાઃ પાપસ્વચરૈઃ સમન્વિતાઃ (વા) વિલોકિતાઃ ચેત્ ભવન્તિ (તદા) તસ્ય અઙ્ગના સહસ્રા સદા જારનિરતા (ભવેત્). ૨

અર્થઃ—જ્યારે જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે નવમા, છઠ્ઠા અને આઠમાભાવના સ્વામીઓ પાપગ્રહોથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો તે પુરૂષની સહજમાં સર્વદા પરપુરૂષ સાથે પ્રીતિ કરનારી વ્યભિચારિણી થાય છે. ૨

संभोगसामर्थ्यदानयोगः

चक्रवृक्षस्यसुमेन्द्रगुरौ प्रयाने

सामान्तिर्नामुग्नतोपकरः स न स्यात्

जायागतं भृगुमुनं ननुपः प्रपद्येन

स्यक्षे च नो मुग्नरङ्गयदुः प्रियायाः ॥३॥

अन्वयः—सुमेन्द्रगुरौ चक्रवृक्षस्य प्रयाने (यानि) सः संभोग-
सामान्तिर्नामुग्नतोपकरः न स्यात् च स्यक्षे ननुपः जायागतस्य भृगु-
मुनस्य प्रपद्येन नदा प्रियायाः मुग्नरङ्गयदुः नो (यानि) ॥ ३ ॥

विविधरोगयोगः

अमङ्गिरां संयुने दिनयनायनानिप्रसा-

यन्तं मुग्नमुपागने हृदि नदा यद्वाक्यना

रमानन्दमुपागने ऊर्ध्वापि नादृशे मित्रजे

गुराद्यापि तथाङ्गिनां भवति कुष्णापिचअथ ॥४॥

अन्वयः—दिनयनी अनादिप्रसौ अमङ्गिः अपि संयुने मुग्न-
मुपागने नदा हृदि अल्पं यद्वाक्यना (यानि) नदा ऊर्ध्वापि
मित्रजे गुणे अपि नादृशे (यानि) रमानन्दमुपागने नदा
अङ्गिनाय कुष्णापिचअथ यानि ॥ ४ ॥

અર્થ:—સૂર્ય છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી થઈને પાપગ્રહથી યુક્ત ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે હૃદયમાં અત્યંત મહાન કંપ થાય છે. તથા જન્મકાળને વિષે શનિ અથવા ગુરુ છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી થઈને પાપગ્રહથી યુક્ત ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે પુરૂષોને કૃષ્ણપિત્તની પીડા થાય છે. ૪

જ્ઞાનબુદ્ધિહીનયોગા:

બુધે લગ્નગે મન્દસૂર્યાવરિસ્યૌ

યદેકાંશગૌ જ્ઞાનહીનો નરઃ સ્યાત્ ॥

ક્ષપેશં કુજં લગ્નગં પૂર્ણદૃષ્ટ્યા

પ્રપદ્યેદ્બુધો બુદ્ધિહીનો નરઃ સ્યાત્ ॥૫॥

અન્વય:—યદા બુધે લગ્નગે (સતિ) મન્દસૂર્યૌ એકાંશગૌ અરિસ્યૌ (ચિત્ તદા) નરઃ જ્ઞાનહીનઃ સ્યાત્- લગ્નગમ્ ક્ષપેશમ્ કુજમ્ બુધઃ પૂર્ણદૃષ્ટ્યા પ્રપદ્યેત્ (ચિત્ તદા) નરઃ બુદ્ધિહીનઃ સ્યાત્. ૫

અર્થ:—ત્યારે બુધ લગ્નમાં રહેલો હોય અને શનિ તથા સૂર્ય એક રાશિમાં પૂર્વાર્ધ અથવા પશ્ચાર્ધમાં છઠ્ઠાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે પુરૂષ જ્ઞાનથી હીન થાય છે. તથા લગ્નમાં રહેલા ચંદ્રમા અને મંગળને બુધ સંપૂર્ણ દૃષ્ટિથી જોતો હોય ત્યારે તે પુરૂષ બુદ્ધિ વિનાનો થાય છે. ૫

વ્યભિચારયોગા:

ગગનવિલયદારામન્દિરે શુક્તસૌમ્યૌ

જનુષિ યદિ ભવેતાં માનવો લમ્પટઃ સ્યાત્ ॥

કુજદનુજકુલેજ્યૌ માનકામાલયસ્થૌ

દશમસુખગતૌ વા વારવામાનુરાગી ॥૬॥

અન્વય:—વિત્તગતે વિધૌં જલચરે (ચેત્) (વા) રવિસુતેન પુત્રે (ભવતિ) રઘૌ તનુગે (સતિ) પ્રચ્છરદદ્રુગણેન નિપીડિતઃ (ભવતિ ઇતિ) ચ્યવ્રનાદિભિઃ મુનીવરૈઃ ઉદિતઃ ૮

અર્થ:—જો ધનસ્થાનમાં રહેલો ચંદ્રમા જળચર (કર્ક, મકરના ઉત્તરાર્ધ તથા મીન) રાશિમાં હોય અથવા ચંદ્રમા શનિથી યુક્ત હોય અને સૂર્ય લગ્નમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ મહાન દાહરના રોગના સમૂહથી પીડિત થાય છે. એ પ્રમાણે વ્યવનાદિ મુનીશ્વરો કહે છે. ૮

હ્રીહરુજાર્દિતયોગા:

રોગેશ્વરે રાત્રિપતૌ સ્થલેન યુતેક્ષિતે હ્રીહયુતો ન સૌમ્યૈઃ॥
કામાક્ષ્ણે પાપસ્થગેન દૃષ્ટે ચન્દ્રે તદા હ્રીહરુજાર્દિતઃ સ્યાત્ ॥

અન્વય:—રોગેશ્વરે રાત્રિપતૌ સ્થલેન યુતેક્ષિતે સૌમ્યૈઃ ન (યુતેક્ષિતે) તદા હ્રીહયુતઃ (ભવેત્). કામાક્ષ્ણે ચન્દ્રે પાપસ્થગેન દૃષ્ટે (ચેત્) તદા હ્રીહરુજાર્દિતઃ સ્યાત્. ૯

અર્થ:—છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી ચંદ્રમા પાપચ્છેદીથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ હોય અને શુભચ્છેદીથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ ન હોય તો તે પુરૂષ બરેલથી યુક્ત થાય છે. તથા સાતમાસ્થાનનો સ્વામી અથવા લગ્નનો સ્વામી ચંદ્રમા પાપચ્છેદીથી દૃષ્ટ હોય તો પણ બરેલના રોગથી પીડિત થાય છે. ૯

પાપેન દૃષ્ટે યદિ લગ્નનાથે શનૌ તદા હ્રીહનિપીડિતઃ ॥
પાપાર્દિતે લગ્નગતે શનૌ વા સુખેન હીનોઽનિલગોલરોગી॥

અન્વય:—યદિ લગ્નનાથે શનૌ પાપેન દૃષ્ટે (ચેત્) તદા (નરઃ) હ્રીહનિપીડિતઃ (ભવતિ). વા લગ્નગતે શનૌ પાપાર્દિતે (સતિ) સુખેન હીનઃ ચ અનિલગોલરોગી (ભવેત્). ૧૦

અર્થ:—જે લગ્નનો સ્વામી શનિ પાપગ્રહથી દષ્ટ હોય ત્યારે તે પુરુષ ગરોલના રોગથી પીડિત થાય છે. અથવા લગ્નમાં રહેલા શનિ પાપગ્રહથી યુક્ત અથવા દષ્ટ હોય તો તે પુરુષ મુગધી રહિત અને વાયુના ગોળાનો રોગી થાય છે. ૧૦

વિકલાઙ્ગયોગ:

કેન્દ્રેષુ પાપા વિકલો નરઃ સ્યાદેકત્ર કેન્દ્રે યદિ સૂર્યચન્દ્રૌ ॥
તથાપિ પઠ્યેવાદિ સૂર્યપુત્રં કવિસ્તનુસ્થાનગતોઽપિ સ્વઙ્ગઃ ॥

અન્વય:—કેન્દ્રેષુ પાપા: (ચેત્ તદા) નરઃ વિકલઃ સ્યાત્. યદિ સૂર્યચન્દ્રૌ એકત્ર કેન્દ્રે (સ્યાતામ્ ચેત્ તદા) તથાપિ (વિકલઃ સ્યાત્). યદિ તનુસ્થાનગતઃ કવિઃ સૂર્યપુત્રમ્ પઠ્યેત્ (ચેત્ તદા) સ્વઙ્ગઃ (સ્યાત્). ૧૧

અર્થ: - કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનને વિષે પાપગ્રહો રહેલા હોય તો તે પુરુષ શરીરને વિષે વિકળ (વિલ્વળ) થાય છે. જે સૂર્ય અને ચંદ્રમા એકજ રાશિમાં કેન્દ્ર ૧-૪-૭-૧૦ સ્થાનમાં રહેલા હોય તો તેજ પ્રમાણે વિલ્વળ થાય છે. જે લગ્નમાં રહેલા શુક્રને શનિ જેતો હોય ત્યારે તે પુરુષ લંગડો થાય છે. ૧૧

માર્ગવસ્તૂર્યગો યત્ર કુત્રસ્થિતો

મઙ્ગલો વા શનિશ્ચન્દ્રપુત્રો યદા ॥

દેવપૂજ્યેન યુક્તઃ કરે કટ્યધો

રોગવાધાકરઃ પાદમૂલેઽથવા ॥૧૨॥

અન્વય:—યદા માર્ગવઃ તૂર્યગઃ (ચેત્) દેવપૂજ્યેન યુક્તઃ મઙ્ગલઃ વા શનિઃ વા ચન્દ્રપુત્રઃ યત્ર કુત્રસ્થિતઃ (ચેત્ તદા) કરે કટ્યધઃ અથવા પાદમૂલે રોગવાધાકરઃ (ભવતિ). ૧૨

અર્થ:—ત્યારે શુક્ર ચોથાસ્થાનમાં રહેલો હોય અને ગુરૂથી યુક્ત મંગળ અથવા શનિ અથવા બુધ ગમે તે સ્થાનમાં રહેલો હોય તો હાથમાં, કમરના નીચેના ભાગમાં અથવા પગમાં રોગની બાધા થાય છે. ૧૨

જંઘાવિકલયોગ:

ધર્માષ્ટમેશૌ યદિ પાપખેટાચ્ચતુર્થગૌ પાપયુતૌ ભવેતામ્ ॥

જહ્વાપ્રદેશે વહુવાતવાધાં વદન્તિ સન્તઃ સતતં જનાનામ્ ॥

અન્વય:—પાપયુતૌ ધર્માષ્ટમેશૌ યદિ પાપખેટાત્ ચતુર્થગૌ ભવેતામ્ (તદા) જનાનામ્ જહ્વાપ્રદેશે સતતમ્ વહુવાતવાધામ્ (કુરુતે) ઇવમ્ સન્તઃ વદન્તિ. ૧૩

અર્થ:—પાપગ્રહથી યુક્ત નવમાસ્થાનનો સ્વામી અને આઠમાસ્થાનનો સ્વામી જો પાપગ્રહોથી ચોથાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે પુરૂષોને બંગના ભાગમાં નિરંતર વાયુની પીડા કરે છે. એ પ્રમાણે સંત પુરૂષો કહે છે. ૧૩

પદ્મયોગ:

કુજમન્દયુતે રાહૌ રવૌ રોગે ચ પદ્મતા ॥

વ્યયગૌ મન્દપષ્ટેશૌ પાપદૃષ્ટૌ ચ પદ્મતા ॥૧૪॥

અન્વય:—કુજમન્દયુતે રાહૌ ચ રવૌ રોગે (ચેત્ તદા) પદ્મતા (સ્યાત્). પાપદૃષ્ટૌ મન્દપષ્ટેશૌ વ્યયગૌ (ચેત્ તદા) પદ્મતા (સ્યાત્).

અર્થ:—મંગળ અને શનિથી યુક્ત રાહુ હોય અને સૂર્ય છઠ્ઠાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ લૂલો થાય છે. તથા પાપગ્રહથી લેવાયેલા શનિ અને છઠ્ઠાસ્થાનનો સ્વામી બારમાસ્થાનમાં રહેલા હોય ત્યારે તે પુરૂષ લૂલો થાય છે. ૧૪

હસ્તરોગીકાણયોગશ્ર

ચન્દ્રાર્કજનયઃ પષ્ટે ચાષ્ટમે કર્મ્યાન્યથા ॥

મિદ્ધે ચન્દ્રઃ કુજઃ કુંભે કાળો ભવતિ માનવઃ ॥૧૬॥

અન્યયઃ—ચન્દ્રાર્કજનયઃ પષ્ટે ચ અષ્ટમે (ચેન્ તદા) કર્મ્યોઃ
અથા (સ્યાન્). મિદ્ધે ચન્દ્રઃ, કુંભે કુજઃ (ચેન્ તદા) માનવઃ
કાળઃ ભવતિ. ૧૫

અર્થઃ—ચન્દ્રમા, અયં અને શનિ છદ્ધાસ્થાનમાં અથવા આઠ-
માસ્થાનમાં હોય તો હાથમાં પીય થાય છે, શિંદુરાશિમાં
અદ્રમા અને કુંભરાશિમાં મંગળ હોય તો તે પુરૂષ કાળો થાય છે. ૧૫

કર્કે રવિઃ કુજો નક્રે કાળયોગઃ પ્રકીર્તિતઃ ॥

મેષમિદ્ધાન્લિમકરે યદિ ધર્મપત્નો તદા ॥૧૬॥

અન્યયઃ—કર્કે રવિઃ, નક્ર કુજઃ (ચેન્ તદા) કાળયોગઃ પ્રકી-
ર્તિતઃ, યદિ ધર્મપત્નો મેષમિદ્ધાન્લિમકરે (ચેન્) તદા (સઃ યોગઃ
પ્રકીર્તિતઃ). ૧૬

અર્થઃ—કર્કેરાશિમાં સૂર્ય હોય અને મકરરાશિમાં મંગળ
હોય તો કાળો થવાનો યોગ ઠરેલો છે. જે નવમાભાવનો
સ્વામી મેષ, શિંદુ, વૃશ્ચિક અથવા મકરરાશિમાં રહેલો હોય
તો પાણુ કાળો થવાનો યોગ ઠરેલો છે. ૧૬

વૃષણવૃદ્ધિયોગઃ

અષ્ટમે સમિતે મૌમે મુષ્કવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે ॥

માર્ગવે કુજમે યુક્તેઽમૃજામુષ્કવિવર્દનમ્ ॥૧૭॥

અન્યયઃ—સમિતે મૌમે અષ્ટમે (સતિ) મુષ્કવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે.
માર્ગવે કુજમે યુક્તે (સતિ) અમૃજા મુષ્કવિવર્દનમ્ (સ્યાન્). ૧૭

અર્થ:—શુક સહિત મંગળ આઠમાસ્થાનમાં રહેલો હોય તો અંકવૃદ્ધિ અર્થાત્ વધરાવળ થાય છે. તથા શુક મંગળની રાશિમાં મંગળથી યુક્ત હોય તો પૃથ્વીથી ઉત્પન્ન અર્થાત્ માંસવૃદ્ધિથી વધરાવળ થાય છે. ૧૭

ષટ્નપુંસકયોગા:

સમાસમર્ક્ષગૌ યદા ક્ષપાકરપ્રભાકરૌ

પ્રપશ્યતો મિથસ્તદા નપુંસકો નરો ભવેત્ ॥

તયોઃ સુતાવપિ ધ્રુવં યદોજગો ઘરાસુતઃ

સમર્ક્ષગં દિવાકરં વિલોકયેન્નપુંસકઃ ॥૧૮॥

અન્વય:—યદા ક્ષપાકરપ્રભાકરૌ સમાસમર્ક્ષગૌ મિથઃ પ્રપશ્યતઃ તદા નરઃ નપુંસકઃ ભવેત્. તયોઃ સુતાૌ અપિ (સમાસમર્ક્ષગૌ મિથઃ પ્રપશ્યતઃ તદા નરઃ નપુંસકઃ ભવેત્). યદા ઘરાસુતઃ ઓજગઃ દિવાકરમ્ સમર્ક્ષગમ્ (મિથઃ) વિલોકયેત્ (તદા) ધ્રુવમ્ (નરઃ) નપુંસકઃ (ભવેત્). ૧૮

અર્થ:—ત્યારે ચંદ્રમા અને સૂર્ય સમરાશિમાં અને વિષમરાશિમાં રહીને એક ખીલને લેતા હોય ત્યારે તે પુરૂષ નપુંસક થાય છે. બુધ અને શનિ સમરાશિમાં અને વિષમરાશિમાં રહીને એક ખીલને લેતા હોય ત્યારે તે પુરૂષ નપુંસક થાય છે. ત્યારે મંગળ વિષમરાશિમાં હોય અને સૂર્ય સમરાશિમાં રહીને એક ખીલને લેતા હોય તે પુરૂષ નિશ્ચય નપુંસક થાય છે. ૧૮

યદોજગૌ કુજેક્ષિતૌ વિલગ્નરાત્રિપાવપિ

ક્ષપેશચન્દ્રજૌ સમાસમર્ક્ષગૌ કુજેક્ષિતૌ ॥

અથેન્દુલગ્નમાર્ગવાઃ પુમર્ક્ષમાગગામિન-

સ્તદા નપુંસકો નરઃ પ્રકીર્તિતઃ પુરાતનૈઃ ॥૧૯॥

અન્વય:—યદા ઓજગી વિલગ્નરાત્રિપો (સમરાશિગેન) કુજે-
ક્ષિતો (ચેત્). ક્ષપેશચન્દ્રજો સમાસમર્ધગો કુજેક્ષિતો (ચેત્).
અથ કન્દુલગ્નમાર્ગવા: પુમર્ધભાગગામિન: (ચેત્) તદા નર: નપુંસક:
પુગતનૈ: પ્રકીર્તિત: ૧૯

અર્થ:—જ્યારે વિષમરાશિમાં રહેલા લગ્ન અને ચંદ્રમાને
સમરાશિમાં રહેલો મંગળ જોતો હોય તો નપુંસક થાય છે.
ચંદ્રમા અને બુધ સમરાશિ અને વિષમરાશિમાં રહેલા હોય
અને તેમને મંગળ જોતો હોય તો નપુંસક થાય છે. તથા ચંદ્રમા,
લગ્ન અને શુક પુરુષગ્રહની રાશિમાં અથવા નવમાંશમાં હોય તો
તે પુરુષ નપુંસક થાય છે, આ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યોએ કહ્યું છે. ૧૯

નિર્વીજયોગ:

કન્યારાશિગતે લગ્ને બુધમન્દવિલોકિતે ॥

શનિક્ષેત્રગતે શુક્રે નિર્વીજ: પુરુષો ભવેત્ ॥૨૦॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञविरचिते

भावप्रकाशे योगाध्याय: षष्ठ: ॥६॥

અન્વય:—કન્યારાશિગતે લગ્ને બુધમન્દવિલોકિતે શુક્ર શનિ-
ક્ષેત્રગતે (સતિ) પુરુષ: નિર્વીજ: ભવેત્. ૨૦

અર્થ:—કન્યારાશિનું લગ્ન હોય અને તેને બુધ અને
શનિ જોતા હોય તથા શુક્ર શનિની રાશિમાં રહેલો હોય તો
તે પુરુષ નપુંસક થાય છે. ૨૦

इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वर्ति अमदावादनवासि भट्टोपाह्व माणेक-

लालतनुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावन-

शर्मणा प्रणीतायां भावप्रकाशस्य सान्ध्य

गुर्जरटीकायां योगाध्याय: षष्ठ: ॥६॥

શ્રીમતકાધ્યાય ૭ મો.

ઘવેષુ પરિવક્તવ્યં નારીણામક્ષમં ફલમ્ ॥

યત્તદેવ વિશેષેણ ક્ષમં તાસ્વપિ ધીમતા ॥૧॥

અન્વય:—નારીણામ્ યત્ ફલમ્ અક્ષમમ્ (સ્યાત્) તત્ (તાસામ્) ઘવેષુ પરિવક્તવ્યમ્. તાસુ અપિ (યત્) વિશેષેણ ક્ષમમ્ (સ્યાત્) તત્ એવ ધીમતા પરિવક્તવ્યમ્. ૧

અર્થ:—શ્રીઓને જે ક્ષણ ઘટતું ન આવે તે ક્ષણ તેઓનાં સ્વામીને વિષે કહેવું. અને શ્રીઓમાં પણ જે ક્ષણ વિશેષ પ્રકારથી ઘટતું હોય તેજ ક્ષણ બુદ્ધિમાન પંડિતોએ કહેવું. ૧

પ્રસવઃ પञ્ચમે નાર્યાઃ શરીરં લગ્નચન્દ્રયોઃ ॥

સૌભાગ્યં સસમસ્થાને વૈધવ્યં ચાષ્ટમાલયે ॥૨॥

અન્વય:—નાર્યાઃ પञ્ચમે પ્રસવઃ, લગ્નચન્દ્રયોઃ શરીરમ્, સસમસ્થાને સૌભાગ્યમ્, ચ અષ્ટમાલયે વૈધવ્યમ્ (પરિવક્તવ્યમ્). ૨

અર્થ:—શ્રીઓના જન્મકાળને વિષે પાંચમાસ્થાનથી પુત્રના સુખાસુખનો, લગ્ન અને ચંદ્રમાથી શરીરના સુખાસુખનો, સાતમાસ્થાનથી સૌભાગ્યનો તથા આઠમાસ્થાનથી વૈધવ્યનો વિચાર કહેવો જોઈએ. ૨

સુભગાયોગઃ

ભવન્તિ મદમન્દિરે સુરગુરુજગુક્રા વલૈ-

ર્યુતાઃ સુકુલસુન્દરી પરમસુન્દરીભિર્વૃતા ॥

અનન્નરતિવર્દિની સુખતરક્ષિણી કામિની

સદા પતિવિલાસિની મધુરભાષિણી સા ભવેત્ ॥૩॥

અન્વય:—મદમન્દિરે વલ્લે: યુતા: સુરગુરુદ્વયુકા: ભવન્તિ (નાદિ)સુકુલ્લમુન્દરી, પદ્મમુન્દરીમિ: વૃતા, અનહ્વરતિવર્દિની, સુન્ન-
તગ્નિની. સદા પતિવિલાસિની, મધુરભાષિણી સા કામિની ભવેત્. ૩

અર્થ:—સીંગોના આતમાસ્થાનને વિષે બળવાન થઈને
ગુરુ, બુદ્ધ અને ગુરુ રહેલા હોય તો ઉત્તમ કુળમાં ઉત્પન્ન
ચયે પ્રી, શ્રેષ્ઠ બુદ્ધ સીંગોથી વીંટાયેલી, કામક્રિડા પ્રસંગે પ્રીતિનો
વધાને કરનારી, નાના પ્રકારના સુખોથી યુક્ત, સર્વદા પતિ
સાથે નાના પ્રકારના વિલાસ કરનારી અને મધુર ભાષણ કર-
નારી તે સી થાય છે. ૩

દુર્ભગાયોગ:

एकेन पापविहगेन मदस्थितेन

प्रायः परेण रमन्ते निभृतं मृगाक्षी ॥

पापद्वयेन तस्मा मदविह्वलाङ्गी

पापत्रयेण कुलटा विपटा प्रमत्ता ॥४॥

અન્વય:—મદસ્થિતેન એકેન પાપવિહગેન મૃગાક્ષી પ્રાયઃ નિભૃ-
ત્તમ પરેણ રમન્તે. (મદસ્થિતેન) પાપદ્વયેન તરસા મદવિહ્વાલાંગી
(સ્મૃતિ પરેણ રમન્તે). (મદસ્થિતેન) પાપત્રયેણ પ્રમત્તા વિપટા કુલટા
(ભવતિ). ૪

અર્થ:—આતમાસ્થાનમાં એક પાપગ્રહ હોય તો મૃગ
સમાન નેત્રવાળી સી થશે ભાગે અત્યંત પરપુરુષ સાથે રમણ
કરનારી થાય છે. આતમાસ્થાનમાં બે પાપગ્રહો હોય તો જલ-
દીથી કામદેવથી વિબુદ્ધ શરીરવાળી પરપુરુષ સાથે રમણ કર-
નારી થાય છે તથા આતમાસ્થાનમાં ત્રણ પાપગ્રહો હોય તો
મદોન્મત્ત, વિપરીત આચરણવાળી અને કુળમર્યાદાને ઉલંઘન
કરનારી દુરાચારિણી થાય છે. ૪

અશુભયોગઃ

વૈધવ્યં લભતે ચાલા મઙ્ગલે મદને દ્રુતમ્ ॥

પતિત્યક્તાઽનપત્યા ચ રવૌ મદનગે વલાન્ ॥૬॥

અન્વયઃ—મદને મઙ્ગલે (સતિ) ચાલા દ્રુતમ્ વૈધવ્યમ્ લભતે
ચ રવૌ મદનગે (સતિ) વલાન્ પ્રતિત્યક્તા (વા) અનપત્યા (ભવતિ).

અર્થઃ—સાતમાસ્થાનમાં મંગળ રહેલો હોય તો તે શ્રી
જલદીથી વિધવા થાય છે. અને સૂર્ય સાતમાસ્થાનમાં રહેલો હોય
તો બળાત્કારથી પતિથી તળયેલી અથવા સંતાનથી રહિત થાય છે.

નારી વિલમ્બતો મન્દે સસમે સઘવા ભવેત્ ॥

રાહુણા કેતુના વાપિ ત્રિપુત્રા દુર્ભગા સદા ॥૬॥

અન્વયઃ—સસમે મન્દે (સતિ) નારી વિલમ્બતઃ સઘવા ભવેત્.
(સસમે) રાહુણા વા કેતુના અપિ સદા ત્રિપુત્રા દુર્ભગા (ભવેત્).

અર્થઃ—સાતમાસ્થાનમાં શનિ રહેલો હોય તો શ્રી વિલં-
બથી પતિવાળી થાય છે. તથા સાતમાસ્થાનમાં રાહુ અથવા
કેતુ રહેલો હોય તો પુત્રથી રહિત અને દુર્ભાગિણી થાય છે. ૬

શોકાકુલાયોગઃ

મન્દાગુમઙ્ગલદિવાકરચન્દ્રયુક્તં

કામાલયં વિમલપદ્મદશોઽવલાયાઃ ॥

સઘ્યઃ પ્રકમ્પહૃદયાઃ પરિમાર્જયન્તિ

વાલાવિલોચનમલ્લાનિ નિજાશ્ચલેન ॥૭॥

અન્વયઃ—(ચત્વાઃ) વિમલપદ્મદશઃ અવલાયાઃ કામાલયમ્
મન્દાગુમઙ્ગલદિવાકરચન્દ્રયુક્તમ્ (ચિત્ તદા) અવલાયાઃ વિલોચન-
મલ્લાનિ પ્રકમ્પહૃદયાઃ વાલાઃ સઘ્યઃ નિજાશ્ચલેન પરિમાર્જયન્તિ.

અન્વય:—યસ્યા: જનુ: લગ્ને હિમકરયુતે, કુલીરે વાસવગુરો, પાતાલે અસુરપતિગુરો, માનભવને ઘરાજે (સતિ) ઇયમ્ વાલા સદા ચન્નચામીકરનિકરમુક્તા પરિવૃતા નિયતમ્ અવનીભર્તુઃ અવલા (ભવતિ). ૧

અર્થ:—જે સ્ત્રીના જન્મકાળના લગ્નને વિષે ચંદ્રમા હોય, કર્કરાશિને વિષે શુક્ર હોય, ચોથાસ્થાનને વિષે શુક્ર હોય તથા દશમાસ્થાનને વિષે મંગળ હોય તો આ સ્ત્રી નિરંતર ચળકતા સુવર્ણના ઘરેણાં તથા મોતીઓના હારોથી યુક્ત પૃથ્વીપતિ રાબની સ્ત્રી થાય છે. ૬

મેષાદિલગ્નજાતફલમ્

ક્રોધાક્તુલા નિષ્કુરવાગપીયં

ભવેદ્વિરક્તા સ્વજનેઽજજાતા ॥

વૃષાઙ્ગજા સર્વકલાસુદક્ષા

સત્યાન્વિતા સા પતિવલ્લભા સ્યાત્ ॥૧૦॥

અન્વય:—અજજાતા ઇયમ્ ક્રોધાક્તુલા, નિષ્કુરવાક્, સ્વજને વિરક્તા ભવેત્. વૃષાઙ્ગજા સા સર્વકલાસુદક્ષા, સત્યાન્વિતા, પતિ-વલ્લભા સ્યાત્. ૧૦

અર્થ:—મેષ લગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી ક્રોધવાળી, કઠોર વચન બોલનારી તથા પોતાના માણસોથી તનયેલી હોય છે. વૃષભ લગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી સર્વ પ્રકારની કળામાં હુશિયાર, સત્ય વચન બોલનારી તથા પતિને પ્રિય હોય છે. ૧૦

કામપ્રસક્તા ગુણવર્જિતા ચ

કફાક્તુલા યુગ્મભવાઙ્ગના સ્યાત્ ॥

કુલીરજા શીલયુતા ગુણજ્ઞા

પ્રજાવતી સર્વસુઘ્નૈઃ સમેતા ॥૧૧॥

અન્વયઃ—યુગ્મભવા અઢ્ઢના કામપ્રસક્તા, ગુણવર્જિતા ચ કષ્ટા-
કુલ્યા સ્યાત્. કુલીરજા શીલયુતા, ગુણજ્ઞા, પ્રજાવતી, સર્વસુઘ્નૈઃ
સમેતા (સ્યાત્). ૧૧

અર્થઃ મિથુનલગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી કામદેવથી આશક્ત,
ગુણથી રહિત તથા કષ્ટથી વ્યાકુળ હોય છે. કર્કલગ્નમાં ઉત્પન્ન
થયેલી સ્ત્રી આચરણવાળી, ગુણને બાણુનારી, પ્રભવાળી તથા
સર્વ પ્રકારના સુખોથી યુક્ત હોય છે. ૧૧

સિંહોદ્ભવા રોગપરીતગાત્રા

કલિપ્રિયા તીક્ષ્ણતરા સુવેપા ॥

કન્યાઙ્ગજા ચારુગુણૈરુપેતા

મહોદયાઃનેકસુઘ્નૈઃ સમેતા ॥૧૨॥

અન્વયઃ—સિંહોદ્ભવા રોગપરીતગાત્રા, કલિપ્રિયા, તીક્ષ્ણતરા,
સુવેપા સ્યાત્. કન્યાઙ્ગજા ચારુગુણૈઃ ઉપેતા, મહોદયા, અનેકસુઘ્નૈઃ
સમેતા (સ્યાત્). ૧૨

અર્થઃ—સિંહલગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી રોગથી યુક્ત
શરીરવાળી, ક્લેશ કરવામાં પ્રિય, તીક્ષ્ણ સ્વભાવવાળી તથા
સુંદર વેશવાળી હોય છે. કન્યા લગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી
સુંદર ગુણોથી યુક્ત, મહાત્મ ઉદયવાળી તથા નાના પ્રકારના
સુખોથી યુક્ત હોય છે. ૧૨

તુલાઙ્ગજા સ્ત્રી વિનયેનહીના

ગદાતુરા કાન્તિકલાવિહીના ॥

અલિપ્રસૂતાઽમલપદ્મનેત્રા

પતિવ્રતા સત્યરતા સુશીલા ॥૧૩॥

અન્વય:-તુલાદ્ગજા સ્ત્રી વિનયેનહીના, ગદાતુરા, કાન્તિકલા-
વિહીના (સ્યાત્). અલિપ્રસૂતા અમલપદ્મનેત્રા, પતિવ્રતા, સત્યરતા,
સુશીલા સ્યાત્. ૧૩

અર્થ:-તુળાલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી વિનયથી રહિત,
રોમથી વ્યાકુળ, તથા કાન્તિ અને કળાથી રહિત હોય છે.
વૃશ્ચિકલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી નિર્મળ કમળસરખા નેત્રવાળી,
પતિવ્રતા, સત્યમાં પ્રીતિવાળી તથા શ્રેષ્ઠ આચરણવાળી હોય છે.

ચાપોદ્ભવા તીક્ષ્ણતરાઽતિગર્વા

કલિપ્રિયા સ્વામિસુખેન હીના ॥

મૃગપ્રસૂતા સુભગા ગુણજ્ઞા

તીર્થાનુરક્તા પ્રથિતા સુકેશા ॥૧૪॥

અન્વય:-ચાપોદ્ભવા તીક્ષ્ણતરા, અતિગર્વા, કલિપ્રિયા, સ્વામિ-
સુખેનહીના સ્યાત્. મૃગપ્રસૂતા સુભગા, ગુણજ્ઞા, તીર્થાનુરક્તા,
પ્રથિતા, સુકેશા (સ્યાત્). ૧૪

અર્થ:-ધનલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી તીખા સ્વભાવવાળી,
અત્યંત અહંકારવાળી, ક્લેશ કરવામાં પ્રીતિવાળી, તથા સ્વામીના
મુખથી રહિત હોય છે. મકરલક્ષમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી શ્રેષ્ઠ
ભાગ્યવાળી, ગુણોથી યુક્ત, તીર્થયાત્રામાં પ્રીતિવાળી, પ્રખ્યાત
તથા મુંદર વાળોથી યુક્ત હોય છે. ૧૪

કુંભપ્રસૂતા પતિવલ્લભેયં

ગુણાર્થયુક્તા નિજવન્ધુમાન્યા ॥

મીનાક્ષજા વાન્ધવમૃત્યૂજ્યા

પતિપ્રિયા ચારુગુણરૂપેતા ॥૧૫॥

અન્યયઃ—કુંભપ્રસૂતા ઇયમ્ પતિવહ્નિભા, ગુણાર્થયુક્તા, નિજ-
નન્ધુમાન્યા (સ્યાત્). મીનાક્ષજા વાન્ધવમૃત્યૂજ્યા, પતિપ્રિયા,
ચારુગુણેઃ ઉપેતા (સ્યાત્). ૧૫

અર્થઃ—કુંભલગ્નમાં ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી પતિને ખ્યારી, ગુણ
અને ધનથી યુક્તા, તથા પોતાના બંધુવર્ગથી માનનીય હોય
છે. મીનાક્ષજા ઉત્પન્ન થયેલી સ્ત્રી બાંધવ અને નોકરવર્ગથી
પૂજનીય, પતિને ખ્યારી, તથા સુંદર ગુણોથી યુક્ત હોય છે. ૧૫

અન્યદુષ્કર્મયોગઃ

મિથો વીક્ષિતૌ શુક્રમન્દૌ ભવેતાં

મિથો ભાગૈશ્ચ શુક્રમેક્લે ઘટાંશે ॥

સ્વકન્દર્પશાન્તિં કરોતીહ નારી

નરાચારઘૃક્ષામિનીભિઃ સદૈવ ॥૧૬॥

અન્યયઃ—શુક્રમન્દૌ મિથઃ વીક્ષિતૌ (ચ) મિથઃ ભાગૈશ્ચ ભવે-
તામ. શુક્રમેક્લે ઘટાંશે (તદા) इह નારી નરાચારઘૃક્ષામિનીભિઃ
સદૈવ સ્વકન્દર્પશાન્તિમ્ કરોતિ. ૧૬

અર્થઃ—જે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે શુક્ર અને શનિ પરસ્પર
ઝોટખીબ્દને બેતા હોય અને પરસ્પર ઝોટખીબ્દના નવમાંશમાં
રહેલા હોય. અથવા શુક્રની રાશિ (વૃષભ-તુલા) લગ્નમાં હોય
અને કુંભરાશિનો નવમાંશ હોય તો આ સ્ત્રી પુરુષરૂપ ધારણ
કરનારી સ્ત્રીથી નિરંતર પોતાના કામદેવની શાન્તિ કરે છે. ૧૬

પુંશ્વલીયોગ:

પરસ્પરાંશોપગતૌ ભવેતાં માહેયશુક્રૌ જનનેઽજ્ઞનાયાઃ ॥

પરેણ નિત્યં રમતે નિતાન્તં કામાકુલા સૈવ વિલોલનેત્રા ॥

અન્વય:—(યસ્યા:) અજ્ઞનાયાઃ જનને માહેયશુક્રૌ પરસ્પરાં-
શોપગતૌ ભવેતામ્ (તદા) વિલોલનેત્રા સૈવ કામાકુલા નિતાન્તમ્
પરેણ નિત્યમ્ રમતે. ૧૭

અર્થ:— જે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે મંગળ અને શુક્ર
પરસ્પર એકબીજાના નવમાંશમાં રહેલા હોય અર્થાત્ મંગળના
નવમાંશમાં શુક્ર હોય અને શુક્રના નવમાંશમાં મંગળ હોય
ત્યારે ચંચળ નેત્રવાળી તે સ્ત્રી પોતે જ કામદેવથી વ્યાકુળ થઈને
અત્યંત પરપુરૂષ સાથે નિત્ય રમણુ કરે છે. ૧૭

પ્રત્યાજ્ઞાવ્યભિચારિણીયોગ:

શુક્રવક્ત્રજનીકરા મદે કામિની પતિનિદેશતઃ સદા ॥

લમ્પટેન નિરતા સુલક્ષણા ચન્નલા વિક્ષપદ્મજેક્ષણા ॥

અન્વય:—શુક્રવક્ત્રજનીકરા: મદે (સ્થિતા: તદા) સુલક્ષણા,
ચન્નલા, વિક્ષપદ્મજેક્ષણા, કામિની પતિનિદેશતઃ સદા લમ્પટેન
નિરતા (સ્યાત્). ૧૮

અર્થ:— જે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે શુક્ર, મંગળ અને
ચંદ્રમા સાતમાસ્થાનમાં રહેલા હોય તો મુંદર લક્ષણવાળી,
ચંચળ મનવાળી, પ્રપુલ્ક કમળ ધરાધર નેત્રવાળી સ્ત્રી પતિની
આજ્ઞાથી નિરંતર વ્યભિચારી પુરૂષ સાથે ક્રિડા કરે છે. ૧૮

માત્રાસહવ્યભિચારિણીયોગ:

મન્દભૌમભવને ક્ષપાકરે લગ્નગે ભૃગુસુતેન સંયુતે ॥

વીક્ષિતે સ્વલક્ષણે ચન્નલા માતૃભિઃસહ પરેણ મોદતે ॥

अन्वयः—मन्दबौधमयने भृगुमुनेन संयुते क्षपाकरे मन्दमणेन
नीक्षिते लग्नगे (मति) चञ्चला मानुमिःसह परेण मोदने. ११.

अर्थः—ते श्रीना नन्ददायने विषे शनि अने भंगणी
/ मदन, इष, मेघ, वृश्चिक) राशिमां शुक्रा श्री युक्त चंद्रमा पाप-
ग्रस्ता श्री लग्नमां देवा ने भंगण भनवाणी ने श्री पानाती
माना मदिन भीत शुक्रा नी आथे रतिविद्वार डरे छे. १६

योनिमृजादिनायोगः

चन्द्रवताकमुनेन चिन्तोकिने

कुजलवे यदि मन्मथमन्दिरे ॥

शशिमुखी निजयोनिमृजादिना

परकुलं कुलटा व्रजति क्षणान् ॥२०॥

अन्वयः—यदि मन्मथमन्दिरे कुजलवे चन्द्रवता अकमुनेन
चिन्तोकिने (मति) शशिमुखी निजयोनिमृजादिना कुलटा परकुलम्
क्षणान् व्रजति. २०

अर्थः—ते आनमाद्वानमां भंगणने नवभांश देवा अने
नेने भंगवा शनि देवने देवा ने चंद्रनी भराभर भुभवाणी
ने श्री योनिमृजा श्री भीति अर्धने दुषभयोदाने डिल्लन डरीने
भीत दुषमां नय छे. २०

विधवायोगः

पानाले मदने लग्ने व्यये निधनमन्दिरे ॥

मङ्गले विधवानार्गं मुख्योरोक्षणं चिना ॥२१॥

अन्वयः—पानाले मदने लग्ने व्यये निधनमन्दिरे मङ्गले (मति)
मुख्योरोक्षणम् चिना नार्गं विधवा (भवेत्). २१

અર્થ:—શ્રીઓના જન્મકાળને વિષે ચોથા, સાતમા, પહેલા, બારમા અથવા આઠમાસ્થાનમાં મંગળ રહેલો હોય અને શુક્રથી યુક્ત અથવા દૃષ્ટ ન હોય તો તે શ્રી વિધવા થાય છે. ૨૧

સત્તમસ્થરાશિનવાંશફલમ્.

મન્દાંશે મન્દરાશૌ ભવતિ જડમતિશ્ચાપિ વૃદ્ધઃ કુજાંશે સ્ત્રીલોલઃ ક્રોધપૂર્ણઃ પ્રથમસુરગુરોરંશકેઽતીવકાન્તઃ ॥
સૌમ્યાંશે સૌમ્યરાશૌ સકલબુધગુરુઃ કાવ્યવિદ્યાનવદ્ય—
અન્દ્રાંશે કામલીલાનિપુણ ઉત ગુરોર્યજ્ઞકૃત્તત્પતિઃ સ્યાત્ ॥

અન્વય:—મન્દાંશે મન્દરાશૌ ભવતિ તત્પતિઃ જડમતિઃ ચ વૃદ્ધઃ અપિ (સ્યાત્), કુજાંશે (સતિ) સ્ત્રીલોલઃ ક્રોધપૂર્ણઃ (સ્યાત્), પ્રથમસુરગુરોઃ અંશકે (સતિ) અતીવકાન્તઃ (સ્યાત્), સૌમ્યાંશે સૌમ્યરાશૌ (ભવતિ) સકલબુધગુરુઃ કાવ્યવિદ્યાનવદ્યઃ (સ્યાત્), અન્દ્રાંશે (સતિ) કામલીલાનિપુણઃ (સ્યાત્), ગુરોઃ (અંશે સતિ) (તત્પતિઃ) યજ્ઞકૃત્ સ્યાત્. ૨૨

અર્થ:—શ્રીના જન્મ વખતે સાતમાસ્થાનમાં શનિનો નવમાંશ અથવા શનિની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી જડબુદ્ધિવાળો અને વૃદ્ધ હોય છે, મંગળનો નવમાંશ અથવા મંગળની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી શ્રીઓ ઉપર અત્યંત પ્રીતિરાખનાર અને ક્રોધી હોય છે, શુક્રનો નવમાંશ અથવા શુક્રની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી અત્યંત સ્વરૂપવાળો હોય છે, બુધનો નવમાંશ અથવા બુધની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી સર્વ વિદ્વાનોનો શુર અને કાવ્યવિદ્યામાં ચતુર હોય છે, ચંદ્રનો નવમાંશ અથવા ચંદ્રની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી કામક્રીડામાં નિપુણ હોય છે, શુરનો નવમાંશ અથવા શુરની રાશિ હોય તો તેનો સ્વામી યજ્ઞ કરનાર હોય છે. ૨૨

સિંહે માહમિકો લગ્ને સસમે વા તદંશકે ॥

નતભ્રુવાં વસિષ્ઠાઘૈઃ ફલં રાશ્યંશજં સ્મૃતમ્ ॥૨૩॥

અન્યયઃ—સસમે લગ્ને સિંહે તદંશકે (સતિ) તત્પતિઃ સાહસિકઃ (સ્યાત્) ણ્વમ્ વસિષ્ઠાઘૈઃ નતભ્રુવામ્ રાશ્યંશજં ફલમ્ સ્મૃતમ્. ૨૩

અર્થઃ—સાતમાસ્થાનમાં સિંહનો નવમાંશ અથવા સિંહ-રાશિ હોય તો તે સ્ત્રીનો સ્વામી અત્યંત સાહસકર્મ કરનારો હોય છે. આ પ્રમાણે વસિષ્ઠાદિ ઋષિઓએ સ્ત્રીઓનાં સાતમાસ્થાનમાં રહેલી રાશિ અને નવમાંશથી ઉત્પન્ન થયેલું સ્વામીનું મુખ કહ્યું છે.

વિધવાયોગઃ

કૂરગ્રહેઽષ્ટમગતે સતિ મૃત્યુનાથો

યસ્યાંશગો ભવતિ તસ્ય દશાગમે સા ॥

વૈધવ્યમેતિ નિયતં યદિ વિત્તરાશૌ

સૌમ્યેષ્ટમે સ્વલક્ષ્મણે સ્વયમેવમૃત્યુમ્ ॥૨૪॥

અન્યયઃ—કૂરગ્રહે અષ્ટમગતે (સતિ) મૃત્યુનાથઃ યસ્ય અંશગઃ ભવતિ તસ્ય દશાગમે સા વૈધવ્યમ્ ભવતિ. યદિ વિત્તરાશૌ સૌમ્યે, અષ્ટમે સ્વલક્ષ્મણે (સતિ સા) સ્વયમ્ ણ્વ મૃત્યુમ્ (ભવતિ). ૨૪

અર્થઃ—પાપગ્રહ આઠમાસ્થાનમાં રહેલા હોય અને આઠમાસ્થાનનો સ્વામી જે રાશિના નવમાંશમાં હોય તેના સ્વામીની દશામાં સ્ત્રી અવશ્ય વિધવા થાય છે. પરંતુ જો ધનસ્થાનમાં શુભગ્રહ હોય અને આઠમાસ્થાનમાં પાપગ્રહ હોય તો તે સ્ત્રી પોતાના સ્વામીના પહેલા પોતેજ મૃત્યુ પામે છે. ૨૪

પુરુષવત્પ્રગલ્ભાયોગઃ

ચન્દ્રજશુક્રા યદિ નિર્બલાઃ સ્યુઃ

શેષા ચલાહ્યા રવિજઃ સમશ્ચ ॥

ઓજર્ક્ષલગ્નં ચલુ જન્મકાલે

તદૈવ નારી નરવત્પ્રગલ્ભા ॥૨૫॥

અન્વય:—(યદા) જન્મકાલે ચન્દ્રજ્ઞશુક્રાઃ યદિ નિર્વલાઃ સ્યુઃ, શેષાઃ વંલાદયાઃ (સ્યુઃ) ચ રવિજઃ સમઃ (સ્યાત) ઓજર્ક્ષલગ્નમ્ (ભવતિ) તદા ઇવ નારી નરવત્ પ્રગલ્ભા સ્યાત્. ૨૫

અર્થ:—ત્યારે જન્મકાળને વિષે ચંદ્ર, બુધ અને શુક્ર જો નિર્બળ હોય, સૂર્ય મંગળ અને ગુરૂ બળવાન હોય, શનિ મધ્યમ બળવાન હોય તથા વિષમરાશિનું લક્ષ હોય તો તે સ્ત્રી પુરૂષની બરાબર બોલનારી હોય છે. ૨૫

બ્રહ્મવાદિનીયોગઃ

પ્રાણિનો ગુરુકુજજ્ઞભાર્ગવા લગ્નમન્ત્ર સમરાશિગં તદા ॥

અર્થનીતિચતુરા પરા સતી બ્રહ્મવાદકુશલા કલાવતી ॥

અન્વય:—યદા ગુરુકુજજ્ઞભાર્ગવાઃ પ્રાણિનઃ ચ સમરાશિગમ્ લગ્નમમ્ તદા (સા સ્ત્રી) અર્થનીતિચતુરા, પરા સતી, બ્રહ્મવાદ-કુશલા, કલાવતી (ભવતિ) ૨૬

અર્થ:—ત્યારે ગુરૂ, મંગળ, બુધ અને શુક્ર બળવાન હોય અને સમરાશિનું લક્ષ હોય ત્યારે તે સ્ત્રી ધનના વ્યવહારમાં ચતુર, શ્રેષ્ઠ પતિવ્રતા, બ્રહ્મવાદમાં કુશળ તથા હુન્નરકળાને બહુનારી હોય છે. ૨૬

સ્ત્રીગુણાદિયોગઃ

યદા શુક્રે લગ્ને વિમલકિરણેનાપિ વિદ્યુના

યુતે નારી ભદ્રાકૃતિરમલભૂષાપરિવૃતા ॥

ગુણજ્ઞા ચન્દ્રજ્ઞૌ વહુવિધકલાઽતીવચતુરા

કવિજ્ઞૌ ધર્મજ્ઞા શશિકવિધુધારાજમંદિષી ॥૨૭॥

અન્વય:—યદા ન્યે ચિમ્બલકિરણેન ચિત્રુના અપિ યુતે શુક્રે (મ્વનિ) તદા નારી મદ્રાકૃતિઃ અમલધૂપાગ્નિચુના (મ્વનિ), ચન્દ્રો (મ્વનતઃ) તદા ગુણદા વદ્વિચ્છન્દા અર્તીચચનુગા (મ્વનિ), કવિશ્ચી (મ્વનતઃ તદા) અર્મણા (મ્વનિ). શશિકવિચુઘાઃ (મ્વનિ તદા) રાજપદ્મી (મ્વનિ). ૨૭

અર્થ:—જ્યારે સ્ત્રીના જન્મકાળને વિષે લગ્નસ્થાનમાં પૃષ્ઠે ચંદ્રમાર્ગી યુક્ત શુક્ર રહેલા ન્યારે તે સ્ત્રી શ્રેષ્ઠ આકૃતિવાળી, અને સ્વ-લ આભૂષણોથી યુક્ત હોય છે. ચંદ્ર અને બુધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તે સ્ત્રી ગુણોને લાભુનારી, નાના પ્રકારના હુલ્લને લાભુનારી અને અન્યેન અનુર હોય છે, શુક્ર અને બુધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તે સ્ત્રી ધર્મને લાભુનારી હોય છે તથા ચંદ્ર, શુક્ર, અને બુધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તે સ્ત્રી શક્તી સ્ત્રી હોય છે. ૨૭

સ્ત્રીણાંસામુદ્રિકલક્ષણાનિ.

પરુપલોમકુલાકુલચિગ્રહા

પૃથુકગા મુશ્વગાપિ ચ દન્તુગા ॥

ભવનિ શર્પપદા શ્વરકુન્તલા-

અનિયતસુક્ ગૃહિણી ન મુશ્વાવહા ॥૨૮॥

અન્વય:—(યા) પરુપલોમકુલાકુલચિગ્રહા, પૃથુકગા, મુશ્વગા અપિ ચ દન્તુગા, શર્પપદા, શ્વરકુન્તલા, અનિયતસુક્ મ્વનિ (સા) ગૃહિણી મુશ્વાવહા ન. ૨૮

અર્થ:—જે સ્ત્રીના શરીર ઉપર અધિક અને બરદુટ ફેવાટા હોય, મોટા હાથ હોય, અધિક બાલકાળી હોય, અને લાંબા અટલે સુખથી બદાર નીકળેલા હાંત હોય, સુપડાના જેવા

પગવાળી હોય તથા અનિયમિત લોજન કરનારી હોય તે સ્ત્રી પુરૂષને સુખ આપનારી હોતી નથી, ૨૮

લમ્બનાસા સ્વકાન્તાઽનુજં સર્વથા

કાન્તતાતં ચ લમ્બોદરી સુન્દરી ॥

દીર્ઘગુલ્ફા દ્રુતં હન્તિ કાન્તં યદા

ચેત્ત્રિભિર્લક્ષણૈર્લક્ષિતાઽનર્થકૃત્ ॥૨૯॥

અન્વય:—(યા)સુન્દરી લમ્બનાસા સ્વકાન્તાનુજમ્ સર્વથા હન્તિ, લમ્બોદરી કાન્તતાતમ્ (હન્તિ), દીર્ઘગુલ્ફા કાન્તમ્ દ્રુતમ્ (હન્તિ), યદા ત્રિભિઃ લક્ષણૈઃ લક્ષિતા ચેત્ (તદા સા) અનર્થકૃત્ (ભવતિ).૨૯

અર્થ:—જે સ્ત્રી લાંબા નાકવાળી હોય તે પોતાના દીયરનો નાશ કરે છે, લાંબા પેટવાળી હોય તે પોતાના સસરાનો નાશ કરે છે, મોટા ધુંટણવાળી હોય તે પોતાના પતિનો નાશ કરે છે. આ પ્રમાણેના જ્યારે ત્રણે લક્ષણોથી યુક્ત હોય ત્યારે તે સ્ત્રી અનર્થ કરનારી થાય છે. ૨૯

અલ્પનિતમ્વા યુવતી લઘુયોનિઃ સર્વથા કૃતિભિઃ ॥

લમ્બગલાઽપિ કૃતપ્ત્રી નો પરિણેયા કપોતપોતાક્ષી ॥૩૦॥

અન્વય:—(યા) યુવતી અલ્પનિતમ્વા, લઘુયોનિઃ, લમ્બગલાઽપિ કૃતપ્ત્રી અપિ (ચ) કપોતપોતાક્ષી (ભવતિ સા) કૃતિભિઃ સર્વથા નો પરિણેયા. ૩૦

અર્થ:—જે સ્ત્રી નાના નિતંબવાળી હોય, નાની યોનીવાળી હોય, લાંબા ગળાવાળી હોય, કરેલા ઉપકારને ભૂલી જનારી હોય, તથા કબૂતરના અચ્ચાના જેવા નેત્રવાળી હોય તો તે સ્ત્રી સર્વ પ્રકારથી કુશળ પુરૂષોએ પરણવી નહિ. ૩૦

અન્વયઃ—યદા લગ્ન ચિમલકિરણેન ચિધુના અપિ યુતે શુકે (સન્તિ) તદા નારી મદ્રાકૃતિઃ અમલભૂષાપરિવૃતા (ભવતિ), ચન્દ્રમૌ (ભવતઃ) તદા ગુણજ્ઞા ચતુર્ચિત્રકલ્યા અતીવચતુરા (ભવતિ), કચિજ્ઞો (ભવતઃ તદા) ધર્મજ્ઞા (ભવતિ), શક્તિકચિતુષ્ઠાઃ (ભવન્તિ તદા) રાજમહિષી (ભવતિ). ૨૭

અર્થઃ— જ્યારે સ્ત્રીના વચ્ચેનાકાળને વિષે લગ્નસ્થાનમાં પૂર્ણ ચંદ્રમાથી શુક્ત શુક રહેલો ત્યારે તે સ્ત્રી શ્રેષ્ઠ આદૃતિવાળી, અને સ્વન્ન આભૂષણોથી શુક્ત હોય છે. એટલે અને યુધ્ધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તો તે સ્ત્રી ગુણોને લાગુનારી, નાના પ્રકારના હુદ્દારને લાગુનારી અને અત્યંત ચતુર હોય છે, શુક અને યુધ્ધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તો તે સ્ત્રી ધર્મને લાગુનારી હોય છે તથા એટલે, શુક, અને યુધ્ધ લગ્નસ્થાનમાં રહેલા હોય તો તે સ્ત્રી રાજની સ્ત્રી હોય છે. ૨૭

સ્ત્રીणांसामुद्रिकलक्षणानि.

परुपलोमकुलाकुर्लाचग्रहा

पृथुकरा मुखगर्जपि च दन्तुरा ॥

भवति शूर्पपदा स्वरकुन्तला-

अनियतभुक् गृहिणी न मुख्रावहा ॥૨૮॥

અન્વયઃ—(યા) પરુપલોમકુલાકુલચિગ્રહા, પૃથુકરા, મુખગર્જા અપિ ચ દન્તુરા, શૂર્પપદા, સ્વરકુન્તલા, અનિયતભુક્ ભવતિ (સા) ગૃહિણી મુખ્રાવહા ન. ૨૮

અર્થઃ—જે સ્ત્રીના શરીર ઉપર અધિક અને ખરડટ રેવાટા હોય, ચોટા હાથ હોય, અધિક બોલકળી હોય, અને લાંબા એટલે સુખથી બહાર નીકળેલા હાંત હોય, મુપડાના જેવા

પગવાળી હોય તથા અનિયમિત લોજન કરનારી હોય તે સ્ત્રી
પુરુષને સુખ આપનારી હોતી નથી, ૨૮

લમ્બનાસા સ્વકાન્તાઽનુજં સર્વથા

કાન્તતાતં ચ લમ્બોદરી સુન્દરી ॥

દીર્ઘગુલ્ફા દ્રુતં હન્તિ કાન્તં યદા

ચેત્ત્રિભિર્લક્ષણૈર્લક્ષિતાઽનર્થકૃત્ ॥૨૯॥

અન્વયઃ—(યા)સુન્દરી લમ્બનાસા સ્વકાન્તાનુજમ્ સર્વથા હન્તિ,
લમ્બોદરી કાન્તતાતમ્ (હન્તિ), દીર્ઘગુલ્ફા કાન્તમ્ દ્રુતમ્ (હન્તિ),
યદા ત્રિભિઃ લક્ષણૈઃ લક્ષિતા ચેત્ (તદા સા) અનર્થકૃત્ (ભવતિ).૨૯

અર્થઃ—જે સ્ત્રી લાંબા નાકવાળી હોય તે પોતાના હીય-
રનો નાશ કરે છે, લાંબા પેટવાળી હોય તે પોતાના સ્તનરનો
નાશ કરે છે, મોટા ધુંટણવાળી હોય તે પોતાના પતિનો નાશ
કરે છે. આ પ્રમાણેના જ્યારે ત્રણે લક્ષણોથી યુક્ત હોય ત્યારે
તે સ્ત્રી અનર્થ કરનારી થાય છે. ૨૯

અલ્પનિતમ્વા યુવતી લઘુયોનિઃ સર્વથા કૃતિભિઃ ॥

લમ્બગલાઽપિ કૃતગ્ની નો પરિણેયા કપોતપોતાક્ષી ॥૩૦॥

અન્વયઃ—(યા) યુવતી અલ્પનિતમ્વા, લઘુયોનિઃ, લમ્બગલાઃ
કૃતગ્ની અપિ (ચ) કપોતપોતાક્ષી (ભવતિ સા) કૃતિભિઃ સર્વથા
નો પરિણેયા. ૩૦

અર્થઃ—જે સ્ત્રી નાના નિતંબવાળી હોય, નાની યોની-
વાળી હોય, લાંબા ગળાવાળી હોય, કરેલા ઉપકારને ભૂલી જનારી
હોય, તથા કબૂતરના અચ્ચાના જેવા નેત્રવાળી હોય તો તે સ્ત્રી
સર્વ પ્રકારથી કુશળ પુરુષોએ પરણવી નહિ. ૩૦

કૂમોંદરી દુઃસ્વકરી પુરન્ધી

કપોલકૃપા હસિતેપ્યભવ્યા ॥

ઘતાદશી તુઙ્ગકુલોદ્ભવાઽપિ

ત્યાજ્યાઽકૃતિઙ્ગૈરચલા હિ દૂરાત્ ॥૩૧॥

અન્વયઃ—(યા) પુરન્ધી કૂમોંદરી, દુઃસ્વકરી, હસિતે (સતિ) કપોલકૃપા, અભવ્યા, ઘતાદશી અચલા તુઙ્ગકુલોદ્ભવા અપિ આકૃતિઙ્ગૈઃ હિ દૂરાત્ ત્યાજ્યા. ૩૧

અર્થઃ—જે સ્ત્રી કાચળાના જેવા પેટવાળી હોય, દુઃખ કરનારી હોય, હસતી વળતે જેના ગાલમાં ખાડા પડતા હોય, દેખવામાં ભયંકર હોય, આ પ્રમાણેની સ્ત્રી ઉચ્ચકૃણને વિષે ઉત્પન્ન થયેલી હોય તોપણ આકૃતિને બાળુનારા પુરુષોએ તેને દૂરથીજ નિશ્ચય ત્યાગ કરવો. ૩૧

સંયાતિ તર્જનીમેકા તિર્યગ્રેચ્ચાયુષો મતા ॥

અઙ્ગુષ્ઠતર્જનીમધ્યે તિર્યગૈશ્વર્યસંજ્ઞિકા ॥૩૨॥

અન્વયઃ—(યા) એકા તિર્યક્ રેખા તર્જનીમ્ સંયાતિ (સા) આયુષઃ મતા. (યા) અઙ્ગુષ્ઠતર્જનીમધ્યે તિર્યક્ (રેખા) સા શૈશ્વર્ય સંજ્ઞિકા (મતા). ૩૨

અર્થઃ—જે એક તિરછી રેખા તર્જની આંગળી તરફ બાય છે તે આયુષ્યની રેખા માનેલી છે. તથા જે અંગુઠા અને તર્જની આંગળીના વચલા ભાગમાં તિરછી રેખા છે તે શૈશ્વર્યની રેખા માનેલી છે. ૩૨

ઘતયોરપિ પુષ્ટત્વે તયોરપિ ચ પુષ્ટતા ॥

અઙ્ગુષ્ઠમૂલે નારીણાં કન્યા રેખા કૃશા ભવેત્ ॥૩૩॥

અન્વય:—પુત્રો: અપિ પુષ્ટત્વે (સતિ) તયો: અપિ પુષ્ટતા (ભવેત્). નારીણામ્ અજ્ઞપ્રમૂલે (યા) કૃશા રેસ્યા (સા) કન્યા (રેસ્યા) ભવેત્. ૩૩

અર્થ:—આયુષ્યરેખા અને ઐશ્વર્યરેખા આ બન્ને રેખાઓ પુષ્ટ (ભરાવવાળી) હોય તો તે બન્નેનો વધારો કરે છે, શ્રીઓના અંગુઠાના મૂળમાં જે કૃશ (ઝીણી) રેખા છે તે કન્યારેખા છે. ૩૩

પુત્રરેસ્યા ભવેત્પુષ્ટા ક્ષીણા ચેન્મૃત્યુરેતયો: ॥

અપસવ્યે કરે સ્ત્રીણાં નરાણાં દક્ષિણે કરે ॥૩૪॥

અન્વય:—(તત્ર) પુષ્ટા (રેસ્યા) પુત્રરેસ્યા ભવેત્. ક્ષીણા ચેત્ (તદા) પુત્રો: મૃત્યુ: (ભવેત્). સ્ત્રીણામ્ અપસવ્યે કરે (ચ) નરાણામ્ દક્ષિણે કરે (વિચાર્યમ્). ૩૪

અર્થ:—શ્રીઓના અંગુઠાના મૂળમાં જે પુષ્ટરેખા હોય તો તે પુત્રરેખા હોય છે. કન્યારેખા અને પુત્રરેખા આ બન્ને રેખાઓ તૂટેલી હોય તો કન્યા અને પુત્રનો નાશ કરે છે. શ્રીઓના હાથમાં અને પુરૂષોના જમણા હાથમાં રેખાનો વિચાર કરવો. ૩૪

યુનક્તિ રેસ્યા યદિ પાણિમૂલા-

દૈશ્વર્યરેસ્યાશિખરેણસાર્દ્ધમ્ ॥

યા સાપિ તસ્યા: પિતૃવંશરેસ્યા

કરોતિ પુષ્ટા વહુવંશવૃદ્ધિમ્ ॥૩૫॥

અન્વય:—યદિ (યસ્યા:) પાણિમૂલાત્ (યા રેસ્યા) દૈશ્વર્યરેસ્યા-શિખરેણ સાર્દ્ધમ્ યુનક્તિ સાપિ પિતૃવંશરેસ્યા. તસ્યા: પુષ્ટા વહુ-વંશવૃદ્ધિમ્ કરોતિ. ૩૫

અર્થ:—જે જે સ્ત્રીના હાથના મૂળમાંથી નીકળેલી જે રેખા છે તે અંધર્યરેખાના અથવાગ સાથે જોડાયેલી હોય તો તે પિતૃરેખા જાણવી. અને જે તે પુષ્ટા (બરાવવાળી) હોય તો તે પિતાના વશની અન્યંત વૃદ્ધિ કરે છે. ૩૫

પાણિમૃત્યાદનામાન્તં યા ગતા મોર્ધ્વરેખિકા ॥

ગજ્યં દદાતિ પુણ્યાભ્યાર્જાચિતાનામિકાન્તરે ॥૩૬॥

અન્યય:—પાણિમૃત્યાન્ અનામાન્તમ્ યા (રેખા) ગતા સા ઊર્ધ્વ-રેખિકા ગજ્યમ્ દદાતિ. જોચિતાનામિકાન્તરે (યા રેખા સા) પુણ્યાભ્યા (રેખા મ્વનિ સાપિ ગજ્યમ્ દદાતિ). ૩૬

અર્થ:—હાથના મૂળથી અનામિકા યુધી જે રેખા ગયેલી છે તે ઊર્ધ્વરેખા રાજ્યને આપે છે. જીવિતરેખા અને અનામિકાના મધ્યમાં જે રેખા છે તે પુણ્યરેખા છે ને પાપ રાજ્યને આપે છે.

ગજધ્વજાદર્શમરોજમત્સ્ય-

શ્રીવૃક્ષવજ્રવ્યજનાતપત્રૈઃ ॥

શ્રીચન્દ્રમાલ્યાશ્વઘટાકુશાદ્રિ-

સ્તંભૈશ્ચ ગજ્યં કર્પાદસંસ્થૈઃ ॥૩૭॥

અન્યય:—ગજધ્વજાદર્શમરોજમત્સ્યશ્રીવૃક્ષવજ્રવ્યજનાતપત્રૈઃ શ્રીચન્દ્રમાલ્યાશ્વઘટાકુશાદ્રિસ્તંભૈઃ કર્પાદસંસ્થૈઃ ગજ્યમ્(દદાતિ).

અર્થ:—હાથી, ધ્વજ, દર્પણ, કમળ, મત્સ્ય, શ્રીવૃક્ષવજ્ર, વ્યજન, છત્ર, શ્રીવત્સ, માળા, અશ્વ, ઘટો, અંકુશ, પવન અને સ્તંભ આ પ્રમાણેના ચિન્હો સ્ત્રી અથવા પુરૂષના હાથ અથવા પગમાં હોય તો તે રાજ્યને આપે છે. ૩૭

યસ્યા અદ્વુષ્ઠમધ્યસ્થો યવો યદિ વિરાજતે ॥

યશસ્વિની સા વિજ્ઞેયા વિત્તાલક્ષ્મરમણિતા ॥૩૮॥

અન્વય:—યદિ યસ્યા: અદ્વુષ્ઠમધ્યસ્થ: યવ: વિરાજતે સા વિત્તાલક્ષ્મરમણિતા યશસ્વિની વિજ્ઞેયા. ૩૮.

અર્થ:—જે જે શ્રીના અંગુઠાના મધ્યમાં ચવનું ચિન્હ હોય તો તે શ્રી ધન અને આભૂષણોથી યુક્ત યશસ્વિની બનણી. ૩૮

આવર્તઃ કણ્ઠદેશે પ્રભવતિ કુલટા પૃષ્ઠભાગે પતિઘ્ની
યસ્યા:સા વારવામાસ્વપતિમપિ વલાદ્વન્તિ જારોપદેશાત્॥
સીમન્તે ભાલદેશે સપદિ મૃગદશો નાભિદેશે ચ સવ્યો
લોન્નામાવર્તકચ્ચેત્કૃતિન ઇહ યદા દૂરતસ્તાં ત્વજન્તિ॥૩૯॥

અન્વય:—યસ્યા: કણ્ઠદેશે લોન્નામ્ આવર્તઃ (ચેત્ તદા) સા કુલટા પ્રભવતિ. (યસ્યા:) પૃષ્ઠભાગે (લોન્નામ્ આવર્તઃ ચેત્ તદા સા) પતિઘ્ની વારવામા (ભવતિ) જારોપદેશાત્ સ્વપતિમ્ અપિ વલાદ્વન્તિ. યદા (યસ્યા:) મૃગદશઃ સીમન્તે ભાલદેશે ચ નાભિદેશે લોન્નામ્ સવ્યઃ આવર્તકઃ ચેત્ (તદા) ઇહ કૃતિનઃ સપદિ તામ્ દૂરતઃ ત્વજન્તિ. ૩૯

અર્થ:—જે શ્રીના કંઠપ્રદેશમાં ઇંવાટાનો ભમરો હોય તો તે શ્રી કુલટા થાય છે, જે શ્રીના પીઠના ભાગમાં ઇંવાટાનો ભમરો હોય તો તે શ્રી પતિને મારનારી વેશ્યા થાય છે અને તે શ્રી પોતાના ચારની આજ્ઞાથી પોતાના પતિને બળાટકારથી મારે છે. જ્યારે જે શ્રીના સીમંતના ભાગમાં, કપાળના ભાગમાં તથા નાભિના ભાગમાં જે દક્ષિણ તરફ ફરેલો ભમરો હોય તો બુદ્ધિમાન પુરુષો જલદીથી તે શ્રીનો હરથી ત્યાગ કરે છે. ૩૯

પુરા હરાર્ચનં નિલિમ્પનિમ્નગામૃતૈઃ પરં
 નિમજ્જનં મિતામિતાનિમદ્ભમે યયા કૃતમ્ ॥
 ધનં ધરામરે ઈપિતં પ્રતર્પિતં ગુરોઃ કુલં
 મદૈવ માઽત્ર કામિની અવેનૃપેન્દ્રભામિની ૪૦

इति श्रीगोमुनाथदेवजात्मज श्रीजीवनाथदेवजविर्चिते
 भावप्रकाशे श्रीजानकाध्यायः समप्तः ॥७॥

અન્યથા:—પુરા યયા નિલિમ્પનિમ્નગામૃતૈઃ પરમ્ હરાર્ચનમ્
 કૃતમ્, (યયા) મિતામિતાનિમદ્ભમે નિમજ્જનમ્ કૃતમ્, (યયા) ધરા-
 મરે ધનમ્ ઈપિતમ્, (યયા) ગુરોઃ કુલમ્ પ્રતર્પિતમ્ મા કામિની
 અત્ર મદા ઇવ નૃપેન્દ્રભામિની અવેન. ૪૦

આર્થ: - પૂર્વજન્મમાં જે સ્ત્રીએ દેવનદી એવી ગંગાજીના
 તટપાથી અત્યંત શિવપૂજન કરેલું હોય, જે સ્ત્રીએ ગંગા અને
 ચમુનાના નગરમાં સ્નાન કરેલું હોય, જે સ્ત્રીએ પ્રાદાગોળે
 ધનનું દાન આપેલું હોય તથા જે સ્ત્રીએ પોતાના ગુરૂના કૃપાને
 સેવાશ્રુત્યાદિથી તૃપ્ત કરેલું હોય તેજ સ્ત્રી આ સંસારમાં સર્વદા
 નિશ્ચય સારાનું સંબંધી સ્ત્રી (સાથી) થાય છે. ૪૦

इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वाणि अमदावादनिवासि भट्टोपाह्व माणिक-
 लालननुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दाचनशर्मेणा
 प्रणीतायां भावप्रकाशस्य मान्यव गुर्जरटीकायां
 श्रीजानकाध्यायः समप्तः ॥७॥

દશાક્ષણાધ્યાય ૮ મો.

શુભાશુભં દશાકાલે ગ્રહાણાં જાયતે ફલમ્ ॥

અતો ગ્રહદશા ગૌરીજાતકોક્તા નિરુપ્યતે ॥૧॥

અન્વય:—(જન્તો:) ગ્રહાણામ શુભાશુભમ્ ફલમ્ દશાકાલે જાયતે, અતઃ ગૌરીજાતકોક્તા ગ્રહદશા નિરુપ્યતે. ૧

અર્થ:—પુરૂષોને ગ્રહોનું શુભાશુભ ફળ દશાના સમયે પ્રાપ્ત થાય છે, એટલા માટે ગૌરીજાતકમાં કહેલી ગ્રહદશા નિરૂપણ કરાય છે. ૧

વિંશોત્તરીયદશાભેદા:

દશા ચાન્તર્દશા તસ્માત્પ્રત્યન્તરદશા તતઃ ॥

વિદશા સૂક્ષ્મભુક્તિશ્ચ પञ્ચધા કીર્તિતા બુધૈઃ ॥૨॥

અન્વય:—દશા, અન્તર્દશા, તસ્માત્ પ્રત્યન્તરદશા, તતઃ વિદશા, ચ સૂક્ષ્મભુક્તિઃ (સવમ્) પञ્ચધા (દશાઃ) બુધૈઃ કીર્તિતા ૨

અર્થ:—મહાદશા, અંતર્દશા, તેનાથી પ્રત્યન્તર્દશા, ત્યાર-પછી વિદશા અને સૂક્ષ્મદશા આ પ્રમાણે પાંચ પ્રકારની દશાઓ પંક્તિમાં કહેલી છે. ૨

વિંશોત્તરીદશાગણનાક્રમ:

માનુચન્દ્રકુજરાહવઃ ક્રમાત્

જીવમન્દબુધકેતુમાર્ગવાઃ ॥

કૃત્તિકાદિત ઉદીરિતા ઇમે

શંસુના જાનિવતાં દશાધિપાઃ ॥૩॥

पुग हगर्चनं निलिम्पनिस्त्रगामृतैः परं
 निमज्जनं सितामिनानिमङ्गमे यथा कृतम् ॥
 धनं धगमरेऽपिनं प्रतपिनं गुणैः कुलं
 सदैव साञ्च कामिनी अवेष्टुपेन्द्रभामिनी ४०

इति श्रीशंभुनाथदेवजान्मज श्रीजीवनाथदेवजिविगिते
 भाष्यप्रकाशे श्रीजानकाध्यायः समप्तः ॥७॥

अन्वयः—पुग यथा निलिम्पनिस्त्रगामृतैः परम् हगर्चनम्
 कृतम्, (यथा) सितामिनानिमङ्गमे निमज्जनम् कृतम्, (यथा) धग-
 मरे धनम् अपिनम्, (यथा) गुणैः कुलम् प्रतपिनम् सा कामिनी
 अत्र सदा एव नृपेन्द्रभामिनी भवेत्. ४०

अर्थः—पृथगेत्येतां ते श्रीजे देवतरी जेयी जंगलान्ता
 वरगर्भी अन्येन शिवपूजन उद्देशु होय, ते श्रीजे जंगल अने
 यमुनाना जंगलमां रत्नान उद्देशु होय, ते श्रीजे आद्यपूजे
 धननु दान आपेक्षु होय तथा ते श्रीजे पानाना गुडना दुग्धने
 जेयामुश्रुपाडाज नृम उद्देशु होय तेन श्री आ संसारमां भवेदा
 तिश्चैव भद्रान राखती श्री (राखी) थाय छे. ४०

इति श्रीगुर्जरमण्डनान्धर्मानि श्रमदावाटनियामि भट्टापाह माजक-
 न्दानननुजनुपा देवद्वयप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावनशर्मणा
 प्रणीतायां भाष्यप्रकाशन्य मान्त्रय गुर्जरदीकायां
 श्रीजानकाध्यायः समप्तः ॥७॥

દશાંશાધ્યાય ૮ મો.

શુભાશુભં દશાકાલે ગ્રહાણાં જાયતે ફલમ્ ॥

અતો ગ્રહદશા ગૌરીજાતકોક્તા નિરૂપ્યતે ॥૧॥

અન્વય:—(જન્તો:) ગ્રહાણામ્ શુભાશુભમ્ ફલમ્ દશાકાલે જાયતે, અતઃ ગૌરીજાતકોક્તા ગ્રહદશા નિરૂપ્યતે. ૧

અર્થ:—પુરૂષોને ગ્રહોનું શુભાશુભ ફળ દશાના સમયે પ્રાપ્ત થાય છે, એટલા માટે ગૌરીજાતકમાં કહેલી ગ્રહદશા નિરૂપણ કરાય છે. ૧

વિંશોત્તરીયદશાભેદા:

દશા ચાન્તર્દશા તસ્માત્પ્રત્યન્તરદશા તતઃ ॥

વિદશા સૂક્ષ્મભુક્તિશ્ચ પञ્ચધા કીર્તિતા બુધૈઃ ॥૨॥

અન્વય:—દશા, અન્તર્દશા, તસ્માત્ પ્રત્યન્તરદશા, તતઃ વિદશા, ચ સૂક્ષ્મભુક્તિઃ (એવમ્) પञ્ચધા (દશાઃ) બુધૈઃ કીર્તિતા ૨

અર્થ:—મહાદશા, અન્તર્દશા, તેનાથી પ્રત્યન્તર્દશા, ત્યાર-પછી વિદશા અને સૂક્ષ્મદશા આ પ્રમાણે પાંચ પ્રકારની દશાઓ પંડિતોએ કહેલી છે. ૨

વિંશોત્તરીદશાગણનાક્રમ:

માનુચન્દ્રકુજરાહવઃ ક્રમાત્

જીવમન્દબુધકેતુમાર્ગવાઃ ॥

કૃત્તિકાદિત ઉદીરિતા ઇમે

શંભુના જનિવતાં દશાધિપાઃ ॥૩॥

દશામુક્તમોગ્યાનયનમ્

દશાપ્રમાણેન હતં મયાતં

મમોગનાડયા વિહતં ફલં યત્ ॥

અબ્દાદિકં મુક્તમુશન્તિ ધીરા

મોગ્યં દશાબ્દાન્તરિતં દશાયાઃ ॥૫॥

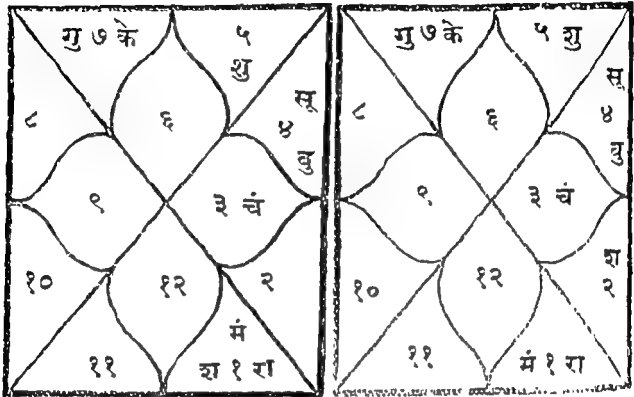
અન્વયઃ—મયાતમ્ દશાપ્રમાણેન હતમ્, મમોગનાડયા વિહતમ્ યત્ ફલમ્ (તત્) મુક્તમ્ અબ્દાદિકમ્ (સ્યાત્ તત્) દશાબ્દાન્તરિતમ્ ધીરાઃ દશાયાઃ મોગ્યમ્ ઉશન્તિ. ૫

અર્થઃ—પળાત્મક ભયાતને દશાના વર્ષપ્રમાણથી ગણી પળાત્મક ભલોગથી ભાગ આપવાથી જે ફળ આવે તે વર્ષાદિ ભુક્ત કહેવાય છે. આ ભુક્તના વર્ષાદિને દશાના વર્ષપ્રમાણમાંથી બાદ કરવાથી જે આવે તેને પંડિતો દશાનું ભોગ્ય કહે છે. ૫

॥શ્રીગણેશાય નમઃ॥ શ્રીમહાલક્ષ્મ્યે નમઃ॥ જયતિ સિન્ધુરવદનો દેવો યત્પાદપદ્મજ સ્મરણમ્ ॥ વાસરમણિરિવતમસાં રાશીત્રાશયતિ વિગ્નાનામ્ ॥ ૧ ॥ સ્વસ્તિશ્રી મદ્રૂપવિક્રમાર્કરાજ્યસમયાતીત સંવત્ ૧૯૬૭ કર્કાદિ સંવત્ ૧૯૬૮ વર્ષે શ્રીમદ્રૂપતી શાલિવાહન શકે ૧૮૩૩ પ્રવર્તમાને ॥ નર્મદાયાઃ ઉત્તર ભાગે ॥ રક્ષાક્ષિનામ સંવત્સરે ॥ ચામ્યાયનેમાસ્કરે ॥ વર્ષાઋતૌ ॥ શુભકારિક આપાઢમાસે કૃષ્ણપક્ષે ૧૨ ઘટિકાઃ ૭ પલ્લનિ ૯ પરં ૧૩ જન્મતિથૌ ॥ માનુવાસરે ॥ સૂગશીર્ષ ઘટિકાઃ ૩૩ પલ્લનિ ૩૬ જન્મનક્ષત્રે ॥ ધ્રુવ ઘટિકાઃ ૧૯ પલ્લનિ ૩૫ જન્મયોગે ॥ તાત્કાલિકે ગર કરણે ॥ મિથુન રાશિસ્થિતે ચન્દ્રે ॥ એવં પચ્ચાઙ્ગ શુદ્ધાવત્રદિને શ્રીમન્માર્તઞ્ડમણ્ડલોદયાદ્રુતઘટિકાઃ ૧૧ પલ્લનિ ૫૫ સમયે દૈવજ્ઞપ્રમાકર જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવનાત્મજકાન્તિલાલસ્ય જન્મસમયઃ ॥ સૂર્યઃ ૩૬।૨૩।૫૪ ચન્દ્રઃ ૨।૧।૨૯।૫૨ લગ્નમ્ ૫।૧૦।૩૪।૩૮ મયાત ૩૪।૧૫ મમોગ ૫૫।૫૬ પલાત્મક મયાત ૨૦૫૫ પલાત્મક મમોગ ૩૩૫૬.

જન્મલયમ્.

ભાવલયમ્.

ઉદાહરણ:—ઉદાહરણ માટે ઉપર લખેલા જન્મભાસ્કરમાં જન્મનક્ષત્ર મૃગશીર્ષ છે, તેથી કરીને ૫૪ ૧૭૬માં લખેલા વિંશોત્તરી મહાદશાના ક્રાંતિકમાં જ્નેતાં મગળની મહાદશામાં જન્મ થયો છે. તેના પળાત્મક ભયાત ૨૦૫૫ ને મગળની દશાપ્રમાણ વર્ષ ૭ થી ગણ્યા તો ૧૪૩૮૫ આવ્યા. તેને પળાત્મક ભભોગ ૩૩૫૬થી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૪ વર્ષ આવ્યા, શેષ ૬૬૧ને ૧૨થી ગણ્યા તો ૧૧૫૩૨ આવ્યા તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૩ માસ આવ્યા, શેષ ૧૪૬૪ને ૩૦થી ગણ્યા તો ૪૩૬૨૦ આવ્યા, તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૧૩ દિવસ આવ્યા, શેષ ૨૬૨ને ૬૦થી ગણ્યા તો ૧૭૫૨૦ આવ્યા, તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૫ ઘડીઓ આવી તથા તેની વધેલી શેષ ૭૪૦ને ૬૦થી ગણ્યા તો ૪૪૪૦૦ આવ્યા, તેને પળાત્મક ભભોગથી ભાગ લેવાથી લખ્ધિ ૧૩ પળો આવી. આ પ્રમાણે મગળની

દ્દશાનું ૪-૨-૧૩-૫-૧૭ વર્ષાદિ ભુક્ત આવ્યું. તેને મંગળની દશાપ્રમાણુ વર્ષ ૭ માંથી આદ કયું તો ૨-૮-૧૬-૫૪-૪૭ વર્ષાદિ ભોગ્ય આવ્યું. આ પ્રમાણે દશાનું ભુક્ત અને ભોગ્ય લાગ્યા પછી દશાના ભોગ્ય વર્ષાદિમાં જન્મના સંવત્ અને શકને વર્ષ માનીને ઉમેરવા તથા જન્મના રાશ્યાદિ સૂચને માસાદિ માનીને ઉમેરવાથી દશાનું ઉત્તિર્ણુ આવે છે. તેનું ઉદાહરણ નીચે છે તે વિચારી લેવું.

[illegible]

અન્તર્દશાધ્યાનયનમ.

દશા દશાહતા કાર્યા વિહતા પરમાયુષા ॥

અન્તર્દશા ભવેદેવં પ્રત્યન્તરદશાર્ગવ ચ ॥૬॥

અન્વયઃ—દશા દશાહતા કાર્યા, પરમાયુષા વિહતા (મર્તિ)
અન્તર્દશા ભવેત. ચ પચમ પ્રત્યન્તરદશા અર્પિ (ભવેત). ૬

અર્થઃ—જે ગ્રહની મહાદશામાં જે ગ્રહની અંતર્દશા કરવી
હોય તે તે મહાદશાવાળા ગ્રહના વર્ષોને અંતર્દશાવાળા ગ્રહોનાં
વર્ષોથી ગણી પરમાયુષ્ય વર્ષ ૧૨૦થી ભાગ લેવાથી અંતર્દશાઓ
આવે છે. આ પ્રમાણે પ્રત્યંતર્દશાઓ, વિદશાઓ અને સુકમ-
દશાઓ પણ આવે છે. ૬

ઉદાહરણઃ—શુક્રની મહાદશાના વર્ષ ૬ને અંતર્દશા શુક્રના વર્ષ ૬થી
ગણ્યા તે ૩૬ આવ્યા તેને ૧૨૦થી ભાગ લીધો તે ૩૬૫ ૦ રૂ.
આવ્યા, એ ૩૬ને ૧૨થી ગણ્યા તે ૪૩૨ આવ્યા, તેને ૧૨૦થી ભાગ
લેતાં ૩૬૫ ૩ માસ આવ્યા, અને એ ૩૬ને ૩૦થી ગણ્યા તે ૧૦૮૦
આવ્યા તેને ૧૨૦થી ભાગ લેતાં ૩૬૫ ૧૮ દિવસ આવ્યા, આ પ્રમાણે
શુક્રની મહાદશામાં શુક્રની અંતર્દશા વર્ષોદિ ૦-૩-૧૮-૦-૦ આવી. આ
પ્રમાણે ગ્રહોદિ ગ્રહોની અંતર્દશાઓ કરવી. સૂર્યોદિ મહાદશાઓમાં સૂર્ય ગ્રહોની
અંતર્દશાઓના ક્ર.દંદા ૪૪ ૧૮૫થી નવાર કરેલા છે તે નવાસી કરવા.

સ્ફુટાયુઃ પ્રકારઃ

નક્ષત્રમ્ય ગતનાહયઃ વેદગ્ના ગમભાજિતાઃ ॥

લઘ્યં પરાયુષિ ત્યાજ્યં સ્ફુટાયુઃ પરિકીર્તનમ્ ॥૭॥

અન્વયઃ—નક્ષત્રમ્ય ગતનાહયઃ વેદગ્નાઃ ગમભાજિતાઃ લઘ્યમ
પરાયુષિ ત્યાજ્યમ સ્ફુટાયુઃ પરિકીર્તનમ્. ૭

અર્થઃ—નક્ષત્રની ગતગતી અથોત બયાતની ઘટીને ૪થી
ગણી ઠેનો ભાગ આપવાથી જે લઘ્ય કળા આવે તેને પરમાયુ
વર્ષ ૧૨૦માંથી બાદ કરવાથી જે એવ રહે તેને સ્ફુટાયુ કહેલા છે.

ઉદાહરણ:—લયાત ૩૪ ઘડી અને ૧૫ પળ છે. તેમાં ઘડી ૩૪ને ૪થી ગણ્યા તો ૧૩૬ આવ્યા તેને ૩થી લાગ લીધો તો લખ્ય ૪૫ વર્ષ આવ્યા, અને શેષ ૧ને ૧૨થી ગણ્યા તો ૧૨ આવ્યા તેને ૩થી લાગ લીધો તો લખ્ય ૪ માસ આવ્યા. ત્યાર પછીથી લયાતની પળ ૧૫ છે તો ત્રિરાશિ કરવાથી ૧૨૦ દિવસ અર્થાત્ ૪ માસ આવ્યા. તેને ઉપર આવેલા ૪૫ વર્ષ અને ૪ માસમાં ઉમેર્યા તો ૪૫ વર્ષ અને ૮ માસ ગતાયુ આવ્યો તેને પરમાયુ ૧૨૦માંથી બાદ કરવાથી ૭૪ વર્ષ, ૪ માસ, ૦ દિવસ, ૦ ઘડી, ૦ પળ સ્પષ્ટાયુ આવ્યો.

સ્ફુટાયુઃ પષ્ટાંશઃ કવિરિહ કવેર્વિંશતિલવ-

પ્રમાણોનઃ શુક્રઃ શનિરપિ તદૂનઃ શનિરગુઃ ॥

તદૂનોઽગુઃ સૌમ્યો બુધ ઉતતદૂનો ગુરુરગો-

ત્રિભાગોઽર્કચન્દ્રઃ કવિદલસમઃ સદ્ગિરુદિતઃ ॥૮॥

અન્વય—સ્ફુટાયુઃ પષ્ટાંશઃ કવિઃ, રિહ કવેઃ વિંશતિલવપ્રમાણોનઃ શુક્રઃ શનિઃ, તદૂનઃ શનિઃ અગુઃ, તદૂનઃ અગુઃ સૌમ્યઃ, તદૂનઃ બુધઃ ગુરુઃ, અગોઃ ત્રિભાગઃ અર્કઃ, કવિદલસમઃ ચન્દ્રઃ સદ્ગિરુદિતઃ ૮

અર્થ:—સ્પષ્ટાયુનો છઠ્ઠો અંશ કરવાથી શુક્રની દશા આવે છે, શુક્રની દશાનો વીસમો અંશ કરીને શુક્રની દશામાંથી બાદ કરવાથી શનિની દશા આવે છે, શનિની દશામાંથી તે વીસમો અંશ બાદ કરવાથી રાહુની દશા આવે છે, રાહુની દશામાંથી તે વીસમો અંશ બાદ કરવાથી બુધની દશા આવે છે, બુધની દશામાંથી તે વીસમો અંશ બાદ કરવાથી ગુરુની દશા આવે છે, રાહુની દશાનો ત્રીજો ભાગ કરવાથી સૂર્યની દશા આવે છે તથા શુક્રની દશાનો અડધો ભાગ કરવાથી ચંદ્રની દશા આવે છે. આ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યો કહે છે. ૮

बुधचन्द्रान्तरं केतुः कुजोऽपि शिखिनांसमः ॥

गृहमन्तर्दशा ज्ञेया ततोऽप्यन्याऽनुपाततः ॥९॥

अन्वयः—बुधचन्द्रान्तरम् केतुः, शिखिनासमः कुजः अपि
(भवति), ष्वम् अन्तर्दशा ज्ञेया, ततः अनुपाततः अन्या अपि
(दशा) ज्ञेया. ९.

અર્થ:—બુધની દશા અને ચંદ્રની દશાનું અંતર કરવાથી કેતુની દશા આવે છે. કેતુની દશા બરાબર મંગળની દશા આવે છે. આ પ્રમાણે અંતર્દશા જાણવી, ત્યાર પછીથી પ્રત્યન્તર્દશા, વિદશા અને સૂક્ષ્મદશા* વિગેરે દશાઓ ગણિતથી જાણવી.

ઉદાહરણ:—સ્પષ્ટાયુ ૭૪ વર્ષ અને ૪ માસનો આવ્યો છે. તે તેટલાજ વર્ષની મહાદશા પણ વિશેતરી દશાના ક્રમ પ્રમાણે આવે છે. મગશીર્ષ નક્ષત્રમાં જન્મ હોવાથી મંગળની દશાથી મહાદશાનો આરંભ થાય છે. સ્પષ્ટાયુ ૭૪-૪-૦-૦-૦ છે તેનો છટ્ટો અંશ કરવાથી ૧૨-૪-૨૦-૦-૦ શુક્રની દશા આવી, આ શુક્રની દશાનો વીસમો અંશ કરવાથી ૦-૭-૧૩-૦-૦ આવ્યા તેને શુક્રની દશા ૧૨-૪-૨૦-૦-૦માંથી બાદ કરવાથી ૧૧-૯-૭-૦-૦ શનિની દશા આવી, આ શનિની દશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૭-૧૩-૦-૦ બાદ કરવાથી ૧૧-૧-૨૪-૦-૦ રાહુની દશા આવી, આ રાહુની દશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૭-૧૩-૦-૦ બાદ કરવાથી ૧૦-૬-૧૧-૦-૦ બુધની દશા આવી, આ બુધની દશામાંથી વીસમો અંશ ૦-૭-૧૩-૦-૦ બાદ કરવાથી ૯-૧૦-૨૮-૦-૦ ગુરૂની દશા આવી, રાહુની દશા ૧૧-૧-૨૪-૦-૦નો ત્રીજો ભાગ કરવાથી ૩-૮-૧૮-૦-૦ સૂર્યની દશા આવી, શુક્રની દશા ૧૨-૪-૨૦-૦-૦નો અડધો ભાગ કરવાથી ૬-૨-૧૦-૦-૦ ચંદ્રની દશા આવી, બુધની દશા ૧૦-૬-૧૧-૦-૦નો ત્રીજો ભાગ કરવાથી ૩-૨-૭-૦-૦ આ પ્રમાણે વિશેતરી મહાદશામાં અંતર્દશા, પ્રત્યન્તર્દશા, વિદશા તથા સદ્મહદશા પણ આવે છે.

૬-૧૧-૦-૦ અને ચંદ્રની દશા ૬-૨-૧૦-૦-૦નું અંતર કરવાથી
૪-૪-૧-૦-૦ કેતુની દશા આવી તથા કેતુની દશા બરાબર ૪-૪-૧-
૦-૦ મંગળની દશા પણ આવી. આ પ્રમાણે મહાદશાઓમાં અંતર્દશાઓ
પણ બનાવવી.

મહાદશાચક્રમિદમ્.								
મં	રા	ગુ	શ	વુ	કે	શુ	સુ	ચં
૪	૧૧	૯	૧૧	૧૦	૪	૧૨	૩	૬
૪	૧	૧૦	૯	૬	૪	૪	૮	૨
૧	૨૪	૨૮	૭	૧૧	૧	૨૦	૧૮	૧૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૯૭૨	૧૯૮૩	૧૯૯૩	૨૦૦૫	૨૦૧૫	૨૦૨૦	૨૦૩૨	૨૦૩૬	૨૦૪૨
૧૮૩૭	૧૮૪૮	૧૮૫૮	૧૮૭૦	૧૮૮૦	૧૮૮૫	૧૮૯૭	૧૯૦૧	૧૯૦૭
૭	૯	૭	૫	૧૧	૩	૮	૪	૭
૭	૧	૨૯	૬	૧૭	૧૮	૮	૨૬	૬
૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩
૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪
૪	૧૫	૨૫	૩૭	૪૭	૫૨	૬૪	૬૮	૭૪
૪	૫	૪	૨	૮	૦	૫	૧	૪
૧	૨૫	૨૩	૦	૧૧	૧૨	૨	૨૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મહાદશાઓમાં અંતર્દશા કાઢવાનું ઉદાહરણ:—સ્પષ્ટાય પ્રમાણે
આવેલી મહાદશામાં પ્રથમ મંગળની મહા દશા ૪ વર્ષ, ૪ માસ, અને ૧
દિવસની આવે છે. તેમાં અંતર્દશાઓ કાઢવી છે તો મંગળની દશા ૪-૪-
૧-૦-૦ છે તેનો છઠ્ઠો અંશ કરવાથી ૦-૮-૨૦-૧૦-૦ શુક્રની અંતર્દશા

આવી, આ મુકતી અંતરેશનો વીસમે અંશ કરવાથી ૦-૦-૧૩-૦-૩૦
 આવા તેને મુકતી અંતરેશ ૦-૮-૨૦-૧૦-૦ માંથી બાદ કરવાથી
 ૦-૮-૭-૬-૩૦ મુકતી અંતરેશ આવી, આ મુકતી અંતરેશમાંથી
 વીસમે અંશ ૦-૦-૧૩-૦-૩૦ બાદ કરવાથી ૦-૭-૨૪-૬-૦ મુકતી
 અંતરેશ આવી, આ મુકતી અંતરેશમાંથી વીસમે અંશ ૦-૦-૧૩-૦-૩૦
 બાદ કરવાથી ૦-૭-૧૬-૮-૩૦ મુકતી અંતરેશ આવી, આ મુકતી
 અંતરેશમાંથી વીસમે અંશ ૦-૦-૧૩-૦-૩૦ બાદ કરવાથી ૦-૬-૨૮-૮-૦
 મુકતી અંતરેશ આવી, મુકતી અંતરેશ ૦-૭-૨૪-૬-૦નો વીસમ અંશ
 કરવાથી ૦-૨-૧૮-૩-૦ મુકતી અંતરેશ આવી, મુકતી અંતરેશ

ધૌમમહાદગામધ્યેન્તરેશાચક્રમિદમ્.								
મં	રા	ગુ	શ	ચુ	કે	શુ	મ્	ચં
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩	૩	૬	૮	૩	૩	૮	૨	૪
૧	૨૪	૨૮	૩	૧૧	૧	૨૦	૧૮	૧૦
૩	૦	૮	૦	૮	૩	૧૦	૩	૫
૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦
૧૧.૩૮	૧૦.૩૮	૧૦.૩૦	૧૦.૩૦	૧૦.૩૦	૧૦.૩૦	૧૦.૩૦	૧૦.૩૦	૧૦.૩૦
૧.૮૩૩	૧.૮૩૪	૧.૮૩૪	૧.૮૩૫	૧.૮૩૬	૧.૮૩૬	૧.૮૩૭	૧.૮૩૭	૧.૮૩૭
૬	૨	૮	૫	૦	૩	૦	૨	૩
૩	૧	૨૨	૬	૧૮	૧૦	૫	૨૩	૩
૨.૩	૩.૬	૪.૪	૫.૩	૨	૫	૧.૫	૧.૮	૨.૩
૨.૪	૨.૪	૨.૪	૫.૪	૨.૪	૫.૪	૫.૪	૫.૪	૫.૪
૦	૦	૧	૨	૨	૩	૩	૩	૪
૩	૧.૦	૫	૨	૦	૦	૦	૧.૧	૪
૧	૨.૫	૨.૩	૦	૧.૧	૧.૨	૨	૨.૦	૧
૩	૧.૨	૨.૦	૩.૦	૩.૮	૪.૨	૫.૨	૫.૫	૦
૩૦	૨.૦	૩.૦	૦	૩.૦	૦	૦	૦	૦

વિશેષાન્તરી મહાદશાઓમાં અંતરદશાઓના ક્રોડકો.

શુક્રની મહાદશામાં અંતરદશાઓ										કેતુની મહાદશામાં અંતરદશાઓ									
શુ	ક્ર	મુ	મુ	અ	અ	અ	અ	અ	અ	કે	મુ	મુ	અ	અ	અ	અ	અ	અ	અ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨
૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩
૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪

શુક્રની મહાદશામાં અંતરદશાઓ									
શુ	ક્ર	અ	અ	અ	અ	અ	અ	અ	અ
૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨
૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩
૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪
૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫

શુક્રે સ્વપાકે કેન્દ્રેશાન્ત્રિકોણેશાન્તરે દિશેન ॥

નથા ત્રિકોણભાવેશઃ કેન્દ્રાર્ધાશાન્તરે શુભમ ॥૧૦॥

અર્થઃ--(અથા) ત્રિકોણેશાન્તરે કેન્દ્રેશઃ સ્વપાકે શુભમ દિશેન, નથા કેન્દ્રાર્ધાશાન્તરે ત્રિકોણભાવેશઃ શુભમ (દિશેન).

અર્થઃ--એવં દીને ત્રિકોણ ૬-૫ દશાન્તરઃ સ્વામીની દશાને વિષે કેન્દ્ર ૧-૪-૩-૧૦ દશાન્તરઃ સ્વામી ચિન્તાની દશાને વિષે શુક્રકેશ આપે છે, તેથી જ દીને કેન્દ્ર ૧-૪-૩-૧૦ દશાન્તરઃ સ્વામીની દશાને વિષે ત્રિકોણ ૬-૫ દશાન્તરઃ સ્વામી ૫મ શુક્રકેશ આપે છે. ૧૦

કાપીદશા કરવાની રીત:—જે ગ્રહની મહાદશામાં જન્મ થયો હોય તેજ ગ્રહની મહાદશામાં અંતર્દશાઓ સાંકળવી હોય તેને કાપીદશા કહે છે. પ્રથમ જે ગ્રહની મહાદશામાં જન્મ થયો હોય તે ગ્રહની અંતર્દશાનો અંતર્દશાના કોષ્ટકમાંથી કોડો દોરવો. ત્યાર પછીથી મહાદશાના જેટલા ભુક્તવર્ષાદિ હોય તેમાંથી અનુક્રમે અંતર્દશાઓનાં વર્ષાદિ આદ કરતા જવા. આદ કરતાં કરતાં જે અંતર્દશાનાં વર્ષો ન જાય તે અંતર્દશામાંથી આદ કરતાં રહેલા ભુક્તવર્ષાદિ આદ કરવા. આદ કરતાં જે શેષ રહે તે તે અંતર્દશાના બોગ્યવર્ષાદિ જાણવા. અને તેને તે ગ્રહની અંતર્દશાના કોષ્ટકમાં મૂકવા. પછી તેમાં જન્મનો સંવત્ શક અને સૂર્યાદિ યુક્ત કરી આગળની અંતર્દશાઓ સાંકળતા છેવટે જન્મની દશા ઉતરવાનો સંવત્ શક સૂર્યાદિ અને વયોવર્ષાદિ આવશે.

ઉદાહરણ:—મંગળની મહાદશામાં જન્મ થયો છે અને તેનીજ અંતર્દશાઓ સાંકળવી છે તો કાપીદશા કરવી પડશે. માટે મંગળની મહાદશાનું ભુક્તવર્ષાદિ ૪-૩-૧૩-૫-૧૩ છે. તેમાંથી મંગળદશામાં મંગળની અંતર્દશાનાં વર્ષાદિ ૦-૪-૨૭-૦-૦ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૩-૧૦-૧૬-૫-૧૩ રહ્યા. તેમાંથી રાહુની અંતર્દશાના વર્ષાદિ ૧-૦-૧૮-૦-૦ આદ કરતાં શેષ ૨-૯-૨૮-૫-૧૩ રહ્યા. તેમાંથી ગુરુની અંતર્દશાનાં વર્ષાદિ ૦-૧૧-૬-૦-૦ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૧-૧૦-૧૨-૫-૧૩ રહ્યા. તેમાંથી શનિની અંતર્દશાના વર્ષાદિ ૧-૧-૯-૦-૦ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૦-૯-૧૩-૫-૧૩ રહ્યા, તેમાંથી બુધની અંતર્દશાનાં વર્ષાદિ ૦-૧૧-૨૭-૦-૦ આદ થતાં નથી માટે તેમાંથી શેષ રહેલા વર્ષાદિ ૦-૯-૧૩-૫-૧૩ આદ કરતાં શેષ વર્ષાદિ ૦-૨-૧૩-૫૪-૪૭ બુધની અંતર્દશાનું બોગ્ય આગ્યું. તેને બુધનો અંતર્દશાના કોષ્ટકમાં મૂકી તેમાં જન્મનો સંવત્ ૧૯૬૮ શકે ૧૮૩૩ સૂર્ય રાશ્યાદિ ૩-૬-૨૩-૫૪ ઉમેરતાં સંવત્ ૧૯૬૮ શકે ૧૮૩૩ સૂર્ય રાશ્યાદિ ૫-૨૦-૧૮-૪૧ વયોવર્ષાદિ ૦-૨-૧૩-૫૪-૪૭ સમયે બુધની અંતર્દશા ઉતરી જશે. આ પ્રમાણે આગળ કેતુ, શુક્ર અને સૂર્યની અંતર્દશાનાં વર્ષો સાંકળતા છેવટે સંવત્ ૧૯૭૦ શકે

૧૮૭૫ મુલ મહ્યાદિ ૧૧-૨૩-૧૮-૪૧ વચોવર્ષોદિ ૨-૮-૧૬-૫૮-૪૩
અમયે યગળની મદાદશાનું કનિષ્ઠ આચ્યુ. આ પ્રમાણે આગળ ક્રેક
મદાદશાની અંતદંશાઓ આંકળયો.

વિંશોત્તરી ધૌપમધ્યે કાપીદશા:								
મે	ગ	ગુ	શ	ચુ	કે	શુ	મ્	ચં
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૨	૪	૨	૪	૩
૦	૦	૦	૦	૧૩	૨૩	૦	૬	૦
૦	૦	૦	૦	૧૪	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૪૩	૦	૦	૦	૦
૦૦૦૦	૦૦૦૦	૦૦૦૦	૧૦,૬૮	૧૦,૬૮	૧૦,૬૮	૧૦,૬૦	૧૦,૩૦	૧૦,૩૦
૦૦૦૦	૦૦૦૦	૦૦૦૦	૧,૮૩૩	૧,૮૩૩	૧,૮૩૩	૧,૮૩૩	૧,૮૩૩	૧,૮૩૩
૦	૦	૦	૩	૫	૧૦	૦	૪	૧૧
૦	૦	૦	૬	૨૦	૧૩	૧૩	૨૩	૨૩
૦	૦	૦	૨૩	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮
૦	૦	૦	૧૪	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૨	૨
૦	૦	૦	૦	૨	૩	૦	૧	૮
૦	૦	૦	૦	૧૩	૧૦	૧૦	૧૬	૧૬
૦	૦	૦	૦	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪
૦	૦	૦	૦	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩

પ્રત્યન્તદંશાઓ કરવાની રીત:—જે પ્રદત્તી અંતદંશામાં પ્રત્ય-
ન્તદંશા કર્યો હોય તે પ્રદત્તી અંતદંશાનાં વર્ષોદિનાં દિવસોદિ કરી તેને
જે પ્રદત્તી પ્રત્યન્તદંશા કર્યો હોય તે પ્રદત્તી મદાદશાના વર્ષોથી રૂપીને
૧૨૦થી ભાગનાં સ્થિતિ દિવસ આવશે. તેનો વધેલી રેખને ૬૦થી રૂપી
૧૨૦થી ભાગ લેનાં સ્થિતિ થરીઓ આવશે તથા તેનો વધેલી રેખને ૬૦

થી ગણી ૧૨૦થી લાગ લેતાં લખિધ પળો આવશે. આ પ્રમાણે જે દિવસાદિ આવે તેનું વર્ષાદિ કરવું. આ પ્રમાણે કરવાથી વર્ષાદિ પ્રત્યન્ત-દર્શાઓનાં કોષ્ટકો તૈયાર થાય છે.

પ્રત્યન્તર્દશા કરવાનું ઉદાહરણ:—સૂર્યની મહાદશામાં સૂર્યની અંત-દર્શા ૦ વર્ષ. ૩ માસ. ૧૮ દિવસ ૦ ઘડી અને ૦ પળ છે. તેના દિવસાદિ કરતાં ૧૦૮-૦-૦ થયા. તેમાં સૂર્યની પ્રત્યન્તર્દશા કરવી છે માટે ઉપરના દિવસોને સૂર્યની મહાદશાના વર્ષ ૬થી ગણ્યા તો ૬૪૮-૦-૦ આવ્યા. તેને ૧૨૦થી લાગ લેતાં લખિધ ૫ દિવસ આવ્યા, વધેલી શેષ ૪૮ને ૬૦ થી ગણ્યા તો ૨૮૮૦ આવ્યા. તેને ૧૨૦થી લાગ લેતાં લખિધ ૨૪ ઘડીઓ આવી. તેનું વર્ષાદિ કરતાં ૦-૦-૫-૨૪-૦ સૂર્યની મહાદશા મધ્યે સૂર્યની અંતર્દશામાં સૂર્યની પ્રત્યંતર્દશા આવી. આ પ્રમાણે તૈયાર કરેલા પ્રત્યંતર્દશાના કોષ્ટકો નીચે મૂકેલા છે.

તૈયાર છે. જ્યોતિષના આરંભનો પ્રથમ અંથ તૈયાર છે.

જ્યોતિર્વિદ્ વૃન્દાવન વિરચિત.

વાલ્મીકીજ્યોતિષસારસંગ્રહ:

ગ્રહગોચરેણ સમલંકૃત:

મૂળ શ્લોક અને શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા સહિત.

આ ગ્રંથમાં સંજ્ઞારત્ન, યોગરત્ન, મુદ્ધર્તરત્ન, સંસ્કારરત્ન તથા મિશ્રરત્ન નામક પાંચ લાગ આપવામાં આવ્યા છે. તેમજ આ ગ્રંથની છેવટમાં ગ્રહગોચર નામક ગ્રંથ પણ શુદ્ધ ગુજરાતી ટીકા સહિત આપવામાં આવ્યો છે. તેથી કરીને જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં પ્રવેશ કરવાની હઝાવાળા દરેક ભૂદેવોને આ ગ્રંથ અવશ્ય સંગ્રહ કરવા યોગ્ય છે. એજ કાગળ, પાકું પુઠું.

કીર્મત ખાર આના

વી. પી. ખર્ચ જુદું.

કાશુપૂર નવાદરવાન

ગ્રંથ મળવાનું દેકાણું

અમદાવાદ.

જોશી વૃંદાવન માણેકલાલ.

વિશેષતરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કાષ્ઠકો.

विंशोत्तरी सूर्य महादशा मध्ये सू- र्यनी अंतर्दशाभां प्रत्यंतर्दशाभ्यां.	सूर्य मध्ये चंद्रदशाभां प्रत्यंत- र्दशाभ्यां.
सू य म रा गु श षु के शु यो ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ३ प ६ १९ १४ १७ १५ ६ १८ १८ २४ ० १८ १२ २४ ६ १८ १८ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०	यं मं रा गु श षु के शु सू यो ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० १ ० ३ १५ १० २ ७ २४ २८ २५ १० ० ६ ० ३ ० ० ० ३ ० ३ ० ३ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०
सूर्य मध्ये मंगलदशाभां प्रत्यंतर्दशाभ्यां.	सूर्य मध्ये राहुदशाभां प्रत्यंतर्दशाभ्यां.
म रा गु श षु के शु सू यं यो ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ४ ७ १८ १६ १६ १७ ७ २१ ६ १० ६ २१ ५४ ४८ ५७ ५१ २१ ० १८ ३० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०	रा गु श षु के शु सू यं मं यो ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० १ १ १ १ ० १ ० ० ० १० १८ १३ २१ १५ १८ २४ १६ २७ १८ २४ ३६ १२ १८ ५४ ५ ० १२ ० ५४ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०
सूर्य मध्ये जुद्धदशाभां प्रत्यंतर्दशाभ्यां.	सूर्य मध्ये शनिदशाभां प्रत्यंतर्दशाभ्यां.
गु श षु के शु सू य म रा यो ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० १ १ १ ० १ ० ० ० १ ६ ८ १५ १० १६ १८ १४ २४ १६ १३ १८ २४ ३६ ४८ ४८ ० २४ ० ४८ १२ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०	श षु के शु सू य म रा गु यो ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० १ १ ० १ ० ० ० १ १ १ १ २४ १८ १६ २७ १७ २८ १६ २१ १५ १२ ६ २७ ५७ ० ६ ३० ५७ १८ ३६ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

विंशोत्तरी अंतर्दशाभ्यां प्रत्यन्तर्दशाभ्यां डोष्टडो.

[illegible][illegible][illegible]

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

અંક મધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	અંક મધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ ગ બુ કે ગુ મ્ અ મ રા ચો</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૨ ૮</p> <p>૮ ૧૦ ૮ ૦ ૮ ૦ ૨ ૮ ૧૦ ૨ ૮ ૧૨ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧૫ ૮૫ ૧૫ ૦ ૩૦ ૩૦ ૧૫ ૩૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>રા બુ કે ગુ મ્ અ ચ મં રા ગુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૧ ૩ ૦ ૧ ૧ ૨ ૨ ૫</p> <p>૦ ૦ ૦ ૩ ૫ ૨ ૮ ૧૭ ૩ ૨ ૫ ૧૬ ૦</p> <p>૧૫ ૮૫ ૧૫ ૦ ૩૦ ૩૦ ૧૫ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
અંક મધ્યે બુધ દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	અંક મધ્યે કેતુ દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>બુ કે ગુ મ્ અ મ ના ગુ રા ચો</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૨ ૨ ૨ ૫</p> <p>૧૨ ૦ ૬ ૨ ૫ ૦ ૫ ૧૨ ૨ ૬ ૧૬ ૮ ૨ ૦ ૦</p> <p>૧૫ ૮૫ ૦ ૩૦ ૩૦ ૮૫ ૩૦ ૦ ૮૫ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>કે ગુ મ્ અ મં રા ગુ રા બુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૧ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૦ ૫</p> <p>૧૨ ૫ ૧૦ ૧૭ ૧૨ ૧ ૨ ૮ ૩ ૨ ૬ ૦</p> <p>૧૫ ૦ ૩૦ ૩૦ ૧૫ ૩૦ ૦ ૧૫ ૪૫ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
અંક મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	અંક મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ મ્ અ મ ના ગુ રા બુ કે યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૧ ૧ ૧ ૩ ૦ ૩ ૦ ૧ ૮</p> <p>૧૦ ૦ ૨ ૦ ૫ ૦ ૨ ૦ ૫ ૨ ૫ ૫ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>મ્ અ મ ના ગુ રા બુ કે ગુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૬ ૧ ૫ ૧૦ ૨ ૭ ૨ ૮ ૨ ૮ ૨ ૫ ૧૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશોત્તરી મહાદશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશોત્તરી મંગળ મહાદશામધ્યે મંગળની અન્તર્દશામાં પ્રત્ય- તર્દશાઓ.										મંગળમધ્યે રાહુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.									
મે	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચ	મે	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચ	મે	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪	૧	૧	૧	૧	૦	૨	૦	૧	૦	૦
૮૨૨	૧૯	૨૩	૨૦	૮૨૪	૭૧૨	૨૭	૨૬	૨૦	૨૬	૨૩	૨૨	૩૧૮	૧૨૨	૧૮					
૩૪	૩૩	૧૬	૪૯	૩૪	૩૦	૨૧	૧૫	૦	૪૨	૨૪	૫૧	૩૩	૩	૦	૫૪	૩૦	૩	૦	
૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
મંગળમધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.										મંગળમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.									
ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચ	મે	રા	યો	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચ	મે	રા	ગુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧
૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧૧	૨	૧	૦	૨	૦	૧	૦	૧	૧	૧
૧૪	૨૩	૧૭	૧૯	૨૬	૧૬	૨૮	૧૯	૨૦	૬	૩૨	૨૩	૬	૧૯	૩૨	૨૩	૨૬	૨૩	૯	
૪૮	૧૨	૩૬	૩૬	૦	૪૮	૦	૩૬	૨૪	૦	૧૦	૩૧	૧૬	૩૦	૫૭	૧૫	૧૬	૫૧	૧૨	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦
મંગળમધ્યે બુધદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.										મંગળમધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.									
ભુ	કે	શુ	સૂ	ચ	મે	રા	ગુ	શ	યો	કે	શુ	સૂ	ચ	મે	રા	ગુ	શ	ભુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪
૨૦	૨૦	૨૯	૧૭	૨૯	૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	૨૭	૮૨૪	૭૧૨	૮૨૨	૧૯	૨૩	૨૦	૨૭			
૩૪	૪૯	૩૦	૫૧	૪૫	૪૯	૩૩	૩૬	૩૧	૦	૩૪	૩૦	૨૧	૧૫	૩૪	૩૩	૬૬	૪૯	૦	
૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

મંગળમંથે ગુહ્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	મંગળમંથે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
<p>શુ સુ ચ મ ને ગુ શ બુ કે યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧</p> <p>૦ ૦ ૧ ૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૦ ૦</p> <p>૧૦૨૧ ૫૨૮ ૩૦૦ ૧૨૬૨૪ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦૩૦ ૦ ૦૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સુ ચ મ ને ગુ શ બુ કે શુ ચ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૧૧૦ ૭૧૮ ૧૬૧૬ ૧૭ ૭૨૧ ૦</p> <p>૮૩૦ ૨૧ ૫૮૪૮ ૫૫ ૫૧ ૨૧ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
મંગળમંથે અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	વિશેષાત્તરી રાહુ મહાદશામંથે રાહુની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
<p>ચ મ ને ગુ શ બુ કે શુ ચ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૦ ૦ ૧ ૦ ૦ ૭</p> <p>૧૭૧૨ ૧૨૮ ૩૦૬૧૨ ૫૧૦ ૦</p> <p>૩૦૧૫૩૦ ૦૧૫૪૫૧૫ ૦૩૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>ના ગુ શ બુ કે શુ ચ મ ને</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૮ ૫ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૮</p> <p>૦૨૫ ૬ ૩૧૭૨૬ ૧૨૧૮૨૧૨૧ ૧૨</p> <p>૮૮૩૦૫૮૪૨ ૪૨ ૦૩૦ ૦૪૨ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
રાહુ મંથે ગુહ્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	રાહુ મંથે રાત્રિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
<p>ગુ શ બુ કે ગુ નુ ચ મ ને યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૩ ૪ ૪ ૧ ૪ ૧ ૨ ૧ ૪ ૪</p> <p>૧૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>રા બુ કે ગુ નુ ચ મ ને ગુ ને</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૫ ૪ ૧ ૫ ૧ ૦ ૧ ૧ ૪ ૧ ૦</p> <p>૧૨૨૫૨૬૨૧૨૧૨૧૨૫૨૬ ૩૧૧ ૧</p> <p>૨૭૦૧૫૧ ૦૧૮૩૦૧૧ ૫૪૪ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશેષત્તરી મહાદશાએમાં પ્રત્યન્તર્દશાએનાં કોષ્ટકો.

[illegible]

વિશેષત્તરી મહાદશાઓમાં અત્યન્તદ્વશાઓનાં કોષ્ટકો.

રાહુ મંથે સુધ દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ	રાહુ મંથે કેતુ દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ
સુ કે શુ સૂ ચં મં રા ગુ શ યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૨ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૪ ૪ ૬ ૧૦ ૨૩ ૩૧ ૫૬ ૨૩ ૧૭ ૨૨ ૫૧ ૮ ૩૦ ૩૩ ૦ ૫૪ ૩૦ ૩૩ ૪૨ ૨૪ ૨૧ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	કે શુ સૂ ચં મં રા ગુ શ સુ યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૨ ૦ ૧ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૨૨ ૩૧ ૮ ૧ ૨૨ ૨૬ ૨૦ ૨૬ ૨૩ ૧૮ ૩ ૦ ૫૪ ૩૦ ૩૪ ૨૪ ૫૧ ૩૩ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦
રાહુ મંથે શુક્ર દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	રાહુ મંથે સૂર્ય દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
શુ સૂ ચં મં રા ગુ શ સુ કે યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૩ ૬ ૧ ૩ ૨ ૫ ૪ ૫ ૫ ૨ ૦ ૦ ૨૪ ૦ ૩ ૧૨ ૨૪ ૨૧ ૩ ૩ ૦	સૂ ચં મં રા ગુ શ સુ કે શુ યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૧૬ ૨૭ ૧૮ ૧૮ ૧૩ ૨૧ ૧૫ ૧૮ ૨૪ ૨૪ ૧૨ ૦ ૫૪ ૩૬ ૧૨ ૧૮ ૪૪ ૫૪ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦
રાહુ મંથે ચંદ્ર દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.	રાહુ મંથે મંગલ દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.
ચં મં રા ગુ શ સુ કે શુ સૂ યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૨ ૧ ૩ ૦ ૬ ૧૫ ૧૨ ૧૧ ૧૨ ૨૫ ૧૬ ૧ ૦ ૨૭ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	મં રા ગુ શ સુ કે શુ સૂ ચં યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૨ ૦ ૧ ૦ ૨૨ ૨૬ ૨૦ ૨૬ ૨૩ ૨૨ ૩ ૧૮ ૧ ૧૮ ૩ ૪૨ ૨૪ ૨૪ ૩૩ ૩ ૦ ૫૪ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશેષાત્તરી ગુરુ મધ્યદશામધ્યે ગુરુની અંતર્દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	ગુરુમધ્યે અંતિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ ન જુ દે ગુ જ અ મ ને યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૩ ૪ ૩ ૧ ૪ ૧ ૨ ૧ ૩ ૧</p> <p>૧૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧</p> <p>૧૦ ૩ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>શ જુ દે જુ અ મ ને યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૪ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૪ ૪ ૬</p> <p>૨૪ ૬ ૩ ૨ ૧ ૫ ૧ ૨ ૩ ૧</p> <p>૨૪ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૩ ૧ ૦ ૧ ૨ ૪ ૩ ૬</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
ગુરુમધ્યે જુવદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	ગુરુમધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>જુ દે ગુ જ અ મ ને ગુ શ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૩ ૧ ૪ ૧ ૪ ૧ ૪ ૩ ૪ ૩</p> <p>૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧</p> <p>૩ ૩ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>કે ગુ જ અ મ ને ગુ શ જુ યા</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૧ ૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૧</p> <p>૧ ૬ ૦ ૧ ૬ ૨ ૧ ૬ ૦ ૧ ૬ ૧ ૬</p> <p>૩ ૦ ૦ ૦ ૦ ૩ ૨ ૪ ૪ ૧ ૦ ૩</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
ગુરુમધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.	ગુરુમધ્યે સુર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ.
<p>ગુ જ અ ને ના ગુ ના ગુ દે યે</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૫ ૧ ૦ ૧ ૪ ૪ ૫ ૪ ૧ ૪</p> <p>૧૦ ૧ ૧ ૨ ૦ ૦ ૨ ૪ ૪ ૦ ૧ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સુ અ મ ને ગુ શ જુ દે ગુ યે</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૧ ૬</p> <p>૧ ૪ ૦ ૧ ૬ ૧ ૩ ૪ ૧ ૧ ૦ ૧ ૬ ૧ ૬</p> <p>૪ ૦ ૪ ૧ ૦ ૨ ૪ ૩ ૬ ૪ ૪ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિંશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓના કોષ્ટકો.

ગુરુમંથે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										ગુરુમંથે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
ચં	મં	રા	શુ	શ	ભુ	કે	શુ	સુ	ચો	મં	રા	શુ	શ	ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૦	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૦	૪	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૧૧
૧૦	૨૮	૧૨	૪૧	૬	૮	૨૮	૨૦	૨૪	૦	૧૯	૨૦	૧૪	૨૩	૧૭	૧૯	૨૬	૧૬	૨૮	૬
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૬	૨૪	૪૮	૧૨	૩૬	૩૬	૦	૪૮	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ગુરુમંથે રાહુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										વિંશોત્તરી શનિ મહાદશામંથે શનિની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
રા	શુ	શ	ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	ચો	શ	ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩
૪	૩	૪	૪	૧	૪	૧	૨	૧	૪	૫	૫	૨	૬	૧	૩	૨	૫	૪	૦
૯	૨૫	૧૬	૨	૨૦	૨૪	૧૩	૧૨	૨૦	૨૪	૨૧	૩	૩	૦	૨૪	૦	૩	૧૨	૨૪	૩
૩૬	૧૨	૪૮	૨૪	૨૪	૦	૧૨	૦	૨૪	૦	૨૮	૨૫	૧૦	૩૦	૯	૧૫	૧૦	૨૭	૨૪	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦

શનિમંથે બુધદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										શનિમંથે કેતુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
ભુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	શ	ચો	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	શ	ભુ	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧
૪	૧	૫	૧	૨	૧	૪	૪	૫	૮	૦	૨	૦	૧	૦	૧	૧	૨	૧	૧
૧૭	૨૬	૧૧	૧૮	૨૦	૨૬	૨૫	૯	૩	૯	૨૩	૬	૧૯	૩	૨૩	૨૯	૨૩	૩	૨૬	૯
૧૬	૩૧	૩૦	૨૭	૪૫	૩૧	૨૧	૧૨	૨૫	૦	૧૬	૩૦	૫૭	૧૫	૧૬	૫૧	૧૨	૧૦	૩૧	૦
૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦	૦

૧૮૮
વિશેષત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

શનિ મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ	શનિ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ
શુ સુ ચં મં રા ગુ શ બુ કે યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૩ ૬ ૧ ૩ ૨ ૫ ૫ ૬ ૫ ૨ ૨ ૧૦૨૭ ૫ ૬૨૧ ૨ ૦૧૧ ૬ ૦ ૦ ૦ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	સુ ચં મં રા ગુ શ બુ કે શુ યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૧ ૦ ૧૧૧ ૧૭૨૮ ૧૬૨૧ ૧૫૨૪ ૧૮૧૬ ૨૭૧૨ ૬૩૦ ૫૭૧૮ ૩૬ ૬૨૭૫૭ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦
શનિ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ	શનિ મધ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ
ચં મં રા ગુ શ બુ કે શુ સુ ચં યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૩ ૨ ૧ ૩ ૦ ૭ ૧૭ ૩૨૫૧૬ ૦૨૦ ૩ ૫૨૮ ૦ ૩૦૧૫૩૦ ૦૧૫૪૫૧૫ ૦૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	મં રા ગુ શ બુ કે શુ સુ ચં યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૧ ૦ ૧ ૧ ૨ ૧ ૦ ૨ ૧ ૧ ૧ ૦૨૩૨૬૨૩ ૩૨૬ ૨૩ ૬૧૬ ૩ ૬ ૧૬૫૧ ૧૨૧૦૩૧ ૧૬૩૦ ૫૭૧૫ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૦
શનિ મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ	શનિ મધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ
રા ગુ શ બુ કે શુ સુ ચં મં યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૨ ૫ ૪ ૫ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧૧૦ ૩૧૬૧૨૨૫૨૬૨૧૨૧૨૫૨૬ ૬ ૫૪૪૮૨૭૨૧૫૧ ૦૧૮૩૦૫૧ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦	ગુ શ બુ કે શુ સુ ચં મં ગ યો ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૨ ૪ ૪ ૪ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૪ ૬ ૧૨૪ ૬૨૩ ૨૧૫૧૬૨૩ ૧૬૧૨ ૩૬૨૪૧૨૧૨ ૦૩૬ ૦૧૨૧૮ ૧ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

વિશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશોત્તરી બુધ મહાદશા મધ્યે બુધની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										બુધ મધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										
બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	૧	૪	૧	૨	૧	૪	૩	૪	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨૨	૨૨	૨૪	૧૩	૧૨	૨૦	૧૦	૨૫	૧૭	૨૭	૨૦	૨૬	૧૭	૨૬	૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	૨૦	૨૭	૨૭
૪૯	૩૪	૩૦	૨૧	૧૫	૩૪	૩	૩૬	૧૬	૦	૪૯	૩૦	૫૧	૪૫	૪૯	૩૩	૩૬	૩૧	૩૪	૦	૦
૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦	૦

બુધ મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										બુધ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										
શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	૧	૨	૧	૫	૪	૫	૪	૧	૧૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૧	૦
૨૦	૨૧	૨૫	૨૬	૩	૧૬	૧૧	૨૪	૨૬	૦	૧૫	૨૫	૧૭	૧૫	૧૦	૧૮	૧૩	૧૭	૨૧	૬	૬
૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૧૮	૩૦	૫૧	૫૪	૪૮	૨૭	૨૧	૫૧	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

બુધ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										બુધ મધ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										
ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	બુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૦	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૦	૫	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૧	૧
૧૨	૨૬	૧૬	૮	૨૦	૧૨	૨૬	૨૫	૨૫	૦	૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	૨૦	૨૦	૨૬	૧૭	૨૬	૨૭	૨૭
૩૦	૪૫	૩૦	૦	૪૫	૧૫	૪૫	૦	૩૦	૦	૪૯	૩૩	૩૬	૩૧	૩૪	૪૯	૩૦	૫૧	૪૫	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૦	૦

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

શાનિ મધ્યે ગુહદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	શાનિ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ ગુ એ એ એ ગુ ગુ ગુ દે એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સૂ સૂ એ એ એ ગુ ગુ ગુ દે એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
શાનિ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	શાનિ મધ્યે મંગલદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>એ એ એ ગુ ગુ ગુ દે ગુ ગુ એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>એ એ ગુ ગુ ગુ દે ગુ ગુ એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>
શાનિ મધ્યે ગ્રહદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	શાનિ મધ્યે ગુહદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ગુ ગુ ગુ દે ગુ ગુ એ એ એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>ગુ ગુ ગુ દે ગુ ગુ એ એ એ</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬ ૬</p> <p>૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦ ૧૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશેષત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

વિશેષત્તરી યુવ મહાદશા મધ્યે યુવની અંતર્દશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										યુવ મધ્યે કેતુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
કુ	કે	શુ	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	યો	કે	શુ	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૪	૧	૪	૧	૨	૧	૪	૩	૪	૪	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૨	૨	૧	૩	૧	૨	૦	૨	૧	૨	૨	૧	૩	૨	૨	૧	૨	૨	૨
૪	૩	૩	૦	૨	૧	૧	૩	૪	૩	૪	૩	૦	૧	૪	૩	૩	૩	૩	૦
૩	૩	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૦	૩	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૩	૦
યુવ મધ્યે શુક્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										યુવ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
શુ	સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	યો		સુ	ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	યો		
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૫	૧	૨	૧	૫	૪	૫	૪	૧	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦
૨	૨	૨	૨	૩	૧	૧	૨	૨	૦	૧	૨	૨	૧	૧	૦	૧	૨	૨	૧
૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૦	૩	૦	૧	૩	૦	૫	૫	૪	૪	૨	૧	૫
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
યુવ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										યુવ મધ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
ચં	મે	રા	ગુ	શ	કુ	શુ	સુ	યો		મે	રા	ગુ	શ	કુ	શુ	સુ	ચં	યો	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૦	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૦	૫	૦	૧	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૧
૧	૨	૨	૧	૨	૨	૨	૨	૨	૦	૨	૨	૨	૧	૨	૨	૧	૨	૨	૨
૩	૪	૩	૦	૪	૪	૪	૦	૩	૦	૪	૩	૩	૩	૩	૪	૩	૪	૪	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૩	૩	૩	૦	૦	૦	૦

વિશેષાત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

પ્રથમ મધ્યે શબ્દદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	પ્રથમ મધ્યે ગુહ્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>ના ગુ સ જુ કે શુ સ્ત ચ મ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૮ ૮ ૮ ૮ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૬</p> <p>૧૭ ૨૫ ૧૦ ૩૩ ૩૧ ૧૬ ૨૩ ૧૮</p> <p>૮૨ ૨૪ ૨૧ ૩૩૩ ૦ ૫૪ ૩૦ ૩૩ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>ગુ સ જુ કે શુ સ્ત ચ મ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૮ ૮ ૮ ૮ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૬</p> <p>૧૮ ૬૨ ૫૬ ૭૧ ૧૬ ૧૦ ૮૧ ૭ ૬</p> <p>૮૮ ૧૨ ૩૬ ૩૬ ૦ ૮૮ ૦ ૩૬ ૨૪ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

પ્રથમ મધ્યે શાન્તિદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	વિશેષાત્તરી કેતુ મહાદશામધ્યે કેતુની અંતર્દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>શ જુ કે શુ સ્ત ચ મ ના ગુ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૫ ૮ ૧ ૫ ૧ ૨ ૧ ૮ ૮ ૮</p> <p>૩૧ ૭ ૨૬ ૧૧ ૧૮ ૨૦ ૦ ૦ ૫ ૬</p> <p>૨૫ ૧૬ ૩૧ ૩૦ ૨૭ ૮૫ ૩૧ ૧૧ ૧૦</p> <p>૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>કે શુ સ્ત ચ મ ના ગુ ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૮ ૨૪ ૭ ૧૦ ૮ ૨૦ ૧૬ ૩૩ ૦ ૦</p> <p>૩૮ ૩૦ ૨૧ ૧૫ ૩૮ ૩૩ ૧૬ ૮૬ ૦</p> <p>૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૦</p>

કેતુ મધ્યે ગુહ્ય દશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ	કેતુ મધ્યે સૂર્યદશામાં પ્રત્યન્તર્દશાઓ
<p>શુ સ્ત ચ મ ના ગુ શ જુ કે ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૨ ૦ ૧ ૦ ૦ ૧ ૨ ૧ ૦ ૦</p> <p>૧૦ ૨૧ ૫૨ ૮ ૨૬ ૬ ૨૬ ૨૮ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૩૦ ૦ ૦ ૩૦ ૩૦ ૩૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>	<p>સ્ત ચ મ ના ગુ શ જુ કે ના</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p> <p>૬ ૧૦ ૭ ૧૮ ૧૬ ૧૬ ૧૭ ૭ ૦</p> <p>૧૮ ૩૦ ૨૧ ૫૮ ૮૮ ૭ ૧ ૧૬ ૦ ૦</p> <p>૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦</p>

વિશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યંતર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

કેતુ મધ્યે ચંદ્રદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										કેતુ મધ્યે મંગળદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ									
ચં	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૧	૦	૧	૦	૦	૧	૦	૭	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૪
૧૭	૧૨	૧૨૮	૩૨૬	૧૨	૫૧	૦	૮૨૨	૧૬૨	૩૨૦	૮૨૪	૭૧૨	૨૭	૩૦	૧૫	૩૦	૦	૩૪	૩૩૬	૧૬૪
૩૦	૧૫	૩૦	૦	૧૫	૪૫	૧૫	૦	૩૦	૦	૩૪	૩૩૬	૧૬૪	૩૪	૩૦	૨૧	૧૫	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૦
કેતુ મધ્યે રાહુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										કેતુ મધ્યે ગુરુદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ									
રા	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	ચો	ગુ	શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧	૧	૧	૧	૦	૨	૦	૧	૦	૦	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૧	૧
૨૬	૨૦	૨૬	૨૩	૨૨	૩૧	૮	૧૨૦	૧૮	૧૪	૨૩	૧૭	૧૬	૨૬	૧૬	૨૮	૧૬	૨૦	૬	૬
૪૨	૨૪	૫૧	૩૩	૩	૦	૫૪	૩૦	૩	૦	૪૮	૧૨	૩૬	૩૬	૦	૪૮	૦	૩૬	૨૪	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
કેતુ મધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ										કેતુ મધ્યે બુધદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ									
શ	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	ચો	ભુ	કે	શુ	સૂ	ચં	મં	રા	ગુ	શ	ચો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨	૧	૦	૨	૦	૧	૦	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧
૩૨	૬	૨૩	૬	૧૬	૩૨	૩૨	૨૬	૨૩	૬	૨૦	૨૦	૨૬	૧૭	૨૬	૨૦	૨૩	૧૭	૨૬	૨૭
૧૦	૩૧	૧૬	૩૦	૫૭	૧૫	૧૬	૫૧	૧૨	૦	૩૪	૪૬	૩૦	૫૧	૪૫	૪૬	૩૩	૩૬	૩૧	૦
૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦

વિંશોત્તરી અંતર્દશાઓમાં પ્રત્યન્તર્દશાઓનાં કોષ્ટકો.

શુક્રમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.										શુક્રમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
શુ	કુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	યો	શુ	કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	શ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨
૬	૫	૨	૬	૧	૩	૨	૫	૫	૨	૪	૧	૫	૧	૨	૧	૫	૪	૫	૧૦
૦૧૧	૬૧૦	૨૭	૫	૬૨૧	૨	૦	૨૪૨૬	૨૦૨૧૨૫૨૬	૩૧૬૧૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૩૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શુક્રમધ્યે શનિદશામાં પ્રત્યંતર્દશાઓ.									
કે	શુ	સુ	ચં	મં	રા	શુ	શ	શુ	યો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧
૦	૨	૦	૧	૦	૨	૧	૨	૧	૨
૨૪	૧૦	૨૧	૫૨	૪	૩૨	૬	૬	૨૬	૦
૩૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૦	૩૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

વિદશાઓ કરવાની રીત:—જે ગ્રહની પ્રત્યન્તર્દશામાં જે ગ્રહની વિદશાઓ કરવી હોય તે ગ્રહની પ્રત્યન્તર્દશાના વર્ષોદિનાં ઘટયાદિ કરી તેને જે ગ્રહની વિદશા કરવી હોય તે ગ્રહના મહાદશાના વર્ષોથી ગણીને ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખિય કરીઓ આવશે. તેની વધેલી રેખને ૬૦ થી ગણી ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખિય પડેલા આવશે. આ પ્રમાણે જે ઘટયાદિ આવે તેનું વર્ષોદિ કરવાથી વિદશાઓનાં કોષ્ટકો તૈયાર થાય છે.

વિદશાઓ કરવાનું ઉદાહરણ:—સૂર્યની મહાદશા મધ્યે, સૂર્યની અંતર્દશામાં, સૂર્યની પ્રત્યંતર્દશા = વર્ષ, = માસ, ૫ દિવસ, ૨૪ ઘડી અને = ૫૭ છે. તેનું ઘટચાદિ કરતાં ૩૨૪-૦ થયા. તેમાં સૂર્યની વિદશા કરવી છે માટે ઉપરના ઘટચાદિને સૂર્યની મહાદશાના વર્ષ ૬ થી ગણ્યા તો ૧૯૪૪-૦ આવ્યા, તેને ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખ્ધિ ૧૬ ઘડીઓ આવી. તેની વધેલી શેષ ૨૪ને ૬૦થી ગણ્યા તો ૧૪૪૦ આવ્યા તેને ૧૨૦ થી ભાગ લેતાં લખ્ધિ ૧૨ પળો આવી. તેનું વર્ષાદિ કરતાં ૦-૦-૦-૧૬-૧૨ સૂર્યની મહાદશામાં, સૂર્યની અંતર્દશામાં, સૂર્યની પ્રત્યંતર્દશામાં સૂર્યની વિદશા આવી. આ પ્રમાણે ચંદ્રાદિની વિદશા નીચેના ડાહ્યામાં કરેલી છે તે તપાસી લેવી.

સૂર્યની મહાદશામાં સૂર્યની અંતર્દશામાં સૂર્યનો પ્રત્યંતર્દશામાં વિદશાઓ								
સૂ	ચં	મં	ગ	ગુ	શ	બુ	કે	શુ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૧૬	૨૭	૧૮	૪૮	૪૩	૫૧	૪૫	૧૮	૫૪
૧૨	૦	૫૪	૩૬	૧૨	૧૮	૫૪	૫૪	૦

દશાફલાનિ

તત્રાદૌરવિદશાફલમ્

વિવાદો દાયાદૈર્ભવતિ ચપલા બુદ્ધિરભિનો

ધનાનામલ્પત્ત્વં દિનપતિદશાયામરિમયાત્ ॥

મદાદ્ધે પિત્તાત્તિઃ સ્વલકુલભયં વા વ્રણભયં

નિપાતઃ કાન્તીનામવનિપતિકોપેન અવિનામ્??

અન્વય:—દિનપતિદશાયામ્ ભવિનામ્ દાયાદૈઃવિવાદઃ, અભિતઃ
ચપલા બુદ્ધિઃ, અરિભયાત્ ધનાનામ્ અલ્પત્વમ્, અઙ્ગે સદા પિત્તાર્તિઃ,
સલકુલભયમ્ વા વ્રણભયમ્, અવનિપત્તિકોપેન કાન્તીનામ્ નિપાતઃ
ભવતિ. ૧૧

અર્થ:—સૂર્યની દશાને વિષે પુરૂષોને બ્રાતૃઆદિ લાગી-
દારેથી વિવાદ, આરે તરફથી બુદ્ધિની ચંચળતા, શત્રુના
ભયથી ધનનું અલ્પપણું, શરીરે નિરંતર પિત્તની પીડા, હુષ્ટ
માણસોથી ભય અથવા વ્રણ (ઘા) નો ભય તથા રાજાના
ક્રોધથી કાંતિનો નાશ થાય છે. ૧૧

ચન્દ્રદશાફલમ્

દશા ચાન્દ્રીભૂયાત્કલયતિ વિભૂતિં જનિવતાં

દુઃકલાર્થવ્રાતૈઃ પ્રવરવનિતાર્ગીતજનિતમ્ ॥

સુખં યોષા મૃષા સુગ્રમતુલમદ્વાઽમરગણૈ-

મંગ્લોત્સાહાનન્દં કનકવરસુક્તાફલસુગ્રમ્ ॥૧૨॥

અન્વય:—(યદા) ચાન્દ્રીદશા ભૂયાત્ (તદા) જનિવતામ્ દુઃક-
લાર્થવ્રાતૈઃ વિભૂતિમ્, પ્રવરવનિતાર્ગીતજનિતમ્ યોષા સુખમ્, અનુ-
લ્મ મૃષા સુખમ્, અમરગણૈઃ મંગ્લોત્સાહાનન્દમ્, કનકવરસુક્તા
ફલસુગ્રમ્ અદ્વા કલયતિ. ૧૨

અર્થ:—આરે ચંદ્રમાની હોય ત્યારે પુરૂષોને રેશમી વસ્ત્ર
અને ધનના સમૂહથી ઐશ્વર્ય, શ્રેષ્ઠ સ્ત્રીઓના ગીતથી ઉત્પન્ન
થયેલું સ્ત્રીનું સુખ, અત્યંત આમૃષણનું સુખ, દેવતાઓના
સમૂહથી યજ્ઞના ઉત્સાહનો આનંદ તથા સુવર્ણ અને શ્રેષ્ઠ
મોતીનું સુખ નિશ્ચય પ્રાપ્ત કરાવે છે. ૧૨

ભૌમદશાફલમ્

દશા ભૌમી ચૌરાનલરિપુમયં ભૂપતિમયં
મહાતઙ્કં ચિત્તે જનયતિ ધનાનામપચયમ્ ॥

વ્રણવ્રાતૈઃ પીડામનિશમુતરક્તામયમયં
તથા દુષ્ટાતઙ્કૈર્મતિચપલતાં વૈ જનિવતામ્ ॥૧૩॥

અન્વયઃ—(યદા) ભૌમી દશા (ભૂયાત્ તદા) જનિવતામ્ ચૌરા-
નલરિપુમયમ્, ભૂપતિમયમ્, ચિત્તે મહાતઙ્કમ્, ધનાનામ્ અપચયમ્,
વ્રણવ્રાતૈઃ અનિશમ્ પીડામ્, રક્તામયમયમ્ તથા દુષ્ટાતઙ્કૈઃ મતિચ-
પલતામ્ જનયતિ. ૧૩

અર્થઃ—જ્યારે મંગળની દશા હોય ત્યારે પુરુષોને ચોર,
અગ્નિ અને શત્રુનો ભય, રાત્રનો ભય, મનને વિષે મહાન પીડા,
ધનનો નાશ, વાણી (ધા) ના સમૂહથી નિરંતર પીડા, રક્તવિઘ્નનો
ભય તથા દુષ્ટપીડાથી બુદ્ધિની અચળતા ઉત્પન્ન કરે છે. ૧૩

રાહુદશાફલમ્

ધનાનામલ્પત્વં રિપુજનવિવાદેન ભવિનાં
પિતુઃ કટ્ટં દ્રવ્યક્ષતિરપિ ગુરુણામપચયઃ ॥

તથા કટ્ટં મૃત્યોઃ સમમુત્ત ચલત્વં નિજમતે-

રગોઃપાકે લોકે જટરકુહરે વાતવિકૃતિઃ ॥૧૪॥

અન્વયઃ—અગોઃ પાકે ભવિનામ્ લોકે રિપુજનવિવાદેન ધના-
નામ્ અલ્પત્વમ્, પિતુઃ કટ્ટમ્, દ્રવ્યક્ષતિઃ, અપિ ગુરુણામ્ અપચયઃ,
તથા મૃત્યોઃ સમમ્ કટ્ટમ્, નિજમતેઃ ચલત્વમ્, જટરકુહરે વાત-

અર્થ:—શુક્રની દશાને વિષે પુરુષોને સંસારને વિષે શત્રુ-
ઓના વિવાદથી ધનનું અધિકપણું, પિતાને કષ્ટ, ધનનો નાશ, શુક્ર
આદિ વડીલ પુરુષોનો નાશ, મૃત્યુ અસાધ્ય કષ્ટ, પોતાની બુદ્ધિથી
મનનું અચળપણું તથા પેટના ભાગમાં વાયુનો વિકાર થાય છે.

ગુરુદશાફલમ્

ગુરોઃ પાકે લોકે પરમવિશ્રુતા ભૂપતિકૃતા
ધનાનામાધિક્યં ભવતિ ચિરલા ચૈરિપટલી ॥

સુગ્રં કાન્તાપત્યપ્રચુરગુણમાનાર્થનિવહૈઃ

પ્રતિષ્ઠા કાષ્ટાન્તં વ્રજતિ ભવિનામેવસતનમ્ ૧૬.

અન્વય:—ગુરોઃ પાકે ભવિનામ્ લોકે ભૂપતિકૃતા પરમવિશ્રુતા,
ધનાનામ્ આધિક્યમ્, ચિરલા ચૈરિપટલી, કાન્તાપત્યપ્રચુરગુણ-
માનાર્થનિવહૈઃ સુગ્રમ્ ભવતિ, સતતમ્ એવ પ્રતિષ્ઠા કાષ્ટાન્તમ્
વ્રજતિ. ૧૬.

અર્થ:—શુક્રની દશાને વિષે પુરુષોને સંસારને વિષે શત્રુથી
કરાયેલી અધિક પ્રતિષ્ઠા, ધનનું અધિકપણું, શત્રુ કોઈ નિરક્ષો
થાય છે, તથા સ્ત્રી, સંતાન, વિશેષ શુભ, માન અને ધનના
સમૃદ્ધિ સુખ થાય છે તથા નિરંતર દિશાઓના અંતર્પર્યત
પ્રતિષ્ઠાને પામે છે. ૧૫

શનિદશાફલમ્

ગદગ્રાતાતઙ્ગા વપુષિ રિપુગઙ્ગા જનિવનાં

વિવાદો વન્ધુનામપચય ઉતાતઙ્ગનિવહઃ ॥

વિરામો વિક્તાનામનિલજનિતા રોગપટલી

શનેઃ પાકે આર્યાતનયતનયાજ્ઞે ગદમયમ્ ૧૬.

અન્વય:—શને: પાકે જનિવતામ્ વપુષિ ગદ્વાતાત્કા, સ્પિ-
શક્કા, વંધૂતામ વિવાદ:; અપચય:; ઉત આત્મજનિવહ:; વિજ્ઞાનામ
વિગમ:; અનિલજનિતા રોગપટલી, માર્યાંતનયનનયાદ્વે ગદ્મયમ
(ભવતિ). ૧૬

અર્થ:—શનિની દશાને વિષે પુરૂષોના શરીરને વિષે રોગના
અમૂલની ખીણ, શત્રુ અર્થથી શંકા, આત્મવર્ગમાં વાદવિવાદ,
મહાન હાનિ, ખીણનો અમૂલ, અનેક પ્રકારના ધનનો નાશ,
વાયુથી ઉત્પન્ન રોગનો અમૂલ તથા સ્ત્રી, પુત્ર અને કન્યાના
શરીરે રોગનો ભય થાય છે. ૧૬

બુધદશાફલમ્

વિદ: પાકે લોકે પરમવિભુતા મૃપકુલ્લત:

પશૂનામાધિક્યમ્ વસનવસ્તુધાયજ્ઞપટલી ॥

નવાગારં કાન્તાપ્રવરકવિતાર્ગિતજનિતં

સુગ્ધં પૃથ્વીભર્તુ: મનનમભિત: કીર્તિસ્તુલા ॥૧૭॥

અન્વય:—વિદ: પાકે (જનિવતામ) લોકે મૃપકુલ્લત: પરમ-
વિભુતા, પશૂનામ આધિક્યમ, વસનવસ્તુધાયજ્ઞપટલી, નવાગારમ્.
કાન્તાપ્રવરકવિતાર્ગિતજનિતમ સુગ્ધમ, પૃથ્વીભર્તુ: મનનમ અભિત:
અતુલા કીર્તિ: (ભવતિ). ૧૭

અર્થ:—બુધની દશાને વિષે પુરૂષોને સંસારમાં રાજતા
કુળથી અત્યંત પ્રતિષ્ઠા, પશુઓનો વધારો, વસ્ત્ર પૃથ્વી અને
યજ્ઞનો અમૂલ, નવીન મહાન, સ્ત્રી, શ્રેષ્ઠ કવિતા, અને ગાનથી
સુખ, તથા રાજાથી નિરંતર ચારે બાજુએ અન્યેન કીર્તિના
વધારો થાય છે. ૧૭

કેતુદશાફલમ્

મનસ્તાપં તાપં કલયતિ કલિં મૃસુરજનૈ-

ર્દશા ચન્દ્રારાતેરુદરભવપીડામપિ નૃણામ્ ॥

ચલત્વં વિત્તાનાં ચલજનવશેન ધ્રુવમલં

તથા કાન્તાકષ્ટં દ્રુતમપિ વિનષ્ટં કૃતમપિ ॥૧૮॥

અન્વય:—ચન્દ્રારાતે: દશા (સ્યાત્ તદા) નૃણામ્ મનસ્તાપમ્, તાપમ્, મૃસુરજનૈ: કલિમ્, ઉદરભવપીડામ્ અપિ ચલજનવશેન વિત્તાનામ્ ધ્રુવમ્ અલમ્ ચલત્વમ્, તથા કાન્તાકષ્ટમ્, કૃતમ્ અપિ દ્રુતમ્ વિનષ્ટમ્ કલયતિ. ૧૮

અર્થ:—કેતુની દશા હોય તો પુરૂષોને મનને વિષે સંતાપ, તાપ, આહ્વણોથી કલેશ, પેટમાં પીડા, દુષ્ટ પુરૂષોના વશથી ધનનો નિશ્ચય અત્યંત નાશ તથા સ્ત્રીને કષ્ટ અને કલેશ કાર્યનો પણ જલદી નાશ થાય છે. ૧૮

શુક્રદશાફલમ્

મૃગો: પાકે પુંસાં ભવતિ વિગતારાતિપટલી

તુરંગ્ગાલીકાન્તાતનયતનયાર્થવ્રજસુખમ્ ॥

મૃદંગ્ગવ્યાસઙ્ગ: પુરવનિતયાગીતજસુખં

મસ્તારંભો વેદધ્વનિરમિત આનન્દનિવહ:॥૧૯॥

અન્વય:—મૃગો: પાકે પુંસામ્ વિગતારાતિપટલી, તુરંગ્ગાલી, કાન્તાતનયતનયાર્થવ્રજસુખમ્, મૃદંગ્ગવ્યાસઙ્ગ:, પુરવનિતયાગીતજસુખમ્, મસ્તારંભ:, અમિત: વેદધ્વનિ:, આનન્દનિવહ: ભવતિ. ૧૯

અર્થ:—શુક્રની દશાને વિષે પુરૂષોને શત્રુઓના સમૂહનો નાશ, ઘોડાઓની પંક્તિ, સ્ત્રી, પુત્ર, કન્યા અને ધનના સમૂહનું

સુખ, મૃદંગ વગાડવામાં શોષિત, નગરની સ્ત્રીઓના ગીતથી
સુખ, યજ્ઞનો આરંભ, આરે બાન્ધુએથી વેદની ધ્વનિ તથા
આનંદનો સમૃદ્ધ પ્રાપ્ત થાય છે. ૧૬

ઉચ્ચગતગ્રહદશાફલમ્

ઉચ્ચસ્થિતસ્યાપિ દશાસુ જન્નો-

વૈમુન્ધગગ્રામવિમૃષણાનિ ॥

દાગદુઃકૃલાલયચાદનાનિ

ભવન્તિ કીર્તિઃ પ્રવગ સમન્તાન્ ॥૨૦॥

અન્વયઃ—ઉચ્ચસ્થિતસ્ય અપિ દશાસુ જન્નોઃ વૈમુન્ધગગ્રામવિ-
મૃષણાનિ, દાગદુઃકૃલાલયચાદનાનિ ભવન્તિ ચ સમન્તાન્ પ્રવગ
કીર્તિઃ (ભવતિ) ૨૦

અર્થઃ—ઉચ્ચની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશાને વિષે
પુરોષને પૃથ્વી, ગામ, આનૃપણ, સ્ત્રી, દેશની વચ્ચે, મહાન,
અને વાદન તથા આરે બાન્ધુએથી શ્રેષ્ઠ કીર્તિ પ્રાપ્ત થાય છે. ૨૦

સ્વગૃહગતગ્રહદશાફલમ્

દશા નિજાગારગતસ્ય નિન્યં નવામ્બગગારવિદ્વાર્ગમૌગ્યમ્
નર્વાનયોષા વહુભૃમિભૃષા યજ્ઞોવિદોષાદગ્નિવર્ગદ્વાનિઃ ૨૧

અન્વયઃ—નિજાગારગતસ્ય દશા નિન્યમ નવામ્બગગારવિદ્વાર્ગ-
મૌગ્યમ, નર્વાનયોષા, વહુભૃમિભૃષા, યજ્ઞોવિદોષાન્ અગ્નિવર્ગદ્વાનિઃ
(ભવતિ). ૨૧

અર્થઃ—પોતાની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશામાં નિન્ય નવાં
વચ્ચે, મહાન અને વિદારનું સુખ, નર્વીન સ્ત્રી, ધનની પૃથ્વી અને
આનૃપણ તથા યજ્ઞના વિશેષપદ્ધતિથી યજ્ઞવર્ગની દ્વાનિ થાય છે. ૨૧

મિત્રક્ષેત્રગતગ્રહદશાફલમ્.

કલત્રપુત્રૈરપિ મિત્રવર્ગૈરતીવસૌખ્યં હિતરાશિગસ્ય ॥

દશાવિપાકે વસનં નૃપાલાદિશેષતો માનવિવર્દનં સ્યાત્ ॥

અન્વય:—હિતરાશિગસ્ય દશાવિપાકે કલત્રપુત્રૈઃ મિત્રવર્ગૈઃ અપિ તીવ સૌખ્યમ્, વિશેષતઃ નૃપાલાત્ વસનમ્ ચ માનવિવર્દનમ્ સ્યાત્. ૨૨

અર્થ:—મિત્રની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશાને વિષે સ્ત્રી, પુત્ર અને મિત્રવર્ગથી પણ અત્યંત સુખ તથા વિશેષ ફરીને રાજથી વગ્ન અને માનનો વધારો થાય છે. ૨૨

શત્રુક્ષેત્રગતગ્રહદશાફલમ્.

મનોજવેગો રિપુવર્ગભીતિઃ કૃશત્વમર્થક્ષતિરાસિવાયા ॥

દશા યદાઽરાતિગૃહસ્થિતસ્ય તદા નરસ્ય પ્રકૃતિશ્ચલા સ્યાત્

અન્વય:—યદા ઝરાતિગૃહસ્થિતસ્ય દશા (સ્યાત્) તદા નરસ્ય મનોજવેગઃ, રિપુવર્ગભીતિઃ, કૃશત્વમ્, અર્થક્ષતિઃ, આસિવાયા, ચલા પ્રકૃતિઃ સ્યાત્. ૨૩

અર્થ:—ત્યારે શત્રુની રાશિમાં રહેલા ગ્રહની દશા હોય ત્યારે પુરૂષને ધનદેવનો વેગ, શત્રુવર્ગથી ભય, દુર્બળતા, ધનનો નાશ, આવકમાં અંતરાય અને અલિત પ્રકૃતિ થાય છે. ૨૩

ષષ્ઠેશદશાફલમ્.

રોગાધીશદશાઽવલા જનકલિં રોગાગમં જન્મિના—

માધિવ્યાધિમરિવ્રજવ્રણગણાતકું કલકું ચલાત્ ॥

માનધ્વંસમતિશ્ચયં કલયતિ જ્ઞાનાર્થનાશં તથા

ચિત્તવ્યાકુલતામપાયવશતઃ કોશક્ષયં પ્રાયશઃ ॥૨૪॥

અન્વય:—અવલા રોગાધીશદશા (સ્યાન્ તદા) જન્મિતામ્
જનકલિમ્, રોગાગમમ્, આધિવ્યાધિમ્, અગ્નિવ્રજવળગણાતક્રમ્,
સ્થલાન્ કલક્રમ્, માનધ્વંસમતિક્ષયમ્, જ્ઞાનાર્થનાશમ્, તથા ચિત્ત-
વ્યાકુલતામ્, પ્રાયશઃ અપાયવશતઃ કોશક્ષયમ્ કલયતિ. ૨૪

અર્થ:—ગળથી રહિત છઠ્ઠાભાવના દ્વામીની દશા હોય
તો પુરુષોને બીજા માણસોથી ક્ષેષ, રોગની ઉત્પત્તિ, માનથી
ચિંતા, શરીરમાં વ્યાધિ, શત્રુઓના સમૂહથી વ્રણ (ઘા)નો
ઉપદ્રવ, દુષ્ટ માણસોથી મિથ્યા અપવાદ, માનની હાનિ, બુદ્ધિનો
નાશ, જ્ઞાન અને ધનનો નાશ, ચિત્તમાં વ્યાકુળતા, તથા વ્રણ
પ્રકારે ખર્ચ કરવાથી ધનના ભંડારનો નાશ થાય છે. ૨૪

અષ્ટમેશદશાફલમ્.

નિધનભાવપનેર્વર્નાપને—

ગતિભયં ગદસંઘમયં દશા ॥

કલયતિ સ્વજનમ્ય વિનાશનં

નિધનતામપિ ચાતભયં નૃણામ્ ॥૨૫॥

અન્વય:—નિધનભાવપનેઃ દશા (સ્યાન્ તદા) નૃણામ્ અય-
નીપનેઃ અતિભયમ્. ગદસંઘમયમ્, સ્વજનમ્ય વિનાશનમ્, નિધનતામ્
અપિ ચાતભયમ્ કલયતિ. ૨૫

અર્થ:—આઠનાભાવના દ્વામીની દશા હોય તો પુરુષોને
રાતથી અત્યંત ભય, રોગના સમૂહનો ભય, પાતળતા માંસ-
સોનો વિનાશ, નિર્ધનપણું અને વાયુનો ભય કરે છે. ૨૫

વ્યયેશદશાફલમ્.

વિત્તક્ષતિર્વર્નાજાદાધિવ્યાધિર્વ્યયેશપરિપાકે ॥

કષ્ટં મૃત્યુસમાનં ઋચતિ કુયાનં કુસક્તો ભીતિઃ ॥૨૬॥

અન્વયઃ—વ્યયેશપરિપાકે અવનીશાત્ વિક્ષતિઃ, આધિવ્યાધિઃ, મૃત્યુસમાનમ્ કષ્ટમ્, કુથાનમ્, કુસંગ્ગતઃ ભીતિઃ ભવતિ. ૨૬

અર્થઃ—ખારમાભાવના સ્વામીની દશાને વિષે રાજથી ધનનો નાશ, માનસીક ચિંતા અને શરીરની પીડા, મૃત્યુ ખરાખર કષ્ટ, ખરાખર વાહન તથા દુષ્ટ માણસના સંગથી ભય થાય છે. ૨૬

સત્તમેશદશાફલમ્.

જાયાપતિપરિપાકે રોગજ્વાલા હૃદિ સ્થિતા ભવતિ ॥

રિપુગણજનિતાવાધા વિક્ષવિનાશો નરેશતો ભીતિઃ॥૨૭॥

અન્વયઃ—જાયાપતિપરિપાકે હૃદિ સ્થિતા રોગજ્વાલા, રિપુ-ગણજનિતાવાધા, વિક્ષવિનાશઃ, નરેશતઃ ભીતિઃ ભવતિ. ૨૭

અર્થઃ—સાતમાભાવના સ્વામીની દશાને વિષે હૃદયને વિષે રોગની જ્વાળા, શત્રુના સમૂહથી ઉત્પન્ન બાધા, ધનનો નાશ અને રાજથી ભય થાય છે. ૨૭

અસ્તગતગ્રહદશાફલમ્.

દશાધીશે ત્વસ્તં ગતવતિ વિરોધો ચલવતા

સદા રોગાગારં હૃદયકુહરે વાઙ્મય જઠરે ॥

અરેરાધિવ્યાધિવ્યસનમુત માનક્ષતિરથો

વિરામો વિક્ષાનામવનિપતિકોપાઙ્ગનિવતામ્॥ ૨૮॥

અન્વયઃ—દશાધીશે અસ્તમ્ ગતવતિ (સતિ) જનિવતામ્ ચલવતા વિરોધઃ, સદા હૃદયકુહરે વા જઠરે રોગાગારમ્, અરેઃ આધિવ્યાધિવ્યસનમ્, માનક્ષતિઃ, અથ અવનિપતિકોપાત્ વિક્ષાનામ્ વિરામઃ (ભવતિ.) ૨૮

અર્થ:—અસ્તગત ગ્રહની દશાને વિષે પુરુષોને બગવાન માણસોની સાથે વિરોધ, નિરંતર હૃદયને વિષે અથવા પેટને વિષે રોગનું સ્થાપિયું, શત્રુથી માનચીક ચિંતા, શરીરની ખીરા અને વ્યસન, માનની હાનિ તથા રાજના કોપથી ધનનો નાશ થાય છે.

નીચગતગ્રહદશાફલમ્.

નીચાશ્રિતસ્ય ચેટસ્ય દશાકાલે મહદ્વયમ્ ॥

સચ્ચિતાર્થક્ષતિઃ પુંસાં વન્ધનં માનગ્વણ્ડનમ્ ॥૨૭॥

અન્વય:—નીચાશ્રિતસ્ય ચેટસ્ય દશાકાલે પુંસામ્ મહદ્વયમ્, સચ્ચિતાર્થક્ષતિઃ વન્ધનમ્, માનગ્વણ્ડનમ્ (ભવતિ). ૨૭.

અર્થ:—નીચની રાશિને વિષે રહેલા ગ્રહની દશાને વિષે પુરુષોને મહાન લય, સંગ્રહ કરેલા ધનનો નાશ, અંધન અને માનની હાનિ થાય છે. ૨૬

ચન્દ્રવલાનુસારદશાફલમ્.

દશાપ્રવેશે સવલઃ શશાદ્ઘો

દશાફલં શસ્તમર્નાવ જન્તોઃ ॥

અતોઽન્યથા ચેદ્ધિર્પર્ગતમાયે-

ર્ઘ્દીર્ગિતં ચન્દ્રવશાત્ફલં તત્ ॥૨૮॥

અન્વય:—દશાપ્રવેશે સવલઃ શશાદ્ઘો (ચેન્ તદા) જન્તોઃ દશા-ફલમ્ અર્નાવ શસ્તમ્, અન્યથા (ચેન્ તદા) વિર્પર્ગતમ્, અતઃ તત્ ફલમ્ ચન્દ્રવશાન્ આયેઃ ઉદીર્ગિતમ્. ૨૭

અર્થ:—દશાપ્રવેશના સમયે ચંદ્રમા બગવાન હોય તે પુરુષોને દશાનું ફળ અન્યથા શ્રેષ્ઠ મળે છે, અને ચંદ્રમા નિર્વેગ

હોય તો દશાનું ફળ અશુભ મળે છે. એટલા માટે દશાનું ફળ ચંદ્રમાના બળાબળના અનુસાર પૂર્વાચાર્યોએ કહ્યું છે. ૩૦

વલાનુસારેણદશાફલમ્.

વલવન્તો દશાધીશા દિશન્તિ સકલં ફલમ્ ॥

નિર્વલા નૈવ કુર્વન્તિ મધ્યં મધ્યવલા નૃણામ્ ॥૩૧॥

અન્વય:—દશાધીશા: વલવન્ત: (ભવન્તિ તદા) નૃણામ્ સકલમ્ ફલમ્ દિશન્તિ, નિર્વલા: (ભવન્તિ તદા) નૈવ (ફલમ્) કુર્વન્તિ, મધ્યવલા: (ભવન્તિ તદા). મધ્યમ્ (ફલમ્) કુર્વન્તિ. ૩૧

અર્થ:—દશાના સ્વામીઓ બળવાન હોય તો પુરુષોને દશા-ફળ સંપૂર્ણ આપે છે, નિર્બળ હોય તો દશાફળ આપતો નથી તથા મધ્યમ બળવાન હોય તો દશાફળ મધ્યમ આપે છે. ૩૧

તન્વાદિ દ્વાદશભાવેશ દશાફલમ્.

તત્રાદૌલગ્નેશદશાફલમ્.

નાનાભરણભૂગ્રામવાટિકારમણાદિના ॥

સુખં મિત્રવિનોદશ્ચ લગ્નેશ્વરદશા યદા ॥૩૨॥

અન્વય:—યદા લગ્નેશ્વરદશા (સ્યાત્ તદા) નાનાભરણભૂગ્રામ-વાટિકારમણાદિના સુખમ્, ચ મિત્રવિનોદ: (ભવતિ). ૩૨

અર્થ:—જ્યારે લગ્નેશ્વરના સ્વામીની દશા હોય ત્યારે નાના પ્રકારના આભૂષણ, પૃથ્વી, ગામ અને બગીચાના રમણથી સુખ તથા મિત્રની સાથે આનંદવિનોદ થાય છે. ૩૨

ધનેશદશાફલમ્

ધનધાન્યસુખં પુન્માં દેહકપ્ટં વિશેષતઃ ॥

ધનાર્થીશદશાકાલે મિત્રપક્ષાર્થવર્ડનમ્ ॥૩૩॥

અન્વયઃ—ધનાર્થીશદશાકાલે પુન્માં ધનધાન્યસુખમ્, વિશેષતઃ દેહકપ્ટમ્, મિત્રપક્ષાર્થવર્ડનમ્ (ભવતિ). ૩૩

અર્થઃ—ધનભાવના દ્વાનીની દશા સમયે પુર્યોને ધન અને ધાન્યનું સુખ, વિશેષ કરીને શરીરને વિષે ખીણ તથા મિત્રપક્ષથી ધનનો વધારો થાય છે. ૩૩

તૃતીયેશદશાફલમ્.

તૃતીયેશદશાકાલે વિક્રમાર્થસત્રયઃ ॥

શૃત્યાદીનાં સુખં પુન્માં દેહકપ્ટં વિશેષતઃ ॥૩૪॥

અન્વયઃ—તૃતીયેશદશાકાલે પુન્માં વિક્રમાન્ અર્થસત્રયઃ, શૃત્યાદીનામ સુખમ્, વિશેષતઃ દેહકપ્ટમ્ (ભવતિ). ૩૪

અર્થઃ—ત્રીજાભાવના દ્વાનીની દશા સમયે પુર્યોને પરાક્રમથી ધનનો સંચય, નાશરચાકર વિગેરેનું સુખ તથા વિશેષ કરીને શરીરને વિષે કષ્ટ થાય છે. ૩૪

ચતુર્થેશદશાફલમ્.

નાનાસુખં વાહનાનાં ગૃહગ્રામામિરાદગત્ ॥

ચતુર્થેશદશાકાલે મિત્રવર્ગસુખં મદત્ ॥૩૫॥

અન્વયઃ—ચતુર્થેશદશાકાલે (પુન્માં) વાહનાનામ નાનાસુખમ્, આદરાન્ ગૃહગ્રામાતિઃ, મદત્ મિત્રવર્ગસુખમ્ (ભવતિ). ૩૫

અર્થ:—ચોથાભાવના દ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને વાહ-
નોનું નાના પ્રકારનું સુખ, આદરસત્કારથી ઘર અને ગામની
પ્રાપ્તિ તથા મિત્રવર્ગથી અત્યંત સુખ થાય છે. ૩૫

પંચમેશદશાફલમ્.

પંચમેશદશાકાલે જ્ઞાનવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે ॥

પુત્રસૌખ્યં દ્રવ્યલાભો ગૌરવં નરપાલતઃ ॥૩૬॥

અન્વય:—પંચમેશદશાકાલે (પુંસામ્) જ્ઞાનવૃદ્ધિઃ પ્રજાયતે,
પુત્રસૌખ્યમ્, દ્રવ્યલાભઃ, નરપાલતઃ ગૌરવમ્ (પ્રજાયતે). ૩૬

અર્થ:—પાંચમાભાવના દ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને
જ્ઞાનનો વધારો, પુત્રનું સુખ, ધનનો લાભ તથા રાજાથી
પ્રતિષ્ઠાની પ્રાપ્તિ થાય છે. ૩૬

ષષ્ઠેશદશાફલમ્.

રિપુરોગમયં ઘોરં વિત્તહાનિઃ કલિર્ભવેત્ ॥

રાજમીતિઃ સદા ચિન્તા રોગાધીશદશા યદા ॥૩૭॥

અન્વય:—યદા રોગાધીશદશા (સ્યાત્ તદા પુંસામ્) ઘોરમ્
રિપુરોગમયમ્, વિત્તહાનિઃ, કલિઃ, રાજમીતિઃ સદા ચિન્તા ભવેત્. ૩૭

અર્થ:—છઠ્ઠાભાવના દ્વામીની દશા હોય ત્યારે
પુરુષોને ભયંકર શત્રુ અને રોગનો ભય, ધનની હાનિ, કલેશ,
રાજાનો ભય અને સર્વદા ચિંતા થાય છે. ૩૭

સપ્તમેશદશાફલમ્.

સપ્તમેશદશાકાલે કાન્તાપુત્રાર્યવર્દનમ્ ॥

કંઠં રોગમયં નિલયં કૃશત્વમંબલાકલિઃ ॥૩૮॥

અન્વય:—સપ્તમેશદશાકાલે (પુંસામ્) કાન્તાપુત્રાર્થવર્ધનમ્, કષ્ટમ્, રોગભયમ્, નિત્યમ્ કૃશત્વમ્, અવલાકલિઃ (ભવેત્). ૩૮

અર્થ:—સાતમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને સ્ત્રી, પુત્ર અને ધનનો વધારો, કષ્ટ, રોગનો ભય, સર્વદા શરીરે દુર્બળતા તથા સ્ત્રીથી કલેશ થાય છે. ૩૮

અષ્ટમેશદશાફલમ્.

અષ્ટમેશદશાકાલે વિવાદઃ સ્વजनैरपि ॥

મહાવ્યાધિભયં શસ્ત્રાદરિર્માતિવ્યયો મહાન્ ॥૩૯॥

અન્વય:—અષ્ટમેશદશાકાલે (પુંસામ્) સ્વजनै: અપિ વિવાદઃ, મહાવ્યાધિભયમ્, શસ્ત્રાત્ અરિર્માતિઃ, મહાન્ વ્યયઃ (ભવેત્). ૩૯

અર્થ:—આઠમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને પોતાના માણસોથી પણ વિવાદ, મહાન વ્યાધિનો ભય, શસ્ત્રથી શત્રુનો ભય તથા ધનનો મહાન ખર્ચ થાય છે. ૩૯

ધર્મેશદશાફલમ્.

ધર્મેશ્વરદશાકાલે भाग्यवृद्धिरुन्नतिः ॥

द्रव्यलाभो महत्पुण्यं तीर्थयात्रा महद्यशः ॥૪૦॥

અન્વય:—ધર્મેશ્વરદશાકાલે (પુંસામ્) ભાગ્યવૃદ્ધિઃ, અથ ઉન્નતિઃ, દ્રવ્યલાભઃ, મહત્ પુણ્યમ્, તીર્થયાત્રા, મહત્ યશઃ (ભવેત્). ૪૦

અર્થ:—નવમાભાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરુષોને ભાગ્યનો વધારો, ઉન્નતિ, ધનનો લાભ, મોટું પુણ્ય, તીર્થયાત્રા તથા મહાન યશ પ્રાપ્ત થાય છે. ૪૦

કર્મેશદશાફલમ્

કર્મેશ્વરદશાકાલે कर्मसिद्धिः श्रिर्नाशनः ॥

મહત્ત્વં દ્રવ્યલાભશ્ચ પુત્રમિત્રમુખં મહત્ ॥૪૧॥

અન્વય:—કર્મેશ્વરદશાકાલે (પુંસામ્) ક્ષિતીશતઃ કર્મેસિદ્ધિઃ, મદ્ગલમ્, દ્રવ્યલાભઃ ચ મહત્ પુત્રમિત્રસુખમ્ (ભવેત્). ૪૧

અર્થ:—દશમાલાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરૂષોને શત્રુથી કર્મની સિદ્ધિ, મંગળ કાર્ય, ધનનો લાભ, તથા પુત્ર અને મિત્રનું અત્યંત સુખ પ્રાપ્ત થાય છે, ૪૧

લામેશદશાફલમ્.

નાનાસુખં દ્રવ્યલાભો મિત્રપક્ષાજ્ઞયો નૃણામ્ ॥

વસ્ત્રાભરણજં સૌલ્યં લામેશસ્યદશા યદા ॥૪૨॥

અન્વય:—યદા લામેશસ્યદશા (સ્યાત્ તદા) નૃણામ્ નાનાસુખમ્, દ્રવ્યલાભઃ મિત્રપક્ષાત્ જયઃ, ચ વસ્ત્રાભરણજમ્ સૌલ્યમ્ (ભવેત્). ૪૨

અર્થ:—ત્યારે લાભલાવના સ્વામીની દશા હોય ત્યારે પુરૂષોને નાના પ્રકારનું સુખ, ધનનો લાભ, મિત્રપક્ષથી જય તથા વસ્ત્ર અને આભૂષણથી ઉત્પન્ન સુખ થાય છે. ૪૨

વ્યયેશદશાફલમ્.

વ્યયેશસ્ય દશાકાલે શોકમોહધનક્ષતિઃ ॥

રિપુરાજભયં ઘોરં કષ્ટં મૃત્યુસમં નૃણામ્ ॥૪૩॥

અન્વય:—વ્યયેશસ્ય દશાકાલે નૃણામ્ શોકમોહધનક્ષતિઃ, રિપુરાજભયમ્, મૃત્યુસમમ્ ઘોરમ્ કષ્ટમ્ (ભવેત્). ૪૩

અર્થ:—બારમાલાવના સ્વામીની દશા સમયે પુરૂષોને શોક, મોહ અને ધનનો નાશ, શત્રુ અને શત્રુનો ભય, તથા મૃત્યુ બરાબર ઘોર કષ્ટ થાય છે. ૪૩

ભાવેશવલાનુસારદશાફલમ.

ભાવાધિપો ચલયુતો નિજગેહગામી

નુહ્નત્રિકોણશુભવર્ગગતોઽપિ પૂર્ણમ્ ॥

જન્તોઃ ફલં સ્વલુ કરોતિ ચદાર્ગિનીચ—

સ્થાનસ્થિતોઽશુભફલં વિચલો વિશેષાત્ ॥૪૪॥

इति श्रीशंभुनाथदेवज्ञानमज श्रीजीवनाथदेवज्ञविगचिने

भावप्रकाशे दशाफलकथनाध्यायोऽष्टमः ॥८॥

અન્યથા—યદા ભાવાધિપઃ ચલયુતઃ નિજગેહગામી નુહ્નત્રિકોણ-
શુભવર્ગગતઃ અપિ જન્તોઃ (દશાયાઃ) પૂર્ણમ્ ફલમ્ સ્વલુ કરોતિ.
યદા (ભાવાધિપઃ) વિચલઃ અર્ગિનીચસ્થાનસ્થિતઃ વિશેષાત્ (દશાયાઃ)
અશુભ ફલમ્ (કરોતિ). ૪૪

અર્થઃ—જ્યારે ભાવનો દવામી બળવાન થઈને પાતાના
ધરમાં, પાતાની ઉચ્ચરાશિમાં, મૂળત્રિકોણની રાશિમાં અથવા
શુભત્રિકોણ વર્ગમાં રહેલા હોય ત્યારે પુરૂષોને દશાનું પૂર્ણ
ફળ નિશ્ચય છે છે. તથા જ્યારે ભાવનો દવામી નિર્બળ થઈને
પાતાના શત્રુની રાશિમાં, પાતાની નીચરાશિમાં અથવા પા.પત્ર-
ત્રિકોણ વર્ગમાં રહેલા હોય તો પુરૂષોને વિશેષ ક્ષતિને દશાનું ફળને
અશુભ છે છે. ૪૪

इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वाति अमदावादनियामि भट्टोपाह मागेक-

न्यालननुजनुया दैवप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दायनशर्मेणा

प्रणीतायां भावप्रकाशस्य मान्यय गुर्जरदेशकायां

दशाफलकथनाध्यायोऽष्टमः ॥८॥

અન્તર્દશાધ્યાય ૯ મો.

અન્તર્દશાફલમ્.

દશાસ્વામિનો મિત્રસ્ત્રેટાન્તરેઽપિ

પ્રશસ્તં રિપોરપ્રશસ્તં સમસ્તમ્ ॥

સમાનં સમસ્યાત્ર વર્ગાનુસારાત્

ફલં સંવદેત્પ્રાણીનામાર્યવર્યઃ ॥૧॥

અન્વયઃ—દશાસ્વામિનઃ મિત્રસ્ત્રેટાન્તરે અપિ સમસ્તમ્ પ્રશસ્તમ્ ફલમ્ (દદતિ), રિપોઃ (સ્ત્રેટાન્તરે સમસ્તમ્) અપ્રશસ્તમ્ ફલમ્ (દદતિ), સમસ્ય (સ્ત્રેટાન્તરે સમસ્તમ્) સમાનમ્ ફલમ્ (દદતિ) અત્ર વર્ગાનુસારાત્ પ્રાણીનામ્ ફલમ્ આર્યવર્યઃ સંવદેત્. ૧

અર્થઃ—દશાનો દ્વામી મિત્રઝડના મધ્યમાં હોય તો પણ સર્વ શુભફળને આપે છે, શત્રુઝડના મધ્યમાં હોય તો સર્વ અશુભ ફળને આપે છે તથા સમઝડના મધ્યમાં હોય તો સર્વ સમ ફળને આપે છે. આ પ્રમાણે વર્ગના અનુસાર પ્રાણીઓના ફળને શ્રેષ્ઠ પુરૂષો કહે છે. ૧

દશાધીશ્વરે સ્વસ્યવર્ગેઽયમિત્ર—

ગ્રહસ્યાંશગે તસ્ય ભુક્તિઃ શુભૈવ ॥

તથા પચ્ચમસ્યાંશગે ધર્મમાગે

સુખાંશેઽપિ ભુક્તિઃ જગાનાં પ્રશસ્તા ॥૨॥

અન્વયઃ—દશાધીશ્વરે સ્વસ્યવર્ગે અથ મિત્રગ્રહસ્યાંશગે (ચેત્) તસ્ય ભુક્તિઃ શુભા एव (ભવેત્), તથા પચ્ચમસ્ય અંશગે ધર્મમાગે સુખાંશે અપિ (ચેત્ તદા) જગાનામ્ ભુક્તિઃ પ્રશસ્તા (ભવેત્). ૨

અર્થઃ—દશાને સ્વામી પોતાની રાશિમાં અથવા પોતાના મિત્રઅહુતા નવમાંશમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષની દશા નિશ્ચય શુભ હોય છે, તથા પાંચમા નવમાંશમાં, નવમા નવ-માંશમાં અને ચોથા નવમાંશમાં પણ રહેલો હોય તો તે અહુતી દશા પણ શુભ હોય છે. ૨

ષષ્ઠાષ્ટમવ્યયેશાનાં દશા કષ્ટપ્રદા મના ॥

પ્રથામન્તર્દશા પુંસાં કષ્ટદારિદ્ર્યલોકદા ॥૩॥

અન્વયઃ—ષષ્ઠાષ્ટમવ્યયેશાનામ્ દશા પુંસામ્ કષ્ટપ્રદા મના. સ્વામ્ય અન્તર્દશા (અપિ) કષ્ટદારિદ્ર્યલોકદા (મના). ૩

અર્થઃ—છઠ્ઠાભાવના સ્વામીની, આઠમાભાવના સ્વામીની તથા બારમાભાવના સ્વામીની દશા પુરૂષોને કષ્ટ આપનારી માનેલી છે. અને આ પ્રમાણે ક્રિપર કહેલા ભાવોની અંતર્દશા પણ પુરૂષોને કષ્ટ, દરિદ્રતા અને શોકને આપનારી માનેલી છે. ૩

ષષ્ઠેશયુક્તો યદિ લગ્નપઃ સ્યાન્

તસ્યાપિ મુક્તિર્જર્માનિદા સ્યાન્ ॥

ગેગેશયુક્તો યદિ લગ્નનાથો

વર્ગે શશાઙ્કસ્ય ભવેદર્જીર્ણઃ ॥૪॥

અન્વયઃ—યદિ લગ્નપઃ ષષ્ઠેશયુક્તઃ સ્યાન્ (તદા) તસ્ય મુક્તિઃ અપિ જર્માનિદા સ્યાન્. યદિ લગ્નનાથઃ ગેગેશયુક્તઃ શશાઙ્કસ્ય વર્ગે (ચેન તદા) અર્જીર્ણઃ ભવેન. ૪

અર્થઃ—જે લગ્નને સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી પુરૂષ હોય તો પુરૂષોને તેની દશા પણ તાવ અને ભયને આપનારી થાય છે. જે લગ્નને સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી પુરૂષ અહુતે ચંદ્રમાતા પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરૂષોને અશુભકામ થાય છે.

રોગેશયુક્તો લગ્નેશો બુધપદ્મવર્ગસંસ્થિતઃ ॥

તદ્ગુક્તૌ જાડયમક્લેષુ કફવાતપ્રકોપતઃ ॥૫॥

અન્વયઃ—(લગ્નેશ રોગેશયુક્તઃ બુધપદ્મવર્ગસંસ્થિતઃ (ચેત્ તદા) તત્ ભુક્તૌ કફવાતપ્રકોપતઃ અક્લેષુ જાડયમ્ (ભવેત્). ૫.

અર્થઃ—લગ્નનો સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને બુધના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો તેની દશાને વિષે કદ્દ અને વાયુના પ્રકોપથી શરીર નબળાઈ જાય છે. ૫

ગુરુવર્ગગતઃ પુંસાં રોગઃ સ્યાત્ દ્વિજદોષતઃ ॥

ચન્દ્રો વા યદિ લગ્નેશઃ શુક્રવર્ગેઽપિ તાદૃશઃ ॥૬॥

અન્વયઃ—(લગ્નેશઃ રોગેશયુક્તઃ) ગુરુવર્ગગતઃ (ચેત્ તદા) પુંસામ્ દ્વિજદોષતઃ રોગઃ સ્યાત્. યદિ ચન્દ્રઃ વા લગ્નેશઃ (રોગેશયુક્તઃ) શુક્રવર્ગે (સ્થિતઃ) અપિ તાદૃશઃ (દ્વિજદોષતઃ રોગઃ સ્યાત્) ૬

અર્થઃ—લગ્નનો સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને શુક્રના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને દ્વિજરોગના દોષથી રોગ થાય છે. જો ચંદ્રમા અથવા લગ્નનો સ્વામી છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને શુક્રના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પણ તેની બરાબર દ્વિજરોગના દોષથી રોગ થાય છે. ૬

સન્નિપાતભવો રોગઃ પુંસાં વા વાતકોપતઃ ॥

શનિવર્ગે મહાવાતપ્રકોપસ્તાદૃશોઽક્લેષઃ ॥૭॥

અન્વયઃ—તાદૃશઃ અક્લેષઃ શનિવર્ગે (સ્થિતઃ તદા) પુંસામ્ વાતકોપતઃ સન્નિપાતભવઃ રોગઃ વા મહાવાતપ્રકોપઃ (સ્યાત્). ૭

અર્થઃ—છઠ્ઠાભાવના સ્વામીથી યુક્ત લગ્નનો સ્વામી શનિના પદ્મવર્ગમાં રહેલો હોય તો પુરુષોને વાયુના કોપથી સન્નિપાતથી ઉત્પન્ન રોગ અથવા મહાન્ વાયુનો પ્રકોપ જાય છે. ૭

लघ्वेष्टशरीरेण युता यदि स्युश्चेन्मन्दमिहामुतकेनयोः शीप ॥

तदन्तरं जन्मयतां विशेषाद्द्विधाविमृत्वा प्रमचो गदः स्यात्

अन्वयः—यदि लघ्वेष्टशरीरेण युताः मन्दमिहामुतकेनयोः शीप
स्युः चेत् (तदा) जन्मयताम् तदन्तरं विशेषान् द्विधाविमृत्वा
प्रमचः गदः स्यात्. ८

अर्थः—तेन क्षयना स्वार्थी अने छद्मभावना स्वार्थी
सुख शान्ति, शत्रु अथवा हेतु रोदहो द्वाय तेन पुष्ट्याने तेनी
अन्तर्दशायां विशेष दर्शने देहरी, विमृष्टिश्च द्विधेयार्थी उन्मथ
रोग थाय छे. ८

एवं नानादिभाषाणां स्वार्था पट्टेष्टमयुतः ॥

प्रहाणां वर्गयोगेन तेषां नचनफलं दिशेत् ॥१॥

इति श्रीशंभुनार्थदेवजान्मज श्रीजीयनार्थदेवज विगर्चने

भावप्रकाशे अन्तर्दशाफलकथनाध्यायः नवमः ॥१॥

अन्वयः—एवम् नानादिभाषाणाम् स्वार्था पट्टेष्टमयुतः प्रहा-
णाम् वर्गयोगेन (स्थितः चेत् तदा) तेषाम् नत नत फलम् दिशेत्.

अर्थः—आ प्रभावे पितादि व्याधानां स्वार्थीयाः छद्म-
भावना स्वार्थीया सुख थर्शने अथादि प्रदाना पट्टेष्टमयुत रोदह.
द्वाय तेन पिताआदिने पुष्टेष्टा हेतुयार्थी पीडित इव रोदधु.

इति श्रीगुर्जरमण्डनान्वर्चने श्रमदावादनियामि भद्रेश्वर माणिक-
नान्तनुजनुया देवमप्रभाकर ज्योतिषिद् वृन्दावजगमना
प्रणानायां भावप्रकाशस्य सान्वय गुर्जरमण्डकायां अन्तर्दशा-

फलकथनाध्यायः नवमः ॥१॥

પ્રત્યન્તર્દશાધ્યાય ૧૦ મો.

પ્રત્યન્તર્દશાફલમ્.

રોગાઙ્ગપાવષ્ટમભાવપેન

યુતૌ યદા મારકલેચરેણ ॥

મૃત્યંશગૌ તદ્વિદશા નરાણાં

કષ્ટપ્રદા જીવિતહારિકા વા ॥૧॥

અન્વય:—યદા રોગાઙ્ગપૌ અષ્ટમભાવપેન યુતૌ મારકલેચરેણ યુતૌ, વા (રોગાઙ્ગપૌ) મૃત્યંશગૌ (સ્યાતામ્) તદા નરાણામ્ તત્ વિદશા કષ્ટપ્રદા વા જીવિતહારિકા (ભવતિ). ૧

અર્થ:—ત્યારે છઠ્ઠાભાવનો સ્વામી અને લક્ષ્મનો સ્વામી આઠમાભાવના સ્વામીથી યુક્ત થઈને મારકલેચરી યુક્ત હોય અથવા છઠ્ઠાભાવનો સ્વામી અને લક્ષ્મનો સ્વામી આઠમાભાવના સ્વામીના નવમાંશમાં રહેલા હોય તો પુરૂષોને તે પ્રત્યન્તર્દશા કષ્ટ આપનારી અથવા જીવનની હાનિ કરનારી થાય છે. ૧

લગ્નેશ્વરસ્યાંશપતિર્મૃતીશ-

ભાગાધિપશ્ચારિભવેન યુક્તૌ ॥

મેષસ્ય પદ્મવર્ગગતાવિમૌચે-

ત્તદ્ભુક્તિકાલે નિહતઃ શ્રુગાલાત્ ॥૨॥

અન્વય:—(યદા) લગ્નેશ્વરસ્યાંશપતિઃ મૃતીશભાગાધિપઃ અરિ-
ભવેનયુક્તૌ મેષસ્ય પદ્મવર્ગગતૌ ઇમૌ ચેત્ (તદા) તત્ ભુક્તિકાલે
શ્રુગાલાત્ નિહતઃ (ભવતિ). ૨

ઘનુર્વર્ગે ભયં ભૂપાન્મકરે નસ્ત્રિનાં ભયમ્ ॥

કુંભવર્ગે ભયં ગોભિર્મીને ગ્રાહાદ્ભયં દિશેત્ ॥૫॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञ विरचिते
भावप्रकाशे प्रत्यन्तर्दशाफलकथनाध्यायो दशमः ॥१०॥

અન્વય:—ઘનુઃ વર્ગે (ચેત્ તદા) ભૂપાત્ ભયમ્, મકરે (વર્ગે
ચેત્ તદા) નસ્ત્રિનામ્ ભયમ્, કુંભવર્ગે (ચેત્ તદા) ગોભિઃ ભયમ્,
મીને (વર્ગે ચેત્ તદા) ગ્રાહાત્ ભયમ્ દિશેત્. ૫

અર્થ:—ધનરાશિના પદ્મવર્ગમાં રહેલા હોય તો રાત્રીથી
ભય, મકરરાશિના પદ્મવર્ગમાં રહેલા હોય તો નખવાળા જના-
વરથી ભય, કુંભરાશિના પદ્મવર્ગમાં રહેલા હોય તો ગાયથી ભય
તથા મીનરાશિના પદ્મવર્ગમાં રહેલા હોય મગરથી ભય ડહેવો. ૫
इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वर्ति यमदावादनियासि भट्टोपाह्व माणेक-

लालतनुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावनशर्मणा

प्रणीतायां भावप्रकाशस्य सान्न्वय गुर्जरटीकायां

प्रत्यन्तर्दशाफलकथनाध्यायो दशमः ॥१०॥

તેયાર છે.

શિવભક્તિનું અત્યુત્તમ સ્તોત્ર.

તેયાર છે.

પુષ્પદંતવિરચિત

શિવમહિમ્નઃસ્તોત્ર.

મૂળ શ્લોક, અન્વય, અન્વયાર્થ તથા શુદ્ધ

ગુજરાતી ભાષાન્તર સહિત.

દિમ્ભત ચાર આના

રૂપાન્ન ખર્ચ સુદ.

દાશુપ્ત નવાદવાન

અંચ મળવાનું દેહજી

અમદાવાદ

લેશી વૃંદાવન માણેશ્વાર

અહદાનાધ્યાય ૧૧ મો.

યેઽપિ દુષ્ટફલકારકા ગ્રહા-

સ્તેઽપિ દાનજપપૂજનાદિના ॥

સત્ફલં પરિદિશન્તિ હર્ષિતા

વચ્ચિ દાનવિધિમાદરાદતઃ ॥૧॥

અન્વયઃ—દુષ્ટફલકારકાઃ યે અપિ ગ્રહાઃ (અસ્તિ) તે અપિ દાનજપપૂજનાદિના હર્ષિતાઃ (સન્તઃ) સત્ફલમ્ પરિદિશન્તિ, અઠઃ આદરાત્ દાનવિધિમ્ વચ્ચિ. ૧

અર્થઃ—દુષ્ટ ફળ કરનારા જે ગ્રહો છે તેઓ પણ દાન, જપ અને પૂજનાદિથી પ્રસન્ન થઈને શુભ ફળને આપે છે. એથી કરીને આદર પૂર્વક ગ્રહોના દાનની વિધિને કરું છું. ૧

તત્રાદૌ સૂર્યદાનમ્

ગોધૂમાન્નં ગુહં તામ્રં કાઞ્ચનં રક્તચન્દનમ્ ॥

માણિક્યં રક્તવસ્ત્રં ચ ગામર્કાય નિવેદયેત્ ॥૨॥

અન્વયઃ—ગોધૂમાન્નમ્, ગુહમ્, તામ્રમ્, કાઞ્ચનમ્, રક્તચન્દનમ્, માણિક્યમ્, રક્તવસ્ત્રમ્ ચ ગામ્ અર્કાય નિવેદયેત્. ૨

અર્થઃ—ઘઉં, ગોળ, તાંબુ, સુવર્ણ, રક્તચંદન (રત્નાંજળી), માણેક, રક્તવસ્ત્ર, અને ગાય સૂર્યની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૨

ચન્દ્રદાનમ્

તળુલં વંશપાત્રસ્થં મુક્તાં રૌપ્યં સિનાંશુકમ્ ॥

ઘૃતકુંભં સર્પૃરં ઘૃપં ચન્દ્રાય ચાર્પયેત્ ॥૩॥

અન્વય:—વંશપાત્રસ્થમ્ તળુલમ્, મુક્કામ્, રૌપ્યમ્, સિતાં-
શુક્રમ્, ઘૃતકુંભમ્, સકર્પૂરમ્ ચ વૃષમ્ ચન્દ્રાય અર્પયેત્. ૩

અર્થ:—વાંસના પાત્રમાં લરીને ચોખા, મોતી, રૂપું,
ચેતવત્ર, ઘીથી ભરેલો ઘડો, કપૂર, અને ચેત વાછરડો આ
સર્વ દાન ચંદ્રની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૩

મૌમદાનમ્

ગોધૂમગુહતામ્રાણિ પ્રવાલં કાચ્ચનં વૃષમ્ ॥

રક્તં મસૂરં વલ્લમ્ ચ ચન્દનં કુજહેતવે ॥૪॥

અન્વય:—ગોધૂમગુહતામ્રાણિ, પ્રવાલમ્, કાચ્ચનમ્, રક્તમ્ વૃષમ્,
મસૂરમ્, વલ્લમ્ ચ ચન્દનમ્ કુજહેતવે (અર્પયેત). ૪

અર્થ:—ઘણું, ગોળ, ત્રાંબુ, પ્રવાળ, સુવર્ણ, લાલ વાછરડો,
મસૂર, રક્તવત્ર, અને રક્તચંદન મંગળની પ્રીતિના અર્થે આપવું.

બુધદાનમ્

નીલાંશુકં સર્વપુષ્પં ગજદન્તં ચ કાચ્ચનમ્ ॥

બુધાય દાસી મુદ્રાજ્યે કાંસ્યં દયાત્પ્રયત્નતઃ ॥૫॥

અન્વય:—નીલાંશુકમ્, સર્વપુષ્પમ્, ગજદન્તમ્, કાચ્ચનમ્, દાસી,
મુદ્રાજ્યે ચ કાંસ્યમ્ પ્રયત્નતઃ બુધાય દદાત્. ૫

અર્થ:—કાળું વત્ર, સર્વ પ્રકારના પુષ્પ, હાથીદાંત, સુવર્ણ,
દાસી, મગ, ઘી અને કાંસ્યાનું પાત્ર પ્રયત્નથી બુધની પ્રીતિના
અર્થે આપવું. ૫

ગુરુદાનમ્

હરિદ્રાં શર્કરાં પીતઘાન્યં કાચ્ચનમમ્બરમ્ ॥

લબણં પુષ્પરાગં ચ તુરગં પ્રીતયે ગુરોઃ ॥૬॥

અન્વય:—હરિદ્રામ્, શર્કરામ્, પીત્તચાન્યમ્, કાઞ્ચનમ્, પીત-
મમ્બરમ્, લવણમ્, પુષ્પરાગમ્ ચ તુરગમ્ ગુરોઃ પ્રીતયે (દદ્યાત્). ૬
અર્થ:—હળદર, સાકર, પીણું ધાન (ચણાની દાળ), યુવરું,
પીણું વઝ્ર, મીંદુ, પોખરાજ અને ઘોડો આ સર્વ શુકની
પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૬

શુક્રદાનમ્

સ્વર્ણં ચિત્રામ્બરં રૌપ્યં ઘેનું શ્વેતતુરક્કમમ્ ॥

વજ્રમાઞ્ચ તળ્ડુલાંશ્ચ કર્પૂરં પ્રીતયે ભૃગોઃ ॥૭॥

અન્વય:—સ્વર્ણમ્, ચિત્રામ્બરમ્, રૌપ્યમ્, ઘેનુમ્, શ્વેતતુરક્કમમ્,
વજ્રમ્, આઞ્ચમ્, તળ્ડુલાન્ ચ કર્પૂરમ્ ભૃગોઃ પ્રીતયે (દદ્યાન્). ૭
અર્થ:—યુવરું, વિચિત્ર વઝ્ર, રૂપું, ગાય, શ્વેતઘોડો, હીરા,
શ્રી, ચોખા અને કપૂર આ સર્વ શુકની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૭

શનિદાનમ્

નીલરત્નં તિલાઃ નીલાઃ કુલિત્યાઃ મહિર્પા શનેઃ ॥

તિલતૈલં કૃષ્ણવત્ત્રં લૌહં ચેતિ વિદુર્બુધાઃ ॥૮॥

અન્વય:—નીલરત્નમ્, નીલાઃ તિલાઃ, કુલિત્યા, મહિર્પા, તિલ-
તૈલમ્, કૃષ્ણવત્ત્રમ્, ચ લૌહમ્ શનેઃ (દદ્યાન્) इति बुधाः विदुः ૮
અર્થ:—નીલમણિ, કાળા તલ, કળથી, ભેસ, તલનું તલ,
કાળુવઝ્ર, અને લોહું આ સર્વ શનિની પ્રીતિના અર્થે પંડિતોએ
આપવાનું કહેવું છે. ૮

રાહુદાનમ્

ગોમેદમશ્વં તૈલં ચ તિલાનપિ ચ કમ્બલમ્ ॥

નીલવત્ત્રં ચ લૌહં ચ રાહોર્દાનં બુધાઃ વિદુઃ ॥૯॥

અન્વય:—ગોમેદમ્, અશ્વમ્, તૈલમ્, તિલાન્, અપિ ચ કમ્બ-
લ્મ, નીલવલ્લમ્ ચ લૌહમ્ રાહોઃ દાનમ્ વુધાઃ વિદુઃ ૯

અર્થ:—ગોમેદ (ગોઝયંદન), ઘોડો, તેલ, તલ, કાંબળો,
કાળુવજ્ર, અને લોહું આ સર્વ દાન રાહુની પ્રીતિના અર્થે
પંડિતોએ કહેવું છે. ૯

કેતુદાનમ્

વૈદૂર્યરક્તં તૈલં ચ તિલં કમ્બલમર્પયેત્ ॥

શસ્ત્રં સ્ત્રગમદં નીલપુષ્પં કેતુગ્રહાય તત્ ॥૧૦॥

અન્વય:—વૈદૂર્યરક્તમ્, તૈલમ્, તિલમ્, કમ્બલમ્, શસ્ત્રમ્, સ્ત્ર-
ગમદમ્, ચ નીલપુષ્પમ્, તત્ કેતુગ્રહાય અર્પયેત્. ૧૦

અર્થ:—વૈદૂર્યમણિ, તેલ, તલ, કાંબળો, હથિયાર, કન્તૂરી,
કાળા પુષ્પ આ સર્વ કેતુગ્રહની પ્રીતિના અર્થે આપવું. ૧૦

દક્ષિણા દ્રવ્યાણિ

ધેનુઃ શંખો વૃષો રક્તઃ સ્વર્ણં પીતામ્બરં ક્રમાત્ ॥

શુભ્રસ્તુરદ્ધો ગૌઃ કૃષ્ણા સ્વહ્ગોઽજો દક્ષિણા રવેઃ ॥૧૧॥

અન્વય:—ધેનુઃ, શંખઃ, રક્તઃ વૃષઃ, સ્વર્ણમ્, પીતામ્બરમ્, શુભ્રઃ
તુરદ્ધઃ, કૃષ્ણાગૌઃ, સ્વહ્ગઃ, અજઃ રવેઃ ક્રમાત્ દક્ષિણા (દાતવ્યા). ૧૧

અર્થ:—સૂર્યની શાંતિના અર્થે ગાય, ચંદ્રમાની શાંતિના
અર્થે શંખ, મંગળની શાંતિના અર્થે લાલ વાહરડો, બુધની
શાંતિના અર્થે સુવર્ણ, શુક્રની શાંતિને અર્થે પીતાંબર, શુક્રની
શાંતિના અર્થે શ્વેત ઘોડો, શનિની શાંતિના અર્થે કાળી ગાય,
રાહુની શાંતિના અર્થે ખડ્ગ અને કેતુની શાંતિના અર્થે બકરો
આ પ્રમાણે સૂર્યાદિ નવગ્રહોની શાંતિના અર્થે દક્ષિણા આપવી. ૧૧

સૂર્યાદીનાં જપસંખ્યા.

રવૌ સપ્તસહસ્રાણિ વિધાવેકાદશૈવ તુ ॥

ભૌમે દશસહસ્રાણિ બુધે વેદસહસ્રકમ્ ॥૧૨॥

एकोनविंशतिर्जीवे भार्गवे विंशतिः शनौ ॥

सुरा धृतिरगौ सप्त केतौ जपमितिः स्मृता ॥૧૩॥

અન્વય:—રવૌ સપ્તસહસ્રાણિ, વિધૌ એકાદશ એવ, ભૌમે દશ-
સહસ્રાણિ, બુધે વેદસહસ્રકમ્, જીવે એકોનવિંશતિઃ, ભાર્ગવે વિંશતિઃ,
शनौ सुरा, अगौ धृतिः, केतौ सप्त (इति) जपमितिः स्मृता. ૧૨-૧૩

અર્થ:—સૂર્યના સાત ૭૦૦૦ હજાર, ચંદ્રમાના અગ્નીઆર
૧૧૦૦૦ હજાર, મંગળના દશ ૧૦૦૦૦ હજાર, બુધના ચાર
૪૦૦૦ હજાર, ગુરૂના આગાણીસ ૧૬૦૦૦ હજાર, * શુક્રના
વીસ ૨૦૦૦૦ હજાર, શનિના તેત્રીસ ૩૩૦૦૦ હજાર, રાહુના
અઠાર ૧૮૦૦૦ હજાર તથા કેતુના સાત ૭૦૦૦ હજાર આ
પ્રમાણે સૂર્યાદિ ગ્રહોની જપની સંખ્યા કહેલી છે. ૧૨-૧૩

ग्रहाणां शान्त्यर्थं रत्नधारणम्.

दुष्टेऽर्के प्रयतः सुधीभिरङ्गे माणिक्यं परमर्कमंत्रशुद्धम् ॥

दुष्टेऽब्जे वरमौक्तिकं प्रवालं भौમે ज्ञे वरपाचिरत्नमेव ॥૧૪॥

देवेज्ये खलु पुष्पकं तु शुके

वज्रं भानुजहेतवे सुनीलम् ॥

गोमेदं शशिमर्दिनी प्रयत्ना-

द्वैदूर्यं शिखिनि मुदा सदा सुखार्थम् ॥૧૫॥

* પરતુ ખીગ્ર ગ્રંથોમાં શુક્રના સોળહજાર, શનિના તેત્રીસહજાર
તથા કેતુના સત્તર હજાર જપસંખ્યા કહેલી છે.

અન્વય:—અર્કે દુષ્ટે (સતિ) પ્રયત: સુધીમિ: અઙ્ગે અર્કમંત્ર-
શુદ્ધમ્ માળિક્યમ્ પ્રધાર્યમ્, અઙ્ગે દુષ્ટે (સતિ) વરમૌક્તિકમ્,
મૌમે પ્રવાલમ્, હ્રે વરપાચિરત્નમ્, દેવેજ્યે પુષ્પકમ્, શુક્રે વજ્રમ્,
માનુજહેતવે સુનીલમ્, શશિમર્દિનિ ગોમેદમ્, શિશ્વિનિ મુદા વૈદૂર્યમ્
સદા પ્રયત્નાત્ શુભાર્યમ્ પ્રધાર્યમ્. ૧૪-૧૫.

અર્થ:—સૂર્ય દુષ્ટસ્થાનમાં રહીને અરિષ્ટકર્તા હોય તો
કાળજીવાળા બુદ્ધિમાન પુરૂષોએ પોતાના શરીરને વિષે સૂર્યના
મંત્રથી પવિત્ર થયેલું માણેક ધારણ કરવું, ચંદ્રમા અરિષ્ટકર્તા
હોય તો શ્રેષ્ઠ મોતી, મંગળ હોય તો પ્રવાળ, બુધ હોય તો
શ્રેષ્ઠ પાનું, શુક્ર હોય તો પોખરાજ, શુક્ર હોય તો હીરો,
શનિ હોય તો નીલમ, રાહુ હોય તો ગોમેદમણિ તથા
કેતુની પ્રીતિના અર્થે વૈદૂર્યમણિ સર્વદા પ્રયત્નપૂર્વક શુભના
માટે ધારણ કરવા પડિતોએ કહેલું છે. ૧૪-૧૫

ગ્રહાણાં શાન્ત્યર્થમૌષધીસ્નાનમ્

લજ્જાવતી કુષ્ટવલા પ્રિયદ્ધુ

ઘનૈશ્ચ સિદ્ધાર્થનિશાઢ્યેન ॥

યુક્તેન તોયેન ચ પુદ્ગ્યા શુભં

સ્નાનં હિ લોધ્રેણ સ્વગાર્દિતાનામ્ ॥૧૬॥

અન્વય:—લજ્જાવતી, કુષ્ટવલા, પ્રિયદ્ધુ, ઘનૈ: સિદ્ધાર્થનિશા-
ઢ્યેન, પુદ્ગ્યા ચ લોધ્રેણ યુક્તેન તોયેન સ્વગાર્દિતાનામ્ (નરાણામ્)
સ્નાનમ્ શુભમ્ (ભવતિ). ૧૬

અર્થ—લાજવંતી (લલમણી), કુદ, ખરેટી (કાંસડી),
કાંગ, નાગરમોઢા, ખીળા સરસવ, હળદર, સરપંખા, અને લોધર
આ સર્વ ઔષધિઓને જળમાં નાંખી ગ્રહોથી પીડિત પુરૂષોએ
સ્નાન કરવાથી શુભ છે. ૧૬

ગ્રન્થકારપરિચય:

ગણ્ડકયા અપિ પશ્ચિમે સુરધુનીતીરોત્તરે સર્વતઃ
 શ્રીમત્સ્વર્ણપુરે પરં હરિહરક્ષેત્રં ચકાસ્તિ ક્ષિતૌ ॥
 વર્તેતે જગતાંપતી હરિહરૌ યત્રૈવ મુક્તિપ્રદૌ
 તૂર્ણં યત્ર મતઙ્ગપુઙ્ગવસમુદ્ધારોઽપિ જાતઃ પુરા ॥૧૭॥

અન્વય:—ગણ્ડકયા: અપિ પશ્ચિમે સુરધુનીતીરોત્તરે ક્ષિતૌ
 સર્વતઃ શ્રીમત્સ્વર્ણપુરે પરમ્ હરિહરક્ષેત્રમ્ ચકાસ્તિ. યત્ર એવ
 મુક્તિપ્રદૌ જગતાંપતી હરિહરૌ વર્તેતે, યત્ર પુરા તૂર્ણમ્ મતઙ્ગપુઙ્ગવ-
 સમુદ્ધારઃ અપિ જાતઃ ૧૭

અર્થ:—ગંડકી નદીની પશ્ચિમદિશાએ અને ગંગાજના
 ઉત્તરતીર ઉપર પૃથ્વીને વિષે સર્વ પ્રકારથી શોભાયમાન સ્વર્ણ-
 પુરને વિષે શ્રેષ્ઠ હરિહરક્ષેત્ર શોભે છે. અહીં મોક્ષને આપનારા
 અને જગતના સ્વામી શ્રીમાન હરિહરનાથજી બિરાજેલા છે
 કે જ્યાં પ્રથમ ગ્રાહ (મંગર)થી ગળેન્દ્ર (હાથી)નો વિશ્વભગ-
 વાનથી જલદી ઉદ્ધાર થયો હતો. ૧૭

તસ્માત્પાટલિપુત્રનામનગરં ક્રોશત્રયાભ્યન્તરે
 ચક્ષત્સૌધકદમ્બકોવિદધરાધીશાવૃતં સર્વતઃ ॥
 તત્રત્યોઽલવરક્ષિનીશચિવુધો નીલામ્બરો ગોલચિ-
 ત્તજ્જ્યેષ્ઠઃપિતૃલઘ્વબોધનિકરઃશ્રીજીવનાથઃકૃતી ॥૧૮॥

અન્વય:—તસ્માત્ ક્રોશત્રયાભ્યન્તરે સર્વતઃ ચક્ષત્સૌધકદમ્બ-
 કોવિદધરાધીશાવૃતમ્ પાટલિપુત્રનામનગરમ્ (વર્તેતે) તત્રત્યઃ અલ-
 વરક્ષિતીશચિવુધઃ ગોલચિત્ નીલામ્બરઃ (દ્રાસીત્) તજ્જ્યેષ્ઠઃ પિતૃ-
 લઘ્વબોધનિકરઃ કૃતી જીવનાથઃ ૧૮

અર્થ—તે સ્વર્ણપુરથી ત્રણ કોશની અંદર સર્વ પ્રકારથી પ્રકાશમાન મહેલોના સમુદાય, મહાન પંડિતો અને રાજાથી વીંટાયેલું પાટલીપુત્ર (પટણા) નામનું નગર છે, ત્યાં રહેનાર અને અલ્પરજાના પંડિત ગોળવિદ્યાને બાણનાર નીલાચ્ચર (શંકુનાથ) નામના દેવજ હતા, તેમના મોટા પુત્ર અને પોતાના પિતા પાસેથીજ પ્રાપ્ત કૃષો છે બોધનો સમૂહ તે જેમણે એવા વિદ્વાન શ્રીશુવનાથદેવજે. ૧૮

કૃત્વા તાજિકદર્પણં પ્રથમતઃ પારાશરીવાસનાં
રમ્યં ભાવકૃત્તૂહલં ચ પરતઃ કીલાલયોગાવલીમ્ ॥
વીજોદાહરણં તતોઽપિ જનુપઃપત્રીવિધાનં તતો
દીક્ષાયાશ્ચવિધિં મનોરપિ તતઃશ્રીવાસ્તુરત્નાવલીમ્ ॥૧૯॥

અન્વયઃ—પ્રથમતઃ તાજિકદર્પણમ્, પારાશરીવાસનામ્, રમ્યમ્ ભાવકૃત્તૂહલમ્, ચ પરતઃ કીલાલયોગાવલીમ્. વીજોદાહરણમ્, તતઃ અપિ જનુપઃ પત્રીવિધાનમ્, તતઃ મનોઃ દીક્ષાયાઃ વિધિમ્ ચ તતઃ શ્રીવાસ્તુરત્નાવલીમ્ કૃત્વા. ૧૯

અર્થઃ—પ્રથમ (૧) તાજિકદર્પણ, (૨) પારાશરીવાસના, (૩) રમણીય ભાવકૃત્તૂહલ, (૪) પછી કીલાલયોગાવલી, (૫) પીન્ગણિતનું ઉદાહરણ, (૬) ત્યારપછી જન્મપત્રીવિધાન, (૭) મંત્રદીક્ષાની વિધિ અને પછીથી (૮) શ્રીવાસ્તુરત્નાવલી આ પ્રમાણેના ગ્રંથોની રચના કરીને

શકે તર્કનન્દાગવિશ્વંભરામિ-

ગંતે માઘમાસે વલક્ષે દશમ્યામ્ ॥

વિધોર્વાસરે સોપિ ભાવપ્રકાશં

મુદે કોવિંદાનામિમં સચ્ચકાર ॥૨૦॥

इति श्रीशंभुनाथदैवज्ञात्मज श्रीजीवनाथदैवज्ञ विरचिते
भावप्रकाशे ग्रहदानजपादि कथनाध्याय एकादशः ॥१॥

अन्वयः—तर्कनन्दागविश्वंभराभिः गते शक्ते, माघमासे, वलसे
दशम्याम्, विधोः वासरे सोपि (जीवनाथः) कोविदानाम् मुदे
इमम् भावप्रकाशम् सञ्चकार. २०

अर्थः—शके १७६६ना माघमासना शुक्लपक्षने विषे दशमी
तिथि अने सोमवारना द्विपसे ते एवा एवनाथदैवज्ञे पंडितोना
आनंदने भाटे आ ' भावप्रकाश ' नामना ग्रंथने जनावये छे.
इति श्रीगुर्जरमण्डलान्तर्वर्ति अमदावादनवासि भट्टोपाह्व माणेक-
लालतनुजनुपा दैवज्ञप्रभाकर ज्योतिर्विद् वृन्दावनशर्मणा प्रणीतायां
भावप्रकाशस्य सान्वय गुर्जरटीकायां ग्रहदानजपादि
कथनाध्याय एकादशः ॥१॥

टीकाकारपरिचयः

स्वर्गस्थितैरपि सदामृतपानतृप्तैः

सम्प्रार्थ्यते किल जनिर्विवुधैर्हि यत्र ॥

संसेवितः खलु महामुनिसिद्धभक्तैः

श्रीभारतो जगति सुप्रथितात्मकीर्तिः ॥१॥

अन्वयः—यत्र स्वर्गस्थितैः सदा अमृतपानतृप्तैः विबुधैः अपि
जनिः सम्प्रार्थ्यते किल (सः) महामुनिसिद्धभक्तैः संसेवितः जगति
सुप्रथितात्मकीर्तिः श्रीभारतः (अस्ति) खलु. ?

अर्थः—जे देशभां स्वर्गभां रडेनाश अने निरंतर अमृत-
पानथी तृप्त थयेला छद्रादि देवताओ पणु जन्म धारणु करवाणी
छिछा करे छे, ते महामुनिया, सिद्धो अने भक्तजनोथी
सेवायेलो, संसारभां प्रसिद्ध क्रीतिवाजो भारतदेश छे. १

શ્રીરૈવતપ્રભૃતિપર્વતકાનનૈશ્ચ

શ્રીદ્વારિકાપ્રભૃતિમિશ્ચ પવિત્રતીર્થૈઃ ॥

સમ્મણ્ડિતશ્ચ કલિકાલસુરસ્રવન્ત્યા

પ્રાન્તોઽસ્તિ ગુર્જર ઇતિ પ્રથિનો હિ તસ્મિન્ ॥૨॥

અન્યઃ—તસ્મિન્ શ્રીરૈવતપ્રભૃતિપર્વતકાનનૈઃ ચ શ્રીદ્વારિકા-
પ્રભૃતિમિઃ પવિત્રતીર્થૈઃ ચ કલિકાલસુરસ્રવન્ત્યા સમ્મણ્ડિતઃ ગુર્જર-
ઇતિ પ્રાન્તઃ પ્રથિતઃ અસ્તિ. ૨.

અર્થઃ—તે ભારતદેશમાં—ગિરનાર આદિ પર્વતો, મોટા વનો,
શ્રીદ્વારિકા આદિ પવિત્ર તીર્થો તથા કળિયુગની ત્રાશ્રમતીગંગા
વિશેષથી શોભાયમાન એવો ગુજરાતપ્રાન્ત સુપ્રસિદ્ધ છે. ૨.

તસ્યાશ્ચ દેવસરિતસ્તુ તટપ્રદેશે

વ્યાપારકેન્દ્રમિતિ વિશ્વસુજાતકીર્તિ ॥

નૈકાગમજ્ઞકવિદૈવવિદન્વિતં ચ

શ્રીપૂર્વકં નગરમસ્તિ હિ સુપ્રસિદ્ધમ્ ॥૩॥

અન્યઃ—તસ્યાઃ દેવસરિતઃ તુ તટપ્રદેશે વ્યાપારકેન્દ્રમ્ ઇતિ
(હિતોઃ) વિશ્વસુજાતકીર્તિ ચ નૈકાગમજ્ઞકવિદૈવવિદન્વિતમ્
સુપ્રસિદ્ધમ્ શ્રીપૂર્વકમ્ નગરમ્ અસ્તિ. ૩.

અર્થઃ—તે દેવગંગા ત્રાશ્રમતીનદીના કિનારા ઉપર મીઠો
વિશેરે નાના પ્રકારના વેપારનું મધ્યક હોવાથી સંચારમાં પ્રખ્યાત
એવું અને અનેક પંડિતો, કવિઓ તથા ન્યાયાધીશોથી યુક્ત
શ્રીનગર (અમદાવાદ) નામનું શહેર છે. ૩.

तस्मिन् धर्मदयाविभूतिनिकरः श्रीगौडविप्रान्वये

भारद्वाजकुले प्रभूतविनयी भट्टः कुवेराद्वयः ॥

तस्यासीद्गणकोत्तमः सुतनयः श्रीत्रापुलालः कृती

तज्जोऽतिप्रथितः सुचारुचरितो माणेकलालाभिधः ॥४॥

अन्वयः—तस्मिन् श्रीगौडान्वये भारद्वाजकुले धर्मदयाविभू-
तिनिकरः प्रभूतविनयी कुवेराद्वयः भट्टः (आसीत्), तस्य सुतनयः
गणकोत्तमः कृती श्रीत्रापुलालः आसीत्, तज्जः अतिप्रथितः सुचा-
रुचरितः माणेकलालाभिधः (आसीत्). ४

अर्थः—ते श्रीनगर (अमदावाद) शहरमां श्रीगौड प्राध्वज
ज्ञातिमां भारद्वाजगोत्रने विषे धर्म, दया अने औश्वर्यना बंगार-
इय तथा अत्यंत विनयवाणा कुवेरभट्ट हुता, तेमना पुत्र
बयोतिपीओमां श्रेष्ठ अने दुशण भाषाबाल हुता, अने तेमना
पुत्र अत्यंत सुप्रसिद्ध श्रेष्ठ आश्रित्यवाणा माणेकलाल हुता. ४

माणेकलालाद्गङ्गायां जानो वृन्दावनो बुधः ॥

ज्योतिःशास्त्रे कृतायासां ग्रन्थानाञ्च प्रकाशकः ॥५॥

अन्वयः—माणेकलालान् गङ्गायाम् ज्योतिःशास्त्रे कृतायाम्
च ग्रन्थानाम् प्रकाशकः बुधः वृन्दावनः जानः. ५

अर्थः—माणेकलालभट्टथी गंगाने विषे बयोतिःशास्त्रने
विषे प्रयत्न करनार अने बालओधबयोतिप्रसारसंग्रह, तामिड-
सारसंग्रह, पाराणुडभट्टीपिडा विगेरे ग्रंथाने प्रसिद्धकनो वृन्दावन
नामनो आध्वज उत्पन्न थयो.

મયા વૃન્દાવનેનાયં ગ્રન્થો ભાવપ્રકાશકઃ ॥

ગૌર્જર્યાલંકૃતો માતુ ચાલાનાં વિદુષાં હૃદિ ॥૬॥

અન્યયઃ—મયા વૃન્દાવનેન અયમ્ ભાવપ્રકાશકઃ ગ્રન્થઃ ગૌર્જ-
ર્યાલંકૃતઃ ચાલાનામ્ વિદુષામ્ હૃદિ માતુ. ૬

અર્થઃ—મેં વૃન્દાવન શર્માએ આ ‘ભાવપ્રકાશ’ નામનો
ગ્રંથ ગુર્જર ભાષાનુવાદથી અલંકૃત કર્યો છે, તે બાળકો અને
વિદ્વાનોના હૃદયમાં પ્રકાશ પામે. ૬

શાકેન્દ્રપશ્ચવસુમૃયુતમાર્ગશીર્ષે

મન્દેઽસિતેતરદલે દશમીયુતે ચ ॥

ગ્રન્થાનુવાદરચનેયમિતા તયાન્તં

તુલ્યન્તુ તેન રસભાવવિદો બુધા મે ॥૭॥

અન્યયઃ—શાકેન્દ્રપશ્ચવસુમૃયુતમાર્ગશીર્ષે, મન્દે, અસિતેત-
રદલે ચ દશમીયુતે. ઇયમ્ ગ્રન્થાનુવાદરચના તયા અન્તમ્ ઇત્યા-
તેન રસભાવવિદઃ બુધાઃ મે તુલ્યન્તુ. ૭

અર્થઃ—શાલિવાહન શાકેન્દ્રપદના માર્ગશીર્ષ શુદ્ધપદ્યમાં
દશમીતિથિ અને શનિવારના દિવસે આ ‘ભાવપ્રકાશ’ ગ્રંથના
અનુવાદની રચના સમાપ્ત થઈ. તેથી કરીને રસ અને ગ્રંથના
ભાવને બાણનારા પંડિતો મારા ઉપર પ્રસન્ન થાઓ. ૭

ક્ષિચ્ચિદગ્ન ગલિતં પ્રમાદતઃ

સજ્જનઃ સમધિગચ્છતુ સ્વયમ્ ॥

શાસનેઽસ્તુ સુજનોદ્ભવાકલા

દ્વાસ્યતાઙ્ગણવિનાંદકારિણામ્ ॥૮॥

अन्वयः—अत्र (यत्) प्रमादतः किञ्चिद् गतिदत्त (नृ)
मल्लनः स्वयम् मयधिगच्छतु. सुजनोद्धवाच्छा दाम्पत्यार्जनं
नोदकारिणाय शायने अस्मि. ८

अर्थः—आ मुर्खवानुवादनां ये प्रमादार्थं दांतेषु रतिः
दाय, तेने सुजनान् पुष्टये। विनासी येनैव सुमशु दे; अने
सुजनान् पुष्टयेनीं पुष्टियेः विपदाच्छा आशुभ्यां विने
उरताः पुष्टयेन पुष्टयेन शायने उरताः दे। ८

दोहा:

संचन शशिनचनन्दाविधु, मारगंशीपि शुभ मास ॥
शुद्धपक्ष दशमी तिथि, मन्दवार मुक्तागम ॥१॥
ना दिन मै या ग्रन्थको, मन्वृगण विन्तार ॥
अन्वय और टीका रचि, पृगण कियो विचार ॥२॥
साध्रमनी नदपर चमन, नगर अहमदाबाद ॥
नहौ वृन्दावन विप्रने, कियो मुमग अनुवाद ॥३॥
भावप्रकाश यह ग्रन्थके, जो कर्गहिं मुचिचार ॥
तिनको बहुविधि होयेंगे, मुल्कम पदान्थ चार ॥४॥
आगुन्दन्मुक्तागमको, नमनहिं बारंबार ॥
जीनहिं कृपामे ग्रन्थ यह, विदिन भयो संसार ॥५॥

समाप्तोऽयं ग्रन्थः

શ્રીજીવનાથદૈવજીવિરચિતો

॥ ભાવપ્રકાશઃ ॥

મૂળસ્થાન, અન્વય અને શુદ્ધ ગુજરાતી વીકાસહિત

ગ્રંથના

અભિપ્રાય.

પ્રકાશક

જ્યોતિર્વિદ્યુતપણ-દેવજીપ્રભાકર

જ્યોતિષી વૃંદાવન ભાણેકલાલ

સાગુપૂર નવાદરવાજા કંસારવાડ

અમદાવાદ.

श्रीः

सम्प्रतिपत्रम्

प्रियसुहृद्भिः देवज्ञप्रवरैः श्रीमद्वृन्दावनशर्मभिः सम्पादितं प्रकाशितञ्च
 “भावप्रकाशाख्यं” ज्योतिषग्रन्थमालोच्य मोनुद्यते चेत्, पुस्तकमिदं
 देवज्ञशिरोमणिमिर्मिथिलामण्डलमन्दनायमानैः श्रीमजीवनाथशर्मभिः सरलया
 सरण्या ज्योतिषशास्त्रबुभुत्सूनां कृते प्रणीतम्. तत्रापि ज्योतिर्विदं श्रीवृन्दा-
 वनशर्मणां सान्वयगुर्जरभाषान्तरेण सरल सरलं नितरानुपकारजनकञ्च
 सञ्जातम्, एतच्च सुवर्णसुगन्धयोगमिव समालादयति, पुस्तकमिदं ज्योतिष-
 शास्त्रजिज्ञासूनां कृते सर्वथाद्वितीयमेव, मन्ये न तादृशनन्यत्पुस्तकं वर्तमानकाले-
 पद्युक्तं सर्वसाधारणोपकारकञ्च स्यात् सहृदयैः काशिकराजकीयसंस्कृतपरीक्षा-
 धर्मेः फलितज्योतिषशास्त्रे परीक्षायामस्यविनियोगः कृत इति ते हार्दिकान्
 धन्यवादानर्हन्ति. सम्पादकमहाशयेनान्येऽपि ‘ताजिकसारसंग्रह-बालबोध-
 ज्योतिषसारसंग्रह’ प्रसृतय एतादृशा एव वर्तमानकालोपयोगिन अत्यावश्यक-
 ग्रन्थाः सम्पादिताः अनुवादिताः प्रकाशिताश्च. अत इमे महामागाः ज्योतिः
 शास्त्रप्रचारकत्वेन नितरां सृष्टहणीयाः समादरणीयाश्च सन्ति. फलितज्योतिः
 शास्त्रप्रणयिभिरवश्यमेव संग्राह्योऽयं ग्रन्थ इति सोझासं समनुवृणोति.

ता. १५-३-१९३७

गुस्वासरे

वनारससिद्धी

श्रीकेदारनाथशर्मा शास्त्री

काशी-हिन्दूविश्वविद्यालयीय

रणवीरसंस्कृतपाठशालाव्यापकः

८३

ज्योतिर्विद्भट्टोपनामा माणेरुलालतनुजन्मावृन्दावनशर्मा.

भवतः सकाशात्प्रेषितो भवत्कृतान्वयार्थेनगुर्जरभाषानुवादेन च सहितो
 जातकोषो ‘भावप्रकाश’ नानाऽपूर्वो ग्रन्थो लब्धः, दृष्ट्वैव ग्रन्थं मननः
 सन्तोषमापन्नम्. ज्योतिःशास्त्रे फलादेशविषये च वराहमिहिराचार्यादिभिरनेके
 ग्रन्था रचिताः सन्ति तथैव श्रीजीवनाथदेवज्ञेनापि सनप्रजातकीयं फलं दया-

सम्प्रतिपत्रम्.

श्रीभावप्रकाशग्रन्थं विलोक्याऽत्यन्तं प्रमुदितोऽस्मि । स्वपितृलब्धप्रसादेन
दैवज्ञप्रवरं मैथिलमण्डलभूपतेन श्रीमताजीवनाथशर्म्मेणा प्रार्चनग्रन्थानवलोक्य
ग्रन्थोऽयमग्रसि । स च सर्वेषां सरलतया बोधाय भट्टोपाध्व माणेकलालतनु-
जनुया दैवज्ञप्रभाकर वृन्दावनशर्म्मेणा सान्त्वयगुर्जरभाषानुवादालंकृतः । अतः
संस्कृतभाषानभिज्ञानां इदानींतनानां ज्योतिःशास्त्रान्तर्गतजादृक्कलेभ्युना कृते
सन्त्यगुपयोक्ष्यते । अनेन खलु ताजिकविषयं सरल सरस्या “ ताजिकसार-
संग्रहनिबन्धो ” गुम्फितः । स च सर्वेषां उपकाराय सङ्गतः ॥ अत एव धन्याः ॥

ता. १-४-१९३७

गुरुवात्सरः

}

अनुमोनांता-प्रातिजवास्तव्यः

शाल्मी हरिप्रसाद दलमुखराम
ज्योतिर्विशारदः

श्रीरस्त्वच.

श्रीमद्भयो दैवज्ञप्रभाकरेभ्यो भट्टोपाख्य माणेकलालतनुजन्म
वृन्दावनशर्म्मेभ्यः सम्प्रतिपत्रार्पणमिदम्

दिर्गवङ्कलाप्रभृत्यपरभाषास्वनेकेनूलसंस्कृतग्रन्था अनुदिता दरोदृश्यन्ते,
किन्तुगुर्जरभाषायां तदपेक्षितमनुभूयते तत्रापि यस्मिन्ननेकेजना अनुरागिनो
विद्यन्ते (कस्यनानस्वभावाजिज्ञासा नोत्पद्यते ?) तथाविधेऽस्मज्ज्योतिःशास्त्र
विषये भवता संज्ञाहं तदनुसारं समयव्ययमगगयित्वा ग्रन्थोऽयमङ्घ्रि-
गुर्जरभाषायामनुदितस्तेनेयं गुर्जरभाषाऽत्यर्थं नुरुचिता. प्राक्तनाचार्योपनिबद्धप्र-
न्यालोढनोद्धृतसारभूतफलादेशविषयमधिकृत्य च लघुनाऽप्याद्यत्तेन जातकीयं
फलं यथावक्तुं शक्यते तादृशीं प्रणालीमङ्गीकृत्यार्वाचानपण्डित श्रीजीवनाथ-
दैवज्ञोपरचित्त्यास्य ‘भावप्रकाशामिध’ ग्रन्थस्यान्वयार्थसहितानुनाद-
स्ततोयं ज्योतिःशास्त्राध्येतारोऽधीपिप्रवश्यं प्राक्प्रमादादिकारणोपहृता गीर्वा-
णगिरि नाधीतवन्तस्तादृशानां ज्योतिःशास्त्ररचिकानामन्येषां सज्जनानाञ्चाप्य-
नुदितोऽयं ग्रन्थः पूर्वमनवलांकितस्यानविजिहीर्षणां तन्मागोदेशकः सार्येष्वा-
त्यनुपयोक्ष्यत इत्याशास्महे. संवत् १९९३ फाल्गुन कृष्ण १३ गुरुवात्सरे
शुक्लोपनामानागोश्वरतनुजनुगोवर्द्धनप्रसादः ‘काव्यतीर्थः’

છે. તેથી કરીને ત્યોતિર્વિદોને, ત્યોતિઃશાસ્ત્રના શોખીનોને તથા ત્યોતિઃ-
શાસ્ત્રનું અધ્યયન કરવાની ઈચ્છાવાળા વિદ્યાર્થીઓને જન્મપત્રિકાનું
દ્વિતીય કહેવા માટે આ ગ્રંથ ધણેજ ઉપયોગી થઈ પડે તેવો છે. ગ્રંથ
ઉત્તમોત્તમ છે અને તેનું અન્વય સહિત શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાન્તર
કરવામાં ભેદીછએ ધણેજ શ્રમ લીધો હોય તેમ જણાય છે.

અમદાવાદ ‘પ્રજાપત્યુ’ તા. ૪ એપ્રિલ સને ૧૯૩૭

ભાવપ્રકાશ:—(પ્રયોજક અને પ્રકાશક:—ત્યોતિષી વૃંદાવન
માણેકલાલ કે. કાળુપૂર, નવાદરવાળ, હંસારાવાડ—અમદાવાદ. કાચું પૂઠું,
૫૪ ૧૨+૨૪૦ ક્રોન્મત ફોટો રૂપિયા.)

મંથિલદેશમાં ધયેલા શુવનાથદેવજી નામના સમય ત્યોતિ-
ષીએ શકે ૧૭૬૬ માં સંસ્કૃત ભાષામાં શ્લોકબદ્ધ રચેલા ‘ભાવપ્રકાશ’
નામક દ્વિતીય ઉપર લખાયેલા શાસ્ત્રીય ગ્રંથનો મૂળ શ્લોકો સાથે
અન્વય અને શુદ્ધ ગુજરાતી અનુવાદ આ ગ્રંથમાં આપવામાં આવેલ
છે. મૂળ ગ્રંથ બનારસ ગવર્મેન્ટ સંસ્કૃત કોલેજની ત્યોતિઃશાસ્ત્રી
પરીક્ષાના તૃતીય વર્ષમાં પાઠ્ય પુસ્તક તરીકે મંજૂર થયેલો છે. વિદ્યા-
ર્થીઓને ગ્રંથરુચિ વિષય અવધારણું કરવામાં ઉપયોગી થાય તેવી રીતે
અનુવાદ આપવામાં આવ્યો છે. આ ગ્રંથના અગીઆર અધ્યાયોમાં
અનુક્રમે ૧ મંત્રાધ્યાય, ૨ ભાવદ્વિતીયાધ્યાય, ૩ ભાવપદાર્થાધ્યાય, ૪
અવધારણાધ્યાય, ૫ ભાવવિચારાધ્યાય, ૬ યોગાધ્યાય, ૭ જીવનકા-
ધ્યાય, ૮ દશાધ્યાય, ૯ અનંદશાધ્યાય, ૧૦ પ્રત્યંતર્દશાધ્યાય અને
૧૧ અવધારણાધ્યાય એ વિષય સમાવિષ્ટ કરવામાં આવ્યા છે. જન્મ-
પત્રિકા ઉપરથી દ્વિતીય કહેનારા ત્યોતિષીને આ ગ્રંથ ઉપરથી સમગ્ર
શરૂ સાધી શકાય તેમ છે. એટલે ત્યોતિષશાસ્ત્રના વિદ્યાર્થીઓને
અને અવધારણાઓને તે આધારરૂપ થશે.

અમદાવાદ 'ધર્મસંગ્રહ' તા. ૧૧ એપ્રિલ સને ૧૯૩૭

ભાવપ્રકાશ:—મૂળ શ્લોક, અન્વય અને શુદ્ધ ગુજરાતી રીકા સહિત. પ્રયોજક અને પ્રકાશક-લ્યોતિપી વૃંદાવન માણેકલાલ ટે. કાળુપૂર નવાદરવાન કંસારાવાડ-અમદાવાદ. પૃષ્ઠ સંખ્યા ૨૫૬ કાલિન સાઈજ, ગ્લેઝ કાગળ, ટીમ્બન દોઢ રૂપિયો.

લ્યોતિ:શાસ્ત્રના જનક દ્વિતીય સંબંધી અનેક અન્યો છપાઈને પ્રસિદ્ધ થયા છે. તેમાં "ભાવપ્રકાશ" નામક અન્યનો વધારો થયો છે. એ લ્યોતિ:શાસ્ત્રના શોખીનો માટે અભિનંદનીય ખીના લેખારો. આ અન્ય મિથિલાદેશના મદાન સમર્થ અને લ્યોતિ:શાસ્ત્રના અનેક અન્યોના કર્તા ગણકશિરામણિ 'શ્રીજીવનાથદેવજી' ઋષિમુનિ પ્રણીત જનકદ્વિતીયના પ્રાચીન અનેક અન્યોનું અવલોકન કરીને સંવત ૧૯૩૧ માં આ અન્યની રચના કરી છે. આ અન્ય સંસ્કૃત ભાષામાં હોવાથી તેનું સાન્વય શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાનું અર્થેના વિદ્વાન અને સુપ્રસિદ્ધ દેવજીપ્રભાકર લ્યોતિપી વૃંદાવન માણેકલાલે સરળ ગુજરાતી ભાષામાં કરેલું છે. તેથી કરીને સંસ્કૃત ભાષા ન જાણનાર ગુજરાતી જનતા આ અન્યનો રસાસ્વાદ આપવા ભાગ્યશાળી થશે એવી આશા છે. આ અન્યરત્નને અગીઆર અધ્યાયોમાં વહેંચી જનમકુટુંબી ઉપ-રથી દ્વિતીય જોવા માટે જેટલા વિષયોની આવશ્યકતા હતી તેટલા સર્વ વિષયો સ્પષ્ટતાથી વર્ણવામાં આવ્યા છે. તેથી કરીને જનારમ ગવર્નમેન્ટ સંસ્કૃત કૉલેજના પરીક્ષાધ્યક્ષ મહેશ્વરે આ અન્યરત્નને કક્ષિત લ્યોતિ:શાસ્ત્રી પરીક્ષામાં મંજૂર કર્યો છે. તેજ આ અન્યની બેટનાની સાખીતી છે. આ અન્યમાં સાંગોપાંગ જેટલા વિષયો આવેલા છે તેટલા સર્વ વિષયો ખીજા અન્યમાં જોવામાં આવશે નહિ, તે નિર્વિ-વાદ છે. જેટલા માટે આ અન્ય લ્યોતિવિદોને, લ્યોતિ:શાસ્ત્રના શોખીનોને, વિદ્યાર્થીઓને તથા અન્ય સાક્ષર મદદઅન્યને મદદરૂપ

અર્પણ

જેઓ સુહૃદ્ગામિ પૂર્વે જન્મ્યા અને જેમને શત્રુનાં દેહ કાળ વર્ષ પામ્યા ત્યાં જ્યોતિષશાસ્ત્રના કૃપા ભરીકે અમરત્વ પામ્યા છે; જેઓ સાદાઈથી સાધુ હવન માળી રીઠાં નપથ્યોના પ્રભાવથી પોતાનાં જ્ઞાનચક્ષુ ખુલ્લાં કરવાને અક્તિમાન થયા છે અને તે દિવ્ય પ્રિયી પ્રાપ્ત થયેલું જ્ઞાન ફક્ત ૪૦ શ્લોકની કંડીકાઓમાં ભરી દીધું અને તે જનના જનાર્દન આગળ સધુ પારાશરી નામક પુત્રકાકારે અર્પણ કર્યું જે અત્યારે પણ ઉપસ્થિત છે તે સધુપારાશરે રૂપ માતાના હિરમંથી આ સધુપુત્રક વિદ્યસીન થયુ હોવાથી તે પૂજ્ય પ્રાતઃ સ્મરણીય મદર્પિ પારાશરજીના કામગચ્છાનુ નન મનન અર્પણ કરીને કૃતજ્ઞ. અનુભવું છું.

લેખક

આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકાય છે!

આપની આવતી કાલ કેવી જશે તે જાણવા માટે આપને સેવામાં અમે આ પુત્રક રજૂ કર્યું છે. આશા છે કે આપને તે અવશ્ય પ્રકાશ આપશે.

કેટલીયવાર આપારનું નેપથ્ય ખેડીને સુનેસો માણસ જાગે તે ત્યારે અચાનક તેણે કે મંદીના સમાચાર મળવાથી તેની અંધ ગાંઠુચી-આશાઓ-કોંઈ વળી ગય છે. ત્યારે કેટલીયવાર એક ચીજના અગર વધે છે ત્યારે ખીજ ચીજના અગર ઘટે છે. આ અર્થે કેવા રીતે અને છે તે જ્યોતિષશાસ્ત્રી જ કહી શકે છે. તેના અભ્યાસથી માણસ આવતી કાલને અવશ્ય નિહાળી શકે છે.

લેખક

આભાર દર્શાવ

શ્રીયુત મનુજાક પી. મુકેશ આ પુત્રક નિઃસ્વર્થ સેવામાં પારીકાઈથી તપાસી આપીને જે સહાય સૂચન આપ્યા છે તે મને ખૂબ ઉપયોગી નીવડ્યાં છે. આ માટે હું તેમનો અનંત આભારી છું.

લેખક

પ્રાસંગિક

દેવલાક વળત પહેલાં હાથ પરથી કુંડલી માંડી આપનારા જ્યોતિષ વિદ્વાનનો ગને લોગો થયો. મેં તેમને વિનંતિ કરી કે આ જ્ઞાન જનહિતાર્થે જાહેરમાં મૂકો કે જેથી માણસોને જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં રસ અને વિદ્યામ પેદા થાય. ઉપરાંત દેશ પરદેશમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં હિંદનું નામ અમર થાય. પરંતુ અંગત લાભના હોલે આ વિદ્વાને તેને જાહેરમાં મૂકવાની ઘસીને નાં પાડી. ગને તેમની આ વર્તણૂકથી વૃદ્ધા ઊપશ્ચ. પરંતુ ખારીક વિચાર કરતાં હું પણ આ વૃદ્ધાને પાત્ર હતો તેમ લાગ્યું. કારણ હું પણ મારું જ્ઞાન છુપાવતો હતો. આથી ઘર આંગણેથી જ પ્રાયશ્ચિતની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ એમ નક્કી થયું.

આજ સમયે સંવત ૨૦૦૩ના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં હિંદી ઝેસની કુંડલી પરથી કે જન્મરના લાવોની વધઘટ જાણવાની ગતો આવી. આ કુંડલી કુંડલના પાંચ અંશના લક્ષણાળી હતી.

આ વિગત પર ધ્યાન પડતાં મને પ્રાયશ્ચિત કરવાની આ તક મળી છે એમ મનમાં લાગ્યું. આથી મેં તરત જ જન્મભૂમિના પંચાંગ દાર્યાલયના વ્યવસ્થાપકોને પત્ર લખ્યો કે આપણા કે જન્મરના લાવો એ જન્મરના કે જન્મરના લાવો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે સ્પષ્ટ છે. જો તે આપણી કેંઝેસની કુંડલી પર આધાર રાખે તો પછી એમજ માનવું રહ્યું કે આ કેંઝેસની કુંડલી અમેરિકા અને ઇન્ડિયાના લાવો પર પણ વર્ગસ્ત ધરાવે

પ્રાસંગિક

કેટલાક વળત પહેલાં હાથ પરથી કુંડલી માંડી આપનારા જ્યોતિષ વિદ્વાનનો ગને લેટો થયો. મેં તેમને વિનંતિ કરી કે આ જ્ઞાન જનહિતાર્થે જાહેરમાં મૂકો કે જેથી માણસોને જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં રસ અને વિદ્યાસ પેદા થાય. ઉપરાંત દેશ પરદેશમાં જ્યોતિષ શાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં હિંદુનું નામ અમર થાય. પરંતુ અંગત લાલના હોલે આ વિદ્વાને તેને જાહેરમાં મૂકવાની ધસીને નાં પાડી. ગને તેમની આ વર્તણૂકથી વૃદ્ધા ઊપજી. પરંતુ ગારીક વિચાર કરતાં હું પણ આ વૃદ્ધાને પાત્ર હતો તેમ લાગ્યું. કારણ હું પણ મારું જ્ઞાન છુપાવતો હતો. આથી ઘર આંગણેથી જ પ્રાયશ્ચિતની શુભ શરૂઆત કરવી જોઈએ એમ નક્કી કર્યું.

આજ સમયે સંવત ૨૦૦૩ના જન્મભૂમિ પંચાંગમાં હિંદી ગ્રેસની કુંડલી પરથી કે જન્મરના લાવોની વધઘટ જાણવાની ગતો આવી. આ કુંડલી કુંલના પાંચ અંશના લક્ષણોની હતી.

આ વિગત પર ધ્યાન પડતાં મને પ્રાયશ્ચિત કરવાની આ તક મળી છે એમ મનમાં લાગ્યું. આથી મેં તરત જ જન્મભૂમિના પંચાંગ કાર્યાલયના વ્યવસ્થાપકોને પત્ર લખ્યો કે આપણા કે જન્મરના લાવો એ જગતના કે જન્મરના લાવો સાથે સંબંધ ધરાવે છે તે સ્પષ્ટ છે. જો તે આપણી કેંગ્રેસની કુંડલી પર આધાર રાખે તો પછી એમજ માનવું રહ્યું કે આ કેંગ્રેસની કુંડલી અમેરિકા અને ઇન્ડિયાના લાવો પર પણ વ્યસ્ત ધરાવે.

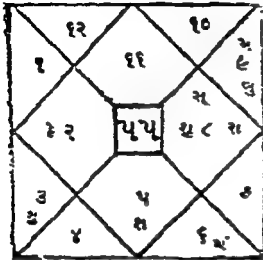
કુંડલી નં. ૫૧માં મંદી કારક સ્થાનમાં ગુરુની ચંદ્ર મંગળ પર દ્રષ્ટિ સારી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૨માં ગુરુ આખર અંશમાં નિર્ભંગ છે, અને ચંદ્ર પર ગુરુની દ્રષ્ટિ છે તેથી મંદી થઈ છે.

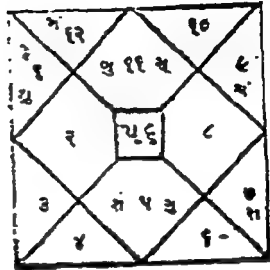
કુંડલી નં. ૫૩માં મંગળ મિથુનના આખર અંશમાં છે. તેથી તે ધન રાશિમાં ટુંકા ગાળાની આવી મુશ્કેલી તેથી ટકાવી શકતો નથી. ગુરુ પાતાની રાશિને જુએ છે તેથી મંદી થઈ છે.

કુંડલી નં. ૫૪માં લાંબા ગાળાની આવી નં ૪૦ મુશ્કેલી અહીં કન્યાના મંગળ નુકાનો થતાં એકાએક કન્યા રાશિમાં ચંદ્ર આવતાં મોટી મંદી થાય છે.

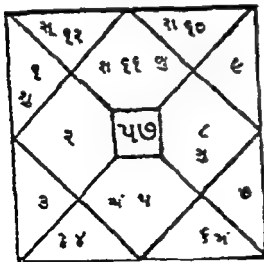
૨૯ નવેમ્બર ૧૯૧૮
૫૮૦ માંથી ૫૫૫

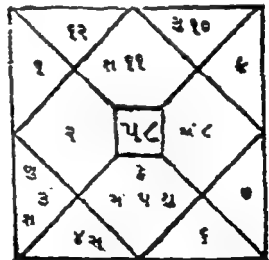
૨ માર્ચ ૧૯૨૧
૨૮૨ માંથી ૨૬૯

૧૯ માર્ચ ૧૯૩૫
૨૨૨ માંથી ૨૧૩

૩૧ ડિસેમ્બર/૧ ઓગસ્ટ ૧૯૧૪
૨૬૧ માંથી ૨૪૪

કુંડલી નં. ૫૫માં મંદીકારક રાશિનો ચંદ્ર અને તેના માલિક પર ગુરુ દ્રષ્ટિ મંદી કરે છે.

કુંડલી નં. ૫૬માં મંદી કારક રાશિ અને તેના પર તેના માલિક ગુરુની દ્રષ્ટિ મંદી કરે છે. અહીં દુંકા ગાળાની આવી નં. ૭ મુજબ શનિ આખર અંશમાં છે.

કુંડલી નં. ૫૭માં ગુરુ વૃશ્ચિકના એક અંશમાં છે. તે વક્રી બની તા. ૨૫ માર્ચે તુલાનો થાય છે. એથી તેની સૂર્ય પરની દ્રષ્ટિ મંદી કારક થતી નથી તેની નોંધ લેવો.

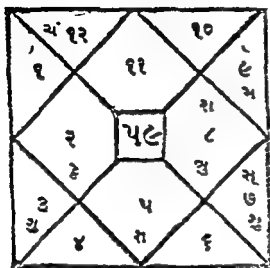
સિંહ રાશિના ચંદ્ર પર શનિ મુધની દ્રષ્ટિ તેણે કારક સ્થાન વગેરે સખત તેણે બતાવે છે ત્યાં અચાનક મંદી ક્યાંથી !

અહીં દુંકા ગાળાની આવી નં ૬૫ મુજબ સૂર્ય પર મંગળની દ્રષ્ટિ અચાનક મંદી કરે છે.

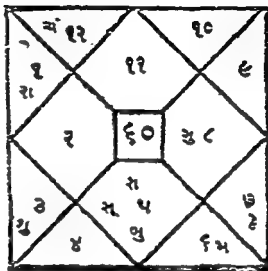
કુંડલી નં ૫૮માં મંગળ આખર અંશમાં છે. શુક આખર અંશમાં છે. દુંકા ગાળાની આવી નં ૭ મુજબ અહીં મંદી થાય છે.

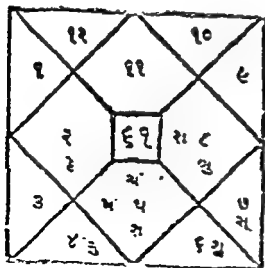
૧૫ નવેમ્બર ૧૯૧૮
ફાજમાંથી ૬૦૬

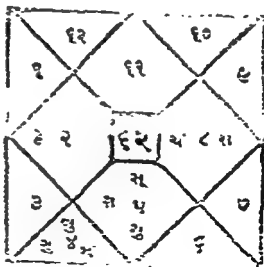
૨૨ ઓગસ્ટ ૧૯૧૮
૪૦ રૂપિયાની મંદી

૧૫ નવેમ્બર ૧૯૧૮
૫૮૫માંથી ૫૫૨

૨૩ સપ્ટેમ્બર ૧૯૧૮
૫૪૩માંથી ૫૦૮

કુંડલી ૫૬માં મંગળની મીનમાં દ્રષ્ટિ. કેહા પ્રમાણે અહીં નેશન થવો જોઈએ પણ મંદી કેમ ?

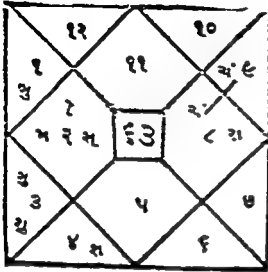
ગુરુની મંગળ પરની દ્રષ્ટિ જુઓ.

કુંડલી ૬૦માં ચંદ્ર પર ગુરુ મંગળની દ્રષ્ટિ છે. મંગળ આખર અંશમાં છે. નેથી કુંડા ગાળાની આવી નાં. ૭ મુજબ તેન અસર નેશનકારક હુની ને જલાસ થતાં એકાએક ખતર ખેલી વાય છે.

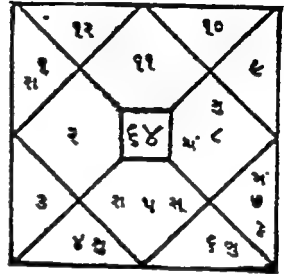
કુંડલી ૬૧ : આ વખત મંગળ સૂર્ય આખર ૨૬ અંશમાં છે. સૂર્ય શનિની દ્રષ્ટિમાંથી છુટી ગુરુની દ્રષ્ટિમાં આવે છે. મંગળ પણ શનિના કબજામાંથી છુટે છે. આથી અહીં સખત નેશનનાં બંધનો દીસાં થઈ મંદી થાય છે. •

કુંડલી ૬૨ અહીં મંગળ છટે ગુરુની સાથે અને વૃશ્ચિકમાં ગુરુની દ્રષ્ટિ આવી મંદી કરે છે.

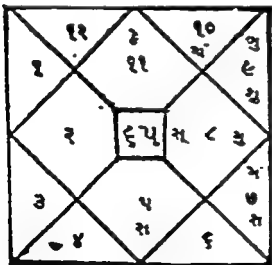
૧૭ મે ૧૯૧૯
૪૭૫ રૂ. માંથી ૫૨૪

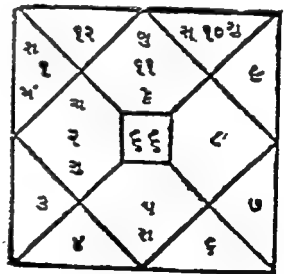
૯ સપ્ટેમ્બર ૧૯૪૮
૫૩૯ રૂ. માંથી ૫૫૭

૧૧ ડિસેમ્બર ૧૯૨૩
૬૧૮ માંથી ૬૪૫

૨૭ જાન્યુઆરી ૧૯૪૨
૨૦૫ માંથી ૨૧૪

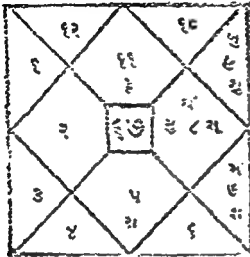
ફાંદણી દરમાં મંગળા જનમાં આ જ દિવસે કામદા અથ
કે આત્મી દુકા ગળાતો કદમ મુજબ તે નિર્ભય છે. વૃદ્ધિક નેણ
કામદ રાણી તેમાં અર્ચના પ્રિય આવી નેણ કરે છે અને જનમાં થોડા
કામદ મુક આ નેણને કદલી રાખે છે.

ફાંદણી નં. ૬૬માં વૃદ્ધિક નેણ કામદ રાણીમાં મુક
આવી મંદો મુકે છે છતાં નેણ કેમ? વૃદ્ધિક રાણીના માણીક મંગળાની
સ્થિતિ જુએ. ત્રિવિદ્યામાં મંગળા નેના પર અનિલી પ્રિય આવી
નેણ જનાય છે.

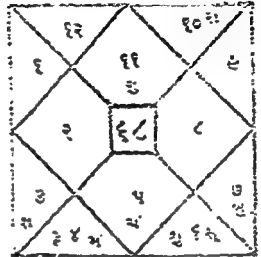
ફાંદણી નં. ૬૭માં મંદો કામદ રાણીમાં નેણ કેમ?
અનિ ત્રિવિદ્યામાં ઉચ્ચને. આથે મંગળા અને મંગળાની અંદ પર
પ્રિયથી આવી નેણ અથ છે.

ફાંદણી નં. ૬૮માં અનિ આખર અંશમાં છે. વૃદ્ધિકમાં
મુક છતાં નેણ કેમ? અર્ચ મુક આથે ગળાતો થોડા નેના પર
મુક તથા અનિલી દષ્ટિ કરે. નેણ કરે છે.

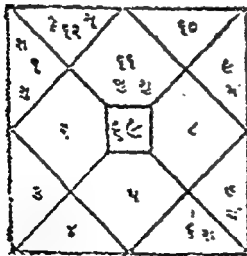
૭-દિસેમ્બર ૧૯૨૩
૬૦૮ માંથી ૬૪૨

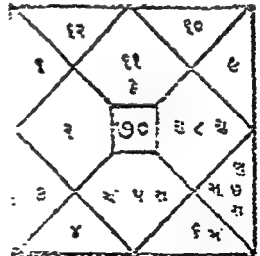
૫/૬ ઓક્ટોબર ૧૯૧૫
૨૯૯ માંથી ૩૧૫

૧૭ માર્ચ ૧૯૪૧
૨૧૦ માંથી ૨૨૪

૩ નવેમ્બર ૧૯૨૩
૫૪૬ માંથી ૫૬૯

કુંડલી નં. ૬૭માં સૂર્યચંદ્ર સાથે છે. મુ. અસ્તના છે. તેના માલિક ત્રિ ત્રિકોણમાં ઉચ્ચના ગ્નિ સાથે બળવાન છે આથી નેશ થાય છે.

કુંડલી નં. ૬૮માં મુ. આખર અંગમાં છે. કુંડા ગાળાની આવી ૭ મુજબ તે નિર્બળ છે. નેશકારક સ્થાન અને તેના પર ગ્નિની દ્રષ્ટિ આવી નેશ કરે છે.

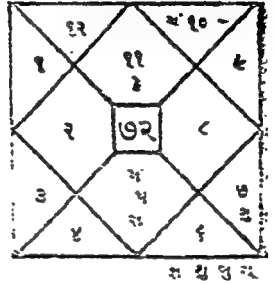
કુંડલી નં. ૬૯માં નેશકારક સ્થાનમાં ચંદ્ર પર ગ્નિ મુહૂર્તી દ્રષ્ટિ છે. તેના માલિક લક્ષ્મણ-કેન્દ્રમાં-પહેલા સ્થાનમાં છે. આથી ચંદ્રીકારક વાતાવરણમાં આવી નેશ થાય છે અને બન્નેર દિવસાય છે.

કુંડલી નં. ૭૦માં નેશકારક સ્થાનમાં ચંદ્ર છે. તેના માલિક ત્રિ ત્રિકોણમાં ગ્નિ મુખ સાથે થોડા કરીને પડ્યો છે. આથી નેશ થાય છે. અહીં ગ્નિ, મુક, મુક કુંડા ગાળાની આવી નં. ૭ મુજબ ૧ અંગના છે.

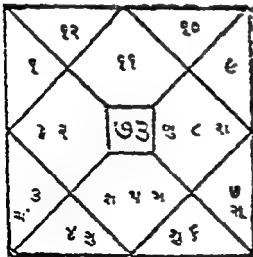
૭/૮ એપ્રિલ ૧૯૨૦
૪૯૦ માંથી ૫૧૧

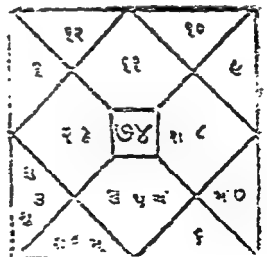
૨૦/૨૧ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૩
૪૯૮ માંથી ૫૩૦

૧૧ નવેમ્બર ૧૯૧૬
૫૫૬ માંથી ૫૮૩

૮ ઓગસ્ટ ૧૯૧૮
૬૨૫ માંથી ૬૬૦

કુંડલી ૭૨માં તેણકારક સ્થાનમાં ગુરુના દ્રષ્ટિ સારી મંદો બતાવે છે. છતાં તેણ કેમ? શનિ અને મંગળની સ્થિતિ જુઓ અને તેને 'દૃઢ' કુંડલી સાથે સરખાવો.

કુંડલી ૭૨ માં શનિ, ગુરુ, સૂર્ય અને બુધનો યુતિ જુઓ. યોગકારક બ્રહ્મા કેન્દ્ર ત્રિકોણના માલિકોનું જુથ બનતરના સ્થિતિના લાવ તરફ દૃષ્ટિ કરવાના સ્થિતિ રૂપે છે. અહીં ગુરુ એકલો પડી જાય છે.

કુંડલી ૭૩ માં તેણ કારક સ્થાનમાં ચંદ્ર તેનો માલિક દશમે અને તેના પર મંગળ ગુરુની દૃષ્ટિથી ટૂંકા ગાળાની આવા ૧૫ મુજબ તેણ થાય છે.

કુંડલી ૭૪ માં ચંદ્ર તેણ કારક સ્થાનમાં અને તેનો માલિક શનિ સાથે છે. આથી અહીં સારો તેણ થાય છે. અહીં રૂના લાવ ઘણા કિંચા છે તેનું કારણ શું? મંદીકારક સ્થાનમાં તેણ કારક સ્થાનોના માલિક કેવી રીતે દ્રષ્ટ કરે છે અને તેમાં બેસી ગયા છે તે જુઓ. આ વખતે મીન રાશિ સિવાય પાંચેય મંદી કારક સ્થાનો પર તેણ કારક બ્રહ્માનો કાબુ છે, મંગળ પર ગુરુની દ્રષ્ટિ પાછળ મંદી આવે છે તે બતાવે છે. અહીં મંગળ ૧ અંશનો છે તેથી તે ટૂંકા ગાળાની આવા નં. ૭ મુજબ નિર્ણય છે.

અધ્યાય એકવીસમો

લાંબા ગાળાની તેજ મંદી રૂ ખજારમાં
ક્યારે પલટો લે છે તેના યોગો

અધ્યાય ચૌદની અંદર આ યોગોની આપેલી ચાવીઓનો અભ્યાસ કરો અને તેના ઉઠાડરણ રૂપે અધ્યાય સોળની અંદર આપેલી ૧૬૧૬ થી ૧૬૨૧ની સાલની સળંગ તેજ મંદીની કુંડ-લીઓ નંબર ૧ થી ૨૪ અને બાકીની જૂદી ૧૨ કુંડલી લીધી છે તેને આ નીચે આપેલી વિગત સાથે જોતા રહેજો.

કુંડલી નં. ૧ માં ચાવી નં. ૪ સુચળ શુક્રનો અસ્ત થતાં તેજ ટ્રેન્ડ ચાલુ થાય છે.

કુંડલી નં. ૨ માં ચાવી નં. ૩ સુચળ તેજ થાય છે પણ પાછળથી સૂર્ય લગતાં સૂર્યના ૧૫ અંગ્રે મંદીની શરૂઆત થાય છે. ચાવી નં. ૫

વિષાંત મંગળ વનમાં દાખલ થઈ ૨ અંગ્રનો થતાં શનિને જોતાં તે શુક્રનો ખૂદ બને છે. તે સ્વેઃ વનમાં દાખલ થયો કે

શનિ પર દૃષ્ટિ પડી કે શનિની તેજ નોડી મંદી તરફ બળતર
આવવું શરૂ થાય છે. આવી નં. ૭.

કુંડલી નં. ૩ માં મંગળ મકરનો ૨૬ અંશનો થતાં
મંદી ખલાસ થાય છે અને બળતર તેજ તરફ પ્રયાણ કરે છે.
કુંડલી નં. ૩ માં મંગળ ૨૬ અંશનો છે. આ વખતે શનિ
મંગળની દૃષ્ટિમાંથી છૂટે છે.

કુંડલી નં. ૪ તથા ૫ માં મંગળ મીન રાશિનો
આખરમાં આવતાં, તેની તેજકારક અસર નાબૂદ થાય છે. તેથી
એકાએક મંદીતું મોટું ફેરી વળે છે. અને જેવો તે મેષમાં ૨
અંશનો થાય છે તેવો કુંડલી નં. ૫ માં બતાવ્યા પ્રમાણે બળતર
ઊઠકે છે. શુરુ અસ્તનો બળતર જિવકવામાં વધુ મદદગાર બને
છે. આવી નં. ૨, ૪ અહીં આ રીતે લાગુ પડે છે.

કુંડલી નં. ૬ માં વૃષભ રાશિનો મંગળ ૨૬ અંશનો
થતાં બળતર આવી નં. ૨, ૩ મુજબ મંદી તરફ પ્રયાણ કરે છે.

કુંડલી નં. ૭ માં સૂર્ય ૨ અંશનો કન્યાનો થતાં
બળતર ઊઠકાય છે. આ વખતે તેના પર જેમ શુરની દૃષ્ટિ છે
તેમ શનિની પણ છે.

કુંડલી નં. ૮ માં આવી નં. ૫ મુજબ તેજમાંથી મંદી
તરફ બળતર જવા માંડે છે અને પછી તરત પાછો બળતર
ઊઠકાય છે.

કુંડલી નં. ૯-૧૦ માં શનિ ૬૬ રાશિમાં અંતના ઘરની
પ્રબળ મંદીકારક રાશિમાં સખત તેજ કરે છે. શુરુ ૨૬, ૩૦ અને
૧ અંશમાં આવે છે ત્યારે આવી ૨ મુજબ વધુ તેજ થાય છે.

સાથે સાથે તે અન્તનો બનતાં વધુ તેજી થાય છે અને પછી શુક્ર શુરુથી બનતર વધુ ચડે છે અને કર્કનો સૂર્ય તથા કર્કનો શુક્ર થતાં બનતર એકાએક મંદી તરફ પ્રયાણ કરવા માંડે છે. દરમ્યાન શનિ કર્કના આખર અંશમાં આવતાં આવી નં. ૨ મુજબ બનતર વધુ બેસી જાય છે.

કુંડલી નં. ૧૦ માં શનિ આખર અંશમાં આવે છે. આવી નં. ૨ મુજબ લયંકર મંદી થાય છે. આ મંદીને મંગળ શુરુને દષ્ટિમાં લઈને અને સૂર્ય દશમે આવતાં અટકાવે છે.

કુંડલી ૧૧ માં મંગળ શુરુની દષ્ટિમાંથી છૂટતાં બનતર ઊંચકાવા લાગે છે અને મકરમાં ઉચ્ચનો મંગળ થતાં બનતર થોડાજ દિવસમાં મોટો ઉછાળો લે છે. (આવી નં. ૨) મંગળ ૧૫ અંશ સુધી પહોંચતાં ખૂબ તેજી કરે છે (આવી નં. ૩) અને પછી બનતર ધીરે ધીરે ઊતરવા લાગે છે. તે શુરુની દષ્ટિમાં આવતાં સારી મંદી થાય છે અને શનિ આવી ૨ મુજબ કર્કમાં દાખલ થતાં વધુ મંદી થાય છે. (કુંડલી નં. ૧૨ જુઓ.).

કુંડલી નં. ૧૨ માં મીનનો મંગળ શુરુને દષ્ટિમાં લે છે તેથી હવે મંગળ મંદી અટકાવે છે. મંગળ ચંદ્રને મળવાની રાહ જુઓ છે અને જેવો ચંદ્ર આવે છે કે તરત જ મંદી અટકાવીને તેજી તરફ વિન્ય ફર્ય કરે છે. શનિ કર્કમાં ૨૯ અંશથી અંદર જઈ ૨૭, ૨૮ અંશનો થાય છે એટલે બનતર ઠીક ઊંચકાય છે. કુંડલી નં. ૧૩ સળંગ તેજી વચ્ચેની છે. અહીં બનતર પસટો લેતો નથી તેથી નકામી છે.

જેવો શુક્ર આખર અંશમાં આવી નં. ૨ મુજબ આવે છે તેવો જ બળર ખેંચી લાય છે. તુલાનો મંગળ મંદી કારક છે. તે ૨ અંશનો થતાં જ મંદી શરૂ થવી જોઈતી હતી પરંતુ તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ અને તુલા રાશિનો માલિક શુક્ર દશમ સ્થાનમાં હોવાથી તેણે તુલાનાં શુક્રના આખર અંશ સુધી રાહ જોવી પડી.

કુંડલી નં. ૧૮ માં મંગળ લાંબો વખત તુલામાં રહ્યો તેથી લાંબા ગાળાની મંદી આવી અને જેવો તે વડી બની કન્યામાં દાખલ થયો અને ૨૮ અંશ પર પર આવ્યો કે તરત જ બળરને તેણે માંડ્યો.

કુંડલી નં. ૧૯ માં તુલામાં મંગળ દાખલ થતાં મંદી શરૂ થવી જોઈતી હતી પણ તેમ ન થયું તેનું કારણ ગુરુએ આ સમયે રાશિ બદલી એટલે તેણે આક્રમણ રહી. તરત જ તે અસ્તનો બન્યો તે કારણે પણ તેણે આક્રમણ રહી. ત્યાં તો મંગળ દશમ સ્થાનમાંથી પસાર થયો, શુક્ર ને બુધ પસાર થવા લાગ્યા ત્યાં સુધી તેણે આક્રમણ રહી. આવી નં. ૨ પ્રમાણે શુક્ર આખર અંશમાં આવતાં તેણે કરેલા ૩. ૪૮૫ નો લાભ નીચે જવા માંડ્યો.

કુંડલી નં. ૨૦ માં આ વખતે શનિ રાશિ બદલે છે એટલે દશમ સ્થાનમાંથી પસાર થતો સૂર્ય તેણે કરી શકતો નથી પરંતુ જેવો તે બે અંશનો થાય છે કે ૩૦૬ રૂ. નો લાભ અટકી પડે છે અને બળર તેણે તરફ પસરો લે છે.

કુંડલી ૨૧ માં આ વખતે થોડો બળર વધીને ૩૦૬માંથી ૩૪૪ જેવો થાય છે. ત્યાં તો શનિ વડી થઈને સિંહ રાશિમાં

૧૧. ૭ આ વખત નં. ૧, ૩૦ રૂ. અંગ્રાનો બનતાં બગર કેરી
જાય છે અને ૩૮૮ રૂ. માંથી ૨૨૮ રૂ. બાકી થઈ જાય છે.

કુંડલી નં. ૨૨ માં ગુરુ સગિ બહેલ છે. આવી નં. ૨
પ્રમાણે તેણે આય છે. સાથે સાથે તે અસ્તનો બને છે અને
ઉદયનો થતાની વાર આવી ૫ મુજબ બગર મંદીનો પડેલો છે છે.

કુંડલી નં. ૨૩ માં મંગળ ગુરુની શુભિ મંદીને કટકે
છે અને બગરને તેણેમાં કહી જાય છે. ૪૦૫ માંથી ૫૩૫ રૂ.
આય છે અને ખાલી મંદી ગરુ આય છે.

કુંડલી નં. ૨૪ માં મંગળ દ્વાય દ્યાનમાં બે અંગ્રાનો
થતાં મંદી અટકે છે અને બગર ૩૮૩ થી આગળ વધવા માટે છે.

કુંડલી નં. ૨૫ માં મૂર્ચા મંગળ વૃશ્ચિકનો થતાં બગર
પડેલાય છે. આ સમય ફરબ્યાન બગર બંધ હોત.

કુંડલી નં. ૨૬ માં મંગળ પંદર અંગ્રાનો થતાં બગર
૧૫માં વધુ થઈ થીમ થીમ નરમ થતા જાય છે. આવી નં. ૫
મંદી કામ પડે છે.

કુંડલી નં. ૨૭ માં શનિ, ગુરુ, મંગળ આખર અંગ્રાનો
અટકે મંગળ ૨૬ અંગ્રા પર જતાં બગર પડેલાય છે.

કુંડલી નં. ૨૮ માં ગુરુનો મંગળ ૨૬ અંગ્રા પર
જતાં કોણ પ્રમાણે મંદી અટકે છે. અને વૃશ્ચિકનો થતાં તેણે
આય છે.

કુંડલી નં. ૨૯ માં ગુરુ પર મંગળની અંગ્રાઅંગ્રાનો
થતાં બગર તેણે નરક પડેલો છે છે. કોણ પ્રમાણે મંગળ
માં તેણેકરક છે. આવી નં. ૧૧ અંદી ઉપયોગમાં કહી મકામ.

કુંડેલી નં. ૩૦ માં પલટાની ચાવી નં. ૪ અને લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ સખત તેજ ધ્યા પછી સૂર્ય ગુરુની અંશોઅંશની યુતિ ખલાસ થઈ જતાં અને મંગળ તુલામાં જતાં બનતર મંદી તરફ પલટો લે છે.

કુંડેલી નં. ૩૧ માં મંગળ માગી ધતાં ૨ અંશનો ધતાં બનતરની મંદી અટકે છે અને બનતર ઉચકાય છે.

કુંડેલી નં. ૩૨ માં શુક્ર સિંહ રાશિમાં દાખલ થતાં મંગળ ને દ્રષ્ટિ કરવા લાગ્યો કે તરતજ દૂંડા ગાળાની ચાવી નં. ૧૫ મુજબ તે બનતરને મંદી તરફ ઉપાડે છે.

કુંડેલી નં. ૩૩ માં બનતર આ વખતે ટર્ન લેતો નથી. તે વખતના લાવો નમૂના રૂપે આપેલા છે.

કુંડેલી નં. ૩૪ માં લાંબા ગાળાની મંદી પછી વૃષભનો મંગળ પોતાના ઘરને-દશમ સ્થાનને-જોવા માંડે છે કે બનતર ઉચકાય છે.

કુંડેલી નં. ૩૫ માં તેજમાંથી મંદી તરફ બનતર હળે છે. મંગળ ૨૯-૩૦ અંશમાં છે. તેણે કુંડેલી તેજ હવે ખલાસ થાય છે. આજ દિવસે શુરુ ઉદયનો થાય છે એટલે બનતર મંદી તરફ હળે છે. (ચાવી નં. ૨ અને ૪)

કુંડેલી નં. ૩૬ માં એકદમ બેગ્ગી ગયેલો બનતર હવે ઉચકાય છે મંગળ કર્કમાં હમણાં જ દાખલ થયો છે. ચાવી નં. ૮ મુજબ મંગળ ૨ અંશનો ધતાં કોઠા પ્રમાણે તેજ શરૂ થાય છે.

ત્ય છે આ વખતે ત ૧, ૩૦ ૨૬ અંશનો બનતાં બત્તર બેસી
ત્ય છે અને ૩૪૪ ૩. માંથી ૨૨૪ ૩. ભાવ થઈ ત્ય છે.

કુંડલી નં. ૨૨ માં શુક્ર રાશિ બદલે છે. આવી નં. ૨
પ્રમાણે તેજ થાય છે. સાથે સાથે તે અન્નાનો બને છે અને
ઉદયનો થતાની વાર આવી ૫ મુજબ બત્તર મંદીનો પલટો લે છે.

કુંડલી નં. ૨૩ માં મંગળ શુક્રની યુતિ મંદીને અટકાવે
છે અને બત્તરને તેજમાં લઈ ત્ય છે. ૪૦૫ માંથી ૫૩૫ ૩.
થાય છે અને પાછી મંદી શરૂ થાય છે.

કુંડલી નં. ૨૪ માં મંગળ દશમ ન્યાતમાં બે અંશનો
થતાં મંદી અટકે છે અને બત્તર ૩૮૩ થી આગળ વધવા માંડે છે.

કુંડલી નં. ૨૫ માં સૂર્ય મંગળ વૃશ્ચિકનો થતાં બત્તર
પલટાવે છે. આ સમય દરમ્યાન બત્તર બંધ હતો.

કુંડલી નં. ૨૬ માં મંગળ પંદર અંશનો થતાં બત્તર
વધુમાં વધુ થઈ થીમે થીમે નરમ થતો ત્ય છે. આવી નં. ૫
અહીં લાગુ પડે છે.

કુંડલી નં. ૨૭ માં શનિ, શુક્ર મંગળ આખર અંશમાં
છે. એટલે મંગળ ૨૬ અંશ પર જતાં બત્તર પલટાવે છે.

કુંડલી નં. ૨૮ માં તુલાનો મંગળ ૨૬ અંશ પર
આવતાં કોઠા પ્રમાણે મંદી અટકે છે. અને વૃશ્ચિકનો થતાં તેજ
શરૂ થાય છે.

કુંડલી નં. ૨૯ માં શુક્ર પર મંગળની અગ્રોઅંશની
દષ્ટિ થતાં બત્તર તેજ તરફ પલટો લે છે. કોઠા પ્રમાણે મંગળ
૪૬ માં તેજકારક છે. આવી નં. ૧૧ અહીં ઉપયોગમાં લઈ શકાય.

કુંડેલી નં. ૩૦ માં પલટાનો ચાવી નં. ૪ અને લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૪૦ મુજબ સખત તેજ થયા પછી સૂર્ય શુરની અંશોઅંશની શ્રુતિ ખલાસ થઈ જતાં અને મંગળ તુલામાં જતાં બનતર મંદી તરફ પલટો લે છે.

કુંડેલી નં. ૩૧ માં મંગળ માગી થતાં ૨ અંશનો થતાં બનતરની મંદી અટકે છે અને બનતર ઊચકાય છે.

કુંડેલી નં. ૩૨ માં શુક્ર સિંહ રાશિમાં દાખલ થતાં મંગળ ને દ્રષ્ટિ કરવા લાગ્યો કે તરતજ દૂંડા ગાળાની ચાવી નં. ૧૫ મુજબ તે બનતરને મંદી તરફ ઉપાડે છે.

કુંડેલી નં. ૩૩ માં બનતર આ વખતે ટર્ન લેતો નથી. તે વખતના લાવો નમૂના રૂપે આપેલા છે.

કુંડેલી નં. ૩૪ માં લાંબા ગાળાની મંદી પછી વૃષભનો મંગળ પોતાના ઘરને-દશમ સ્થાનને-જોવા માંડે છે કે બનતર ઊચકાય છે.

કુંડેલી નં. ૩૫ માં તેજમાંથી મંદી તરફ બનતર દળે છે. મંગળ ૨૯-૩૦ અંશમાં છે. તેણે કુંડેલી તેજ હવે ખલાસ થાય છે. આજ દિવસે શુર ઉદયનો થાય છે એટલે બનતર મંદી તરફ દળે છે. (ચાવી નં. ૨ અને ૪)

કુંડેલી નં. ૩૬ માં એકદમ ખેમી ગયેલો બનતર હવે ઉચકાય છે મંગળ કર્કમાં હમણાં જ દાખલ થયો છે. ચાવી નં. ૮ મુજબ મંગળ ૨ અંશનો થતાં કોહા પ્રમાણે તેજ શરૂ થાય છે.

અધ્યાય બાવીસમો

૩ બજારમાં ખેલો

(તેજનો ગભરાટ-શનિદેવનો અમત્કાર)

વાયદા બજારમાં ઘણીવાર ‘ખેલો’ થાય છે. આ ખેલો ક્યારે થશે, કેવી રીતે થશે અને તેનો અંજામ શું આવશે તે જ્યોતિષ શાસ્ત્રની દ્રષ્ટિએ જાણવાથી ઘણું મદદ કર્તા થઈ પડે છે.

આ ખેલામાં લાખોની હાજરતનો પ્રશ્ન હોય છે. સદૃશ ‘ખેલો’ મંદીવાળાને સાફ કરી નાંખે છે જ્યારે નિષ્ફળ ખેલો તેજ-વાળાને સુવાડી દે છે

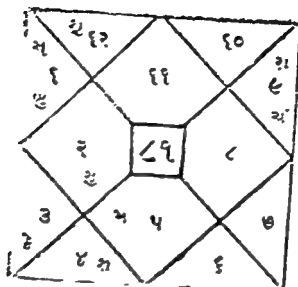
“ખેલો” એટલે તેજ મંદીવાળાનું ભયંકર યુધ્ધ. તેજ એટલે શનિ અને મંદી એટલે ગુરુ-આ રીતે શનિગુરુનું યુધ્ધ જોવાથી ખેલાની વિગતો સારી રીતે અગાઉથી સમજી શકાય છે,

બજારમાં જે માસનો વાયદો ચાલતો હોય માસની આખર તારીખની કુંડલી માંડવાથી આ વિગતો જાણી શકાય છે. આમાં શનિ ગુરુ, મંગળ, સૂર્ય અને શુક્રની સ્થિતિ પર ખાસ ધ્યાન આપવાનું હોય છે.

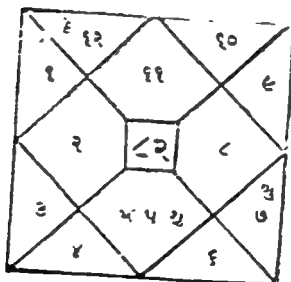
ખેલા માટે લાંબા ગાળાની ચાવી ૧૪, ૧૫, ૧૮, ૨૦, ૨૩, ૩૩, ૩૭, ૩૯ અને ૪૦ નો ખાસ અભ્યાસ માગી લે છે.

યાદ રાખો! કે ‘ખેલો’ એટલે ‘લાંબા ગાળાની તેજી’ થાય છે. આમાં ગુરુ શનિના કબજામાં આવેલો હોવોજ નોંધએ અગર અસ્તનો હોવો નોંધએ અને મંગળ શનિને અનુકૂળ હોવો નોંધએ. આ સાથે આપેલા ભૂતકાળના કેટલાક દાખલા તપાસવાથી તેનો ખ્યાલ આવશે.

૩૦ એપ્રિલ ૧૯૧૮

૩૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૧

૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ૬ ૭ ૮ ૯ ૧૦ ૧૧ ૧૨

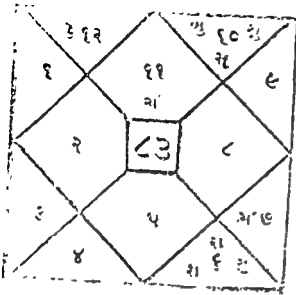
કુંડલી નં. ૮૧ વખતે જોલો થયો હતો. મંદીવાળાને મોટી જોટ ગઈ. સરકાર વચમાં પડી અને મે થી ઓક્ટોબર સુધી બજાર બંધ રહ્યું. સરકારનો ૩ બજારમાં કટ્ટોલ દાખલ થયો.

આમાં શુક્ર ૮ અંશ પર છે. એટલે ટૂંકા ગાળાની ચાવી નં. ૭ મુજબ તેની અસર ગણાતી નથી. હવે મંદીકારક સ્થાન તરફ દૃષ્ટિ કરો. શનિએ ૬, ૮, ૧૨ અને ૩ ના સ્થાનમાં તેજ બોલાવી છે. મંગળે મીન રાશિને પકડી છે અને દશમ સ્થાનને - પોતાના ઘરને બુએ છે એટલે જોલો નિષ્ફળ જતો નથી. ફક્ત ધન રાશિ કબજાની બહાર છે. સૂર્ય બુધ મેષમાં યોગ કરીને બેઠા છે. શુક્રની સ્થિતિ સારી છે. એટલે બજાર જોટના ખાડાની મુશ્કેલીમાંથી પસાર થઈ ગયું. અહીં લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૧૮ બેસાડો.

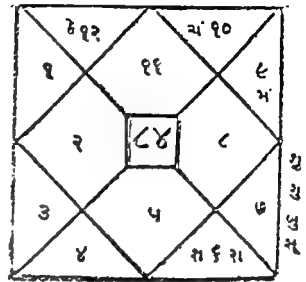
કુંડલી નં ૮૨ માં લાંબા ગાળાની ચાવી ૩૩ મુજબ શુરુ અસ્તનો બનેલ છે. તે જોલો અને તેની સફળતા બતાવે છે. મંગળ પોતાના દશમ સ્થાનને બુએ છે. શનિ પણ દશમ સ્થાનને જુએ છે.

તા. ક. શુરુ અસ્તનો એટલે તેજકારક થઈએ ધન અને મીન રાશિ પર પોતાનું સામીત્વ જમાવ્યું છે એમ જાણી શકાય.

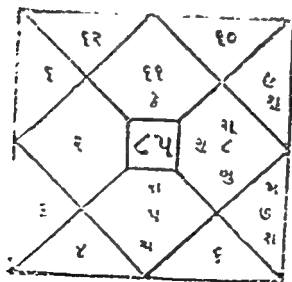
૩૧ જાન્યુઆરી ૧૯૨૨

૩૦ સપ્ટેમ્બર ૧૯૨૨

૩૦ નવેમ્બર ૧૯૨૩

કુંડલી નં. ૮૩ માં બુધ સકરના બદલે કુંભનો વાંચો. આ કુંડલીમાં બારમે સૂર્ય શુક્રનો યોગ અને લાંબા ગાળાની આવી નં. ૧૮ પ્રમાણે અહીં ખેલો થયો. અહીં ખીજું, ત્રીજું, છઠું, આઠમું અને બારમું સ્થાન આવી નં. ૧૮ હેટળ છે. પરંતુ ગુરુની અહીં શુક્ર સૂર્ય પર દૃષ્ટિ, મંગળની શુક્ર, સૂર્ય પર દૃષ્ટિ ખેલાવે નિષ્ફળતામાં આણે છે. મંગળ ટૂંકાગાળાની આવી નં. ૧૫ પ્રમાણે અહીં કામ કરે છે એટલે તેજવાળા મોટી ખોટ ખાય છે. આ કુંડલીમાં ગુરુની સંઘર્ષ સ્થિતિ છે. તેણે શનિ, બુધ, શુક્ર, સૂર્યને કાબુમાં લીધા છે. મંગળ તેને અનુકુળ છે.

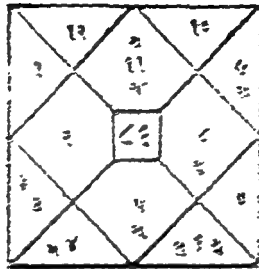
કુંડલી નં. ૮૪ માં સૂર્ય કન્યાનો વાંચો. આ કુંડલીમાં ગુરુ રાશિ બદલતો હોવાથી અને અસ્તનો થતો હોવાથી ખેલાવો ભય ઉભો થયો પરંતુ ગુરુ વખતસર ઉદયનો થયો એટલે તેજવાળાને મુવાડી દીધા અને ખેલો નિષ્ફળ ગયો. ગુરુ ત્રિત્રિકોણમાં છે તે તરફ ધ્યાન આપો.

લાંબાગાળાની આવી નં, ૩૩ સમજો.

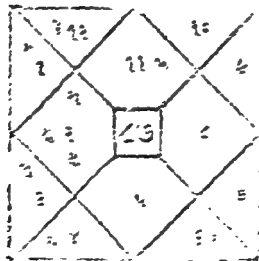
કુંડલી નં. ૮૫ વખતે મંદીવાળા ગલરાટમાં મૂકાયા. થોડો નીચો ભાવ બાંધી વલણ સહીસલામત પતાવ્યું. આ વખતે મોટામાં મોટું વલણ પડ્યું.

અહીં ગુરુ અસ્તનો છે તેથી સખત તેજ લાં. ગાળાની આવી ૩૩ મુજબ થાય છે. શનિની શુક્ર પર દ્રષ્ટિ છે મંગળ શનિની સાથે છે. દશમે ગુરુ લાંબા ગાળાની મંદી સૂચવે છે પરંતુ તેમાંથી શુક્ર પસાર થઈ ગયો અને સૂર્ય ગુરુને અસ્તનો બનાવ્યો એટલે ઝડપી તેજ દમ દશમે ગુરુ વલણ મારે તાકાત ધરાવે છે. ગુરુ ઉદયનો થતાં દેવું ભરપાઈ કરવાની શક્તિ બતાવે છે.

३१ आग्नः १८३३

३१ भू १८४१

કુંડલી નં. ૮૬ માં લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૨૩ લાંબા ગાળાની મંદી સૂચવે છે ને તેણે કેમ ? આ તો ખરેખર માથાકુટ!!!

નહિ જ. શનિનું સ્થાન બુધો. શુક્ર પર તેની સંપૂર્ણ દષ્ટિ, કર્ચ સ્વગૃહી, મંગળ કર્કમાં વગેરે સારી તેણે બતાવે છે અને 'ખેલાતું' વાતાવરણ પેદા કરે છે. મંદોકારક સ્થાનની, દશા બુધો ૨,૩,૬,૮ અને ૧૨ સ્થાન પકડાઈ ગયાં છે. શુક્રની મંગળ પર દષ્ટિ છે પણ તે લાચારી ભરેલી છે. કારણકે તેના પર શનિની દાદ છે. જે લાંબો વખત ટકનારી છે અને ખેલાની સફળતા બતાવે છે. મંદીવાળાની આ વખતે સારી ક્તલ થઈ ગયેલી છે.

કુંડલી નં. ૮૭ સફળ ખરીદીની છે. તે એકાએક તેણે થવાથી વેપારીઓ સારું કમાય છે પરંતુ પાછા તરત જ મંદીના મોજાથી શુભાવે છે. અહીં શુક્ર અસ્તનો છે વ્યારે શનિ ઉદયનો છે. આથી થોડા સમય પૂરતા તેણવાળા ફાવી ભય છે અને મંદીની ધારણામાં અચાનક તેણે થવાથી મંદીવાળા મોટા પ્રમાણમાં ફસાઈ ભય છે. આનું કારણ અસ્તનો શુક્ર છે. લાંબા ગાળાની ચાવી નં. ૩૩ અહીં મોટી ઉધડ પાથર કરે છે.

જેવું તેણતું મોજું આપ્યું તેવું જ શુક્ર ઉદયનો થતાં મંદીનું મોજું આપ્યું. મંદીના વેપારીઓ-શુક્રદેવો-ફાવી ભય છે અને પારકા ઘરે-શનિદેવને ત્યાં-ફરવા ગયેલી લક્ષ્મી પોતાના ઘરે પાછી લાવે છે.

અધ્યાય ત્રીસમો

૩ ખજારમાં કાઠસીઝ

(મંદીનો મલસાટ-શુક્રદેવનો અનુકાર)

વાયદાના વેપારમાં ઘણીવાર કાઠસીઝ-મોટી મંદી-આવે છે. આ કાઠસીઝ ક્યારે આવશે, કેવી રીતે આવશે તે ક્યોનિયમશાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ અગાડિથી બહુવાંચી રહેમાંથી રાજ હંડ જણાય છે. અતઃ તે રાજમાંથી રહે થતા રહી જણાય છે.

મોટી મંદી નેણવાળાનું મૃત્યુ બહુવચ છે તે નેણ પડતે સાફ કરી નાખે છે.

કાઠસીઝ એટલે નેણ મંદીવાળાનું તુલુકા યુદ્ધ અને તેનાં મંદીવાળાની ઓછા કમ્પેક્ષ મંદા એટલે શું અને નેણ એટલે શું. આ રીતે શું થાનિતું યુદ્ધ એવાથી શુક્રદેવનો વિચાર મંદી પડતાં મલસાં બરી દે છે.

આવી કાઠસીઝ શુક્રદેવે શનિ પડતે વિચાર્યું, અતઃ અતઃ પડે. શુક્રદેવે યત્ન બતાવ્યો પણ કાંઈ નહીં. આ કાઠસીઝ કાંઈક પડે. આ પડતું બહુબલ સમજાડું.

આવી દાર્દરીઝ માટે લાંબાગાળાની ગ્રાવી નં. ૧૪, ૧૫, ૧૭, ૧૮, ૨૦ અને ૨૩, ૩૮, ૩૬, ૪૦ અભ્યાસ માગી લે છે. તેમજ મંગળ રાશિ બદલતાં (૨૬, ૩૦, ૧ અંશનો થતાં) એકા એક બતર તૂટી જાય છે.

યાદ રાખો કે દાર્દરીઝ એટલે લાંબા ગાળાની મંદી થાય છે. આ શુભ બગવાન થતો હોય, શનિ પર કાબુ મેળવતો હોય, કે તેજ કારક સ્થાનોને દ્રાષ્ટમાં લેતો હોય ત્યારે આવે છે. ઉપરાંત તેને મંગળ અનુકૂળ હોયો ન જોઈએ. શનિ રાશિ બદલતો હોય ત્યારે પણ દાર્દરીઝ આવવા જેવા સંજોગો હિસા થાય છે.

અધ્યાય ચોવીસમો

૩ બજારનો ટ્રાફ્ટ તૈયાર કેમ કરવો ?

હવે આપણે કેઈ પણ માસનો ૩ બજારનો ટ્રાફ્ટ કેમ દોરવો તે જોઈએ. આ માટે ઉદાહરણ રૂપે ૧૯૨૨ વૃત્તાંતના ટ્રાફ્ટ દોરવો હીક છે. કારણ કે તેમાં ઘણી ચર્ચાઓના ઉપયોગ થતો હોવાથી અધરો છતાં જ્ઞાનરૂપ છે. છજાસુએ આથી ઉન્નાડ પૂર્વક ધ્યાન આપવું.

આ ટ્રાફ્ટ દોરવા માટે પહેલાં ચાર આડી લીટી એક કાગળમાં દોરો અને ઢરેક લીટી પાસે હળા હાથ તરફ અનુક્રમે ઉપરથી નીચે 'સારી તેણ', 'તેણ', 'મંદી' અને 'સારી મંદી' શબ્દો લખો.

એક બીજા કાગળમાં ૩ બજારની ટુંડલી દોરો અને તેમાં પછીનાં પાનાં પર બતાવેલી ટુંડલી મુજબ અડ ગોચર લખો અને પછી સૂચના મુજબ ટ્રાફ્ટ બતાવવા માંડો. આ રીતે આગળ ચાલતાં જે જે તારીખે અડ બદલાતો હોય તેના પર ધ્યાન આપો. ઉપરાંત અડ, રાશિ, માસિક, દૈનિક અન્ન, ઉદ્ય, ડાંચ નીચ, મૂળ ત્રિકોણ, વકી, નાર્ગી વગેરેના ખ્યાલ રાખવા જાઓ.

અને ૧૯૨૨ વૃત્તાંતની પહેલાં તારીખનું અડ ગોચર નીચે મુજબ છે.

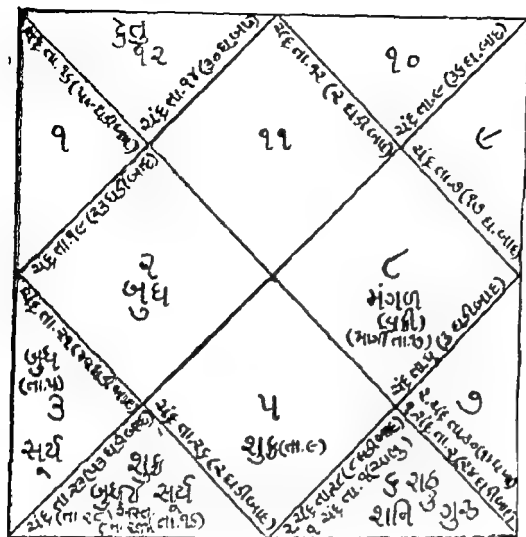
ચંદ્ર

સુર્ય મિથુન ૧૬ અંશ	કન્યામાં	તા. ૧
મંગળ વૃશ્ચિક ૨૦ અંશ	તુલા ૨૪ ઘડી પછી	તા. ૨
(વધી)	વૃશ્ચિક ૩	તા. ૫
બુધ વૃષભનો ૨૭ અંશ	ધન ૧૭	તા. ૭
શુક્ર કન્યાનો ૧૭ અંશ	મકર ૩૬	તા. ૯
શુક્ર કર્કનો ૨૧ અંશ	કુંભ ૨	તા. ૧૨
શનિ કન્યાનો ૧૧ અંશ	મીન ૩૦	તા. ૧૪
રહુ કન્યાનો ૧૧ અંશ	મેષ ૫૯	તા. ૧૬
	વૃષભ ૨૩	તા. ૧૯
	મિથુન ૪૨	તા. ૨૧
	કર્ક ૫૩	તા. ૨૩
	મિંડુ ૨	તા. ૨૬
	કન્યા ૮	તા. ૨૮
	તુલા ૧૪	તા. ૩૦

નોંધ : ચંદ્રના રાશિ પ્રવેશ કાળ જૂના પંચાંગમાં સુર્ય ઉદયથી (સુજાઈથી) ઘડી પગમાં જણાવવામાં આવેલા હોવાથી અહીંયા તે પ્રમાણે આપવામાં આવ્યા છે. પણ હવે સુધારાવાળાં પંચાંગો જેવાં કે જન્મભૂમિ પંચાંગ ચંદ્રરાશિ, પ્રવેશકાળ, દરો. ટાઈમમાં આવે છે તેથી ઘણી સુગમતા પડે છે.

તારીખ પાંચમીના રોજ મિથુનનો બુધ, નવમીએ મિંડુનો શુક્ર, શોળમીએ કર્કનો સુર્ય અને ૨૮મીએ કર્કનો બુધ થાય છે. તા. ૧૭મીએ મંગળ માર્ગી અને ૨૭મીએ બુધ અસ્તનો થાય છે. તા. ૨૬, ૧૬, ૨૩, ૩૦ મીએ સ્વિત્તર છે તેથી રજા છે.

૧ કુલ્લી દારા અને પછી ગ્રંથના મુજબ ગ્રાહ દારા.

તા. ૧ ચંદ્ર કન્યામાં શુરુ શનિ સાથે છે. કન્યાનો માલિક પર મંગળ શુરુની દષ્ટિ છે. મંગળ શનિની દષ્ટિમાં છે. જૂઠુંકા ગાળાની આવી ૧૫ મુજબ સારી તેજી થાય તેથી તેજીની લાભન પર ટપકું કરો અને તેના પર પહેલી તારીખમાં લખો.

તા. ૨ સ્વિવાર છે.

તા. ૩. ૪ ચંદ્ર તુલા રાશિનો તેજીકારક છે. તેનો માલિક છે. આટી મંદીકારક ગ્રહોની રાશિ કે તેના માલિક પં

દષ્ટિ નથી તેથી સારી તેણ ટકી રહે માટે તા. ૧ પાસે ૩, ૪ પાસે લખો. (કારણ કે શુક કર્કમાં હોય ત્યારે તુલાના ચંદ્રનું દળ સમ છે માટે તેણ ટકી રહેશે.)

તા. ૫, ૬ ચંદ્ર વૃશ્ચિકમાં તેણકારક સ્થાન તેના માલિક મંગળ હાજર છે : તેથી સખત તેણ થાય પરંતુ બળવાન શનિની દષ્ટિ બળવાન મંગળ પર પડે છે. (ટૂંકા ગાળાની આવી ૧૫ મુજબ અહીં મંગળ ઊલટું દળ આપે છે એટલે કે તેણની જગ્યાએ મંદી કરશે.) તેથી મંદી કરશે માટે અહીંયાં પાંચમી તારીખથી લીટી દોરીને મંદીના ખાતા સુધી લાંબાવીને ત્યાં ૫, ૬ લખો.

તા. ૭, ૮ ધનનો ચંદ્ર મંદીકારક સ્થાન તેના માલિક શુક મંદીકારક સ્થાનમાં આવી મંદી ચાલુ રહે. સૂર્યની દષ્ટિ પાછળના અંશોમાં થોડી તેણ કરે તેથી તા. ૭ ને મંદીની લીટી પર લખો અને ૮ ને તેણની લીટી પર લખો.

તા. ૯ રવિવાર છે.

તા. ૧૦, ૧૧ મકરનો ચંદ્ર, મંદીકારક સ્થાન, તેમાં શુકની દષ્ટિ છે. પણ બળવાન દશમેશ મંગળ સ્વગૃહી હોઈને લાંબા ગાળાની આવી નં. ૩૪ મુજબ સારી તેણ કરશે માટે સારી તેણની લીટી તા. ૧૦, ૧૧ સુધી ખેંચો.

(આ વખતે મંગળ ૧૫ અંશનો થઈ જવાથી તેણ કરશે માટે સારી તેણ ગણવી અને હવે પછી બચ્તર લાંબા ગાળાની મંદી તરફ જશે.)

તા. ૧૨, ૧૩, ૧૪ કુંભનો ચંદ્ર તેણકારક સ્થાન. શુકની દષ્ટિ પરંતુ મંગળની પૂર્ણ દષ્ટિ છે. તેથી ટૂંકા ગાળાની આવી નં.

૧૫ મુળજ ઘાટું નીચું હઈ જશે માટે આ નારીઓને તેજ પર લખી લીટીને નીચે લંગાવેા. થાક રાખેા કે મંગળા શુક્રનેા કટો શુભ છે તેથી શુક્રની અક્ષર મંગળા નામુદ કરવાનેા જ.

તા. ૧૫, ૧૬ મંત્રનેા અંક મંદીકારક સ્થાન શનિ શુનની દ્રષ્ટિ પોતાના ઘરને જુએ છે એટલે અખન મંદી થાય પણ શનિ ગતરમાં તેજ સાથે એટલે ૧૨, ૧૩, ૧૪ની સાથે આ નારીઓને જોડી દેા. પહેલાં અંક શનિ સાથે અંગધમાં આવે છે તેથી સારી તેજ અને પાછળથી શુક્ર સાથે દ્રષ્ટિમાં આવના થોડી મંદી થઈ તેજની સાઈન પર ૧૬થી નારીખ લખેા.

તા. ૧૭, ૧૮, ૧૯ મેષને. અંક મંદીકારક સ્થાન. તેના માલિક દશ છે અને તેના પર શનિની દ્રષ્ટિ એટલે દ્રોકગાળની આવી ૧૫ મુળજ સારી તેજના ઉછાળા સાથે મંદી થશે. અર્થે આ નારીઓ ૧૭ મી નારીખ જ સારી તેજ પર લખાવેા ૧૮, ૧૯ને મંદી પર લખી અંકને લંગાવેા.

તા. ૧૯, ૨૦, ૨૧ વૃષભને. અંક તેજકારક સ્થાન તેના માલિક શુક્ર કેન્દ્રમાં. પરંતુ મંગળા શુક્રની વૃષભમાં દ્રષ્ટિ વધી મંગળા પર શનિ દ્રષ્ટિ છે તેથી દ્રોક ગાળની આવી નં. ૧૫ મુળજ શુનની વિરુદ્ધમાં સારી તેજ બતાવે છે માટે તે લીટીને સારી તેજ સુધી તા. ૧૯ થી લખાવેા અને ત્યાં ૨૦, ૨૧ લખેા.

તા. ૨૨, ૨૩ મિથુનને. અંક તેજકારક સ્થાન પર શનિ મંગળની દ્રષ્ટિ છે બુધ સ્વગ્રહી છે તે સારી તેજ બતાવે છે પણ મંગળની દ્રષ્ટિ ને તેજ પસંદગી નાખશે કરવા કે શનિની

મિથુનમાં સીધી દૃષ્ટિ છે. માટે આ તારીખોને તેજ લાઈન પર લખી આફને લંબાયો.

તા. ૨૪,૨૫ કર્કનો ચંદ્ર મંદીકારક સ્થાન સૂર્ય તેજ કરે પરંતુ લાંબા ગાળાની આવી ૩૪ મુજબ અને ટૂંકગાળાની આવી ૧૫ મુજબ બજાર આણુ રહેશે તેથી આ તારીખોને અગાઉ તારીખો સાથે જોડી દો.

તા. ૨૬,૨૭ સિંહ રાશિ, તેજ કરક સ્થાન. પરંતુ તેનો માલિક પોતાના ઘરથી બારને હોવાથી ટૂંક ગાળાના આવી નં. ૮ મુજબ કાર્મસીઝ આવવો જોઈએ. પણ સિંહને શુક્ર આવડી મોટી મંદી થવા ન હેતાં કંઈક ઓછા મંદી કરશે તેથી તા. ૨૬,૨૭ને મંદી પર લખી આફને લંબાયો.

તા. ૨૮,૨૯. કન્યાનો ચંદ્ર, મંદીકારક સ્થાન, તેમાં શનિ અને ગુરુ તેનો માલિક મિથુનમાં તેના પર શનિની દૃષ્ટિ તેથી શનિનો ખમણાં કાણુ સારી તેજ સૂચવે છે. પરંતુ દશમાં સ્થાનમાંથી મંગળની બુધ પર દૃષ્ટિ ટૂંક ગાળાની આવી નં. ૧૫ મુજબ શનિની વિરુદ્ધમાં મંદી સૂચવે છે અને મંગળ ગુરુનો પૂરક બને છે તેથી તા. ૨૮ ને ૨૯, ૨૭ સાથે મંદીમાં લખો. અને ૨૯ ને તેજની લાઈન પર લખી આફને લંબાયો.

તા. ૩૦ રવિવાર છે.

તા. ૩૧ તુલા રાશિ તેજકારક સ્થાન તેનો માલિક કેન્ડમાં કોઈની પણ દૃષ્ટિ વિનાનો છે તેથી સારી તેજલરની લીટી પર આ તારીખને લખો અને આફને લંબાયો.

ઉપર મુજબની સૂચના પ્રમાણે આફ તૈયાર કર્યા પછી નીચેની વિગતો પર ધ્યાન આપો અને ચોક્કસ લખાણ સૂચના રૂપે લખો.

આફ પર જુલાઈ ૧૯૨૨ લખો. નોંધ કરી લખો કે આ આફ ભાવનું પ્રમાણ બતાવતો નથી પરંતુ તેજ મંદી બતાવે છે. ત્યાર બાદ લાંબાગાળાની ધારણામાં ૧૧મી જુલાઈ સુધી તેજ અને પછી મંદી એમ લખો.

હવે આફની નીચે ૧,૩,૪થીએ વેચો અને ૫,૬,૭ મીએ ડબલ ખરીદો કે જેથી લાંબાગાળાની તેજની ધારણામાં દાખલ થઈ શકાય-ખરીદીને વેચી શકાય.

તા. ૧૧ મી એ ડબલ વેચવું જોઈએ કે જેથી મંદીની લાંબાગાળાની ધારણામાં દાખલ થઈ શકાય. ત્યાર પછી તેજ તારીખમાં માથે વેચવું અને મંદી તારીખમાં ખરીદવું.

હંમેશાં સારી તેજ અને સારી મંદીની બતાવતી તારીખોને વળગી રહો. આ પ્રમાણે તમારો આફ તૈયાર થઈ ગયા પછી નીચેના નમૂના પ્રમાણે આફને તપાસો કે જેથી તેમાં કંઈ ભૂલ રહી ગઈ હોય તો સમજ પડે.

૧ થી ૩૧ જુલાઈ ૧૯૨૨

જાંત	વાર	ચંદ્ર	ચંદ્ર રાશિ વગેરે	ભરૂચ ગંધ્યા	જુલાઈ નીચા	ઝાગર અંધ	સરસશ	પરિણામ તેજ-મંદી
૧	શનિ	કન્યા		૫૪૬	૫૩૬	૫૪૮	૫૪૪	૨૦ શ. તેજ
૨	રવિ	જુ. ૨૪		....	...	...	...	...
૩	સોમ	જુલા		૫૪૬	૫૪૦૧	૫૪૫	૫૪૪૧૧	તેજ-સમ
૪	મંગળ	જુલા		૫૫૭	૫૪૭	૫૪૮	૫૫૨	તેજ
૫	બુધ	ક. ૩ મિથુનનો બુધ		૫૪૭	૫૩૯૧	૫૪૧૧	૫૪૨૧૧	મંદી
૬	શુક્ર	વૃશ્ચિક		૫૪૭	૫૪૩	૫૪૭	૫૪૫	તેજ
૭	શુક્ર	ધન ૧૭		૫૪૩	૫૩૮૧	૫૪૦	૫૪૦૧૧	મંદી
૮	શનિ	ધન		...	...	...	...	...
૯	રવિ	મ. ૩૬ સિંહમાં શુક્ર		...	...	...	...	...
૧૦	સોમ	મકર		૫૫૩	૫૪૮	૫૫૩	૫૫૦૧	તેજ
૧૧	મંગળ	મકર		૫૬૧	૫૫૬	૫૫૬	૫૬૦	તેજ*
૧૨	બુધ	કુંભ ૨		૫૫૩	૫૫૦	૫૫૦	૫૫૧૧	મંદી
૧૩	શુક્ર	કુંભ		૫૫૧	૫૪૬	૫૪૬	૫૫૦	મંદી
૧૪	શુક્ર	મીન ૩૦		૫૪૮	૫૪૨	૫૪૫	૫૪૫	મંદી
૧૫	શનિ	મીન		૫૫૨	૫૮૪	૫૪૭	૫૪૮	તેજ
૧૬	રવિ	મેષ ૫૬ કર્કમાં સુર્ય		....	...	...	...	...
૧૭	સોમ	મેષ મંગળ માગી		૫૫૧	૫૪૭	૫૪૦	૫૪૬	તેજ
૧૮	મંગળ	મેષ		૫૩૫	૫૩૦	૫૩૫	૫૩૨૧	મંદી
૧૯	બુધ	જાં ૨૩		૪૬૬	૪૮૬	૪૬૨*	૪૬૪	...
૨૦	શુક્ર	કૃત્તિક		૫૦૮	૫૦૩	૫૦૫	૫૦૫૧	તેજ
૨૧	શુક્ર	મિ. ૪૨		...	...	...	...	...

* જ્યોતી ગાનર કાંચમાં ગંધ્યા નીચું થતું નથી છે.

* એપ્રિલ મે વાંદો.

૨૨	શ્રાનિ મિથુન	૫૦૪	૪૬૫	૪૬૭	૪૬૮ા	મંદી
૨૩	રવિ કર્ક ૫૩	...	...	...	...	...
૨૪	સોમ કર્ક	૫૦૦	૪૬૧	૪૬૬	૪૬૫ા	મંદી
૨૫	મંગળ કર્ક	૪૬૪	૪૮૭	૪૬૧	૪૬૦ા	મંદી
૨૬	બુધ સિંહ ૨	૪૬૦	૪૮૭	૪૬૦	૪૮૮ા	મંદી
૨૭	ગુરુ સિંહ બુધ અસ્ત	૪૮૦	૪૭૫	૪૭૫	૪૭૭ા	મંદી
૨૮	શુક્ર કન્યા ૮ કર્કમાં બુધ	૪૭૭	૪૬૮	૪૬૮	૪૭૨ા	મંદી
૨૯	શ્રાનિ કન્યા	૪૭૮	૪૬૬	૪૭૭	૪૭૩ા	તેજ
૩૦	રવિ તુ. ૧૪	...	...	...	...	...
૩૧	સોમ તુલા	૪૮૧	૪૭૩	૪૭૩	૪૭૭	તેજ

અધ્યાય પચીસમો

૩ ખજરના વાયદાના વેપારીઓને સોનેરી સૂચના x

૧. વાયદાના વેપારમાં હંમેશાં ધીરે ધીરે કમાણી કરવી સલાહ લેવાઈ છે. ઉતાવળ કરી એકદમ કમાણી કરવા જનાર માણસો એકંદર પસ્તાતા હોય છે.

૨. હંમેશાં થોડા જોખમે કમાવું. વધુ લે વેચ કરી જોખમ ઓછું લેવું પણ મોટું જોખમ ખેડવું નહિ. તેમણે જાને ત્યાં સુધી માથા પર જોખમ રાખવું નહિ.

૩. ૩ ખજરના ભૂત, ભવિષ્ય અને વર્તમાનકાળના આંકડાનો હંમેશાં અભ્યાસ કરવો.

૪. હંમેશાં એક ખાણુનો વેપાર કરવો નહિ. તેજ વખતે તેજમાં, અને મંદી વખતે મંદીમાં વેપાર કરો. આમ કરવાથી તમને બંને ખાણુથી ફાયદો થશે.

---

xઆ સૂચનાઓ જાને તો તમારી દરરોજની જગ્યાએ ચોટાટી રાખો. જે અવાર નવાર તમારી મુશ્કેલીઓમાં મદદ કરતી રહેશે.

૫. લવિધ્યનો ત્યોતીયની દૃષ્ટિથી સંપૂર્ણ વિચાર કરી, સાહસિકતાની આગળ વધો. અફવાઓથી ગલરાધ ન લાગ્યો અને કરેલાં નિર્ણયને છોડી દેતાં પહેલાં સંપૂર્ણ વિચાર કરો.

૬. ઊંચા ભાવે ખરીદવા નીકળવાને બદલે વેચવા નીકળો અને નીચા ભાવે વેચવાને બદલે ખરીદવા નીકળો.

૭. હંમેશાં સખત તેજ પાછળ સખત મંદી આવે છે. આ વખતે સંભાળપૂર્વક તેજનો લાભ લેના લાગ્યો અને અચાનક મંદી આવે તો ફસાઈ ન જવાય તેનો ખ્યાલ રાખતા રહો.

૮. અમાસ અને પૂનમ વખતે મોટી વધઘટ થાય છે તેથી ટૂંકી મૂડીવાળાઓએ આ વખતે ધંધામાંથી અલગ થઈ જવું, વાથદાના વેપારીઓનો મોટો ભાગ આ સમયમાં જ ફસાય છે.

૯. દરરોજની તેજ મંદીનો આક્રમણો. અને તેનો અભ્યાસ કરવા રહો. આથી તમને કેટલીક વખત અગત્યની મદદ મળતી રહેશે.

૧૦. હંમેશાં જનતાના અભિપ્રાય પર ચાલો. જો જનતા મંદીમાં હોય તો મંદીનો અને તેજમાં હોય તો તેજનો વેપાર કરો.

૧૧. ઘણી લાઈનને બદલે ચોટકસ એક જ લાઈનમાં વેપાર કરવો સલાહ ભરેલું છે.

૧૨. અસ્થિર બજારમાં વેપાર બંધ કરી શાંત રહેવું વધુ સારું છે,

૧૩. જરૂરિયાત અને ઉત્પાદન પર હુમેશ ભાવેનો આધાર હોય છે. ચાલ રાખો કે ટૂંક વખતની જરૂરિયાતોના ભાવમાં હુમેશાં તેજી થાય છે અને લાંબા ગાળાની જરૂરિયાતોના ભાવ હુમેશાં નીચે જાય છે.

૧૪ ખોટી અફવા પર કદી ધ્યાન નહિ આપો. દેશ અને પરદેશના રાજકીય ફેરફારોથી હુમેશાં વાકેફ રહો. કારણકે તેની ભાવો ઉપર ખાસ અસર થાય છે.

૧૫ શક્તિ કરતાં વધુ પડેલો વેપાર માણુમને પાયમાલ કરે છે. આથી તમારી શક્તિના હુમેશાં વિચાર કરતાં રહો. આ શક્તિ અવાર નવાર બદલાય છે તેનો ખ્યાલ રાખો. જો તમે દર વખતે ૧૫૬ શક્તિથી વેપાર કરશો તો તમારો વિજય જ થશે. આથી તમને કદી ખોટી ખાત આવશે નહિ અને સરવાળે કમાતા જ જશો.

૧૬ 'ખાત કાપો અને નફો લાંબાવો.' કહેવત પ્રમાણે જો તમારી ધારણા ખોટી પડતી લાગે અને બજાર તમારી દૃષ્ટિથી વિરૂધ્ધ જતું જણાય, તો તમારો વેપાર તરત કાપી નાંખો, અને વિચર ચિન્તાથી વિચાર કરી ફરી વેપારમાં દાખલ થઈ નફામાં રાફ જુઓ. પણ મર્યાદા બાંધતા જાઓ. દાખલા તરીકે જો ૪૦૦ ભાવથી હીધું હોય અને તે વધીને ૪૫૦ થાય, તો નિશ્ચય કરો કે ૪૩૦ થાય તો વેચીશ પાછા ૪૮૦ રૂ. ભાવ થાય તો ફરી નિશ્ચય કરો કે ૪૬૦ રૂ. ભાવ થશે ત્યારે વેચીશ. આ રીતે મર્યાદા વધારતા

જાણ્યો છતાં બજાર ફરે ત્યારે નફો મેળવવાનું ન હોય. બીજી બાંધનાર કદી દેવાનું કાદતો નથી ને સૂત્ર દર્શનાં કાદતો નથી.

૧૭ જો તમારા વેપારમાં તમારી ધારણા કાદતો હોય, જણાય તો તો તરત નફો ન લઈ લેતાં પીએ પીએ બજારનું ભેગા રહો. અને બજારમાં તેજી કે મંદી જોઈતાં જોઈ નહીં પણ નાની વધઘટ (Reaction)થી ધાય છે આ પ્રિથક્કાન અનુસાર પણ તે પીછે ૧/૬ શક્તિ વાપરી નાની વધઘટમાં જાય તે તરફથીમાં લાભ લેતાં જાણો. અને ઉપરે જણાવે છે જણાય કે જનનાની ધારણા તમારી વિરુદ્ધમાં કાદતો હોય, દેખાય છે, ત્યારે બધા વેપારમાંથી તરત છૂટા પડી જાવો.

૧૮ આવતી ખાટમાંથી નીકળી જવા માટે નફો જાણી વેપાર કરી તેની સંદેશમાંથી ખાટ કરી નાખવાના પ્રયત્નને બદલે વેપાર કાપી નાખવો તે વધુ સારું છે. કારણ કે જેમ કેવળ જતાં વધારે ખાટ જવાનો સંભવ છે. છતાં પણ નીકળવાનું સારું અથું હોય તો લાંબાગાળે જ સંદેશ કરવી કે જતાં જોઈતો જગવડ રહે.

૧૯ ઉદ્યમ દિવસ ધંધો કરનાર જાણે જ કાપે છે. જનનાને પૂર્વગ્રહ રહિત જોગબવા માટે ચોક્કસ સમય માટે ધંધો બધ કરવાની ઘણીવાર જરૂર પડે છે. આથી મગજનું આરામ મેળવે રાહત પણ મળે છે. વાચકના વેપારમાં આ તત્વનો ખાસ જુદો હોય છે.

૨૦ શાંત ચિત્ત, સાહસિકતા, જલદી નિર્ણય કરવાની શક્તિ, એ સદાના ધંધાના ખાસ સફળતા ગણાય છે. તે માટે હંમેશાં નકલી આનંદથી દૂર રહો. તમારી આધ્યાત્મિક શક્તિ વધારો. ચિત્ત અશાંત અને ત્યારે પ્રભુ લલિત પર વધારે ભાર આપે. આથી તમારું ચિત્ત શાંત થશે, મુશ્કેલીઓનો માર્ગ જડશે. અને ત્યાં મુઘી તમારાં મન અને વાણી પર કાબુ રાખે અને જેમ જાન તેમ પવિત્ર વિચારો તરફ ઢળતા રહો.

૨૧ તમારા મનની શાંતિમાં ખલેલ પડે તે રીતે વધુ પડતો વેપાર કદી પણ ન કરતા.

૨૨ નાની નાની તેજ મંદીથી બજારનો તેજ મંદનો પ્રવાહ ઓળખતાં શીખો અને તેના પરથી અનુકૂળ સમય શોધી વેપારમાં દાખલ થાઓ.

૨૩ હંમેશાં મારા ભરોસાદાર અને હોશિયાર દલાલ મારફતે વેપાર કરો. તમે એના વિશ્વાસ મેળવો અને તેની સલાહ લેના હો. દલાલ હંમેશાં વેપારના કીડા હોય છે. અને જનતાનો તેજ દીનો પ્રવાહ ઓળખનારા હોય છે તેમના આ અનુભવનો સાલ લો.

૨૪ ઉપરના સિદ્ધાંતોનો અમલ કરતાં ક્યારેક તમને ખોટા પે અને તમે નિરાશ જાના ત્યારે યાદ રાખો કે નસીબ યારી પે છે પણ દરેકને નહિ. માત્ર ધોરણ જ.

૨૫ વાચદાના વેપારમાં ન્યોતિપતું પણ પ્રાથમિક જ્ઞાન અવશ્ય જરૂરી છે. તો તે માટે તેનું પણ થોડું જ્ઞાન મેળવો.

૨૬. નફો મેળવવાનો ક્યારે યોગ છે તે પણ પોતાના જન્માક્ષરની મદદથી જાણવું જરૂરી છે.

૨૭. વાચદાનો વેપાર કરતી વખતે દરેક તત્વો પરસપ્રમાણુ ધ્યાન આપવું. કોઈ એકાદ તત્વ પર વધુ પડતાં ઢળી જવાથી મુશ્કેલી દિપન્ન થાય છે. ન્યોતિપતો બાળતમાં આ સિધ્ધાંત ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે.

૨૮. તમારી ચાલુ નામ રાશિથી ગોચર-પચાંગમાં બતાવેલો ચંદ્ર આઠમે અને બારમે પસાર થતો હોય ત્યારે ધંધો શરૂ કરવો નહિ. ખોટ આવતી હોય તો ચાલુ ધંધો તે વખતે કાપવો નહિ. આ બન્ને સ્થાનોમાંથી પસાર થતા ચંદ્ર મનની અશાંતિ વધારનાર અને ચાલુ વેતરણ કરાવનાર છે. બદલાનો દિવસ તેજ મંદી સહી પડવાનો દિવસ જે તમારા આવા સ્થાનમાંથી ગોચર ચંદ્ર પસાર થતો હોય તો, તમારો ધંધો તે દિવસો પહેલાં આટોપી લ્યો. ને તેમ કરવાથી તમને નુકશાન થતું હોય તો પણ સહન કરી લ્યો. કારણકે તેમ નહિ કરવાથી આવી ગોચર ચંદ્રમાના દિવસોએ વધુ નુકશાન આપવું પડે છે, અમારા અનુભવમાં આવા દાખલા અમે સેંકડો ગાહકોના જોયા છે.

૨૯. તમારી નામ રાશી અને જન્મની રાશી બુદ્ધી હોય તો તમે લાભી રાખો કે સદો તમારા માટે હુળાહુળ વિષ છે. તમારે ત્યાં ગુમાવાનું જ રહેશે.

૩૦. તમારી નામ રાશિથી શનિ ૪ થો, અને ૮ મો ગોચરમાં પસાર થતો રવિ ત્યારે પણ તમારે ધંધો ન કરવો એ ખાસ હિતકર છે.

પં. બાબૂલાલ જાલકીલાલ શર્મા “સુમન”

મેઘ શાસ્ત્ર વિગ્નાન કર્મોચિત રત્ન

દિ. સા. સુધાકર દિગ્વિજ્ઞાન વિદ્યારસ

સી. ફોર્બિસ જૈન સિ. મુષળ.

તમજ પૃથ્વીના ૧૫૫ તના શત્રુઓને સુખપૂર્વક નિદ્રા આવતી નથી.

કદાચિદ્વિત્તાસિઃ પ્રતિદિનમપાયસ્તનુભૃતઃ

સિતે રિઃફાગારં ગતવતિ યદા જન્મસમયે ॥

સદા કામક્રીડા પ્રભવતિ મહત્કર્મકરણં

ગુણાનામલ્પત્વં દ્વિતજનવિરોધશ્ચ સદ્દસા ॥૧૨॥

અન્વયઃ—યદા (યસ્ય) જન્મસમયે સિતે રિઃફાગારમ્ ગતવતિ (સતિ તદા તસ્ય) તનુભૃતઃ કદાચિત્ વિત્તાસિઃ (ભવતિ), અપાયઃ પ્રતિદિનમ (ભવતિ), સદા કામક્રીડા, મહત્કર્મકરણમ્, ગુણાનામ્ અલ્પત્વમ્ ચ સદ્દસા દ્વિતજનવિરોધઃ પ્રભવતિ. ૧૨

અર્થઃ—અત્યારે જે પુરૂષના જન્મકાળને વિષે શુદ્ધ આર-
માસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે તે પુરૂષને કોઈ વખતે ધનની
પ્રાપ્તિ થાય છે અને અર્થ નિરંતર થયા કરે છે, સર્વદા સતિ-
ક્રીડા, સદાન કાર્ય કરતાર, ગુણોનું અલ્પપાત્રું તથા સદેવમાં
સ્મિતવર્ગની સાથે વિરોધ થાય છે. ૧૨

શનિભાવ ફલમ્.

યદા મન્દે લગ્નં ગતવતિ ધનૈર્ગંધ લસિતો

વિપાદી વાદેન પ્રવલગ્નિપુદ્ગા તોષગદ્વિતઃ ॥

સદા વ્યગ્રશ્ચણ્ડઃ શનિર્ગિચ તદા પદ્યતિ નગઃ

પરોત્કર્પામલ્યઃ કૃગતનુગ્યં વ્યાધિગણનઃ ॥૧૩॥

અન્વય:—યદા મન્દે લગ્નમ્ ગતવતિ (સતિ) તદા નરઃ ધનૈઃ
ષ્વ લસિતઃ, વાદેન વિપાદી, પ્રવલરિપુહા, તોપરહિતઃ, સદા વ્યગ્રઃ,
ચપ્હઃ, શનિઃ ઇવ પદ્યતિ, પરોત્કર્ષાસહ્યઃ, અયમ્ વ્યાધિગણતઃ
કુચતનુઃ (ભવતિ). ૧

અર્થ:—જ્યારે શનિ લગ્નસ્થાનમાં રહેલો હોય ત્યારે તે
પુરૂષ ધનથી શોભાયમાન, વાદવિવાદ કરવાથી ખેદશુદ્ધ, બળ-
વાન શત્રુનો નાશ કરનાર, સંતોષ રહિત, નિરંતર વ્યગ્રચિત્ત-
વાળો, મહાન ક્રોધી, શનિ બરાબર દૂર દષ્ટિવાળો, બીભત્તી
મોટાઇને સહન કરી શકે નહિ તેવો તથા રોગોના સમૂહથી
દુર્ગળ શરીરવાળો થાય છે. ૧

કુદુમ્બલક્ત્તાંઽપિ પ્રભવતિ કુદુમ્બે યદિ શનૌ

વિદેશે સન્નચ્છન્કિમિતિ ન હિ મુંક્તે પ્રિયતમમ્ ॥

સદા મિષ્ટં મિત્રૈરપિ સમમલં તિક્તવચનં

પ્રવક્તિ સ્વાર્થં ના સપદિ પરિગૃહ્ણતિ ચ શરમ્ ॥૨॥

અન્વય:—યદિ શનૌ કુદુમ્બે પ્રભવતિ (સતિ) ના કુદુમ્બલક્ત્તાઃ
અપિ વિદેશે સંગચ્છન્ સદા મિષ્ટમ્ પ્રિયતમમ્ કિમિતિ ન હિ
મુંક્તે? મિત્રૈઃ સમમ્ અપિ સ્વાર્થમ્ તિક્તવચનમ્ અલમ્ પ્રવક્તિ,
ચ સપદિ શરમ્ પરિગૃહ્ણતિ. ૨

અર્થ:—જો શનિ ધનસ્થાનમાં રહેલો હોય તો તે પુરૂષ
કુદુંબથી તબબેલો છતાં પણ પરદેશમાં જઈ નિરંતર મિષ્ટ
અને પ્રિય એવા કથા પદાર્થને નથી ભોગવતો? અર્થાત્ સર્વ
પદાર્થને ભોગવે છે. મિત્રની સાથે પણ સ્વાર્થ માટે કુદુંબચન
બોલે છે તથા જલદીથી સુવર્ણ આદિ અથ્થ ધાતુને મેળવે છે. ૨